GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DEVETI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1422/2001.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DEVETI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1422/2001.

Recenzenti:

Mohammad Duraiwish
Mr. Lejla Gazić

مراجعة :

محمد دريوش
الماجستير ليلى غازيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411.21:027.2 (497.6)
017: 091.1=512.161:027.2 (497.6)
017: 091.1=222.1: 027.2 (497.6)
017: 091.1=163.4 (497.6): 027.1 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka . - London : Al-Furqan Islamic Heritage Foundation ; Sarajevo : El-Kalem, 1963 - <2001>. - Knj. <9> ; 25 cm

Tekst na bos., arap., tur. i perz. jeziku. - Od sveska 7 naslov je Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. - Na spor. nasl. str. : Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

Sv. 9 / obradio Haso Popara. - 2001. XXVIII, 664 str. -Bibliografija: str. [XXIII] - XXVIII

ISBN 1-873992- 62-9 (Al-Furqan)
ISBN 9958-23-106-9 (sv. 9, El-Kalem)

COBISS/BiH-ID 5778950

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH, Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 40

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME IX

Prepared by
HASO POPARA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1422/2001

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ

Navršava se deset godina otkako, zahvaljujući Uzvišenom Allahu i Njegovoj pomoći, fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga, te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ona je isključivo u ime Allaha, uložila i još uvijek ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti, kako rukopisne građe, tako i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, i time dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih previranja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija opremila je biblioteku sa svim što je potrebno; modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe, tako da je do sada snimljeno na mikrofilm blizu dvije trećine spomenutih fondova u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se, uz Božiju pomoć, mikrofilmovanje rukopisa, u najskorije moguće vrijeme, moglo završiti.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše pisane baštine, predajemo u štampu i deveti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih osam svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 5257 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Deveti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 5258 do br. 5808 sa ukupno 784 pisana djela. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti uvoda u islamsko pravo i islamskog prava. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem islamskog prava i njegove teorije.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječenstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovine, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Hasu Popari koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1422/2001. god.

Aḥmad Zakī Yamānī

Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke* sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona "al-Furqān", koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje prethodnih šest knjiga *Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke*. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesuje istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i u buduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga *Kataloga*, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, moleći uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Zahvalnost dugujemo i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān, i prof. dr. Jusufu Ibišu, generalnom direktoru Fondacije al-Furqān, na trudu koji ulažu u realizaciji naše saradnje. Zahvalnost iskazujemo i zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić

direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

UVOD

Deveti svezak *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa* Gazi Husrev-begove biblioteke, u tematskom pogledu, predstavlja nastavak drugog sveska *Kataloga*, i to u onom dijelu koji se odnosi na uvod u islamsko pravo *(uṣūl al-fiqh)* i islamsko pravo *(al-fiqh)*. U njemu je u osnovnim principima primijenjena ista metodologija kataloške obrade kao i u prethodnih osam svezaka.

U ovom svesku *Kataloga* obrađen je 551 rukopis, odnosno kodeks, sa ukupno 784 djela, od čega 539 djela na arapskom, 233 na turskom, 4 na perzijskom i 8 na bosanskom jeziku pisanim arapskim pismom. Djela su obrađena po principu prvog djela u zbirci, tako da je i u ovom svesku obrađen znatan broj djela koja pripadaju drugim disciplinama, jer su se našla na drugom mjestu u zbirci.

Ogromna većina fikhskih djela obrađenih u ovom svesku *Kataloga* (njih preko 95%) odnose se na hanefijsku pravnu školu što je i razumljivo, budući da su prostori na kojima su nastala, prepisivana i izučavana, uključujući tu i naše krajeve, dugi niz stoljeća bila u sastavu Osmanskog carstva koje je u vjersko-pravnom smislu njegovalo hanefijsku pravnu školu. Mnoga od ovih djela dugo vremena su, širom islamskog svijeta, bila veoma popularna i služila, ne samo kao udžbenici u mektebima, medresama i drugim vjersko-prosvjetnim ustanovama nego su i rado čitana po kućama, džamijama, tekijama i drugim krugovima. Neka od njih, kao svojevrsni priručnici, bili su specijalno namijenjeni muderisima, kadijama, muftijama, namjesnicima, pa i samim sultanima.

Živosti spisateljsko-prepisivačke aktivnosti naročito je doprinijela instiucija vakufa koju su Turci posebno njegovali, stvarajući na taj način solidnu osnovu za uključivanje domaćeg stanovništva u obrazovni sistem Carstva, što je rezultiralo nastanakom brojnih biblioteka pri medresama, džamijama i tekijama, ne samo po velikim gradovima nego i po kasabama, pa čak i ponajzabitijim selima. To najbolje potvrđuju brojni primjerci pojedinih djela u ovoj biblioteci, od kojih je samo u ovom svesku obrađen 51 primjerak djela *Muḫtaṣar al-Qudūri*, 37 primjeraka djela *Multaqā al-abḥur*, 35 primjeraka djela *Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī*, 25 primjeraka djela *Muḫtaṣar ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* i 23 primjeraka djela *Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā* na arapskom i 56 primjeraka djela *Fawā'id al-amālī wa farā'id*

al-la'ālī, 17 primjeraka djela *Ǧawāhir al-islām* i 10 primjeraka djela *Risāla-ı Ḥamza-efendī* na turskom jeziku.

Neki od rukopisa obrađenih u ovom svesku *Kataloga* spadaju među rijetke i, koliko je nama poznato, najstarije primjerke u svijetu. Od djela na arapskom jeziku, po starosti prijepisa, posebnu pažnju zaslužuje primjerak komentara djela *al-Muḫtār li al-Fatwā* iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i komentar pod nazivom *al-Iḫtiyār li ta'līl al-Muḫtār* napisao je 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldaǧī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Maǧduddīn, rođen u Kufi 599/1203., umro u Bagdadu 683/1284. godine. Primjerak ovog komentara koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu, kako stoji u bilješci na kraju djela, prepisao je Burhān as-Samarqandī u prvoj dekadi mjeseca rebiu-l-ahira 691/1292. godine, dakle svega osam godina poslije autorove smrti. Otuda se sa sigurnošću može tvrditi da je ovaj primjerak, ako ne najstariji, onda među najstarijim u svijetu.

Ovdje, također, treba spomenuti i primjerak djela iz teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)* pod nazivom *Kanz al-wuṣūl ilā ma'rifa al-uṣūl* (v. br. 5258) koje je napisao 'Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. 'Īsā b. Muǧāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām, rođen 400/1010., umro 482/1089. godine, a čiji je prijepis završio Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī posljednji dan mjeseca redžeba 748/1347. godine i, kako stoji u bilješci na kraju djela, tri puta kolacionirao sa primjerkom Šejha (tj. autora), te zbirku pod brojem 5259 u kojoj se nalaze dva djela: *Kitāb al-Pazdawī fī uṣūl al-fiqh* i *Kitāb uṣūl ad-dīn* prepisanu 713/1313. godine. Ovo posljednje predstavlja jedan od najstarijih primjeraka al-Māturīdī-jeve rasprave o temeljima islamskog vjerovanja.

Od ostalih djela na arapskom jeziku ovdje treba spomenuti i dva primjerka svojevremeno veoma popularnog priručnika za muftije pod nazivom *Wāqi'āt al-muftīn* koji je iz raznih fikhskih djela sabrao poznati rumelijski kaziasker, a kasnije i kadija u Carigradu, 'Abdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammadmal-Ḥalabī, Naqīb-zāde, rođen 1014/1605., umro 1085/1674. godine koji su prepisani još za vrijeme autorova života. Prvi je 1087/1676. godine prepisao Ǧunayd al-Amāsiyawī, dok je drugi prepisan prije 1087/1676. godine, jer je već te godine bilo u posjedu as-Sayyida Muḥammada b. Manṣūra-al- Maqāmī-ja, od kojega ga je otkupio naš čovjek, muftija iz Livna po imenu 'Abdullāh.

U ovom svesku *Kataloga* zastupljeni su sljedeći bosanski autori i njihova djela:

– Ḥasan b. Ṭutḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (591/1544. - 1025/1616.) sa tri primjerka djela *Samt al-wuṣūl ilā 'ilm al-uṣūl* iz

teorije islamskog prava i sa po jednim primjerkom djela *Muḫtaṣar al-Kāfī min al-manṭiq* iz logike i *Rawḍāt al-ǧannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt* iz oblasti islamskog vjerovanja, sva tri na arapskom jeziku,

– Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) sa sedam primjeraka djela *Maǧma' al-ǧawāhir* iz oblasti islamskog vjerovanja i obredoslovlja na turskom jeziku,

– Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyo (1061/1651. - 1119/1707.) sa dva djela na arapskom jeziku *Muntaḫab al-ḥuṣūl fī šarḥ Muntaḫab al-wuṣūl* i *Risāla fī ādāb al-baḥṯ*, prvo iz oblasti teorije islamskog prava, a drugo iz oblasti disputacije,

– Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī al-Bosnawī sa opširnim komentarom na arapskom jeziku na djelo *Kanz ad-daqā'iq* pod nazivom *al-Farā'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id*,

– 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī (1187/1773. - 1237/1821.) sa jednim primjerkom priručnika iz islamske vjeronauke (ilmihalom) na bosanskom jeziku pisanom arapskim pismom koji je prepisan 1253/1837. godine i

– Omer Hazim Humo, poznati prosvjetni radnik iz Mostara, (1808. - 1880.) sa jednim primjerkom Ilmihala pod nazivom *Sahla al-wuṣūl* na bosanskom jeziku pisanim, također, arapskim pismom, uz napomenu da je ovo prvo štampano djelo na bosanskom jeziku.

Uz ovo treba napomenuti da su značajan broj djela obrađenih u ovom svesku *Kataloga* prepisali prepisivači iz naših krajeva. Njihova imena u indeksu prepisivača označena su italik pismom.

Ovdje bismo, također, željeli napomenuti da smo prilikom izrade ovog sveska *Kataloga*, s obzirom na korišćenje različitih izvora i literature, imali dosta poteškoća oko ujednačavanja imena autora i da smo, kada se radi o autorima arapskih djela, njihova imena naveli onim redoslijedom kako su navedena u Leksikonu pisaca arapskih djela *Mu'ǧam al-mu'allifīn - Tarāǧim muṣannifī al-kutub al-'arabiyya* koji je izradio 'Umar Riḍā Kaḥḥāla. Imena ostalih autora naveli smo, ili onako kako ih navodi prvi izvor na koji smo se pozvali, ili onako kako su navedena u uvodu samog djela.

Kod transkripcije naslova, imena pisaca, prepisivača, vakifa i bivših vlasnika, korisnici će zapaziti da nismo uvijek bili dosljedni standardnoj transkripciji, naročito kada se radi o turskim i bosanskim imenima.

U Sarajevu, 20. septembra 2001. godine — Haso Popara

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries end new editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD ROM. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-Bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. More than a half of Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency of the Riasat of Islamic Community in Bosnia-Herzegovina in Sarajevo to publish this catalogue. Volume IV of the catalogue was published in 1419 H/1998 AD; volumes V and VI were published in 1420 H/1999 AD; volume VII was published in 1420 H/ 2000 AD; volume VIII wos published in 1421 H/ 2000 AD, and now we are happy to present volume IX of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Library.

The previous VIII volumes listed entries for 5,257 manuscripts, some of which contained more than one title. Volume IX contains the entries for manuscripts numbers 5,258 to 5,808. The manuscripts represent 784 texts mainly dealing with al-Fiqh (Islamic jurisprudence) and Uṣūl al-Fiqh (principles of Islamic jurisprudence).This catalogue should, therefore, prove of particular use to researchers in al-Fiqh and Uṣūl al-Fiqh.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particulary Faḍīlat Dr Mustafa Cerić, the Presindent of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, Mr Mustafa Jahić, the Director of the Gazi Husrev-Bey Library, and Mr Haso Popara who operated in compiling this volume. May their efforts all be crowned with success.

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
December 2001

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the catalogues of Bosnian, Persian, Turkish and Arabic manuscripts in the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural organisations working in the field of Islamic manuscripts.

The publication of this volume has been made possible by the untiring help of His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation. Sheikh Yamani, by lending his support, has made a laudable effort to save the Ghazi Husrev-Bey Library and conserve its Islamic treasures. He has previously sponsored the publication of six volumes of the general catalogue of the library: the first volume (second edition) as well as the fourth, fifth, sixth, seventh and eighth volumes. May God reward him for his benevolent deeds.

In addition to the cataloguing of manuscripts and the publication of catalogues, it is important to mention that al-Furqān Foundation has helped, and continues to help, the Ghazi Husrev-Bey Library to copy its manuscripts onto microfilm and CD-ROM. The Foundation is also providing the library with other means to help conserve manuscripts and make available to scholars the benefits of its scientific and artistic treasures. We look forward to the continuation of this fruitful co-operation and support so that the remaining volumes of the general catalogue can be published.

I express my profound thanks to the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation, His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, praying to God to reward him amply for his good deeds and generosity.

I would like also to thank both the Vice Chairman of al-Furqān Foundation, Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, and al-Furqān's Director General, Professor Yusuf Ibish, for their constructive efforts. My thanks also go to those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahic
Director, Ghazi Husrev-Bey Library

INTRODUCTION

I have much pleasure in introducing to researchers and scholars the ninth volume of the catalogue of Bosnian, Persian, Turkish and Arabic manuscripts in the Gazī Husrev-Bey Library in Sarajevo. The subject matter of this ninth volume is a continuation of the themes of al-fiqh (Islamic jurisprudence) and uṣūl al-fiqh (principles of Islamic jurisprudence) already introduced in the second volume. The current volume has been produced according to the same principles that were applied in the compilation of the eight previous volumes.

This volume covers 551 bound manuscripts containing 784 works: 539 works in Arabic, 233 works in Turkish, 4 works in Persian and 8 works in the Bosnian language written in Arabic script (known as Alḥamiadt). As a system of classifying manuscripts according to the first word in the title of the manuscript has been applied, a large number of works dealing with subjects other than al-fiqh and uṣūl al-fiqh do appear in this volume.

The majority of works on al-fiqh covered in the volume (more than 95 per cent) deal with branches of al-fiqh al-Ḥanafṣ. This is understandable. Most of the Muslim countries where these works were written, copied and taught - including countries in the Balkan peninsula - came for many centuries under the sovereignty of the Ottoman Empire, which adhered to the Ḥanafṣ maṭhab. Many of these works have acquired over the years a great fame in the Islamic world, both east and west. They were used not only as textbooks in Islamic universities and other institutes of learning, but they were also very popular and greatly appreciated and well liked in religious courses and scholarly circles affiliated to mosques and prayer rooms, as well as public and private libraries. Some of these books were used exclusively by teachers, judges and muftis, even by governors and sultans.

It is important to realise that the Ottoman Empire paid great attention to the system of Islamic waqf. Not only did this stimulate writing and copying, but it also laid the foundations for learning among a wide public. There were opportunities for many people to join a state-subsidized system of education and learning. This led in turn to the establishment of public libraries affiliated to schools, mosques and prayers rooms as well as private libraries, in the city and large metropolis, and also in the small town and even the remote village. Clear evidence of this development is found in the

existence of a large number of copies of manuscripts on this subject at this Library. This volume of the catalogue alone covers 51 copies of *Kitāb Mhtṣar al-Qadūrī*, 37 copies of *Kitāb Multaqā al-Abḥur*, 35 copies of *Kitāb Munya al-Muṣallī wa Ġhunya al-Mubtadī*, 25 copies of *Kitāb Muḫtaṣar Ġunya al-Mutamallī fī šarḥ Munya al-Muṣallī*, 23 copies of *Kitāb Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-Ṣalā* in Arabic, 56 copies of *Kitāb Fawā'id al-Amālī wa Farā'id al-La'ālī*, 17 copies of *Kitāb Jawāhir al-Islām* and 10 copies of *Risāla Ḥamza Afandī* in Turkish.

Certain manuscripts covered in this volume are rare and very old; it is possible that they are the oldest known copies in the world. Among Arabic manuscripts we have, for example, a copy of *Kitāb al-Muḫtār lil-Fatwā*, and its elucidation known as *al-Iḫtiyār li Ta'līl al-Muḫtār* by 'Abdullāh Ibn Maḥmūd Ibn Mawdūd Ibn Maḥmūd al-Baldaǧī al-Mawṣilī al-Ḥanafī abū al-Faḍl Maǧduddīn, who was born in Kūfa 599 H/1203 AD and died in Baghdad 683 H/1284 AD. The manuscript was copied by Burhān as-Samarqandī in Rabī'-al-Āḫir 691 H/1292 AD, only eight years after the death of its author. The copy at the Gazi Husrev-Bey Library is undoubtedly one of the oldest copies in the world, and may indeed be the oldest copy in existence.

There is also a copy of *Kanz-al-Wuṣūl ilā Ma'rifa al-Uṣūl* by 'Alī Ibn Muḥammad Ibn al-Ḥusayn Ibn 'Abdulkarīm Ibn Mūsā Ibn 'Īsā Ibn Muǧāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islam, who was born in 400 H/1010 AD and died in 482 H/1089 AD. It was copied, as stated in the colophon, by Luṭfallāh Ibn Maḥmūd Ibn Abū Muḥammad at-Tabrīzī at the end of Raǧab 748 H/1347 AD, and revised and checked against the copy of the author three times. There is also a manuscript containing two books in one volume: *Kitāb al-Pazdawī fī Uṣūl al-Fiqh* and *Kitāb Uṣūl ad-Dīn* by Muḥammad Ibn Muḥammad Ibn Maḥmūd al-Māturīdī al-Samarqandī, Abū Manṣūr, who died in 333 H/944 AD. This is also considered one of the oldest copies of the text, because it was copied, as stated in the colophon, in 713 H/1313 AD.

It is also worth noting that two manuscripts of Kitāb Wāqi'āt al-Muftīn by 'Abdulqādir Ibn Yūsuf Ibn Sinān Ibn Muḥammad al-Ḥalabī (known as Naqib-zādah) surnamed Qadrī, born 1014 H/1605 AD and died 1085 H/1674 AD, who was appointed a judge of the army at al-Rūm Ely and Constantinople. The first was copied in the lifetime of the author by Ġunayd al-Amāsiyawī 1071 H/1660 AD and the second before 1087 H/1676 AD. It was owned by as-Sayyid Muḥammad Ibn Manṣūr al-Maqāmī and bought from him by a legal deed of purchase by 'Abdullāh who was authorised to give fatāwā at the city of Livno (in western Bosnia).

This volume includes the following works by Bosnian authors:

Three copies of *Kitāb Samt al-Wuṣūl ilā 'Ilm al-Uṣūl*, a copy of *Kitāb Muḫtaṣar al-Kāfī Min al Manṭiq*, and a copy of *Kitāb Rawḍāt al-Ǧannāt fī Uṣūl al-I'tiqādāt* (in Arabic) by Ḥasan Ibn Ṭurḫān Ibn Dāwūd Ibn Ya'qūb al-Kāfī al-Āqhiṣārī al-Bosnawī, who was born 951 H/1544 AD and died 1025 H/1615 AD.

Seven copies of *Muntaǧab al-Ḥuṣūl fī Šarḥ Muntaḫab al-Wuṣūl* min Uṣūl al-Fiqh and *Risāla fī Ādāb al-Baḥṯ* in Arabic by Muṣṭafā Ibn Yūsuf Ibn Murād al-Mūstārī al-Bosnawī, known as Šayḫ Yūyo, who was born 1061 H/1651 AD and died 1119 H/1707 AD.

A copy of an elucidation of *Kitāb Kanz ad-Daqā'iq* known as *al-Farā'id fī Ḥall al-Masā'il wa al-Qawā'id* by Muṣṭafā Ibn Sulaymān Ibn Yūsuf ar-Rūmī al-Bosnawī, who was known by the name of Bālī-zāda and came from the city of Foča (in eastern Bosnia). He died in 1069 H/1658 AD).

A Bosnian-language copy of 'Ilmiḥāl written in Arabic script (Alḥamiyādo) by 'Abdulwahhāb Ibn 'Abdulwahhāb Žapčawī, who was known by the name of Ilhāmī and was born in 1178 H/1773 AD and died in 1237 H/1821 AD.

A copy of 'Ilmiḥāl known as *Sahla al Wuṣūl* in the Bosnian language written in Arabic script (Alḥamiyādo) by the famous teacher Omer Hazim Humo who was born in the city of Mostar 1808 H/1808 AD and died in Sarajevo 1880 AD. This was the first book to be printed in the Bosnian language in the city of Sarajevo in 1875 AD.

It should be noted that many of the manuscripts listed in this volume were copied by Bosnian copyists. Their names are recorded in the attached index of copyists in italics.

In conclusion I would also like to mention that in preparing this volume considerable difficulties were faced in the co-ordination of authors' names. We had to rely on different sources and references. We copied names and biographies of authors according to the latest edition of the Lexicon of Biographies of Compilers of Arabic Book by Omar Riḍā Kaḥḥāla published by Dār Iḥyā' at-Turāṯ al-'Arabī in Beirut. Names of authors not listed in the lexicon were written as they appeared in the first reference we used or as they appeared in the text of the manuscript itself.

As for the manner of writing the names of authors, copyists and previous owners whose names were written in Latin, the same manner of writing was not necessarily followed, particularly in reference to Turkish and Bosnian names.

Haso Popara

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt — -Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin*. Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)

A. M. — -al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn*. I-II. Istanbul 1951/1955.

Badīriyya — -Ḫiḍr b. Ibrāhīm Salāma: *Fihris maḫṭūṭāt al-Maktaba al-Badīriyya* (Maktaba aš-Šayḫ Muḥammad b. Ḥabīš), I-II. al-Quds, 1407/1987.

Bagdad, Awqāf — -al-Ǧibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Baġdād*. Ǧuz' III. Baġdād 1394/1974.

Bagdad, Waqf — -al-Ǧibūrī, 'Abdullāh: *Al-Mustadrak 'alā al-Kaššāf 'an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf*. Baġdād 1385/1965.

Bašagić — -Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti*. Sarajevo 1912.

-*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke*. Sarajevo 1917.

-*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini*. Zagreb 1931.

Blochet — -E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale*. Tome I. Paris 1932.

Boškov — Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini*. Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.

Bratislava — -Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava*. Bratislava 1961.

Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḥānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāǧim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930. -*Književni rad bosansko-hercegovačkih Muslimana.* Državna štamparija, Sarajevo 1934.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.

Ḥ. Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḍayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāḥ al-maknūn fī aḍ-Ḍayl 'alā Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Jahić	-Jahić, Mustafa: *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke.* Knjiga XI-XII. Sarajevo 1985.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya.* Ǧuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ǧuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām 1963"* , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.* al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kemura	-Kemura, Ibrahim: GVIS XXXII. Sarajevo 1969.

Kenderova	Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria.* London 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Filıris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Istanbul 1986.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968.* Teil I. Wien 1970.
Ljubović	-Ljubović, Amir: *Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku.* Orijentalni institut u Sarajevu. Posebna izdanja XVII. Sarajevo 1996.
Ljubović-Grozdanić	-Ljubović, Amir-Grozdanić, Sulejman: *Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo 1995.
Mošin-Traljić	-Mošin, Vladimir-Traljić, Seid: *Vodeni znakovi XIII i XIV vijeka* I-II. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Historijski institut. Zagreb 1957.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo 1997.
Munğid	-*al-Munğid fī al-luğa wa al-ādāb wa al-'ulūm.* Bayrūt, aṭ-Ṭab'a al-ğadīda.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
Nametak	-Nametak, Abdurahman: *Bošnjačka književnost u književnoj kritici.* Knjiga I. Sarajevo 1998.
OM	-Ṭāhir, Bursalı Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri.* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.

Pertsch	Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Popara-Fajić	-Popara, Haso-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām,* I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya.* Fī Ğāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ğīlānī. Bağdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ğam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba.* I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften.* Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Tirana	*Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania, Tirana.* Edited by 'Abd al-Sattār al-Ḥalwağī and Ḥabīb Allāh 'Aẓmī. London 1418/1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII. Sarajevo, 1986.

Trako-Gazić	Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX. Sarajevo 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften.* T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya FH	-al-Ḥāfiẓ, Muḥammad Muṭī': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. al-Fiqh al-ḥanafī*, I-II. Dimašq 1401/1980.
aẓ-Ẓāhiriyya LBAS	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-'arūḍ, aṣ-ṣarf.* Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya N	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, an-naḥw.* Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya T	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala.* Dimašq 1389/1969.
Zürich	-Nametak, Fehim-Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	'
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

1. UVOD U ISLAMSKO PRAVO

أصول الفقه

5258. R-6072

كنز الوصول إلى معرفة الأصول
KANZ AL-WUṢŪL ILĀ MA'RIFA AL-UṢŪL

Naslov na l. 1a كتابُ البَزْدَوِي من أصول الفقه.

Djelo iz teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao 'Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. 'Īsā b. Muǧāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām, rođen oko 400/1010. godine, umro 482/1089. godine. Djelo po svom pravcu pripada hanefijskoj pravnoj školi i dugo vremena je služilo kao izvor kasnijim piscima. Poznato je i pod skraćenim nazivom *Uṣūl al-Pazdawī.*. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1307/1889. godine.

Kaḥḥāla VII, 192; Ḥ. Ḫ. I, 112; Köprülü II, 70; Brockelmann G I, 373 i S I, 637; Ahlwardt IV, 4369; Dobrača II, 796; Sarkīs I, str. 545

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله خالق النّسم ورازق القسم، مبدع البدايع وشارع الشّرايع دينًا رضيًا ونوراً مُضيًا وذكراً للأنام ومطيّةً إلى دار السّلام. أحمده على الوسع والإمكان وأستعينه على طلب الرّضوان ونيل أسباب الغفران، وأشهد أن لا إله إلاّ الله وحده لا شريك له وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله. وأصلّي عليه وعلى آله وأصحابه...

Završetak (l. 234a):

آخره: وهذا كمن أصابته مَخْمَصَةٌ حلّ له تناول طعام غَيْرِهِ رُخْصَةً لا إباحةً مطلقةً، حتّى إذا ترك فمات كان شهيداً بخلاف طعام نفسه، وإذا استوفاه ضمنه لكونه معصومًا في نفسه وذلك مثل تناول محظور الإحرام عن ضرورة بالمحرّم إنّه يرخّص له ويضمن الجزاء، فكذلك هنا. والله أعلم وأحكم.

L. 234; 26,5 x 18 (16 x 11); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani usljed dugotrajne upotrebe. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 234a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī, zadnjeg dana u mjesecu redžebu 748/1347. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب. علّقه أضعف عباد الله تعالى لطف الله بن محمود بن أبي محمّد التّبريزي أحسن الله عواقبه في سلخ شهر الله الأصبّ رجب لسنة ثمان وأربعين وسبعمائة الهجريّة.

Na istom listu bilješka da je rukopis kolacioniran tri puta sa primjerkom Šayha (autora).

عورض بنسخة الشّيخ ثلاث مرات.

Na listu 1a bilješka da je rukopis kupio 'Īsā b. Maḥmūd b. Yaḥyā al-'Allābī od poznatog učenjaka Ğamāluddīn-a al-Ḥanafī-ja al-Anṭālī-ja.

ممّا ملكه العبد الفقير إلى عفو ربّه العزيز اللّطيف، الحقير عيسى بن محمود بن يحيى العلاّبي بشراء شرعيّ من العالم الفاضل الكامل جمال الدّين الحنفي الأنطالي.

Bilješka o drugom vlasniku na istom listu namjerno izbrisana.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5259. R-6740

Zbirka (مجموع). 2

L. 89; 25,5 x 18,5 (16 x 11,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Usljed dugotrajne upotrebe, korice po rubovima izlizane.

1. L. 1b-80a

(كتاب البزدوي في أصول الفقه)
(KITĀB AL-PAZDAWĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH)

Naslov prema rukopisu, na listu 1a.

Djelo iz oblasti teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao Muhammad b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. Muğāhid al-Ḥanafī al-Pazdawī, Abū al-Yusr, kadija iz Semerkanda, rođen 421/1030., umro 494/1100. godine.

Kaḥḥāla XI, 210; A. M. II, 77

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على نعمه الجمّة، وله الشّكر على ما منح من الفطنة والحكمة، وصلّى الله على محمّد نبيّ الرّحمة، وعلى أمّته من بعده خير الأمّة، وبعد، فإنّي تتبّعت أصول الفقه فوجدتها تنطوي على قواعد لا بدّ من معرفتها وهي لا تتأتّى إلاّ بسلوك طريقتها فذكرت لها الطّريق وبيّنتها وأسّست القواعد ومهّدتها وحذفت الحواشي وهذّبتها وهذا القدر كاف لأولي الألباب والله الموفّق للصّواب. **اعلم أنّ العلوم أنواع** فأولها علم الدّين ثمّ علم الأحكام...

Završetak (l. 80a):

آخره: وحرمة تحتمل السّقوط لكن دليل السّقوط لمّا لم يوجد وجب العمل به بإثبات الرّخصة ويعمل بأصله بأن جعل أصله عزيمة كتناول طعام الغير في المخمصة رخصة لا إباحة مطلقة حتّى إذا ترك ومات صار شهيداً وإذا استوفاه ضمنه لأنّه معصوم في نفسه كتناول محظور الإحرام يرخّص له ويضمن الجزاء.

Na kraju djela (v. l. 80a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Sa'īd b. 'Abdullāh u mjesecu rebiul-evvelu 713/1313. godine.

تمّ الكتاب **أصول الفقه** بعون الله ومنّه...على يد العبد المعترف بذنبه والرّاجي عفو ربّه سعيد بن عبد الله غفر الله له ولمن دعا له بالمغفرة...ووقع الفراغ من نسخه في شهر المبارك الرّبيع الأوّل من سنة ثلاث عشر وسبعمائة.

2. L. 80b-89b

كتاب أصول الدّين
KITĀB UṢŪL AD-DĪN

Naslov djela na listu 80a كتاب أصول الدّين للماتريدي.

Kratko djelo o temeljima islamskog vjerovanja. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Māturīdī as-Samarqandī, Abū Manṣūr, umro 333/944. godine. Djelo je štampano u Istanbulu 1953. godine sa prijevodom na turski jezik.

Kaḥḥāla XI, 300; Şeşen (an-Nādira), 1328, str. 716; Kairo I, 180; Dobrača I, 114/5, str. 65; Brockelmann G I, 195

Početak (l. 80b):

أوّله: الأشياء التي يقع بها العلم ثلاثة: الحواسّ السّليمة والعقول المستقيمة والأخبار الصّادرة عن العباد الصّدقة. وقال السّوفسطانيّة: لا يقع لأنّ قضاياها متناقضة. أمّا الحواسّ فلأنّ الأحول يرى الشّيء شيئين. أمّا العقل، فالإستدلال به يكون خطأ وصوابًا والخبر قد يصدق وقد لا يصدق. قلنا: الكلام في الحواسّ السّليمة وما قلتم ليست بسليمة...

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 89b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ الزلّةُ منهم وهو أن يفعل الشئ قبل الوحي كتزوّج داودَ زوجة اوريا قبل الوحي أو يتركَ الأفضلَ ويميل إلىَ الفاضلِ كترك آدمَ النّهيَ لاحترام اسم الله تعالىَ حتّىَ قال: وعصَى آدَمُ ربَّهُ فَغَوَى، هذا أعلى وجه الزّجر، لا لتحقيق الكبيرة والغوايةَ حيث قال: فنسى ولم نجد له عَزمًا، ثمّ الأصحُّ أنّ محمّدا...

Prepisao isti prepisivač kao pod br. 1.

5260. R-8165

التّحقيق في شرح المنتخب في أصول المذهب

AT-TAḤQĪQ FĪ ŠARḤ AL-MUNTAḪAB FĪ UṢŪL AL-MAḎHAB

Komentar na arapskom jeziku na poznato usulsko djelo *al-Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab* (v. Dobrača II, 800). Osnovno djelo je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʻUmar al-Aḫsīkatī, Ḥusāmuddīn, umro 644/1247. godine, a ovaj komentar ʻAbdulʻazīz b. Aḥmad b. Muḥammad al-Buḫārī, ʻAlā'uddīn, umro 730/1330. godine.

Kaḥḥāla V, 242; al-Ǧibūrī II, 2527, str. 41; Dobrača II, 801; Ḥ. Ḫ. II, 1849; Brockelmann G I, 381 i S I, 54

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي مهّد مبانى الإسلام بالآيات الظاهرة، وأحكم قواعد الأحكام بالحجج الباهرة، وأوضح معالم الدّين بزواهر المنقول والمعقول، وزيّن قلائد الشّرع بجواهر الفروع والأصول، وأنار منار العلم بأنوار الكتاب...وسمّيته كتاب التّحقيق لإشتماله على كشف حقائق المعاني وانطوائه على شرح دقائق المباني...

Završetak (l. 287a):

آخره: إنّه المنعم المنّان المكرم الدّيان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلم.

L. 287; 26 x 17,5 (20 x 13); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله, a tekst komentara riječima قلنا. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, po rubovima oštećen vlagom i prepukao dužinom preklopa. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 278a) bilješka da je njegov prepis završen u četvrtak 6. šabana 902/1497. godine.

فرغ نهار الأربعاء سادس شعبان (سنة) اثنين وتسعمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5261. R-8111

منتجب الحصول في شرح منتخب الوصول

MUNTAĞAB AL-ḤUṢŪL FĪ ŠARḤ MUNTAḪAB AL-WUṢŪL

Komentar djelu *Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab* (v. Dobrača II, 800). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyō, rođen 1061/1651. godine, umro 1119/1707. godine. Autor je djelo, kako sam na kraju kaže, počeo pisati u utorak, 1. rebiul-evvela 1109/1697. godine, a završio 13. džumadel-ula 1110/1698. godine.

Dobrača II, 803; Šabanović, str. 400; Handžić (al-Ǧawhar...), str. 132; Anali GHB XI-XII, 1985., str. 44

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أوضح معالم الدّين بزواهر العقول والمعقول وزيّن قواعد الشّرع بجواهر الفروع والأصول وأنار منار العلم بأنوار الكتاب والخبر...وبعد، فيقول العبد الفقير إلى الله الغنىّ الباري مصطفى بن يوسف الموستاري إنّ أرباب العقل متطابقون وأصحاب النّقل متوافقون على أنّ العلم وإن تشعّبت فنونه وتنوّعت قوانينه أعزّ المطالب...

Završetak (l. 254b):

آخره: قال المفتقر إلى الله الغنىّ الباري مصطفى بن يوسف الموستاري هذا آخر ما قصدته من شرح الكتاب بعون الله الملك الوهّاب والحمد لله على نعمه العظام...والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وأصحابه البررة الكرام ما دامت اللّيالي والأيّام. قد اتّفق الفراغ...عن نظم ما جمعت من الفرايد ورقم ما سمعت من الفوايد يوم الأحد، الثّالث عشر من جمادى الأولى سنة عشر ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف في بلدة موستار صينت من الأكدار بحرمة النّبىّ وآله الأبرار وأصحابه الأخيار وقد كان الافتتاح يوم الثّلاثاء، غرّة شهر ربيع الأوّل سنة تسع ومائة وألف.

L. 254; 20 x 14,5 (16 x 9); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *taʻlīqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5262. R-6765

المغني في أصول الفقه

AL-MUĠNĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* متن مغني من أصول الفقه

Poznato hanefijsko djelo iz oblasti teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao na arapskom jeziku ʻUmar b. Muḥammad b. ʻUmar al-Ḫabbāzī al-Ḫuǧandī al-Ḥanafī, Ǧalāluddīn, Abū Muḥammad, rođen u Hudžendu 629/1232. godine, umro u Damasku 691/1292. godine.

Kaḥḥāla VII, 315-316; Ahlwardt IV, 4384; Brockelmann G I, 382 i S I, 657; Dobrača II, 804; al-Ǧibūrī I, 2678, str. 85-86

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين، باب الأمر هو قول القائل لمن دونه افعل ولا يتوقّف حقيقته على ارادة الفعل من الأمر عندنا خلافًا للمعتزلة حتّى انّ قول السيّد لغلامه: أمرٌ...

Završetak (l. 176b):

آخره: قلنا: الظّرف يجامع المظروف كالشّرط يجامع المشروط فعنده تعذّر الظّرف حقيقةً يصير كنايةً عن الشّرط مجازاً.

L. 177; 25,5 x 17,5 (12 x 9); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi 49-50 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača na papiru mlađeg porijekla sa vodenim znakom. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara i interlinearnih bilješki, oštrim perom pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 176b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣādiq b. Ibrāhīm u zadnjoj dekadi mjeseca zul-kadeta 792/1390. godine.

تمّ الكتاب بعون الله وحسن توفيقه ...على يد العبد الضّعيف ...صادق بن إبراهيم غفر الله له ...في أواخر ذي القعدة لسنة ٧٩٢ وصلّى الله على نبيّنا محمّد وآله أجمعين.

Na listu 177b bilješka sa ličnim pečatom da je vlasnik rukopisa ʻAlī b. Farhād.

ممّا ساقه التّقدير إلى سلك ملك الفقير علي بن فرهاد.

Na listu 1a još tri bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je rukopis nabavio izvjesni Muḥammad, u drugoj da je kasnije prešao u vlasništvo ʻAbdullāha b. Aḥmada, dok je treća bilješka namjerno izbrisana.

- استصحبه العبد المذنب الفقير إليه سبحانه وتعالى محمّد عفى عنه الصّمد.
- ثمّ سيق سوق التّقدير إلى ملك العبد المذنب الفقير عبد الله بن أحمد عفى عنهما الرّبّ الأحد.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića.

5263. R-4677

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Djelo iz oblasti teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfizuddīn, Abū al-Barakāt, umro 710/1310. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i korišteno kao udžbenik u mnogim medresama. Često je skraćivano i komentarisano. Djelo je prvi put štampano u Delhiju 1870. godine.

Kaḥḥāla VI, 32; Ahlwardt IV, 4385; Dobrača II, 809; Zürich I, 103; Şeşen, 165, str. 124; Tirana, 161, str. 123; al-Ǧibūrī II, 2679, str. 86; Ḥ. Ḫ. II, 1823; Brockelmann G II, 196 i S II, 236; Bratislava, 67, str. 92; Sarkīs II, str. 1853-1854

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى الصّراط المستقيم، والصّلوة على من اختصّ بالخلق العظيم، وعلى آله...إعلم أنّ أصول الشّرع ثلاثة: الكتاب والسّنّة وإجماع الأئمّة والأصل الرّابع القياس...

Završetak (l. 36b):

آخره: كلمة الكفر وحرمة تحتمل السّقوط لكونها لم تسقط بعذر الكره، واحتملت الرّخصة أيضًا كتناول مال الغير، ولهذا إذا صبر في هذين القسمين حتّى قتل صار شهيداً. والله تعالى أعلم بالصّواب.

L. 36; 20 x 9,7 (13 x 4,8); 21 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst na prvih desetak listova uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom foliacijom.

Povez polukožni sa preklopom, mjestimično oštećen crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije muftije Kurta iz Tuzle.

5264. R-7091

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263.

L. 33; 21 x 15 (16 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovarnije iz XVIII stoljeća.

5265. R-5273

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263.

L. 47; 20,5 x 14,5 (12 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika po imenu Sulaymān iz 1253/1837. godine.

Na listu 47a, on je ostavio bilješku na turskom jeziku da mu se u nedjelju, 23. rebiul-ahira u 7h rodio sin Muḥammad.

ربيع الآخرك يكرمي اوچنجي كوني يوم پازار ساعت يدي اوغلوم محمّد دنيايه كلدي.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5266. R-6455

Zbirka (مجموع), *2*

L. 388; 29,5 x 20,5 (13,5 x 8); 25 i 33 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom i citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, popravljan dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-21b

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263

2. L. 25b-388b

الجوهرة النَّيِّرة

AL-ĞAWHARA AN-NAYYIRA

Naslov na listu 25a الجوهرة النَّيِّرة شرح القدوري.

Skraćena prerada djela *as-Sirāğ al-wahhāğ* koje je, opet, komentar djela *Muḫtaṣar al-Qudūrī* (v. br. 5317). I komentar i ovu preradu napisao je Abū Bakr b.'Alī b. Muḥammad al-Ḥaddād al-'Abādī al-Ḥanafī, Raḍiyyuddīn, umro oko 800/1398. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1301/1883. godine.

Kaḥḥāla II, 67; az-Ẓāhiriyya I, 275-276; Ahlwardt IV, 4453; Ḥ. Ḫ. II, 1631; Sarkīs I, 746; al-Ğibūrī I, 1340-1345, str. 415-417; Köprülü I, 590; Dobrača II, 963; Brockelmann G I, 174 i S I, 296

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد لله، ولا قوّة إلاّ بالله، وما توفيقي إلاّ بالله، والصّلاة والسّلام على رسول الله سيّدنا محمّد بن عبد الله، وعلى جميع أنبياء الله وملائكة الله، ورضى الله عن الصّحابة أوليا، الله، وعن التّابعين لهم في دين الله. هذا شرح لمختصر القدوري جمعته بألفاظ مختصرة وعبارات ظاهرة تشتمل على كثير من المعاني...وسمّيته الجوهرة النّيّرة...

Završetak (l. 388b):

آخره: فإذا أسقطت من نصيب الزّوج وهو ثلاثة وعشرون ثلاثة وهو سبعة وثلثان بقى خمسة عشر وثلث وهو نصيبه من التّركة و هكذا كلّ وارث، والله سبحانه وتعالى أعلم.

Na kraju djela (v. l. 338b) bilješka da je njegov prepis završio 'Alī b. Mūsā as-Sūsī aš-Šāfi'ī 23. zul-kadeta 977/1570. godine.

كتبه الفقير إلى الله تعالى علي بن موسى السّوسي الشّافعي...وكان الفراغ من كتابة هذه النّسخة في اليوم المبارك (ال) ثالث و(ال) عشرين(من) شهر ذي القعدة الحرام سنة ٩٧٧

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5267. R-6364

Zbirka (مجموع), 6

L. 98; 19 x 12 (13 x 6,2); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima tekst uokviren sa dvije, a na ostalim sa

jednom linijom crvene boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-35a

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263.

2. L. 35b-39a

العقائد النّسفيّة

AL-'AQĀ'ID AN-NASAFIYYA

Kratko djelo iz islamske dogmatike poznato još i pod nazivima *al-'Aqīda an-Nasafiyya* i *'Aqā'id an-Nasafī*. Napisao na arapskom jeziku 'Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā'īl b. Muḥammad b. 'Alī b. Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī, Nağmuddīn, Abū Ḥafṣ, rođen 461/1069., umro 537/1146. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao priručnik o islamskom vjerovanju.

Kaḥḥāla VII, 305; Ahlwardt II, 1953; Ḥ. Ḫ. II, 1145; Köprülü II, 153/1; Dobrača I, 620/1, str. 407; Zürich I, 131; al-Ğibūrī II, 3184-3188, str. 227-228; Sarkis II, 1854; Tirana, 76, str. 59-60; Şeşen, 372; Brockelmann G I, 427

Početak (l. 35b):

أوّله: قال أهل الحقّ: حقائق الأشياء ثابتة والعلم بها متحقّق خلافًا للسّوفسطائيّة، وأسباب العلم للخلق ثلثة: الحواسّ السّليمة والخبر الصّادق والعقل، فالحواسّ خمس: السّمع والبصر والشّمّ والذّوق واللّمس...

Završetak (l. 39a):

آخره: والمجتهد قد يخطئ ويصيب، ورسل البشر أفضل من رسل الملائكة، ورسل الملائكة أفضل من عامّة البشر، وعامّة البشر أفضل من عامّة الملائكة.

3. L. 40b-85a

نزهة النّظر في توضيح نخبة الفكر

NUZHA AN-NAẒAR FĪ TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR

Komentar djelu *Nuḫba al-fikr fī muṣṭalaḥ ahl al-aṯar* (v. br. 5267/4) o teoriji hadisa. I osnovno djelo i komentar na arapskom jeziku napisao

Aḥmad b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Kanānī al-'Asqalānī, Ibn Ḥağar, rođen 773/1372., umro 852/1449. godine.

Kaḥḥāla II, 20; Ahlwardt II, 1095; Dobrača I, 113/5 i 387; Kenderova 7-16, str.14-22; Şeşen, 103; Ḥ. Ḥ. II, 1936; Sarkīs I, 77-81; Köprülü I, 226; al-Ğibūrī I, 985-991, str. 315-317; Brockelmann G I, 359 i S I, 611; Fajić III, 2102/3

Početak (l. 40b):

أوّله: الحمد لله الّذي لم يزل عالمًا قديرًا حيًّا قيّومًا سميعًا بصيرًا...أمّا بعد، فإنّ التّصانيف في اصطلاح أهل الحديث قد كثرت للأئمّة في القديم والحديث، فمن أوّل من صنّف في ذلك القاضي أبو محمّد الرّامَهُرْمُزي...

Završetak (l. 85a):

آخره: والله الموفّق والهادي لا إله إلاّ هو عليه توكّلت وإليه أنيب، وحسبنا الله ونعم الوكيل. آخر توضيح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر والحمد لله ربّ العالمين...وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا.

4. L. 86b-90b

نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر

NUḤBA AL-FIKR FĪ MUṢṬALAḤ AHL AL-AṮAR

Kratko djelo o teoriji hadisa. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Kanānī al-'Asqalānī, Ibn Ḥağar, rođen 773/1372., umro 852/1449. godine.

Kaḥḥāla II, 20; Ahlwardt II, 1088; Dobrača I, 398/1; Kenderova 1-4, str. 3-8; Şeşen, 102; Ḥ. Ḥ. II, 1936; Sarkīs I, 77-81; Köprülü I, 427/3; al-Ğibūrī I, 976-984, str. 313-315; Brockelmann G I, 359 i S I, 611; Popara-Fajić VII, 4396/4; Bratislava 36, str. 78

Početak (l. 86b):

أوّله: الحمد لله الّذي لم يزل عالمًا قديرًا...أمّا بعد، فإنّ التّصانيف في اصطلاح أهل الحديث قد كثرت وبسطت واختصرت، فسألني بعض الإخوان أن ألخّص المهمّ من ذلك فأجبته إلى سؤاله...

Završetak (l. 90b):

آخره: وهى أنّ هذه الأنواع المذكورة في هذه الخاتمة نقل محض ظاهرة التّعريف مستغنية عن التّمثيل، وحصرها مستبعد، فليراجع مبسوطاتها ليحصل الوقوف على حقائقها، فالله الموفّق والهادي لا إله إلاّ هو عليه توكّلت وإليه أنيب. تمّت الرّسالة والحمد لله ربّ العالمين.

5. L. 91b-94b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Kratka rasprava na arapskom jeziku o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju poznata još i pod nazivima *Risāla al-isti'ārāt, ar-Risāla as-Samarqandiyya* i *ar-Risāla at-taršīḥiyya*. Napisao Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī, umro poslije 888/1483. god.

Kaḥḥāla VIII, 103; Dobrača I, 388/4, str. 238; Ahlwardt VI, 7197; Brockelmann S II, 259/1; Köprülü I, 854; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 285-289; al-Ğibūrī III, 4995-4999, str. 185; Zürich I, 338, str. 231; al-Badiriyya II, str. 474-477; Popara-Fajić VII, 4230/2

Početak (l. 91b):

أوّله: الحمد لواهب العطيّة، والصّلوة على خير البريّة، وعلى آله ذوي النّفوس الزّكيّة. أمّا بعد، فإنّ معاني الإستعارات وما يتعلّق بها قد ذكرت في الكتب مفصّلة عسيرة الضّبط، فأردت ذكرها مجملةً مضبوطةً على وجه نطقت به كتب المتقدّمين ودلّت عليه زُبُر المتأخّرين...

Završetak (l. 94b):

آخره: فإنّهما أقوى اختصاصًا وتعلّقًا به، فهو القرينة و ما سواه ترشيح. التّعريف اللّفظى وهو تعريف لفظ بلفظ اشهر منه كما يقال الغضنفر أسد التّعريف الحقيقىّ هو بيانه ما وضع له كقول السّائل ما الأسد فيقال في جوابه الحيوان المفترس.

6. L. 94b-98b

رسالة في الرّبع المقنطرات

RISĀLA FĪ AR-RUB' AL-MUQANṬARĀT

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi kvadranta (*rub'tahte*) za izračunavanje namaskog vremena od nama nepoznatog autora.

OALTT II, str. 824

Početak (l. 94b):

أوّله: أحسن الكلام حمد من قدّر اللّيالى والأيّام...وبعد، فهذه رسالة مختصرة في الرّبع المشهور بالمقنطرات وضعت فيها ما يكون أسهل من الطّريق وتركت ما هو أصعب ليسهّل على الطّالبين ...المقدّمة في بيان رسومه...

Završetak (l. 98a):

آخره: فما كان تحت المرى من عدد المقنطرات هو ارتفاع سمت القبلة...وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده ههنا. اللّهمّ اجعله خالصًا لوجهك الكريم وصلّ على رسولك محمّد الأمين. تمّت الرّسالة اللّطيفة بعون الله الملك المتعال.

Cijelu zbirku prepisao je nama nepoznati prepisivač u periodu između 1171/1757. i 1173/1759. god. (vidi bilješke na listovima 35a, 90b i 98a).

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5268. R-7689

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABŪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Komentar na arapskom jeziku an-Nasafī-jeva djela *Manār al-anwār* iz usuli fikha (v. br. 5268). Napisao ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz b. Amīnuddīn b. al-Malak, poznatiji pod nadimkom Ibn Firište. Izvori se ne slažu oko godine njegove smrti. Jedni navode da je umro 801/1399. (v. Kaḥḥāla VI, 11; Şeşen, 167, str. 125; A. M. I, 617; aẓ-Ẓāhiriyya I, 453), drugi 797/1395. (v. Dobrača II, 822; Brockelmann G II, 196), a treći oko 885/1480 (v. Ḥ.Ḫ. II, 1825).

Kaḥḥāla VI, 11; Ahlwardt IV, 4386; al-Ǧibūrī II, 2653, str. 71; Tirana, 157, str. 121; Şeşen, 167, str. 125; Dobrača II, 822; Ḥ.Ḫ. II, 1825; Brockelmann G II, 196; Köprülü I, 510; Zürich I, 105

Nedostaje nekoliko lista na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يعني تأدّب بآداب القرآن قبل...عظيم الخلق بذل المعروف وكفّ الأذى أي: احتماله، ورسول الله صلّى الله عليه و سلم كان موصوفًا بهما. قد أنزل الله تعالى في معروفه: **و لا تبسطها كل البسط**...وتحمّل الأذى إنّما يكون بصبر قويّ وهو عليه السّلام كان صبوراً لتحمّل الأذى أكثر من أن تحصى. قال عليه السّلام: صِلْ من قطعك واعف عمن ظلمك وأحسن إلى من أساء إليك...

Završetak (l. 294b):

آخره: وهما الثّالث والرّابع حتّى قتل صار شهيداً لأنّه لا يكون باذلاً نفسه لإعزاز دين الله تعالى وإقامته حقّ الشّرع، والحمد لله على التّمام وعلى الرّسول أفضل الصّلوة والسّلام.

L. 299; 14,5 x 10 (10 x 6); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg presjeka do 5 cm dubine listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 294b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad ʻĀrifī b Ḥasan u gradiću Seres (73 km sjeverozapadno od Soluna) 1010/1601. godine.

تمّت كتابة هذا الكتاب الشّريف المسمّى بابن الملك للمنار على يد العبد الضّعيف محمّد عارفي بن حسن في بلدة سيروز غفر الله لهما...في سنة عشر وألف من الهجرة النّبويّة.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Šayḫ Muṣṭafā al-Wāʻiz.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5269. R-7728

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABŪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Isto kao br. 5268.

Izostavljen uvodni dio od oko jednog lista.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحمد لله الّذي هدانا أي: دلّنا وقيل معناه خلق الهداية من الدّلالة الموصولة إلى المطلوب. كذا ذكره صاحب الكشّاف، وذكر الإمام الرّازي في التّفسير الكبير: الهداية من الدّلالة على ما يوصل لنا المطلوب...

L. 208; 20,5 x 15 (14 x 6,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom. sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak zaraženosti papira. Posljednje dvije lage su toliko oštećene da se nalaze u stanju raspadanja. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi 121 i 122 originalnog prepisa zagubljeni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Od nekadašnjeg poveza sačuvana samo zadnja korica od kože sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 207a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥiḍr b. Muḥammad al-ʻAyntābī 10. džumadel-ahira 1006/1598. godine.

تمّت هذه النّسخة الشّريفة على يد خضر بن محمّد العينتابي في وقت العصر من اليوم العاشر من شهر جمادى الآخر لسنة ستّ وألف من الهجرة النّبويّة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5270. R-6718

Zbirka (مجموع), 2

L. 228; 20 x 15 (15 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. U prvom djelu tekst uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-217b

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABŪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Isto kao br. 5268.

Početak (l. 1b):

أوّله: للّه الحيّ الأحد حمد لا يحتويه الحدّ على ما أولانا علم الفروع وجنى من ورْد روضه الرّوع و استنبطها العلماء بإبراء الآراء...وبعد، فيقول عبد اللّطيف بن فرشته أوصلهما الله تعالى إلى جنّته برشده انّ أرباب البطانة وأصحاب الفطانة من خلص أحبابي...

2. L. 218b-228b

النّاسخ والمنسوخ

AN-NĀSIḪ WA AL-MANSŪḪ

Kraće djelo o derogaciji u Kur'anu. Napisao aš-Šayḫ Ḥāfiẓ Abū Manṣūr čija nam je biografija nepoznata. Od nama pristupačnih izvora,

autora sa ovim imenom i djelom sa ovakvim početkom i krajem bilježi jedino katalog aẓ-Ẓāhiriyya (v. *aẓ-Ẓāhiriyya, 'Ulum al-Qur'ān II, str. 328*).

Početak (l. 218b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى والصّلوة على محمّد النّبيّ المصطفى وبعد، فهذا كتاب جمعت فيه ما في القرآن من الآيات النّاسخة والمنسوخة موجزاً غاية الإيجاز وبيّنت فيه عدد السّور الّتي فيها المنسوخ دون النّاسخ وأوضحت فيه معنى النّسخ والنّاسخ والمنسوخ، ورتّبته ترتيباً يسهل حفظه لمن أراده، ويقرب ما يأخذه راجياً ثواب اللّه...

Završetak (l. 228b):

آخره: وما يذكرون إلاّ أن يشاء اللّه. التّكوير: **وما يشاؤون إلاّ أن يشاء اللّه ربّ العالمين**، **الأعلى**: **سنقرئك فلا تنسى**. **والعصر**: **إلاّ الّذين آمنوا وعملوا الصّالحات**. فهذه جملة مواضع النّواسخ، وهي مائة موضع وموضعان تحويها سبع وثلاثون سورة واللّه أعلم. قال الشّيخ حافظ أبو منصور، مؤلّف هذا الكتاب رحمة اللّه عليه...وهو مستخرج من خمسين كتاباً من كتب الأئمّة والمفسّرين المنقولة عنهم بالأسانيد الصّحيحة منها كتاب النّاسخ والمنسوخ من خمسة وتسعين تفسيراً.

Rukopis su, po svoj prilici, prepisala dvojica nama nepoznatih prepisivača. Na kraju drugog djela (v. l. 228) bilješka da je prepis završen u mjesecu saferu 1126/1714. godine. Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je 1218/1803. godine, vlasnik rukopisa bio Bakr b. Ismā'īl Aqowalī (iz Bijelog Polja).

Iz kolekcije Salima-ef. Muftića.

5271. R-7752

نتائج الأفكار في شرح المنار

NATĀ'IĠ AL-AFKĀR FĪ ŠARḤ AL-MANĀR

Glosa na Ibn Malakov komentar djela *Manār al-anwār* (v. br. 5263). Napisao Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad 'Azmī-zāde, rođen 977/1569., umro 1040/1631. godine.

Kaḥḥāla XII, 279-280; Ḥ. Ḫ. II, 1825; Dobrača II, 841; al-Ǧibūrī II, 2688, str. 88; Tirana, 166, str. 126; az-Ziriklī VII, 240-241; Köprülü I, 494; Brockelmann G II, 196 i S II, 263; O. M. II, 311-312; Şeşen, 169, str. 126

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمن جعل حكمه المشروع كشجرة أصلها ثابت وفرعها مرفوع، الّذي خفى لطفه وظهر إحسانه ولا يقاس سلطان أحد بسلطانه...وبعد، فهذه تعليقات جمعتها من حواشي شرح المنار لإبن فرشتة...

Završetak (l. 172a):

آخره: باذن صاحبه، الضّمير لمال الغير. فالأولى أن يذكر بعد قول المصنّف كتناول مال الغير. هذا آخر ما تيسّر إلى ايراده من نتائج الأفكار عند الإشتغال بمطالعة شرح المنار.

L. 172; 20,5 x 13,5 (12,5 x 7); 19 redaka. *Ta'līq tadwīnī*, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama, naročito u prvom dijelu, ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5272. R-8122

شرح المنار في أصول الفقه

ŠARḤ AL-MANĀR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* كتاب بن العيني شرح منار

Komentar an-Nasafī-jeva djela *Manār al-anwār* iz usuli fikha (v. Dobrača II, 809). Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimcima Zaynuddīn i Ibn al-ʻAynī, rođen 837/1433., umro 893/1488. godine.

Kaḥḥāla V, 131 i X, 137; Dobrača II, 847; Ḥ. Ḫ. II, 1825; Brockelmann G II, 196 i S II, 264; az-Ziriklī IV, 71; Köprülü I, 511

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل لأصول شرعه مناراً أي: منار...أمّا بعد، فيقول فقير الله الغنيّ عبد الرّحمن بن أبي بكر بن العيني، غفر الله ذنوبه وستر عيوبه: لمّا رأيت المختصر المسمّى بالمنار في أصول الفقه للإمام العلاّمة حافظ الملّة والدّين أبي المكارم البركات النّسفي...أردت أن ألخّص عليه شرحًا سالكًا طريق الإختصار...

Završetak (l. 92b):

آخره: لأنّ حرمة النّفس فوق حرمة المال فيجعل المال وقايةً للنّفس ولهذا، أي: لكون الحرمة قائمةً إذا صبر في هذين القسمين حتّى قتل صار شهيداً لأنّه يكون باذلاً نفسه لإعزاز الدّين.

L. 92; 20,2 x 12,5 (13,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima, do 2 cm dubine, dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 92b) u kome je data bilješka da ga je prepisao soḫta Sulaymān, 1027/1618. godine.

كتبه الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ سليمان السّوخته سنة سبع وعشرين وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na istom listu bilješka da je rukopis uvakufio Elčī al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, muhafiz Bosne.

وقفت هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنه.

Ispod bilješke je otisnut lični pečat vakifa.

Iz Odbora IZ Travnik.

5273. R-4880

شرح المنار في أصول الفقه

ŠARḤ AL-MANĀR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Isto kao br. 5272.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فلا شكّ أنّ اتّصاله بالسّبب يكون حقيقيًا واتّصاله بالشّرط يكون مجازًا...هذا الّذي ذكر من بيان الإستنباط...وأمّا المتقدّمون من مشايخنا قالوا: سبب وجود العبارة نعمة الله علينا...فالإيمان وجب شكر النّعمة...

L. 86; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak

oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 86a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. 'Abdullāh 4. safera 1054/1644. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في شهر صفر المبارك في (ال) يوم الرّابع في وقت الضّحى عن يد (ال) عبد الذّليل النّحيف المذنب المحتاج إلى رحمة الصّمد محمّد بن عبد الله غفر الله له ولوالديه...في تاريخ سنة أربع وخمسين وألف.

5274. R-8098

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Komentar djela *Tanqīḥ al-uṣūl* (v. Dobrača II, 855) o osnovama šerijatskog prava (*usuli fikha*). I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je isti autor, 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadrušari'a al-Aṣġar (aṭ-Ṭānī), umro poslije 747/1347. godine. Komentar je dugo vremena služio kao udžbenik na islamskim učilištima širom svijeta i još se uvijek ubraja u istaknuta djela iz ove oblasti. Djelo je prvi put štampano u Indiji 1292/1875. godine.

Kaḥḥāla VI, 246; Dobrača II, 856; Brockelmann G II, 214 i S II, 300; Zürich I, 98; Sarkīs II, 1963; Tirana, 150-152, str.115-117; Ḥ. Ḫ. I, 496; Köprülü I, 481-484, str. 243; al-Ğibūrī II, 2539-2547, str. 44-46; Şeşen, 173, str. 128; Flügel III, 1774, str. 195

Na listu 1a hemijskom olovkom naknadno pogrešno upisan naziv djela التّنقيح في علم الأصول.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كان مأمونًا عن السّهو. أمّا غيره فلا على أنّ رعاية الطّالب أشدّ عادةً وطبيعةً، وأيضًا، إذا قرأ التّلميذ فالمحافظة من الطّرفين وإذا قرأ الأستاذ لا تكون المحافظة إلاّ منه...**فصل في الطّعن** وهو امّا من الرّاوي أو من غيره والأوّل امّا بأن عمل بخلافه

بعد الرّواية فيصير مجروحًا كحديث عائشة: أيّما امرأة نكحت بغير إذن وليّها فنكاحها باطل ثمّ زوّجت ابنة أخيها عبد الرّحمن وهو غائب ...

Završetak (l. 183b):

آخره: وإن لم تنته عن تركها بالضّرب يطلّقها ولو لم يكن قادراً على مهرها ولأن يلقى الله تعالى ومهرها في ذمّته خير له من أن يطأ إمرأة لا تصلّي قال الله تعالى: **وامر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا تسئلك رزقًا نحن نرزقك و العاقبة للتّقوى** ونسأل الله حسن العاقبة والعافية في الدّنيا والآخرة لنا ولإخواننا. آمين!

L. 183; 18 x 14 (12,5 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, ispreturani i po lagama razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 183b) u kome je dat podatak da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. al-Ḫalīl u četvrtak, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 839/1435. godine.

قد تيسّر للكاتب الوصول إلى إتمام شرح تنقيح الأصول حامداً لله ومصلّيًا على الرّسول أضعف عباد الله الجليل المدعوّ بيوسف بن الخليل أواسط ربيع الأوّل يوم الخميس في وقت العصر في تاريخ سنة ٨٣٩

Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5275. R-6328

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حامداً لله تعالى أوّلاً وثانيًا، ولعنان الثّنا، ثانيًا، وعلى أفضل رسله وآله مصلّيًا، وفي حلبة الصّلوات مجلّيًا ومصلّيًا وبعد، فإنّ العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذّريعة عبيد الله

بن مسعود بن تاج الشّريعة سعد جدّه وأنجح جدّه يقول: لمّا وفّقني الله تعالى بتأليف تنقيح الأصول...

L. 165; 18,4 x 13,2 (12,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, na prvom zaštitnom listu, dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, mjestimično dohvaćen crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 164b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. 'Iwaḍ b. 'Alī Ḥāǧī u utorak, u mjesecu saferu 881/1476. godine.

تمّ بحمد الله وحسن توفيقه في وقت الضّحى يوم الثّلثا، في شهر المبارك صفر على يد (ال) عبد الضّعيف الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور يوسف بن عوض بن علي حاجي عفى الله عنهم...تاريخه سنة إحدى وثمانين وثمانمائة ٨٨١

Bilješke o ranijim vlasnicima na prvom zaštitnom listu na strani *a* i listu 1a namjerno izbrisane.

Iz kolekcije Besima Korkuta.

5276. R-7356

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 187; 21 x 13,5 (15 x 7,5); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 187b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. Muḥammad al-Bosnawī 3. ševvala 1050/1640. godine, u medresi Sulejmaniji u Istanbulu.

إتّفق الفراغ من تسويد الأوراق بعون الله وحسن توفيقه في اليوم الثّالث من شوّال المكرّم لسنة خمسين وألف في مدرسة المرحوم السّلطان سليمان...بمدينة قسطنطينية المحميّة على يد الفقير يوسف بن محمّد البوسنوي...

Na listu 1a ime i pečat bivšeg vlasnika Muṣṭafā b. Muḥammad. Bilješka drugog vlasnika na istom listu namjerno izbrisana.

5277. R-4612

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

Početak kao kod br. 5275.

L. 235; 20,5 x 12 (15,5 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnjih pedesetak listova dohvaćeno vlagom. Prva i posljednja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih oštrim perom i sitnim slovima rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom, prepukao dužinom hrbata i naknadno nevješto popravljan i lijepljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 235b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Mas'ūd b. Ḫalīl 21. muharrema 1056/1646. godine.

تمّ كتابة هذا الكتاب بتوفيق الله الملك الوهّاب ضحوة الحادي والعشرين من محرّم الحرام لسنة ستّ وخمسين وألف عن يد العبد الفقير إلى الملك القدير مسعود بن خليل...

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

Iz Odbora IZ Mostar.

5278. R-4599

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح

AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 313; 21 x 15 (15,5 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, naknadno vještom rukom popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 313a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio imam Bayrām b. Salīm (ili Sulaym), u mjesecu rebiul-ahiru 1125/1713. godine.

تمّت الكتاب المسمّى بالتّوضيح شرح التّنقيح، تصنيف الإمام العلاّمة صدر الشّريعة...على يد...الإمام بيرام بن سليم...في شهر ربيع الآخر لسنة خمس وعشرين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na listu 1a namjerno izbrisane tri bilješke ranijih vlasnika s njihovim pečatima. Od njih se može pročitati jedino bilješka sa imenom prvog vlasnika Aḥmad b. Bayrām.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5279. R-6308

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح

AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 221; 22 x 13,5 (14,5 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama, naročito u početku, ima nešto komentara. Pojedini komentari pisani na papirićima uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1191/1777. godine, jer tu godinu nalazimo na pečetu kasnijeg vlasnika Muḥammada, muftije u Travniku (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5280. R-5959

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح

AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 227; 22,2 x 16,5 (16 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen dužinom hrbata, naknadno popravljen i dužinom hrbata obložen impregniranim platnom crne boje. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 227b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Ṣamāqowī (iz Samakova u Bugarskoj). Nema podataka o godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5281. R-6499

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح

AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 191; 20,5 x 13,5 (14 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke po marginama pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih šezdeset listova tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima sa jednom linijom crvene boje. Još jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama, naročito u prvoj polovini rukopisa, ima dosta sitno pisanih komentara rukom istog prepisivača. Pojedini listovi dužinom gornjeg prereza dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen, prepukao i naknadno popravljan dužinom hrbata, odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu, na strani *a*, imena dvojice ranijih vlasnika: as-Sayyid Muḥammad Munīb i Ḥāfiẓ Yūsuf Ṭarsūsī, muderris u Qubād-pašinoj medresi u Tarsusu.

Iz Odbora IZ Trebinje.

5282. R-7050

Zbirka (مجموع), *2*

L. 222; 33,5 x 18,5 (23 x 9); 24 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na svim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-191a

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح

AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

Na kraju djela (v. l. 191a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. al-Ḥāğī Ismā'īl zadnji dan Kurban-bajrama 1129/1716. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد أحقر الطّالبين محمّد بن الحاجي إسماعيل في آخر أيّام الأضحيّة لسنة ١١٢٩

2. L. 192b-222a

(رسالة) أهمّ الأمور

(RISĀLA) AHAMM AL-UMŪR

Traktat o osnovnim pojmovima islamskog vjerovanja i vjerskim dužnostima od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 127/16, str. 92; Ahlwardt II, 1893

Početak (l. 192b):

أوّله: آمنت باللّه، وبما جاء من عند اللّه، على مراد اللّه تعالى مجملاً ومفصّلاً، وآمنت برسول اللّه، وبما جاء من عند رسول اللّه، على مراد رسول اللّه مجملاً ومفصّلاً صلّى اللّه عليه وعلى آله وصحبه أجمعين. فلا يخفى على أرباب العقول و العلماء الفحول أنّ الثّواب الموعود والأجر المعدود...

Završetak (l. 222a):

آخره: قال اللّه تع: ومن النّاس من يؤمن باللّه واليوم الآخر وما هم بمؤمنين، فلا تكن مغروراً في بعض الرّخصة لأنّها في العقائد غير مقبولة، بل عليك الإعتقاد المطابق لإعتقاد أهل السّنّة والجماعة بشرائطه المذكورة. تمّ تمام.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 (v. bilješku i pečat na listu 222b).

5283. R-5979

شرح مختصر المنتهى

ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ

Komentar na poznato djelo *Muḫtaṣar al-muntahā* (v. Dobrača II, 875) iz oblasti usuli fikha. Osnovno djelo napisao je Abū 'Amr 'Uṯmān b.

'Umar b. al-Ḥāǧib al-Mālikī, umro 646/1248. godine, a ovaj komentar 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī, 'Aḍududdīn, rođen 708/1308., umro 756/1355. godine. Komentar obuhvata samo na onaj dio koji se odnosi na logiku i disputaciju. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1307/1889. godine.

Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 4375; al-Ǧibūrī II, 2615-2624, str. 65-67; Ḥ. Ḫ. II, 1853; Tirana, 156, str. 120; Köprülü III, 707/2; Sarkīs II, 1332; Dobrača II, 875; Brockelmann G I, 306 i S I, 537; Flügel III, 1773, str. 194

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي برأ الأنام وعمّهم بالإكرام والدّعوة إلى دار السّلام، وخصّ من شاء بمزايا الإنعام والتّوفيق لدين الإسلام...وبعد، فإنّ من عناية الله بالعباد أن شرع الأحكام وبيّن الحلال والحرام...

Završetak (l. 19b):

آخره: وكلّ ذي أب ابن وكلّ قياس دوري وهو ما يتوقّف بثبوت إحدى مقدّمتيه على ثبوت النّتيجة بمرتبة أو بمراتب القسم الثّاني وهو خطأ الصّورة هو أن يكون بالخروج عن الأشكال بأن لا يكون على تأليف الأشكال المذكورة، لا بالقوّة ولا بالفعل، أو يكون ويفقد شرط من شروط الإنتاج.

L. 19; 22,5 x 17 (17 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 19b) bilješka da ga je prepisao Božiji rob, Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī 12. muharrema 60., što bi moglo biti ili 1060/1650., ili 1160/1747. godine.

تمّ بعون الله...على يد عبد الله أحمد بن إبراهيم البوسنوي في ١٢م سنة ٦٠

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5284. R-8179

شرح مختصر المنتهى

ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ

Na listu 1a pogrešan naslov مختصر في أصول الفقه

Isto kao br. 5283.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أقول**: وقد تحذف إحدى مقدّمتي البرهان للعلم بها، فالكبرى مثل هذا يحدّ لأنّه زان والصّغرى مثل هذا يحدّ لأنّه يحدّ كلّ زان ومنه قوله تعالى: **لو كان فيهما**...

L. 10; 22 x 15,5 (16,5 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قال, a tekst komentara naznačen riječima أقول. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1253/1837. godine, jer tu godinu nalazimo ispod nečitljivog pečata nekog od bivših vlasnika (v. l. 1a).

Rukopis je vakuf hafiza Abdulaha Bušatlića (v. pečat na l. 1a).

5285. R-4604

حاشية الجرجاني على شرح مختصر المنتهى للإيجي

ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ LI AL-ĪĞĪ

Naslov na početku سيّد على المختصر المنتهى

Glosa na al-Īǧījev komentar *Muḫtaṣar al-muntahā* (v. Dobrača II, 875) iz usuli fikha. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, poznat još i pod nadimcima as-Sayyid aš-Šarīf i Abū al-Ḥasan, rođen u Džurdžanu u Perziji 740/1339., umro u Širazu 816/1413. godine.

Kaḥḥāla VII, 216; Şeşen, 161, str. 122; Köprülü III, 707; Ahlwardt IV, 4377; Ḥ. Ḫ. II, 1854; Brockelmann G I, 306 i S I, 538; Dobrača II, 876/2

Početak (l. 1b):

أوّله: **قوله**: الحمد لله أردف التّسمية بالتّحميد في مفتتح الكلام اقتفاءً بما ورد في الأخبار واقتداءً بطريقة الأخيار وأداءً لبعض حقوق ما استغرقته من ضروب الإحسان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 101b):

ناقص في آخره، آخر الموجود: فحكمه على كلّ رقبة بحكم رقبة قتل خطأً...وقد أثبت للرّقبة مطلقًا وكذا يقال في الأعشى هذا مبصر وكلّ مبصر بصير باللّيل فالمبصر...

L. 101; 21,5 x 15 (14 x 6,5); 15-17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na početku rukopisa dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom, izlizan po rubovima i prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a namjerno izbrisano više bilješki o ranijim vlasnicima. Jedino je čitljiva bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. 'Uṯmān Kayl-zāde (!)

ممّا استصحبه الفقير إلى لطف ربّه القدير أحمد بن عثمان الشّهير بكيل زاده.

Ispod bilješke je otisnut i lični pečat vlasnika.

Iz Odbora IZ Mostar.

5286. R-5582

سمت الوصول إلى علم الأصول

SAMT AL-WUṢŪL ILĀ 'ILM AL-UṢŪL

Uvod u metodologiju islamskog prava. Napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine. To je zapravo, skraćena redakcija djela *Manār al-anwār* (v. br. 5263) koje je napisao Abū al-Barakāt 'Abdullāh b. Aḥmad Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī, umro 710/1310. godine. Kafi je ovo djelo počeo da piše poslije svog povratka iz Carigrada 996/1588. godine, kada je postavljen za kadiju Srijema, a završio ga je u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1000/1592. godine.

Dobrača II, 895; Šabanović, str. 181; Kaḥḥāla III, 233; Ḥ. Ḫ. II, 1002; O. M. I, 277; Bašagić, str. 86

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على ما هدانا لسمت الوصول إلى أصول الشّرع بتلويح كتابه ودعانا إلى طريق حصول قواعد أحكامه بتوضيح خطابه...وبعد، فإنّ أفقر عباد الله الباري كافي

الأقحصاري...يقول: لمّا تقرّر عيانًا أنّ أعظم العلوم شأنًا وأقومها دليلاً وبرهانًا علم الأصول الّتي ينبعث منه عيون مشارع الشّريعة وينابيعها...ألّفت متنًا متينًا يتضمّن ما لا بدّ منه من القواعد...وسمّيته بسمت الوصول إلى علم الأصول...

Na kraju nedostaje oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الخاتمة في الأهليّة يعتبر فيها العقل وهو خُلِقَ متفاوتًا وهى نوعان: الأوّل أهليّة وجوب وهى صلاحيّة الذمّة لوجوب الحقوق الشّرعيّة لها وعليها. فما كان من حقوق العباد: من الغرم والعوض و نفقة الزّوجات والأقارب يجب على الصّبىّ وما كان عقوبة لم يجب، وحقوق الله يجب متى صحّ القول بحكمه كالعشر والخراج ومتى بطل القول لا يجب كالعبادات الخالصة والعقوبات، والثّاني أهليّة أداء...

L. 11; 20 x 12 (14 x 6); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa koricama zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5287. R-8101

Zbirka (مجموع), *3*

L. 30; 20,5 x 14 (14,5 x 7); 13-15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-17a

سمت الوصول إلى علم الأصول

SAMT AL-WUṢŪL ILĀ 'ILM AL-UṢŪL

Isto kao br. 5286.
Završetak ovdje (l. 17a):

آخره: والثّاني ما يصلح آلةً لغيره كإتلاف النّفس والمال فتؤاخذ الحامل فقط. وليكن هذا آخر الكتاب والله أعلم بالصّواب والحمد لله الوهّاب والصّلوة على رسوله محمّد وآله والأصحاب.

2. L. 17b-23b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Oporuka koju je svojim prijateljima i učenicima ostavio imam Nu'mān b. Ṭābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 2015; Dobrača I, 578/3, str. 364; Fajić V, 3492/4; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt III, 3970; Köprülü II, 155/3; Şeşen, 365, str. 229; Hasandedić, 166/2; Brockelmann S I, 287

Početak (l. 17b):

أوّله: كتاب الوصيّة عن الإمام الأعظم أبي حنيفة...إعلموا أصحابي وإخواني وفّقكم الله تعالى أنّ مذهب أهل السّنّة والجماعة على إثنى عشر نوعاً، فمن استقام على هذه الخصال لا يكون مبتدعاً ولا صاحب هوى...أولها: الإيمان و الإيمان إقرار باللّسان وتصديق بالجنان...

Završetak (l. 23b):

آخره: وأهل الجنّة في الجنّة خالدون، وأهل النّار في النّار خالدون لقوله تعالى في حقّ المؤمنين: **أولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون**، وفي حقّ الكفّار: **أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون.**

3. L. 24b-30b

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao imam Nu'mān b. Ṭābit, Abū Ḥanife, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1287; Dobrača I, 114/4, str. 65; Fajić III, 2257/3; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt II, 1923; Köprülü III, 31/3; Şeşen, 359, str. 224; Hasandedić, 23/2; Brockelmann S I, 285;

Početak (l. 24b):

أوّله: قال أصل التّوحيد وما يصحّ الإعتقاد عليه يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من الله تعالى...

Završetak (l. 30b):

آخره: وخروج الدّجّال و يأجوج ومأجوج وطلوع الشّمس من مغربها ونزول عيسى عليه السّلام من السّماء وساير علامات يوم القيامة على ما وردت به الأخبار الصّحيحة حقّ كائن والله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم. تمّت تمام.

Zbirku su, sudeći po rukopisu, prepisala dvojica prepisivača, i to: od l. 1-23 Muṣṭafā Tazkarağī-zāde 1171/1758. godine (v. bilješku na listu 17a)

تمّت الكتاب بعون الله الملك المتعال عن يد مصطفى تزكره جي زاده من شهر جمادى الآخر لسنة إحدى وسبعين ومائة وألف.

a od l. 24-30 nama nepoznati prepisivač.
Iz Odbora IZ Travnik.

5288. R-5969

Zbirka (مجموع), 2

L. 21; 22 x 15,5 (14,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-9a

سمت الوصول إلى علم الأصول

SAMT AL-WUṢŪL ILĀ 'ILM AL-UṢŪL

Isto kao br. 5286.
Naslov na listu 1a
Završetak (l. 9a):

آخره: والثّاني ما يصلح آلةً لغيره كإتلاف النّفس والمال فتؤاخذ الحامل فقط. وليكن هذا آخر الكتاب والله أعلم بالصّواب والحمد لله الوهّاب والصّلوة على رسوله محمّد وآله والأصحاب. تمّت تمام.

2. L. 9b-21b

مختصر الكافي من المنطق

MUḪTAṢAR AL-KĀFĪ MIN AL-MANṬIQ

Kratka risala iz logike. Napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine.

Fajić V, 3333/4; O. M. I, 227; Kaḥḥāla III, 233; Ljubović, str. 33-35; Šabanović str. 186; Handžić (al-Ğawhar...), str. 55;

Početak (l. 9b):

أوّله: الحمد لله الذي علّمنا الهداية والتّوفيق وفهّمنا مقاصد التّصوّر والتّصديق... وبعد، فإنّي لمّا رأيت طلّاب زماننا في المنطق يجدّون والمطلوب منه لا يجدون لفرط قلّة الوضوح في المتون ولتعذّر ضبط المشروح في الفنون، استضفت مختصراً واضحًا من كتب المتقدّمين والمتأخّرين...وسمّيته باسمي كافي راجيًا العفو من العافي والله المستعان وعليه التّكلان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والصّحيح أنّ كلّ ما علم على أىّ جهة فعله يقدي(1) به في إيقاعه على تلك الجهة، وما لم يُعلم فَعَلَه على الإباحة، ثمّ الصّحيح أنّ كلّ ما قصّه الله ورسوله علينا من شرايع مَن قبلنا يلزمنا من غير إنكار على أنّه شريعة لنبيّنا عليه السّلام ما يظهر نسخه ويجب تقليد الصّحابىّ حتّى يترك به قياسُ التّابعين ومَن ...

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1174/1760. godine. (v. bilješku na listu 9a). Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5289. R-4621

مرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول

MIR'ĀT AL-UṢŪL FĪ ŠARḤ MIRQĀT AL-WUṢŪL

Komentar djelu *Mirqāt al-wuṣūl* (v. Dobrača I, 151/5, str. 123) o osnovama šerijatskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Dobrača II, 885; Ḥ. Ḫ. II, 1657; Köprülü I, 527; O. M. I, 293; Şeşen, 178, str. 131; Zürich I, 97; Brockelmann G II, 227

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي كرّم بني آدم بالعقل القويم وهداهم بنور توفيقه إلى الصّراط المستقيم ...فشرحتها شرحًا يتضمّن بسط إيجازها...وسمّيته مرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول...

Završetak (l. 362a):

آخره: فكذلك الإجتهاد، فيكون المجتهد من له ملكة يقتدر بها على استنباط كلّ حكم شرعىّ فرعىّ دليله ولا ينافي ذلك صدور ولا أدرى لما سبق.

L. 362; 19,5 x 11 (14 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu u obliku kupole lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, zelenom i bijelom bojom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom crnom linijom. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, izlizan po rubovima korica, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Na kraju djela duža bilješka (v. l. 362a) u kojoj se kaže da je njegov prepis završio Ramaḍān al-Qayṣarī, unuk Šayḫa Ibrāhīma as-Sūzī-ja, uoči petka, 27. ramazana 1003/1595. godine.

Iz kolekcije Muhameda Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (v. pečat na prvom i posljednjem zaštitnom listu).

5290. R-6613

سلّم الوصول إلى علم الأصول

SULLAM AL-WUṢŪL ILĀ 'ILM AL-UṢŪL

Uvod u metodologiju islamskog prava na arapskom jeziku. Napisao 'Abdul'alīm b. aš-Šayḫ Muḥammad Abū Ḥiğāb aš-Šāfi'ī al-Ḥadādī, umro 1361/1942. godine. Ovdje se ne radi o djelu koje je pod istim naslovom u stihovima napisao Ibn Muṭīr al-Ḥakamī (v. ar-Riyāḍ VI, str. 28). Djelo je štampano u Kairu 1328/1910. god.

Kaḥḥāla V, 266

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلاة والسّلام على أشرف المرسلين، سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى رحمة الكريم التوّاب عبد العليم بن الشّيخ محمّد أبي حجاب الشّافعي مذهبًا والحدادي مولداً: لمّا تجاسرت على تقديم مكتوب للمشيخة الجليلة الأزهريّة يتضمّن طلب امتحاني للشّهادة العالية، التمس منّي بعض الإخوان، أصلح الله لي وله الحال والشّأن، أن أجمع ما اشتدّت إليه الحاجة من علم الأصول ليكون تذكرةً لمن يريد الدّخول، فجمعت ما تيسّر من كتب السّادة السّابقين وضمّمت إليه وزراً فتح بها ربّ العالمين، وسمّيته سلّم الوصول إلى علم الأصول...

Završetak (l. 32b):

آخره: (خاتمة) التّقليد هو الأخذ بقول الغير من غير معرفة ودليل ويلزم غير المجتهد لقوله تعالى: **فاسألوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون**، ولا يجوز التّقليد في أصول الدّين...وإن كان أخذا بقول الغير من غير معرفة دليله مع الجزم به فيكفي إيمان المقلّد قطعًا...وهذا التّعريف هو المعتمد والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب...والحمد لله ربّ العالمين.

L. 32; 23 x 17,5 (19 x 13,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno i plavo. Pisanska sveska iz tridesetih godina XX stoljeća. Naslovi poglavlja stavljeni u zagradu, a značajnije riječi nadvučene crvenom ili plavom linijom. Pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Listovi bez kustoda.

Prepisao iz primjerka štampanog 1328/1910. god., za vrijeme studija u Kairu Mehmed ef. Handžić 1347/1928. god. (v. bilješku na kraju djela, na listu 32b).

5291. R-6612

Zbirka (مجموع), *3*

Str. 121; 20,5 x 16,5 (18 x 14); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Sveska sa širokim linijama. Papir bijele i žućkaste boje. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Listovi bez kustoda i sa originalnom paginacijom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. Str. 1-102

مختصر في أصول فقه

MUḤTAṢAR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Kratko djelo iz teorije islamskog prava (*uṣūl al-fiqh*) od nama nepoznatog autora. Gornji naslov dat na početku rukopisa.

Početak (str. 1):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد الأوّلين والآخرين...وبعد، فاعلم أنّ كمال النّفوس البشريّة في قوّتها النّظريّة إنّما هو بمعرفة حقائق الأشياء، وأحوالها على ما هي عليه في نفس الأمر بقدر الطّاقة البشريّة...فموضوع أصول الفقه الأدلّة الشّرعيّة من حيث إستنباط الأحكام منها...المرصد الأوّل في الأدلّة (والدّليل ما يمكن التّوصّل بصحيح النّظر فيه وفي أحواله إلى مطلوب خبرى أو العلم به) وهو أربعة: الكتاب والسّنّة والإجماع والقياس...

Završetak (str. 102):

آخره: وإنّما قال أبو حنيفة رضى الله عنه بأنّ إيمان المقلّد معتبر لمطابقته للواقع لا لجواز التّقليد فإنّ التّقليد آثم، وأمّا النّهى عن الكلام في القدر في قوله تعالى **وجادلهم بالّتي هى أحسن** وعدم نقل النّظر عن الصّحابة لوضوح الأمر عندهم بمشاهد الوحى وصفاء الأذهان بخلاف الإجتهادات لخفائها بتعارض فيها مع وجوده فيهم كما قال الأعرابى: البعرة تدلّ على البعير وآثار القدم تدلّ على السّير والسّماء ذات الأبراج وأرض ذات فجاج الا يدلاّن على السّميع الخبير.

Na kraju (v. str. 102) bilješka da je djelo završio Ḥāfiẓ Ya'qūb b. Munlā 'Uṯmān Berbić iz Donje Tuzle 25. šabana 1320/1902. godine.

تمّت بعون الله المنّان على يد الحقير الفقير المعترف بالعجز والتّقصير طوزلي زيرى حافظ يعقوب بن منلا عثمان بربيك غفر الله لهما ولوالديهما ولجميع المؤمنين ٢٥ شعبان سنة ١٣٢٠.

2. Str. 106-108

رسالة في آداب البحث

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤT

Kratka risala o disputaciji koja se sastoji od uvoda (*al-muqaddima*) i dva članka (*maqālatayn*). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyō, rođen 1061/1651., umro 1119/1707. godine.

Šabanović, str. 406; Jahić, Anali GHB XI-XII, 1985., str. 46

Početak (str. 106):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه وعلى آله وصحبه، وبعد، فهذه رسالة في آداب البحث مرتّبة على مقدّمة ومقالتين. المقدّمة المناظرة وهى النّظر بالبصيرة من الجانبين فى النّسبة بين المتسببين إظهاراً للصّواب...

Završetak (str. 108):

آخره: والنقض من العلم بمقدّمات الدّليل بخلاف المعارضة، ومنها أن المناقضة يتحقّق قبل إتمام الدّليل وبعده، ومنها أنّ المعارضة في العقليّات الصّرفة كالنّقض فيها بخلافها في النّقليّات.

Na kraju djela (v. str. 108) bilješka da je njegov prepis završen 17. rebiul-ahira 1319/1901. godine. Sudeći po rukopisu prepisivač je isti kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. Str. 110-121

رسالة البركوي في أصول الحديث

RISĀLA AL-BIRGIWĪ FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṬ

Naslov na početku متن من أصول الحديث لمحمّد البركوي

Kratka risala o teoriji hadisa. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Dobrača I, 399/1, str. 247

Početak (str. 110):

أوله: إعلم أيّها الطّالب الصّادق أنّ لأهل الحديث إصطلاحات لا بدّ من معرفتها بمن أراد أن يطّلع (على) مرادهم من إطلاقاتهم ...

Završetak (str. 121):

آخره: هذا ما تيسّر لنا في تحقيق أقسام الحديث من الكتب المعتبرة... **الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله.**

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci (v. bilješku na str. 121) 10. ševvala 1318/1901. godine.

Iz kolekcije Ahmed-ef. Selimovića, kadije iz Sarajeva.

2. ISLAMSKO PRAVO

الفقه

a) Arapski rukopisi

أ) المخطوطات العربيّة

5292. R-5412

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine.

Dobrača II, 904; Zürich I, 55-58; Kaḥḥāla XIII, 91; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 198; al-Ğibūrī I, 1855-1858, str. 550; Tirana, 135, str. 104; Bratislava, 187, str. 156; Hasandedić, 158/2, str. 82; Fajić III, 1978/3; Ḥ. Ḫ. II, 1795; Brockelmann G I, 196 i S I, 348

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمة اللّه عليه: إعلم بأنّ الصّلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيّتها بالكتاب والسّنّة واجماع الأمّة ...

Završetak (l. 32b):

آخره: مسئلة فإن قيل الإيمان مخلوق أم غير مخلوق فقل: الإيمان قرار وهداية فإنّ الإقرار صنع العبد وهو مخلوق والهداية صنع الرّبّ وهو غير مخلوق واللّه أعلم بالصّواب تمّت تمام.

L. 32; 19 x 12,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Na svim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1119/1707. godine, jer tu godinu nalazimo na pečatu vlasnika as-Sayyid ʻAbdulḥalīma (v. l. 32b). Na listu 32a pečat vlasnika Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5293. R-5761

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 48; 21,5 x 15,5 (14 x 9); 11 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Na listovima 46b-48a predaje o osobinama poslanika Muḥammada uzete iz djela *Šarḥ al-Mawāqif*, *Šarḥ al-Maqāṣid*, *Baḥr al-Kalām* i dr.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1125/1713. godine, jer je, kako se u bilješci na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* kaže, te godine vlasnik rukopisa postao al-Ḥāğğ Aḥmad b. Faḍlullāh Sarḥatlī iz Sarajeva.

دخل في ملك الحاجّ أحمد بن فضل الله الشّهير بسرحدلي ساكن سراى بوسنه...سنة ١١٢٥

Ispod bilješke otisnut lični pečat vlasnika sa imenom Aḥmad.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* imena dvojice vlasnika: Nūrī Darwiš 'Alī ef. b. Qazanfar-zāde i Mehmed Spaho.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5294. R-7116

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 41; 19,5 x 13,5 (12 x 8); 5-9 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Između redaka prijevod riječi na turski jezik pisan sitnim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst na naslovnom listu uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 41a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Salīm (ili Sulaym) za svoga brata Ḥasana 1125/1713. godine.

كتبه الفقير محمّد بن سليم غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين كتبه لأخيه حسن...سنة خمس وعشرين ومائة وألف.

Ispod bilješke pečat prepisivača. Nema podataka o mjestu prepisa.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

5295. R-7588

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 35; 18,6 x 12 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Tekst uokviren sa dvije crvene linije. Tri zadnja lista naknadno dopisana. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, po rubovima popravljan, odvojen od listova rukopisa.

Prepis iz 1158/1745. godine (v. bilješku na listu 30b). Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5296. R-7134

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 72; 18 x 13,5 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodnim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama

odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa.

Prepis iz 1191/1777. godine (v. bilješku na listu 54b). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listovima 55a-60a razne bilješke na arapskom jeziku i nekoliko dužih hadisa, a na listovima 61a-72b fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Iz kolekcije Muharem-ef. Omerdića (v. pečat na prvom i zadnjem zaštitnom listu).

5297. R-5208

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 72; 14,8 x 10 (10,5 x 7); 10 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima mastilo razljeveno i tekst oštećen. Prvih desetak listova po rubovima popravljano i nevješto lijepljeno. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5298. R-5572

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ يرفع رأسه من السّجدة الأولى ويقول: ربّ اغفر وارحم وتجاوز عمّا تعلم إنّك أنت الأعزّ الأكرم سبعين مرّةً ثمّ يسجد سجدةً ثانيةً ويقول كما قال في الأوّل ثمّ يسأل فيها...

L. 50; 18,5 x 12 (14 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muṣṭafā-ef.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5299. R-5512

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 43; 16 x 11 (12 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Originalni povez otkinut i zagubljen. Rukopis naknadno obložen običnim kartonskim papirom bijele boje.

Nama podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5300. R-5752

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والأذن موضع اسماع الأذان والإقامة للصّلوة والرّجل موضع المسح على الخفّين والوجه موضع الحسن. والثّالث: الأعضاء كاللّسان والعينين والشّفتين واليدين والكعبين يعني اللّسان موضع الشّكر والذكر والتّضرّع والعينين موضع الرّحمة والعبرة والشّفقة والشّفتين...

L. 32; 21 x 14 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst na prvih trinaest listova uokviren crvenom linijom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5301. R-5726

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 45; 21 x 14 (16 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvi i zadnji list dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5302. R-6010

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال بعضهم: الفريضة ما أمر الله تعالى لعباده أن يفعلوها ومطلقاً من غير أشكال وبغير شبهة كصوم رمضان وصلوة المكتوبات والزكوة والحجّ والواجب ما لم يأمر الله تعالى ولكن لم ير مصلحة الأعمال بدونه كفوات التّشهّد في القعدة الأخيرة والقنوت في الوتر...

L. 52; 21 x 15,5 (16 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodnim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5303. R-8067

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 64b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإن اقتصر على هذا جاز كما في صلوة الرّغائب ويصلّي على النّبيّ صلى الله تعالى عليه وسلّم بعد السّلام فيقول موصولاً بها بلا تأخير حتّى أتمّ عشرةً ثمّ يقطع بين كلّ عشرة بالتّسبيح والدّعاء ولو لم يقطع جاز. وأمّا صلوة التّراويح هي...

L. 64; 19 x 13 (12 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodnim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i po lagama razasuti.Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Turbeta kod Travnika.

5304. R-8069

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **مسئلة:** فإن قيل ما الإيمان وما الإسلام وما الإحسان فقل: الإيمان قرار باللّسان وتصديق بالجنان وأمّا الإسلام فهو الإنقياد لأوامر الله تعالى والإجتناب عن نواهيه وأمّا الإحسان فهو الإحسان إلى خلق الله تعالى والنّفقة عليهم بلا منّة...

L. 32; 16,5 x 11 (12 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan tupim perom, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5305. R-5410

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 72; 18 x 13 (15 x 8,8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka prijevod riječi na turski jezik pisan sitnim slovima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Prepis iz 1255/1839. godine (v. bilješku na listu 69b). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5306. R-7132

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 50; 17,2 x 12,5 (14,9 x 9); 9 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka prijevod na turski jezik. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Tekst uokviren sa dvije crvene linije. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom svijetloplave boje.

Na kraju djela (v. l. 48a) bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā ʿĀšiq b. Muḥammad Yayčawī 1256/1840. godine.

Iz kolekcije Muharem-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani prve korice i na listu 50b).

5307. R-8068

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 31; 19 x 13 (12,5 x 6,5); 8 redaka. *Nasḫ,* pisan tupim perom, nevještom rukom, sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, ispremetani i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 31b) u kome je data bilješka da ga je 1259/1843. godine, u tvrđavi Glamoč prepisao Ḥasan b. Ḥasan.

تمّت تمام بعون الله الملك العلاّم سنة ١٢٥٩...الحقير الفقير حسن بن حسن ...عن قلعه، غلاموج.

5308. R-7701

Zbirka (مجموع), 2

L. 64; 20 x 14 (15 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-55a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

2. L. 56b-63a

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao na arapskom jeziku Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, umro oko 900/1494. godine. Djelo je poznato još i pod nazivima: *Muqaddima aṣ-ṣalā*, *Maṭālib al-muṣallī*, *'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā*, *Šurūṭ aṣ-ṣalā* i *al-Kaydāniyya fī al-fiqh*. Djelo se sastoji iz osam poglavlja (*bāb*) i ne treba ga miješati sa sličnim djelom koje je pod nazivom *Šurūṭ aṣ-ṣalā* napisao Ibn Kamāl-paša. Štampano je u Delhiju 1300/1882., u Istanbulu 1327/1909. i u Taškentu 1893. godine.

Kaḥḥāla VIII, 156; Ahlwardt III, 3524; Brockelmann G II, 198 i S I, 269/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 127-128; Sarkīs II, 1580; Dobrača I, 399/4, str. 247; Zürich I, 50-53

Početak (l. 56b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...إعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والإبتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

- الباب الأوّل في بيان الفرائض وهى خمسة عشر،
- الباب الثّاني في الواجبات وهى أحد وعشرون،
- الباب الثّالث في السّنن وهى سبعة وعشرون،
- الباب الرّابع في المستحبّات وهى ثلاثة وعشرون،
- الباب الخامس في المحرّمات هى أربعة عشر،
- الباب السّادس في المكروهات وهى تسعة وخمسون،
- الباب السّابع في المباحات وهى إحدى عشر،
- الباب الثّامن في المفسدات في التّحقيق خمسة على العموم...

Završetak (l. 63a):

آخره: والضّحك والعمل الكثير بلا إصلاح وترك فرض من الفرائض بلا عذر ولو طرأ فواته بدون اختياره، وتعمّد الحدث واستخرجت الأحكام من المحيط والفتاوى الكبير...والهداية وحاشيتها وميزان الأصول واللّباب. تمّت تمام بعون الله الملك المنّان وحسن توفيقه.

Cijelu zbirku prepisao je Abū Bakr 1055/1645. godine (v. bilješku na l. 64b). Nema podataka o mjestu prepisa niti o ranijim vlasnicima.

5309. R-5547

Zbirka (مجموع), 2

L. 99; 14 x 9,5 (9,5 x 6); 9-11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi

dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-82b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

2. L. 87b-99b

باب شروط الصّلاة (وهي ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Poglavlje o uvjetima za namaz, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Napomena: Ovo nije nijedan od zasebnih radova o istoj temi koji se pod naslovima: *Šurūṭ aṣ-ṣalā*, *Fiqh al-Kaydānī* i *Muqaddima aṣ-ṣalā* pripisuju Ibn Kamal-paši, Kaydānī-ji i Fanārī-ji.

Dobrača I, 144/5; Šabanović: Književnost Muslimana BiH.., str. 179-180; Ždralović: Prepisivači djela u arabičkim rukopisima I, str.160-161)

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...باب شروط الصّلوة وهي ستّة. الأوّل: الوضوء بالماء الطّاهر أو التّيمّم بما يكون من جنس الأرض كالتّراب والرّمل والحجر والجصّ و والكحل...

Završetak (l. 99b):

آخره: إعلم أنّ الغسل أحد عشر نوعًا خمسة منها فريضة...وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وأربعة منها سنّة وهو غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1094/1684-85. godine (v. bilješku na listu 99a). Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5310. R-5260

Zbirka (مجموع), *3*

L. 63; 20,5 x 14,2 (15 x 8,5); 13-15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-39b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Na kraju djela (v. l. 39b) bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 1155/1737. godine.

2. L. 41b-47a

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 (v. bilješku na l. 47a).

3. L. 49b-55b

باب شروط الصّلاة (وهي ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na listovima 56a-63b nalazi se fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5311. R-6178

كتاب التّقدمة في شرح المقدّمة

KITĀB AT-TAQDIMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Komentar na popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (v. br. 5292). Osnovno djelo napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983. ili 383/993. godine, a ovaj komentar Ǧibrīl b. Ḥasan b. 'Uṯmān b. Maḥmūd b. 'Uṯmān al-Ganǧā'ī (iz Gendže), umro 752/1351. godine.

Ahlwardt III, 3508; Kaḥḥāla III, 116; al-Ǧibūrī I, 1278, str. 400; Ḥ. Ḫ. II, 1796; Brockelmann G I, 196 i S I, 348; Şeşen, 183, str. 133

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أمدّ أولياءه بالعاجلة بأنواع النّعم، وأوعد أعداءه بالآجلة بأصناف النّقم...أمّا بعد، فإنّ المقدّمة المنسوبة إلى الإمام الفقيه أبي اللّيث...فأردت أن أشرح معانيها وأبيّن مبانيها وأوضح دلائلها وسمّيته بكتاب التّقدمة في شرح المقدّمة...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يا من إليه التّدبير وله المقادير، يا من العسير عليه اليسير، يا من هو على ما يشاء قدير، يا من أرسل الرّياح، يا فالق الإصباح، ويا باعث الأرواح، ويا ذا الجواد والسّماح، يا رازق ما يشاء، يا فاعل من يشاء كيف يشاء...

L. 49; 21 x 15,5 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, odvojeni od poveza i po rubovima do 3 cm dubine dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom i citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5312. R-6730

التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي

AT-TAWḌĪḤ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

Komentar na Abū al-Layṯ-ovu Muqaddimu o namazu (v. br. 5292). Napisao Muṣṭafā b. Zakariyyā b. Aydoğmuš al-Qaramānī, Muṣliḥuddīn, umro 809/1406. godine. Autor je napisao dva komentara na spomenutu *Muqaddimu*; jedan kraći, i drugi opširniji. Ovo je opširniji koji je, kako na kraju djela kaže, završio u Kairu, u mjesecu muharremu 792/1389. godine.

Kaḥḥāla XII, Ahlwardt III, 3509; 253; az-Ẓāhiriyya I, str. 238-242; Dobrača II, 907; Ḥ. Ḫ. II, 1795; Brockelmann I, 196

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله، وعلى جميع رسل الله وأنبيائه، وعلى جميع الملائكة وأصفيائه، وعلى جميع أهل طاعته أجمعين، حمداً يقرّبنا إلى مرضاة الله تعالى وكرامته...وبعد، يقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الغنيّ مصطفى بن زكريا بن آيدغمش القرماني: لمّا رأيت مختصر مقدّمة الصّلوة المنسوب تأليفه إلى الشّيخ...أبي اللّيث السّمرقندي...وددت أن أكتب له شرحًا يحلّ مشكلاته...وسمّيته التّوضيح...

Završetak (l. 121b):

آخره: **سؤال:** ما الحكمة في أنّ الله تعالى قال عيسى بن مريم ولم يقل إبراهيم بن فلان وموسى بن فلان ونوح بن فلان لأنّ النّصارى زعمت أنّ عيسى ابن الله فدعاه الله تعالى بابن مريم ليعلموا أنّه ليس ابن الله، بل هو ابن مريم. ويقال انّ الله تعالى يدعو جميع الخلق يوم القيمة بأسماء أمّهاتهم لا بأسماء آبائهم لأجل عيسى ع.م. والله أعلم بالصّواب.

L. 121; 20,5 x 14 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje. Zadnja korica originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom nalijepljena preko kartonskog poveza.

Prepis iz 982/1547. godine, kako stoji u bilješci na kraju djela, na listu 121b.

تمّت (!) الكتاب سنة ٩٨٢

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije dr. Hamdije Čemerlića.

5313. R-5272

التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي

AT-TAWḌĪḤ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

Isto kao br. 5312.

Naslov na listu 1a هذا الكتاب توضيح شرح أبي الليث للقرماني

Završetak ovdje (l. 151b):

آخره: قال: حسبي من الخيرات ما أعددته يوم القيامة في رضى الرّحمن دين النّبيّ محمّد خير الورى، ثمّ اعتقادي مذهب النّعمان وعلى الخير والصّلاح نقطع الكلام راجين من الله تعالى الفلاح والفوز بالنّجاح إنّه هو الوهّاب الفتّاح وشاكرين حامدين على تمام التّوضيح. إنّه هو المشكور وعلى إفاضة نعمه المسؤول...

L. 153; 20,5 x 13,5 (16 x 7); 19 redaka. *Nasta'līq,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 151b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Aḥmad u petak, u prvoj dekadi mjeseca šabana 1040/1631. godine.

فكان الفراغ من هذا الكتاب يوم الجمعة في عشر أوّل من شهر شعبان المكرّم سنة أربعين بعد الألف على يد محمّد بن أحمد...

Nema podataka o mjestu prepisa.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5314. R-6022

التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي

AT-TAWḌĪḤ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

Naslov na listu 1a كتاب التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث للشّيخ مصطفى القرماني

Isto kao br. 5312.

Fragment koji sadrži samo prvih 10 listova.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل قوله**: ثمّ اعلم بأنّ الحدث على نوعين: الحدث اسم خاصّ للمانع الحكمي من أداء الصّلوة والخبث اسم خاصّ للحقيقي والنّجس يشملهما. وأراد المصنّف رحمه الله أيضًا من الحدث المانع مطلقًا من غير تقييد بالحقيقي والحكمي بقرينة تقسيمه اليهما. **قوله**: وما أشبه ذلك يعني أنّ كلّ شيئ يشابه الأشياء المذكورة ويماثلها، فهو ينقض الوضوء، نحو: ماء الجرح والقيئ ملاء الفم والضّابط فيه أن كلّ نجس...

L. 10; 25,5 x 18 (22 x 14,5); 27 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenom redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

5315. R-8118

خزانة الفقه

ḪIZĀNA AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*

Djelo o islamskom pravu (fikhu) hanefijske pravne škole. Napisao na arapskom jeziku Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Abū al-Layṯ, umro 373/983. ili 383/993. godine. Djelo je raspoređeno na veća poglavlja (*kitāb*) i manja (*bāb*).

Kaḥḥāla XIII, 91; Ahlwardt IV, 4444-4445; az-Ẓāhiriyya I, str. 296-298; Ḥ. Ḫ. I, 703; Köprülü I, 559/2; Zürich I, 108; Dobrača II, 922/2; Brockelmann G I, 196 i S I, 347

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. قال الشّيخ الإمام الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمه الله: إعلم أنّ الفقه علم حسن وهو أجلّ من سائر العلوم

وهو علم الدّين الشّريف وقوام الشّرايع به ولا بدّ لكلّ عاقل...وهذا التّأليف من مسائل الفقه معدودة الأجناس ...

Završetak (l. 51b):

آخره: ولو قال لرجل چرا كرد حلال نكردي، فقال: من حرام يايم حلال راجه كنم معناه: أن يقول لرجل لم لا تدور حول الحلال فقال: ما دام أجد الحرام لبس بالحلال يكفر. والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. إنّه هو الرّؤف التّوّاب.

L. 52; 20,2 x 14,5 (16,5 x 8,5); 29 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova dohvaćena vlagom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na početku tri, a na kraju jedan zaštitni list sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 51b) bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Ḫalīl u prvoj dekadi zul-kadeta 1090/1679. godine.

قد وقع الفراغ من تنميق هذا السفر الشّريف...على يد أضعف عباد الله الجليل إبراهيم بن خليل في أوائل ذي القعدة لسنة ١٠٩٠

Na istom listu bilješka da je ovaj primjerak uvakufio Elčī al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne.

وقفت هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنه.

Ispod bilješke je otisnut i lični pečat vakifa.

Iz Odbora IZ Travnik.

5316. R-5821

خزانة الفقه
ḪIZĀNA AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* خزانة الفقه للسّمرقندي أبو اللّيث

Isto kao br. 5315.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 46b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الشّفعة الشّفعة واجبة لثلاثة نفر للخليط في نفس المبيع ..والشّفعة واجبة في العقار وإن كان ممّا لا يقسم كالرّحى والحمام ولا شفعة في عشرة أشياء: في عقار قسم وفي دار تزوج عليها أو يخلع بها...أو يعتق عليها عبداً أو يصالح عبداً...

L. 46; 20,5 x 14 (15 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, na osnovu jedne bilješke na prvom zaštitnom listu na strani *a*, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1126/1714. godine, jer je te godine kupovinom došao u posjed izvjesnog ʿUṯmāna iz kasabe Nevesinje.

تملّكه الفقير عثمان نوه سينى بشراء شرعيّ في قصبه، نوه سينه لسنة ستّ وعشرين ومائة وألف.

Na istom listu su imena još dvojice kasnijih vlasnika: Ibn Ibrāhīm as-Sarāyī (iz Sarajeva) i Mafḫar Ġulām ʿĀlim Muḥammad Ḥasīb iz 1229/1814. godine.

Ispod bilješki su otisnuti i lični pečati vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5317 R-7953

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Djelo o hanefijskom fikhu što ga je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧaʿfar b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik u medresama, naročito u osmanlijskim zemljama. Sljedbenici hanefijske pravne škole često su ovom djelu davali naziv samo *al-Kitāb* i uvažavali ga do stepena poštovanja, smatrajući ga blagoslovljenim (*al-mubārak*), a učenici, u kasnijim vremenima, označavali kratko, po njegovu autoru, samo nazivom *al-Qudūrī*.

Kaḥḥāla II, 66-67; Ahlwardt IV, 4451; Ḥ. Ḫ. II, 1631; Köprülü II, 104 i III, 108-110; Brockelmann G I, 175 i S I, 295; az-Ẓāhiriyya II, 155-158; al-Ğibūrī I, str. 538-540; A. M. I, 74; Bratislava, 52, str. 85; Dobrača II, 926-944; al-Munğid, str. 409; Hasandedić, 154, str. 81; Flügel III, 179

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله أجمعين. كتاب الطّهارة: **ياأيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤوسكم وأرجلكم إلى الكعبين** الآية. ففرض الطّهارة وغسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس والمرفقان والكعبان تدخلان في الغسل...

Završetak (l. 83a):

آخره: ومن كان له شيء من المسئلة الثّانية فهو مضروب في ترك الميّت الثّاني وإذا صحّت مسئلة المناسخة وأردت معرفة ما يصيب كلّ واحد من حساب قسمت ما صحّت منه المسئلة على ثمانية وأربعين فما خرج أخذت له من سهام كلّ وارث حبّة.

L. 83; 21 x 11,5 (15,5 x 6,1); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crvene boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom tankom linijom. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom. Listovi sa originalnom paginacijom. Na početku, naknadno, ubačena četiri lista i na njima dat sadržaj djela po poglavljima. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Prepis, kako se vidi iz bilješke na kraju djela (v. l. 83a), iz 1131/1718. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu bilješke o dvojici ranijih vlasnika. Prva je namjerno izbrisana, a na drugoj se može pročitati da je vlasnik rukopisa 1164/1750. godine postao Ibrāhīm b. Aḥmad.

5318. R-5890

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: باب زكوة الفضّة ليس فيما دون النّصاب من مائتى درهم صدقة. فإذا كان مائتى درهم وحال عليهما الحول ففيها خمسة دراهم ولا شئ في الزّيادة حتّى يبلغ أربعين درهماً..

Završetak ovdje (l. 152b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب المضاربة المضاربة عقدٌ على الشّركة بمال من أحد الشّريكين وعمل من الآخر ولا تصحّ المضاربة إلاّ بالمال الّذي تصحّ به الشّركة...وإن لم يكن له ربح لم يلزمه الإقتضاء. ويقال له وكّل ربّ المال في الإقتضاء، وما هلك من مال المضاربة فهو من الرّبح دون رأس المال لأنّه يجب عليه إيصال رأس المال إلى ربّ المال...وإن فضل شئ كان بينهما وإن نقص لم يضمن المضارب ...

L. 152; 20 x 13,5 (14,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom i prilikom najnovijeg povezivanja ispreturani. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa djelom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je veoma star, najvjerovatnije, iz XIV stoljeća.

5319. R-7989

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (l. 175a):

آخره: ومن أوصى لزيد وعمر بثلث ماله فإذا عمر ميّت فالثّلث كلّه لزيد. وإن قال: ثلث مالي بين زيد وعمرو وزيد ميّت كان لعمرو نصف الثلث. ومن أوصى بثلث ماله ولا مال له ثمّ اكتسب مالاً استحقّ الموصى له ثلث ما يملكه عند الموت. تمّت الكتاب.

L. 175; 17,5 x 12,5 (12 x 9); 9-12 listova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan neujednačeno. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Više vrsta papira, različite debljine,

bijele, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Po marginama ima dosta komentara, a na pojedinim listovima i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima puno prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. l. 175a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Sulaymān 3. zul-hidždžeta, 882/1478. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الكتاب الشّريف في اليوم الثّالث...من شهر ذي الحجّة المبارك من يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف محمّد بن سليمان...من عام اثنين وثمانين وثمانمائة بعد هجرة النّبي صلّى الله عليه وسلّم.

5320. R-4881

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 117a) isti kao pod br. 5319.

L. 117; 21 x 14,8 (13 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen i odvojen od listova. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 116b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje započeto u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta, a završeno u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 985/1578. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je njegov vlasnik bio Munlā Naǧīb.

5321. R-6642

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje deset listova.

Početak ovdje (l. 10a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أصابعه نحو القبلة ووضع يديه على فخذيه ويبسط أصابعه ويتشهّد. والتّشهّد: التّحيّات لله والصّلوات والطّيّبات والسّلام عليك أيّها النّبيّ ورحمة الله وبركاته، السّلام علينا وعلى عباد الله الصّالحين أشهد أن لا إله إلاّ الله وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...

L. 160; 25 x 17,5 (18 x 12); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a pri gornjem prerezu i dužinom hrbata lijepljeni i popravljani. Na pojedinim listovima , kao znak oboljenja, uočljive tamne fleke. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Originalna paginacija listova. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom crne boje, novijeg datuma. Prilikom koričenja na početku i na kraju umetnut po jedan dodatni zaštitni list.

Na kraju rukopisa (v. l. 60b) bilješka iz koje se vidi da je njegovo prepisivanje završio izvjesni Husayn u nedjelju, 17. redžeba 935/1529. godine.

وقع الفراغ من تحريره بعون الله تعالى وحسن توفيقه على يد الفقير إلى الله الغنيّ حسين غفر الله له وأحسن إليهما وإليه يوم الأحد السّابع عشر من رجب المرجّب سنة خمس وثلاثين وتسعمائة.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5322. R-5081

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 124; 24 x 15,5 (14 x 10); 11-15 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, neujednačeno. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Nedostaju listovi 5-31. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni, po lagama razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 123b) bilješka da je njegov prepis završen 955/1548. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5323. R-5009

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 146; 19,5 x 16 (12 x 8); 11 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim kaligrafskim pismom. Listovi 1-17 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih oštrim perom, sitnim slovima i rukom istog prepisivača. Po nekoliko listova na početku i kraju rukopisa dohvaćeno vlagom i popravljano nevještom rukom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, teško oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 146b) bilješka da ga je prepisao Ibn Ṭūrġūt u mjesecu redžebu, 956/1549. godine, u varoši Zvornik.

تمّت بتوفيق الله تعالى في شهر رجب المرجّب في تاريخ سنة ٩٥٦ في بلدة ازورنيق في وقت الظهر غفر الله لكاتبه الذي يخشى ابن طورغوت وآبا ءه وأجداده ولأساتذه...

Ispod bilješke otisnut okrugli pečat prepisivača.

5324. R-5718

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 132; 21 x 15,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Sadržaj djela po poglavljima dat na listu 1a. Na kraju sedam zaštitnih listova sa raznim bilješkama, pretežno iz oblasti islamskog prava. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, nevješto popravljani, razasuti i odvojeni od poveza. Originalna folijacija listova. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i fizički odvojen od listova.

Na kraju djela (v. l. 125b) bilješka da ga je prepisao izvjesni Luṭfī u mjesecu ševvalu 968/1561. godine.

تمّ الكتاب بعون الله وحسن توفيقه ...كتبه الحقير لطفي في شوّال سنة ٩٦٨

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5325. R-7097

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 100; 19,5 x 11,5 (13,2 x 5); 19 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Pojedine riječi nadvučene crvenom tankom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa

vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve tri lage razasute i odvojene od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Dio prve korice, oko 5 cm dubine, otkinut i zagubljen.

Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥusayn b. 'Uṯmān 29. džumadel-ahira 1038/1629. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في (ال) يوم التّاسع والعشرين من شهر جمادى الآخرة لسنة ثمان وثلاثين وألف، وأنا الفقير إلى الله الملك القدير حسين بن عثمان...غفر الله ذنوبهما وستر عيوبهما.

Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5326. R-8169

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 191; 15 x 10 (10,5 x 7); 10 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Na prvoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 191a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1039/1629. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Behauddina Hadžimejlića iz Busovače.

5327. R-7959

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 117; 20 x 12,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, teško oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Prva korica odvojena od poveza. Hrbat nevješto popravljan i lijepljen kožom i platnom. Na koricama lijepo urađene rozete, izlizane i oštećene.

Na kraju djela (v. list 114b) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao 'Alī b. Naḍrullāh as-Sayyidī Šahrī u četvrtak, u mjesecu saferu 1049/1639. godine, u kasabi Požega.

تمّت الكتاب بعون الله وحسن توفيقه...وكان الفراغ منه في يوم الخميس من وقت الضّحى من شهر صفر الخير لسنة تسع وأربعين وألف بعد هجرة من له العزّ والشرف. حرّر هذا الكتاب بقصبه، پوژه ئه. إستنسخه لنفسه ثمّ لمن شاء الله تعالى من بعده علي بن نضر الله السّيّدي شهري، غفر الله له ولوالديه ولمن دعا له بالتّوبة والمغفرة...

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka i pečat da je vlasnik rukopisa bio Yūsuf b. Ḥusayn b. Yūsuf iz kasabe Nawābād (Prusac).

تملّكه الفقير إلى رحمة ربّه القدير يوسف بن حسين بن يوسف عن قصبه، نوابادى عفى عنهم الهادي.

Na početku i na kraju po dva zaštitna lista sa raznim bilješkama i dovama.

5328. R-4410

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 104; 20 x 13 (14 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Tekst na naslovnom listu uokviren sa po dvije, a na ostalim listovima jednom crvenom linijom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Listovi dužinom hrbata i gornjeg prereza do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima nešto komentara, a na početku i interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom i kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 103a) u kome je data bilješka da ga je u kasabi Čajniče prepisao Ibrāhīm b. Kaywān (Ćejvan) 19. muharrema 1052/1642. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة المباركة عن يد (ال) عبد الضّعيف المذنب المحتاج
إلى رحمة ربّه المنّان ابراهيم بن كيوان في قصبه، چاينچه عفى الله عنهما في اليوم التّاسع عشر
من شهر محرّم الحرام لسنة إثنين وخمسين وألف.

Na zadnjem zaštitnom listu tri otiska pečata, najvjerovatnije bivšeg vlasnika, sa natpisom Maḥmūd.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Ibrahim-beg Halilbašić.

5329. R- 7955

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno na kraju.

Završetak isti kao pod br. 5319.

L. 153; 19,5 x 13 (15,3 x 5,8); 15 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje. Dužinom donjeg prereza svi listovi oštećeni do 8 cm dubine, naknadno

nastavljani i dopisivani. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama, naročito u prvom dijelu, ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne i tamnožute fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, odvojen od listova, oštećen vlagom, crvotočinom i neadekvatnim čuvanjem. Preklop obložen ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 153a) u kome je data bilješka da ga je prepisao izvjesni Aḥmad 1056/1646. godine. Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5330. R-7956

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 143; 20,5 x 13 (15,5 x 6,8); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Tekst na naslovnoj strani uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. U početku po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, mjestimično oštećen crvotočinom i, usljed dugotrajne upotrebe, izlizan. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 143a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 15. muharrema 1080/1669. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 69a ovalni pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Munlā Muḥammad.

Rukopis je otkupljen od Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5331. R-5400

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 19,5 x 12,8 (14,6 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Dužinom gornjeg prereza i hrbata, do 3 cm dubine, zadnjih desetak listova dohvaćeno vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen. Na koricama po jedna lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 120a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 1090/1679. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5332. R-7960

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (l. 199a):

آخره: وقال أبو يوسف: للأب السّدس والباقي للإبن وإن ترك جدّ مولاه وأخ مولاه فالمال للجدّ في قول أبي حنيفة رحمه الله وقالا: هو بينهما ولا يباع ولا يوهب ولا يورث. تمّ تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 199; 20,3 x 14 (14 x 8,2); 12 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom, tupim perom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po rubovima i dužinom hrbata, naročito na početku rukopisa, listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto naknadno pisanih komentara, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen crvotočinom i dugotrajnom upotrebom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Prepisao, kako se iz bilješke na kraju rukopisa (v. l. 199a) vidi, za svoje potrebe ʻUṯmān b. Ibrāhīm Bahlūl-zāde 1093/1682. godine.

كتبه صاحبه عثمان بن ابراهيم بهلول زاده سنة ثلاث وتسعين وألف ١٠٩٣

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Munlā Zakariyyā.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5333. R-7961

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 133; 21 x 14,5 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage listova razasute i odvojene od poveza. Listovi po rubovima, naročito na početku i kraju rukopisa, dohvaćeni vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara i naknadno pisanih bilješki, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Kožni hrbat i preklop otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. l. 132b) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Muḥammad b. Ḥusayn b. Ibrāhīm u ponedjeljak, u mjesecu šabanu 1093/1682. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وقد فرغ من هذه النّسخة الشّريفة في يوم الإثنين في شهر شعبان المبارك صاحبه ومالكه محمّد بن حسين بن إبراهيم غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ١٠٩٣

5334. R-7990

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 20,5 x 12,5 (15 x 6,7); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, izlizani po rubovima, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i kraju rukopisa po dva zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku, pretežno u vezi sa fikhskim pitanjima. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom zelene boje. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 117a) bilješka da ga je prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad 1093/1682. godine.

حرّره عبد الله بن أحمد في سنة ١٠٩٣

Nema podataka o mjestu prepisivača niti o ranijim vlasnicima.

5335. R-1778

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 20 x 14 (14 x 7,5); 17-19 redaka. *Ta'līq* pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva dva lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski obložen ukrasnim ebro papirom sa preovlađujućom plavom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na više mjesta pečat ranijeg vlasnika sa natpisom السيّد محمّد هاشم iz 11225/1810. godine i stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka da je rukopis, pod uslovom da se ne može prodati niti na drugi način otuđiti, za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio Muṣṭafā-ef.

5336. R-3046

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: شيء، لو أزيل عنه لسقط والغلبة على العقل بالإغماء، والجنون والقهقهة في كلّ صلوة ذات ركوع وسجود وفرض الغسل المضمضة والإستنشاق وغسل سائر البدن...

Završetak ovdje (v. l. 100b) isti kao pod br. 5319.

L. 100; 20 x 13,5 (14 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi 41 i 42 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, dužinom prereza pocrnili usljed preduge izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljen i popravljan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa kadija Ṣāliḥ u kadiluku Bijeljina, a u drugoj da je vlasnik rukopisa njegovim otkupom iz zaostavštine al-Ḥāǧǧ 'Abdulmu'min efendije iz Bijeljine postao Ṣāliḥ Zuhdī iz kasabe Gradačac.

- قد إنتقل إلى ملك الفقير صالح القاضي بقضا، بلنه عفى عنه الباري

- ملكت هذه النسخة المباركة بالإشترا، في قصبه، بلنه من مخلّفات الحاجّ عبد المؤمن أفندي وأنا الفقير إليه عزّ شأنه صالح زهدي بقصبه، غرادشچه عفى عنه الباري.

5337. R-5080

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 72a) isti kao pod br. 5319.

L. 72; 20 x 14,5 (12,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Zadnjih desetak listova dohvaćeno vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica izlizana. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatmije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a lični pečat sa natpisom Muḥammad i bilješka da je vlasnik rukopisa bio aš-Šayḫ Muḥammad, muftija u gradu Travniku.

من كتب الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير الشّيخ محمّد المفتي بمدينة تراونيك عفي عنه.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listu 1a).

5338. R-7130

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 167; 16 x 10,5 (13,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi i dva posljednja lista originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača na znatno novijem papiru. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi lijepljeni i naknadno popravljani. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom svijetloplave boje. Prilikom poveza na početku i kraju rukopisa dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muharem-ef. Omerdić. Pečat sa njegovim imenom otisnut je na unutrašnjoj strani prve i zadnje korice.

5339. R-3002

مختصر القدوري

MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje oko četiri lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بكلّ ما كان من جنس الأرض كالتّراب والرّمل والحجر والجصّ والنّورة والكحلو الزّريخ (!) وقال أبو يوسف: لا يجوز بالتّراب والرّمل خاصّة ...

L. 238; 15 x 9,5 (10 x 5); 13 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa lijepo urađenim rozetama na koricama sa floralnim motivima. Preklop otkinut i zagubljen. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Na listu 238a pečat sa naznakom da je rukopis vakuf Ḥasan-ef. Bojo-zāde (Bojića).

5340. R-5553

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 179a) isti kao pod br. 5319.

L. 179; 14,5 x 9 (12 x 6); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, vokalizovan, pisan tupim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren sa dvije crvene tanke linije. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dvadesetak listova na početku dužinom gornjeg prereza dohvaćeno vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Zadnji list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom koričenja na početku i na kraju ubačen po jedan dodatni zaštitni list.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad al-Azharī nastanjen u al-'Ayniyyi.

دخل في ملك الفقير إلى ربّه الغنيّ محمّد...الأزهري القاطن بالعينيّة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5341. R-8114

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 162; 19,5 x 10,5 (13,5 x 5,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dodana tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Prvi i posljednji list originalnog prepisa zagubljeni i naknadno prepisani rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, uslijed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Prva i posljednja laga listova odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Još jedna crvena linija povučena po rubovima listova. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Poklon porodice Muhameda-ef. Tufe iz Sarajeva.

5342. R-6009

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 170; 20 x 14,5 (14 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u prvoj i posljednjoj lagi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljen i naknadno popravljan. Zadnja korica otkinuta i zagubljena. Na vanjskoj strani prve korice lijepo urađena rozeta u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 170a) bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Isḥāq 1116/1704. godine.

كتبه مصطفى بن اسحق في سنة ١١١٦

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5343. R-7962

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku rukopisa nedostaje oko 15 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: باب قضاء الفوائت: ومن فاتته صلوة قضاها إذا ذكرها وقدّمها على صلوة الوقت إلاّ أن يخاف فوت صلوة الوقت فيقدّم صلوة الوقت ثمّ يقضيها. ومن فاتته صلوات رتّبها في القضاء، كما وجبت في الأصل إلاّ أن تزيد الفوائت على ستّة صلوة(!) فيسقط التّرتيب فيها...

L. 97; 19,5 x 14 (14 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u pojedinim lagama razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i na kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Od nekadašnjeg polukožnog poveza sačuvana samo zadnja korica i dio hrbata. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. l. 97b) bilješka da je njegov prepis završen u zadnjoj dekadi zul-kadeta, 1148/1736. godine.

تمّ الكتاب القدورى بعون الله في أواخر شهر ذي الحجّة بتاريخ سنة ثمان وأربعين ومائة وألف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti o ranijim vlasnicima.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Teufik-ef. Vareniković iz Travnika.

5344. R-2157

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 139b) isti kao pod br. 5319.

L. 142; 19,5 x 12,7 (14 x 7,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prvih 77 listova tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama u prvoj polovini rukopisa ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača.Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, izlizane usljed dugotrajne upotrebe.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1151/1738. godine, jer iz te godine, na listu 131a, nalazimo bilješku sa imenom ranijeg vlasnika Muṣṭafā-oğlu 'Abdullāh. Ispod bilješke, na istom listu otisnuta dva pečata na kojima je čitljivo samo ime Muḥammad, najvjerovatnije, ime nekog od ranijih vlasnika.

5345. R-6646

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 208; 21,5 x 14 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst na naslovnom listu uokviren sa po dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Dvadesetak posljednjih listova dužinom donjeg prereza dohvaćeno vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 207a bilješka da je djelo prepisao 'Umar b. 'Abdullāh Čalabī b. al-Ḥāğğ Abū Bakr iz sela Loznik kod Visokog 1155/1742. godine.

تمّت هذه النّسخة الشريفة من يد الفقير عمر بن عبد الله چلبي بن الحاجّ أبو بكر عن قرية لوزنيك من ناحية قصبه، وسوقه غفر الله لهم ولوالديهم...لسنة خمس وخمسين ومائة وألف.

Ispod bilješke pečat prepisivača na kome se može pročitati ime 'Abduhū 'Umar.

Na istom listu na strani *b* bilješka da je ovaj rukopis 23. VII 1976. god. Eminu Islamovskom iz Struge poklonio Sulejman-beg Obrali iz sela Obre kod Kaknja, a ovaj kasnije Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

5346. R-7954

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 101; 20 x 14 (14 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne i tamnožute fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto naknadno pisanih komentara, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, znatno oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju rukopisa (l. 101b) bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u mjesecu saferu 1155/1742. godine.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5347. R- 6529

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 140; 19,5 x 14 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim slovima. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa.

Na kraju djela (v. l. 140a) bilješka sa puno grešaka da je njegovo prepisivanje završeno u srijedu, u mjesecu rebiul-ahiru 1162/1749. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريف (!) في يوم الأربع (!) في وقت الضّحى من شهر ربيع الآخر من سنة إثنى(!) وستّين وما (!) وألف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5348. R-5365

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 3a):

ناقص في أوله. أول الموجود: تطهر النّجاسة واجب من بدن المصلّي وثوبه والمكان الّذي يصلّي عليه. ويجوز إزالة النّجاسة بالماء، وبكلّ مايع طاهر يمكن إزالتها كالخلّ وماء الورد، وإن أصابت الخفّ بنجاسة لها جرم فجفّت فدلكه بالأرض جاز...

L. 190; 20 x 13,5 (15 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, naročito na početku i na kraju rukopisa. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 190b) bilješka da ga je prepisao Munlā Nūḥ Ketḫoda 1167/1753. godine.

كاتب الحروف...منلا نوح كتخدا سنة ١١٦٧

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5349. R-2304

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 165; 20,8 x 14,2 (14,5 x 8); 15-19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, dosta neujednačeno. Mastilo crno, slaba

kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa dvije vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa po jedna laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom, razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, teško oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno lijepljen i nevješto popravljan.

Na kraju djela (v. l. 165a) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao 'Uṯmān b. Ibrāhīm u mjesecu zul-hidždžetu 1173/1760. godine.

تمّت من يد (العبد) الضّعيف المحتاج إلى رحمة الله تعالى في وقت الضّحى من شهر ذي الحجّة المعظّم سنة ثلث وسبعين ومائة وألف صاحب عثمان بن إبراهيم غفر الله لهما...

Na listu 1a krupnim slovima napisana bilješka da je rukopis vakuf Muderris-zāde.

وقف مدرّس زاده

5350. R-4984

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 84; 21,5 x 15 (17 x 9); 20 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom i kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je u mjesecu saferu 1177/1763. godine, prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ-aġā.

كاتب الحروف ابراهيم بن صالح آغا سنة سبع وسبعين ومائة وألف ماه مبارك صفر الخير...

5351. R-6504

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 133; 22 x 15 (16,5 x 8,2); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, crvenom, plavom i tirkiznom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj i posljednjoj lagi listovi razasuti i odvojeni od poveza. U drugoj polovini rukopisa većina listova dohvaćena vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (v. l. 131a) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Umar b. Muṣṭafā Lubinlī (iz Ljubinja) u mjesecu srpnju 1181/1767. godine, u medresi Atmejdan (u Sarajevu).

كتبه الفقير عمر بن مصطفى لوبنلي في شهر سربن سنة ١١٨١ آت ميدان مدرسنده غفر الله له ولوالدينا ولجميع المؤمنين والمؤمنات.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* ime ranijeg vlasnika Munlā 'Uṯmān Baš-efendi Bābić-zāde. Na istom listu na strani *a* dva nečitljiva pečata ranijih vlasnika.

5352. R-7991

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 1a) isti kao pod br. 5319.

L. 95; 21,5 x 15,3 (15 x 8,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa

vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega se na pojedinim listovima razlilo mastilo toliko da se tekst jedva može čitati. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre, usljed čega su se korice deformisale.

Na kraju djela nečitko pisana bilješka iz koje se može pročitati jedino da se prepisivač zvao Ihlawnawī (Livnjak) i da je prepis završen 1185/1771. godine.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa bio 'Uṯmān b. Muṣṭafā al-Yāyčawī (iz Jajca).

5353. R-5048

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 22 x 15 (14 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan.

Na kraju djela (v. l. 119b) bilješka da ga je prepisao Yūsuf Ḫawāğa b. 'Alī Klūčlī (iz Ključa), u prvoj dekadi rebiul-ahira 1197/1783. godine.

وقد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة ...كتبه (!) في أوائل ربيع الآخر سنة سبع وتسعين ومائة وألف...يوسف خواجه بن علي كلوچلي.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa Ḥusayn b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm Bosnawī Sanalī (iz Sanskog Mosta), porijeklom iz Ključa, a na zadnjem zaštitnom listu da je rukopis Samiji Lasić poklonio Džemal Vejzović, brijač iz Sanskog Mosta, 13. 12. 1936. god.

5354. R-6578

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku rukopisa nedostaje oko 15 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقال يوسف ومحمّد يجمع بينهما المفردُ، ثمّ يتوجّه إلى الموقف فيَقِفُ بقُرْبِ جبل الرّحمة. والعرفات كلّها موقِفٌ إلاّ بطن عرنة، وينبغي للإمام أن يقف بعرفة على راحلته ويدعو ويعلّم النّاس المناسك...

L. 131; 18 x 12 (14,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 131a) bilješka da je njegov prepis završio 'Abdullāh b. Ḥāğī Aḥmad u mjesecu džumadel-ula 1199/1785. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك المنّان عن يد(ال) عبد الفقير عبد الله بن حاجي أحمد...في جمادى الأولى سنة ١١٩٩

Poklon Udruženja Ilmije iz Tešnja.

5355. R-4704

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 179; 20,5 x 13 (14 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, krupniji, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom linijom crvene boje. Na prva dva zaštitna lista dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, sa vanjske strane pocrnio usljed preduge izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a dat lanac autorovih učitelja koji preko Ibn Mas'ūda seže sve do poslanika Muhammeda a.s.

Na listu 160a pečat ranijeg vlasnika sa imenom Ša'bān, a na listu 179a pečat drugog vlasnika sa imenom Yūsuf.

5356. R-805

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 148; 19,5 x 14,5 (14 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, čitak, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Dvadesetak listova na kraju rukopisa dohvaćeno vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi oštećeni i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a dvije bilješke o ranijim vlasnicima. Prva je namjerno izbrisana, a u drugoj se kaže da je vlasnik rukopisa 'Umar b. Hāšim koji ga je otkupio iz zaostavštine Aḥmada-ef. Uzūnī-ja (Uzunovića).

5357. R-6660

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 163; 20 x 14 (13,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, dosta neujednačeno. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dvije prve i posljednja lage listova razasute i odvojene od poveza. Dvadesetak listova na kraju rukopisa dužinom gornjeg prereza, do 5 cm dubine, dohvaćeno vlagom. Na prvih desetak listova po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom mjestimično oštećen crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Mula Ramo iz sela Orahovica kod Goražda.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

5358. R-773

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 129; 20 x 14,5 (14,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Dvadesetak posljednjih listova dohvaćeno vlagom usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen. Preklop otkinut i zagubljen.

Na listu 1a i na kraju djela (v. l. 129a) pečat sa natpisom 'Abduhū Muṣṭafā, najvjerovatnije, prepisivača ili ranijeg vlasnika. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5359. R-2609

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 99; 19 x 13 (14 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku naknadno ubačena dva lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg prereza do 10 cm dubine listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Na vlagom dohvaćenim listovima tekst oštećen. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi 1-5 i 99 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani na novijem papiru. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, odvojen od listova, naknadno popravljan i obložen ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 97b ime H. Saliha Delalića b. Omera, najvjerovatnije ranijeg vlasnika.

5360. R-7992

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 95; 20,2 x 13,2 (15,5 x 6,6); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst uokviren crvenom linijom. Još jedna crvena linija povučena po rubovima listova. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Na dvadesetak zadnjih listova mastilo se razlilo i tekst je toliko oštećen da se jedva može čitati. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5361. R-8135

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ويكره أن يصلّى المعذور الظّهر بجماعة يوم الجمعة وكذلك أهل السّجن. ومن أدرك الإمام يوم الجمعة صلّى معه ما أدرك وبنى عليها الجمعة. فإن أدركه في التّشهّد أو في سجود السّهو بنى عليها الجمعة عند أبي حنيفة وأبي يوسف رحمهما الله. وقال محمّد رحمه الله: إن أدرك معه أكثر الركعة الثّانية بنى عليها الجمعة وإن أدرك أقلّها بنى عليها الظّهر...

Završetak ovdje (l. 278b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فإن وافق أحد العددين الآخر ضربت وفق أحدهما الآخر في جميع الأخر. ثمّ ما اجتمع في أصل المسألة كأربعة نسوة وأخت وستّة أعمام. فالسّتّة توافقت الأربعة بالنّصف فاضرب نصف أحدهما...

L. 278; 19,5 x 13 (14 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, tupim perom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5362. R-7958

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 82; 21,5 x 16 (17 x 10); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene linijom crne boje. Listovi dužinom gornjeg prereza i hrbata do 7 cm dubine dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice naknadno lijepljene i nevješto popravljane.

Na kraju djela, na listu 82a, bilješka da je prepis završen 1225/1810. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu natpis *Šarena Džamija* i ime ranijeg vlasnika Omer Nurikić.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio prof. Tajib Nurikić iz Gračanice.

5363. R- 4732

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 141; 20 x 14 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i zubima glodara. Korice presvučene ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 141b) u kome je data bilješka da ga je u zadnjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1266/1850. godine, u kasabi Zvornik, prepisao Muḥammad b. Ṣāliḥ

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة في أواخر شهر ربيع الآخر في يوم الثلثاء، بيك ايكى يوز التمش التى دە. كتبه الفقير الحقير محمد بن صالح غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما واليه في قصبه، ازوورنيق.

Ovaj primjerak prepisivač je, najvjerovatnije, prepisao za Munlā Sulaymān-a, jer je pored citirane bilješke svojom rukom zapisao:

بو كتابك صاحب ومالك منلا سليمان

(Vlasnik ove knjige je Munlā Sulaymān)

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Omeraga Šehić iz Zvornika.

5364. R-7723

مختصر القدوري

MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإذا استكملت الأخوات لأب وأمّ الثلثين سقطت الأخوات لأب إلاّ أن يكون معهنّ أخ لهنّ فيعصبهنّ. وأقرب العصابات البنون ثمّ بنوهم الأب الجدّ ثمّ بنو الأب ثمّ الإخوة ثمّ بنو الجدّ وهم الأعمام. وإذا استوى بنو أب في درجة فأوليهم من كان في أب وأمّ والإبن وابن الإبن والإخوة يقاسمون أخواتهم للذكر مثل حظّ الانثيين ومن عداهم ...

L. 130; 20 x 12,8 (15,6 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prva četiri lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim

znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, po lagama odvojeni od poveza i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke sa znakovima oboljenja papira. Na početku po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o godini, prepisivaču niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1276/1859. godine, jer se na prvom i zadnjem zaštitnom listu nalaze dvije bilješke da je 1276/1859. godine vlasnik rukopisa bio 'Alī'āğīk-zāde (Alijagić)'Alī ef b. Munlā Āğān iz Mostara.

صاحب هذا الكتاب موستاري علي آغيك زاده علي أفندي بن منلا آغان ١٢٧٦

5365. R-7957

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 171; 17,3 x 11,5 (13 x 6,5), 15 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i na kraju rukopisa listovi do 3 cm dubine dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamnožute fleke. Pojedini listovi nevješto lijepljeni i popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Korice poveza deformisane zbog duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na listu 171b bilješka da je prepis ovog djela završio Munlā Ṣāliḥ b. al-Ḥāğī Ṣāliḥ Seferović u mjesecu džumadel-ahiru 1290/1873. godine, u Travniku.

Iz Hadžijske (Hadži Vekil Harčove) džamije u Sarajevu.

5366. R-7392

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 123; 20 x 15 (13,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Originalni prepis listova 6-14, 17-19, 21 i 123 zagubljen i umjesto njih ubačeni naknadno dopisani listovi. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naknadno dopisani listovi tanki, glat, bijele boje. Prva i zadnja laga listova odvojena od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu i godini prepisa niti o ranijim vlasnicima. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća, izuzev naknadno dopisanih listova, najvjerovatnije u XIX stoljeću.

5367. R-4156

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: وألقى إذا كان ملاء الفم والنوم مضطجعًا أو متكئًا أو مستندًا إلى شئ لو أزيل عنه لسقط والغلبة على العقل بالإغماء والجنون والقهقهة في كلّ صلوة ذات ركوع وسجود. وفرض الغسل المضمضة والإستنشاق وغسل جميع البدن ...

Završetak ovdje (l. 128a) isti kao pod br. 5319.

L. 128; 20,2 x 14,5 (14,5 x 7,5), 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Većina listova, naročito na početku i kraju rukopisa, dohvaćena vlagom. Na kraju tri slobodna zaštitna lista. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, teško oštećen vlagom, crvotočinom i dugotrajnom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti vremenu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XIX stoljeća.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Džumhur Zuko.

5368. R-6150

Zbirka (مجموع), 2

L. 231; 19,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi 1-59, 96 i 106-148 tanki, glat, bijele boje, a listovi 60-95, 97-105 i 149-231 debeli, hrapavi, tamnobijele i žućkaste boje, i jedni i drugi sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni i popravljani dužinom hrbata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, naknadno popravljan i obložen ukrasnim papirom.

1. L. 1a-224b

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na kraju djela (v. l. 224b) bilješka u kojoj se kaže da ga je prepisao izvjesni Muṣṭafā u prvoj dekadi mjeseca šabana 1056/1646. godine.

تمّت الكتاب بعون الله تعالى وتوفيقه على يد مصطفى المفتقر في أوائل شهر شعبان المعظّم سنة ستّ وخمسون (!) وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

2. L. 225b-231a

كتاب الفرائض

KITĀB AL-FARĀ'IḌ

Naslov na početku djela crvenim krupnim slovima.

Kratka rasprava o diobi nasljedstva poznata još i pod nazivima فرائض i جواهر الفرائض شهاب الدين. Napisao Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b.

Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib, umro poslije 987/1579. godine (v. ar-Riyāḍ VI, str. 308).

Dobrača II, 937/3, 1855/1 i 1877/4; Ḥ. Ḫ. II, str. 1250; Brockelmann S II, 973/16; Köprülü II, 76/13 i III, 3/2

Početak (l. 225b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام...قال القاضي الإمام شهاب الدّين أبو حامد محمّد بن محمود بن علي بن أبي طالب قدّس الله روحه ونوّر ضريحه: إنّي عملت في الفرائض أصلاً مختصراً يهدي حفظه وفهمه إلى بيان نصيب كلّ وارث من إرثه...

Završetak (l. 231b):

آخره: **فصل**: مولى الموالاة يرث ممّن والاه وعاقله على أن يتوارثا ويرث أحدهما دون الآخر فهو على ما شرطا ولا يرث مع أقارب الميّت فالمال كلّه لبيت المال. تمّت بعون الله الملك المنّان.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 231a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad Ḥaqqī, a na listu 102b otisnut pečat, najvjerovatnije drugog vlasnika, sa imenom Ḥusayn. Na prvom zaštitnom listu imena još dvojice ranijih vlasnika: Salić Muhamed sa naznakom mekteb Rušdija, 1304/1886., i Repovac Ibrahim 1300/1882. godine. Druga bilješka je namjerno brisana.

5369. R-8158

شرح مختصر القدوري للمجهول

ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ LI AL-MAĠHŪL

Naslov na listu 1a هذا شرح قدوري

Kraći komentar na poznato fikhsko djelo *Muḫtaṣar al-Qudūrī* (v. br. 5317) od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: **كتاب الطّهارة**: الطّهارة في اللّغة عبارة عن النّظافة وفي الشّريعة عبارة عن غسل أعضاء مخصوصة. **قوله**: **ياأيّها الّذين آمنوا** يا حرف نداء أي منادى مفردها...**الّذين** اسم ناقص يحتاج إلى صلة وعائد آمنوا فعل فاعل قوله: **إذا قمتم إلى الصّلوة** معناه إذا أردتم القيام وأنتم محدثون...

Završetak (l. 69b):

آخره: وإن كان الخارج ربعًا جعلت كلّ سهم من سهام الورثة أربع حبّات، ولو كان الخارج من القسمة سهمًا ونصفًا بما قسمت إثنين وسبعين سهمًا على ثمانية وأربعين حبّةً يخرج لكلّ حبّة

سهمٌ ونصفٌ فقل لصاحبه سهم واحد من كلّ درهم حبّة وثلث وعلى هذا فقسْ. تمّت بعون الله الملك الوهّاب.

L. 69; 18,5 x 14 (14 x 10); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na početku 9 zaštitnih listova sa raznim dovama, mes'elama i bilješkama u vezi sa tekstom. Osnovni tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa i odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 69b) bilješka da je njegov prepis završen u nedjelju u mjesecu saferu 851/1447. godine.

وقع الفراغ من نسخه في شهر صفر في وقت العصر يوم الأحد...سنة إحدى وخمسين وثمانمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Munlā 'Alī al-Ḥāǧǧ Ḥusayn-zāde.

صاحب ومالك منلا علي الحاجّ حسين زاده.

5370. R-6053

الجوهرة النّيّرة
AL-ĠAWHARA AN-NAYYIRA

Naslov na listu 1a الجزء الأوّل من كتاب الجوهرة النّيّرة.

Isto kao br. 5266/2.

Prvi svezak.

Završetak ovdje (l. 161):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الإباق** الإباق هو التمرّد والإنطلاق وهو من سوء الأخلاق ورداءة الأعراق وردّه إلى مولاه إحسان...قوله: وإن أبق من الّذي ردّه فلا شئَ عليه لأنّه أمانة في يده، لكن هذا إذا أشهد حين أخذه، وفي بعض النّسخ: فلا شئَ له وهو صحيح لأنّه في معنى البايع من المالك ولهذا كان له أن يحبس الأبق حتّى يستوفي...

L. 161; 26,5 x 16,5 (18,5 x 12); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom povezivanja, na početku i kraju rukopisa dodan po jedan zaštitni list.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5371. R-4565

النّتف في الفتاوى
AN-NUTAF FĪ AL-FATĀWĀ

Naslov na trećem zaštitnom listu na strani *a* كتاب النّتف

Djelo o hanefijskom fikhu, poznato još i pod nazivima:

النّتف الحسان على مذهب أبي حنيفه النّعمان - النّتف الحسان في الفتاوى - النّتف الحسان - نتف الفتاوى

Ne zna se sasvim pouzdano ko je autor ovog djela. U nama dostupnoj literaturi kao mogući autori se navode 'Alī b. al-Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī al-Ḥanafī, umro 461/1068. godine i Qāsim b. al-Ḥusayn al-Ġaznawī ad-Damrāġī, Abū 'Abdullāh, umro 801/1398. godine. Iako sadrži rješenja za mnoga pravna pitanja, zbog čega ga neki katalozi ubrajaju u fetve, djelo je po svojoj formi bliže poznatim fikhskim djelima, pa smo ga i mi po uzoru na Dobraču (*v. Dobrača II, 968-971*) uvrstili u fikhska djela.

Kaḥḥāla VII, 79 i VIII 98; Ḥ. Ḫ. II, 1925; Şeşen (an-Nādira), 893, str. 479; A. M. I, 691; Brockelmann G II, 198 i S II, 270; Dobrača II, 968-971; Kairo I, 468

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين... **كتاب المياه**: إعلم أرشدك الله أنّ الماء على وجهين: مطلق ومقيّد. أمّا المطلق فعلى سبعة أوجه أحدها ما ينزل من السّماء، والثّاني ما يخرج من الأرض، والثّالث الرّاكد ...

Završetak (l. 184b):

آخره: كتاب السّبق: وهو يدور على ثلاث مسائل مسئلتان جائزتان ومسئلة فاسدة...وأمّا الفاسدة إذا قال رجل لرجل: إن سبقتني فلك كذا وإن سبقتك فعليك كذا، فهذه لا تجوز لأنّها تشبه القمار، وعن محمّد بن الحسين انّه قال: لا سبق إلاّ في خفّ أو حافر أو نصل وكان يجيز السّبق على الأقدام.

L. 241; 21 x 14,5 (15 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pri kraju rukopisa, dužinom hrbata, listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

5372. R-8170

النّتف في الفتاوى

AN-NUTAF FĪ AL-FATĀWĀ

Naslov na listu 1a كتاب النّتف الحسان على مذهب أبي حنيفة النّعمان

Isto kao br. 5371.

L. 278; 19 x 13,5 (14 x 7,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom

istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave sastavljene iz kružića sa zvijezdom šestokrakom u sredini.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 278a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Ṣiyāmī 7. džumadel-evvela 1158/1745. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة المباركة بحمد الله وحسن توفيقه نهار يوم الإثنين...سابع أيّام شهر جمادى الأوّل من شهور سنة ثمان وخمسين ومائة وألف...على يد...إبراهيم بن أحمد بن الحاجّ علي بن صيامي غفر الله له ولوالديه.

Iz kolekcije Muhameda-ef. Tufe iz Sarajeva.

5373. R-5334

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Djelo o obredoslovlju po hanefijskom mezhebu (*'ibādāt*). Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī, al-Kāšānī, umro 593/1197. godine. Djelo se sastoji od osam poglavlja (*bāb*).

Kaḥḥāla II, 156; Ahlwardt II, 1883; Brockelmann G I, 378 i S I, 649; Debrača I, 152/3, str. 124 i II, 988/1; Zürich I, 76; az-Ẓāhiriyya II, 200-202; Tirana, 137, str. 105; Bratislava, 133; Ḥ. Ḫ. II, 1802

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي عمّ البلاد بنعمته وارفاده، وخصّ العباد بهدايته وإرشاده، وخلق النّهار بأنواره واللّيل بسواده...أمّا بعد، فإنّي لمّا رأيت قصور همم النّاس في طلب العلم واشتغالهم بما لا يعنيهم ...أن أجمع لهم مختصراً نافعًا في العبادات ...

Završetak (l. 54a):

آخره: نسأل الله تعالى أن يوفّقنا على العمل بالعلم ويجعلنا من العاملين المخلصين ...ونسأل الله أن يختم لنا بالخير والسّعادة والشّهادة لفضله وجوده وكرمه إنّه ذو الفضل والإحسان والكرم والامتنان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله الطّاهرين.

L. 54; 19,5 x 14 (17 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Tekst uokviren crvenom

linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i po rubovima naknadno popravljan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 54a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u ponoć, 1. ševvala 998/1590. godine.

تمّت تمام في أوّل شوّال المكرّم في وقت نصف اللّيل سنة ثمان وتسعين وتسعمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku iz mjeseca ševvala 1083/1672. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5374. R-6781

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 62; 19,5 x 12 (15,5 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i na kraju po tri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku, pretežno iz oblasti fikha. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i uložen između zadnje korice i listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 62a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥusayn b. Ṭīmurḫān u ponedjeljak u mjesecu ševvalu 1023/1614. godine.

تمّت هذه الرّسالة الشّريفة المسمّاة بمقدّمة الغزنوي بعون الله وحسن توفيقه في شهر شوّال في يوم الإثنين على يد العبد الضّعيف...حسين بن طيمرخان...من تاريخ سنة ثلث وعشرين وألف.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića.

5375. R-6541

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 124; 20 x 12,2 (14 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom gornjeg prereza listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih nsekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, izlizan po rubovima usljed dugotrajne upotrebe.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 122a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Faḍl b. Ǧa'far u zadnjoj dekadi mjeseca safera 1027/1618. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة اللّطيفة على يد العبد الضّعيف...فضل بن جعفر...في أواخر شهر صفر...تاريخ سنة سبع وعشرين وألف ١٠٢٧

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5376. R-7350

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 67; 20 x 14 (14 x 9); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 67b) u kome je data bilješka da je prepis završen 1050/1640. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5377. R-5811

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وأخرجني من الظلمات إلى النّور، نسئلك رضوانك والجنّة (ث) اللّهمّ أنت ثابت فثبّتني في طاعتك و لا تخرجني منها ثبّتني بالقول الثّابت في الدّنيا وفي الآخرة...

L. 35; 19,5 x 14 (14,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama razasuti. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 35b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Āqḥiṣārī (Pruščak) u srijedu u mjesecu ševvalu 1143/1731. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب في شهر شوّال في يوم الأربعا....سنة ثلث وأربعين ومائة وألف. كاتبه الفقير الحقير إبراهيم بن إبراهيم الآقحصاري غفر الله له ولوالديه...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5378. R-8088

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 93; 20 x 14 (16 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 92b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Pāšo iz Šehovca, Šehovaca ili Šehovice (شيحوچه) 1171/1757. godine.

Iz Odbora IZ Travnik.

5379. R-7129

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 89; 17 x 11 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice presvučene impregniranim platnom crvene boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 84b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanja završio 'Uṯmān b. Ḥasan b. Muḥammad u hanikahu Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, u mjesecu rebiul-evvelu 1202/1787. godine.

حرّره الحقير عثمان بن حسن بن محمّد المحتاج إلى رحمة الله الجليل...سنة ١٢٠٢ ...تحرير شد في شهر سرايده خسرويك مدرسه سنده خانقاه...

Na zadnjih 5 lista razne bilješke i dove na arapskom i turskom jeziku.

Iz kolekcije Muharem-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani korica).

5380. R-8089

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 56; 21,5 x 14,5 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 56b) bilješka da ga je prepisao Muṭūn (!) Ḥusayn. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku.

Na više mjesta pečat vakifa na kome se može pročitati ime Muṣṭafā.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5381. R-8120

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 101; 19,5 x 14 (14 x 9); 13 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i umjesto njega, naknadno, dopisan drugi, novijeg datuma. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, izlizan i prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 100b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Mulā Ibrāhīm. Godina prepisa je namjerno izbrisana.

Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Sakiba Spahića iz Stranjana kod Zenice.

5382. R-8090

Zbirka (مجموع), *2*

L. 82; 19 x 14 (15 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-81a

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

Na kraju djela (v. l. 81a) bilješka da ga je prepisao ʿAbdulqadir Maḥmūd, u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1026/1617. godine.

كتبه عبد القدير محمود في أوائل ربيع الأوّل سنة ستّة وعشرين وألف.

2. L. 81a-82b

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 5287/3.

Početak ovdje (l. 81a):

أوّله: هذا كتاب الفقه الأكبر من تصنيف الإمام الأعظم...أبي حنيفة نعمان بن ثابت الكوفي قال: أصل التّوحيد وما يصحّ الإعتقاد عليه، يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه...

Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 82b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: وجميع أفعال العباد من الحركة والسّكون كسبهم على الحقيقة فالله تعالى خلقها وهي في مشيئته...

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.
Iz Odbora IZ Banja Luka.

5383. R-4488

Zbirka (مجموع), *3*

L. 131; 18,5 x 13,5 (14 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-73a

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Naslov na početku krupnim slovima كتاب مختصر في علم الفقه للعبادات

Isto kao br. 5373.
Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله أحمده وهو بالحمد جدير، وأستنصره وهو نعم المولى و نعم النّصير...أمّا بعد، فإنّي لمّا رأيت قصور همم النّاس في طلب العلم واشتغالهم بما لا يعنيهم ...أن أجمع لهم مختصراً نافعًا في العبادات يستنصر به المبتدي ويستذكر به المنتهي...

Završetak ovdje (l. 73a):

آخره: نسأل الله تعالى أن يوفّقنا على العمل بالعلم ويجعلنا من العاملين المخلصين ...ونسأل الله أن يختم لنا بالخير والسّعادة والشّهادة لفضله وجوده وكرمه إنّه ذو الفضل والإحسان والكرم و الامتنان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله الطّاهرين.

Za razliku od ostalih, u ovom primjerku je na kraju dodatak od oko dva lista koji počinje:

فصل في معرفة مناقب أبي حنيفة قال أحمد بن الصّلت سمعت أبا نعيم يقول: ولد أبو حنيفة سنة ثمانين ومات سنة مائة وخمسين وعاش سبعين سنة وكانت ولادته في عصر الصّحابة...

2. L. 77b-118a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Naslov na početku (v. l. 77b) هذا مقدّمه، أبو اللّيث

Isto kao br. 5292.

3. L. 118b-131a

(باب شروط الصّلوة)

(BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ)

Naslov prema početku djela.

Kratka risala o namazu od nama nepoznatog autora. Ovo nije nijedna od nama, dosada, poznatih risala sa ovakvim naslovom. Moguće je da je ovo izvod o uslovima za namaz iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak (l. 118b):

أوّله: باب شروط الصّلوة وما يتعلّق بها **منها** الوضوء، عند القدرة على الماء، أو التّيمّم عند عدم الماء، وفرضه أربعة: غسل الوجه مرّةً وهو ما بين منبت الشّعر وأسفل الذّقن وما بين الأذنين واليدين فرادى مرّةً بالمرفقين والرّجلين بالكعبين ومسح ربع الرّأس...

Završetak (l. 131a):

آخره: فمات إن استهلّ سمّى وغسل وصلّى، وإلاّ غسل وأدرج في خرقة ودفن ولم يصلّ عليه وندب المشى خلف الجنازة.

Cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, Ibrāhīm b. ʻAlī i to: prvo djelo u srijedu, u zadnjoj dekadi mjeseca šabana 1085/1674., a drugo i treće u prvoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1085/1675. godine. (v. bilješke na listovima 73a, 118a i 131a).

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa 1205/1790. godine, bio Sayfuddīn Fahmī Ḫālidī

قد دخل في نوبة الفقير سيف الدّين فهمي خالدي سنة ١٢٠٥

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

5384. R-8091

Zbirka (مجموع), 3

L. 192; dimenzije listova, teksta, broj redaka, vrsta pisma i mastila različiti od jednog do drugog djela. Papir sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla, različite boje i debljine od jednog do drugog djela. Listovi dohvaćeni vlagom, i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Sudeći po više vrsta različitog papira i rukopisa, djela su u dužem vremenskom periodu bila zasebno prepisana i naknadno zajedno uvezana u jednu zbirku. Većina listova sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom, dohvaćen vlagom.

1. L. 1b-82a

المقدّمة الغزنويّة
AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

2. L. 83a-83b

مصابيح السّنّة (قطعة)
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA (Qiṭ'a)

Kraći fragment iz hadiskog djela *Maṣābīḥ as-sunna* koji se odnosi na dženazu i obilazak bolesnika. Napisao al-Ḥusayn b. Mas'ūd b. Muḥammad al-Baġawī Abū al-Farā' umro 516/1122. godine.

Kaḥḥāla IV, 61-62; Ahlwardt II, 1280; Dobrača I, 453-467, str. 281-285; Bratislava, 41, str. 79; Köprülü I, 445-449, str. 229-230

Početak (l. 83a):

أوّله: كتاب الجنازة، باب عيادة المريض وثواب المرضى. قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: أطعِمُوا الجائعَ وعُودُوا المريضَ وفُكّوا العانِيَ وقال، م: حَقُّ المسلم على المسلم خمسٌ: ردُّ السّلام وعيادةُ المريضِ واتّباع الجنائز وإجابةُ الدّعوة وتشميت العاطس...

Završetak (l. 83b):

آخره: قال: يا ربِّ كيف أسقيكَ وأنت ربُّ العالمين؟ قال: استسقاك عبدى فلان فلم تسقه أما علمتَ أنّكَ لو سقيته وجدت ذلك عندي.

3. L. 84a-87a

المنبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد
Al-MUNABBIHĀT 'ALĀ AL-ISTI'DĀD LI-YAWM AL-MĪ'ĀD

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka, vjersko-moralnog sadržaja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuǧrī, čija nam je biografija nepoznata. Ovo kratko djelo ima više verzija i u rukopisima se pripisuje raznim autorima. Sigurno je jedino da je napisano prije 885/1480. godine, jer iz te godine datira nama najstariji prepis (v. Kenderova, 135, str. 214).

Dobrača I, 534/4, str. 334; Ahlwardt VII, 8705-8706; Brockelmann G II, 69/34 i S II, 74; Kenderova, 135-137, str. 213-217; Fajić III, 2129/5 i 2292/1; Ḫ. Ḫ. II, 1848

Početak (l. 84a):

أوّله: كتاب المنبّهات ممّا صنّفه زين القضاة أحمد بن محمّد الحُجْرىُّ هذه المنبّهات على الاستعداد ليوم المعاد صنّفها صفيّ الدّين معتقداً للنّصح والوداد منها ما يكون مثنى ومنها ما يكون ثلاث إلى تمام عشرة. فأمّا ما يكون منها مثنى فمنه ما روى عن النّبيّ م أنّه قال: خصلتان لا شيء أفضل منهما الإيمان بالله والنّفع للمسلمين وخصلتان لا شيء أخبث منهما الشّرك بالله والاضرار للمسلمين...

Završetak (l. 87a):

آخره: يقول عزّ وجلّ: يا عبدي ستّة خصال منك وستّة خصال منّي. العبوديّة منك والرّبوبيّة منّي، الطّاعة منك والرّضاء منّي، والتّوبة منك والقبول منّي، والدّعاء منك والإجابة منّي، وقوله تعالى: يا عباديَ الّذين أسرفوا على أنفسهم لا تقنطوا من رحمة الله إنّ الله يغفر الذّنوب جميعًا إنّه هو الغفور الرّحيم.

Od 88-96 lista razne bilješke i dove na turskom i arapskom jeziku.

4. L. 96a-96b

بيان الأوقاف المنزّلة

BAYĀN AL-AWQĀF AL-MUNAZZALA

Naslov na početku هذا في بيان الوقف krupnim crvenim slovima.

Kratka risala o mjestima zastajanja prilikom čitanja Kur'ana od nama nepoznatog autora.

az-Ẓāhiriyya I, str. 131-132

Početak (l. 96a):

أوله: فالحقّ أنّ هذا لا يتجاوز البتّة، وإن وصل هذا الوقف فقد أخطأ ونقض الدّين. إنّ هذا الوقف في القرآن في خمسة عشر موضعًا الأوّل في سورة البقرة: **ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون** وقف ويبتدئ **الّذين يأكلون الرّبا** الثّاني في سورة المائدة **وطعامكم حلّ لهم** وقف...

Završetak (l. 96b):

آخره: الرّابع عشر في سورة الدّهر **يدخل من يشاء** وقف ويبتدئ **والظّالمين** الخامس عشر في سورة ألهاكم **بسم الله الرّحمن الرّحيم** وقف ويبتدئ **ألهاكم**.

5. L. 97b-102a

التّبيان في معرفة تنزيل القرآن واختلاف عدد آيات القرآن
على أقاويل القرّاء أهل البلدان

AT-TIBYĀN FĪ MA'RIFA TANZĪL AL-QUR'ĀN WA IḪTILĀF 'ADAD ĀYĀT AL-QUR'ĀN 'ALĀ AQĀWĪL AL-QURRĀ' AHL AL-BULDĀN

Naslov na početku crvenim slovima هذا ذكر منزلات القرآن

Djelo o povodima i redosljedu objavljivanja kur'anskih ajeta i broju pojedinih slova u Kur'anu. Napisao Abū Ḥafṣ 'Umar b. Muḥammad b. Ḥamad b. Abū al-Fatḥ al-'Aṭṭār čija nam je biografija nepoznata.

az-Ẓāhiriyya I, 69

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 97b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: أوّل ما نزلت على النّبيّ عليه السّلام **فاتحة الكتاب**، ثمّ نزلت على النّبيّ عليه السّلام **اقرأ**، ثمّ نزلت على النّبيّ عليه السّلام **ياأيّها المدّثّر**...

Završetak (l. 102a):

آخره: والواو خمسة وعشرون ألفًا وخمسمائة وستّ وثمانون واوًا، والهاء تسع عشر ألفًا وسبعون هاءً، واللاّم ألف أربعة آلاف وسبعمائة وتسعة...والياء خمسة وعشرون ألفًا وتسعمائة وتسع عشرة ياءً. والله أعلم وأحكم. تمّت تمام.

6. L. 102a-104a

بش وقت نمازوك نيتلري بياننده

BEŞ VAKIT NAMAZIN NIYETLERI BEYĀNINDA

Kratko djelo na turskom jeziku o nijetima pet dnevnih namaza, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku krupnim crvenim slovima.

Početak (l. 102a):

أوله: أول صباح نمازينڭ نيت بودر نَوَيْتُ أنْ أُصَلِّيَ لِلّهِ تَعَالَى سُنَّتَ الفَجْرِ مُسْتَقْبِلَ القِبْلَةِ اللّهُ أكْبَرُ. فرض نيت بودر نَوَيْتُ أنْ أُصَلِّيَ....

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 104a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ايكندي نمازينك دعاسي بودر: اَللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا هَذِهِ الصَّلَوةَ وَاجْعَلْنَا(!) مَقْبُولاً وَلاَ تَجْعَلْنَا مَرْدُوداً(!) وَثَبِّتْ قُلُوبَنَاعَلَى دِينِكَ وَعَلَى طَاعَتِكَ وَعَلَى مِلَّةِ خَلِيلِكَ وَعَلَى سُنَّتِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Na listovima 105a-111a razne bilješke i dove na arapskom i turskom jeziku.

7. L. 113b-176a

مجمع الجواهر

MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Kratak priručnik na turskom jeziku (*ilmi-hal*) o islamskom vjerovanju (*'aqā'id*) i osnovnim vjerskim dužnostima (*'ibādāt*). Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Bosnawī koji je živio i pisao u XVII stoljeću. Djelo je napisano u vidu pitanja i odgovora (*eger sorsalar - ğevāb ver kī*) po uzoru na druga slična djela poznata pod nazivom *Ğawāhir al-islām*.

Dobrača II, 1557; Šabanović, str. 210-211; Ždralović I, str. 199; al-Ğawhar, str. 60; Književni rad, 32

Početak (l. 113b):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، بو عبد ضعيف محتاج إلى ربّه الغنى حسن بن نصوح الدّمنوي - غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه - ايدربركون بعض اخوان ايله كتب مشهوره دن عقائده متعلق ودخي عبادته متعلق عربي مسائل مذاكره ايدركن بواثناء مذاكرده اخواندن بريسي لطفيله ايدوب ايندكه اكر بومسائلي لسان تركي اوزره...

Završetak ovdje (l. 176a):

آخره: اكر صور سلركه بر كمسه بر شيئدن اوتوري قربان اتمك نذر ايلسه زول قرباندن اهل وعباليله جائز ميدر جواب ويركه بركمسه قربان اتمكه نذر ايلسه اول قرباني الله رضا سيچون ذبح ايدوب جمله اتني اولشدرمك كركدر اندن اهل وعبالنه بدرمك جائز دكلدر الله اعلم بالصواب.

Na listovima 177b-192b razne dove na turskom i arapskom jeziku.

Na listu 176a bilješka da je djelo pod br. 7 u ovoj zbirci prepisao Ibrāhīm 1158/1745. godine. To je jedino mjesto u cijeloj zbirci gdje se spominje ime prepisivača i godina prepisa. Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Alihodžić h. Muhameda iz Bile kod Travnika.

5385. R-8155

بداية المبتدى

BIDĀYA AL-MUBTADĪ

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulǵalīl al-Farǵānī al-Marǵīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddin, umro 593/1197. godine. Na njega je, kasnije, isti autor napisao opširni komentar pod nazivom *al-Hidāya fī al-Fiqh al-Ḥanafī* (v. br. 5386).

Kaḥḥāla VII, 45; Ahlwardt IV, 4487; az-Ẓāhiriyya I, str. 102; Tirana, 82, str. 65; Ḥ. Ḫ. I, 227-228; Köprülü I, 541, str. 268; Brockelmann G I, 377 i S I, 644; Dobrača II, 1001; Sarkīs II, 1839

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **باب الإجارة الفاسدة** الإجارة تفسدها الشّروط كما تفسد البيع والواجب في الإجارة الفاسدة أجر المثل لا يتجاوز به المسمّى، ومن استأجر داراً كلّ شهر بدرهم فالعقد صحيح في شهر واحد فاسد في بقيّة الشّهور إلاّ أن تسمّى جملة شهور معلومة...

Završetak ovdje (l. 39b):

آخره: وإذا كان الأخرس يكتب كتاباً، أو يومئ إيماء نعرف به فإنّه يجوز نكاحه وطلاقه وبيعه وشراؤه، ويقتصّ منه وله، ولا يحدّ ولا يحدّ له، وإذا كان الغنم مذبوحةً وفيها ميتة، فإن كانت المذبوحة أكثر تحرّى فيها وأكل، وإن كانت الميتة أكثر أو نصفين لم يؤكل.

L. 39; 18,5 x 13,5 (12,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 39b) bilješka da je njegov prepis završen 890/1485. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب...في تاريخ سنة تسعين وثمانمائة هجريّة.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5386. R-6453

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Opširno djelo o hanefijskom fikhu. Napisao ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulǵalīl al-Farǵānī al-Marǵīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddin, umro 593/1197. godine. To je zapravo proširena prerada kraćeg djela zvanog *Bidāya al-Mubtadī* (v. br. 5385) od istog autora. Ovo je jedno od najpoznatijih djela hanefijskog fikha i na njega su napisani brojni komentari. Djelo je prevedeno na engleski jezik i štampano u Londonu 1791. godine. Prvo arapsko izdanje djela štampano je u Kalkuti 1234/1818. godine.

Kaḥḥāla VII, 45; Ahlwardt IV, 4488; az-Ẓāhiriyya II, 276-282; Ḥ. Ḫ. II, 2031; Köprülü I, 659; Brockelmann G I, 376 i S I 644; Şeşen, 191, str. 137-138; Bratislava, 55, str. 86; Dobrača II, 1001; Zürich I, 90

Komplet djelo u jednom svesku.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي أعلى معالم العلم وأعلامه، وأظهر شعائر الشّرع وأحكامه، وبعث رسلاً وأنبياءً صلوات الله عليهم أجمعين إلى سبيل الحقّ هادين...وقد جرى على الوعد في مبتدأ

بداية المبتدي أن أشرحها بتوفيق الله شرحًا بكفاية المنتهى...تبنّيت فيه نبذاً من الإطناب وخشيت أن يهجر لأجله الكتاب فصرفت العنان والعناية إلى شرح آخر موسوم بالهداية...

Završetak (l. 360b):

آخره: ألا ترى أنّ أسواق المسلمين لا تخلو عن المحرّم والمسروق والمغصوب ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغال، وهذا لأنّ القليل لا يمكن الإحتراز عنه ولا يستطاع الإمتناع عنه فسقط اعتباره دفعًا للحرج كقليل النّجاسة وقليل الانكشاف بخلاف ما إذا كانا نصفين أو كانت الميتة أغلب لأنّه لا ضرورة.

L. 360; 28 x 17 (20 x 10); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Prvih deset listova originalnog prepisa zagubljeno i umjesto njih naknadno dopisani drugi. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ 'Umar.1

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5387. R-7057

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: **كتاب الغصب**: الغصب في اللغة أخذ الشئ من الغير على سبيل التّغلّب للإستعمال فيه وفي الشّريعة أخذ مال متقوم محترم بغير إذن المالك على وجه يزيل يده حتّى كان استخدام

العبد وحمل الدّابّة غصباً دون الجلوس على البساط ثمّ إن كان مع العلم فحكمه المأثم والمغرم وإن كان من دونه فالضّمان لأنّه حقّ العبد فلا يتوقّف على قصده فلا إثم لأنّ الخطأ موضوع ...

L. 215; 28 x 17 (21 x 10,5); *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Listovi 1, 44 i 100-112 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani na novijem papiru, rukom drugog prepisivača. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješke i imena ranijih vlasnika: Muḥammad b. Aḥmad, Muṣṭafā al-Ḫāliṣī, Yaḥyā al-Ḫulūṣī i 'Abdullāh. Ispod bilješki drugog i četvrtog vlasnika otisnuti su i njihovi lični pečati.

Iz kolekcije Zufera-ef. Bešlića, muftije iz Goražda.

5388. R-5186

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Na početku nedostaje oko 60 lista teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: فيقدّر الموصوف المحذوف على حسب دلالة الحال فصار كأنّها قالت: اخترت الإختيار الأولى، فلو صرّحت بذلك كانت الطّلاق ثلثاً(!) فكذا هنا والثّاني أنّها أتت بالتّرتيب فيما لا يليق به التّرتيب...وذلك لأنّ المرأة إنّما تصرّفت في الطّلاق بحكم التّمليك لأنّ الزّوج ملّكها ثلث تطليقات...

L. 240; 20 x 14 (15 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom hrbata i gornjeg prereza, do 5 cm dubine, dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom, izlizan, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 240a) bilješka da je njegov prepis završen 1070/1659. godine.

Iz kolekcije Muhameda Aganagića, trgovca iz Sarajeva (v. pečat na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

5389. R-6377

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: البيع ينعقد بالإيجاب والقبول إذا كانا بلفظ الماضي مثل أن يقول أحدهما: بعت والآخر يقول: اشتريت لأنّ البيع انشاء تصرّف، والإنشاء يعرف بالشّرع والموضوع للاخبار قد استعمل فيه فينعقد به ولا ينعقد بلفظين أحدهما لفظ المستقبل بخلاف النّكاح...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 213a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ما يجوز ارتهانه والإرتهان به وما لا يجوز. قال: لايجوز رهن المشارع وقال الشّافعي ر ح يجوز ولنا فيه وجهان، أحدهما: ينبغي على حكم الرّهن فإنّه عندنا ثبوت يد الإستيفاء وهذا لا يتصوّر فيما يتناوله العقد...ولهذا يصحّ الرّجوع في بعض الهبة ولا يجوز فسخ العقد في بعض الرّهنة ولا رهنة تمر على رؤس النّخيل دون النّخيل ولا زرع في الأرض دون الأرض...

L. 213; 20,5 x 14 (15,5 x 9); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5390. R-8102

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Na početku nedostaje oko sedamdeset lista.

Početak ovdje (l. 7b):

ناقص في أوله. أول الموجود: وإن كان النّبى بعد ما استوقت به راحلته جاز ولكنّ الأوّل أفضل لما روى وإن كان منفرداً في الحجّ ينوي تلبية الحجّ لأنّه عبادة والأعمال بالنّيّات والتّلبية ان يقول: لبّيك اللّهمّ لبّيك لبّيك لا شريك لك لبّيك إنّ الحمد والنّعمة لك والملك لا شريك لك...

L. 330; 20,5 x 14 (15 x 6,5); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5391. R-5274

مختارات الهداية

MUḪTĀRĀT AL-HIDĀYA

Izbor iz opširnog fikhskog djela *al-Hidāya* (v. br. 5386). Izbor napravio 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧamālī al-Ḥanafī ar-Rūmī az-Zanbīlī, 'Alā'uddīn, umro 932/1526. godine.

Kaḥḥāla VII, 25; Ḥ. Ḫ. II, 1624; A. M. I, 742; Wiesbaden XII b1, 186, str. 151; Brockelmann G II, 431; i S II, 640-641

Početak (l. 2b):

أوله: اللّهمّ بحمدك البداية، وبهدايتك النّهاية، وبعنايتك الكفاية في الدّراية والرّواية...أمّا بعد، فإنّ أفقر عباد اللّه...علي بن أحمد الجمالي رحمه الله تعالى وأسلافه وحفظ بإحسانه أخلافه قال: لمّا وفّقني الله تعالى بلطفه لبيان أحكامه لعباده بالإفتاء عمّا يستفتونه في الواقعات، والأنباء بما يسئلون عنه في المشكلات...أردت أن يدوم هذا العمل، ولا ينقطع بحلول الأجل...فألّفت مختصراً مهذّباً محرّراً وجمعت فيه من المسائل ما كان مقرّراً وطالعت كتاب الهداية وتأمّلت في دلائل مسائلها...وسمّيته بمختارات الهداية ليطابق اسمه بمعناه...

Završetak (l. 127b):

آخره: **فصل في الشّهادات** لا يجوز شهادة الوصيّين بوصاية ثالث بدون دعواه كشهادة ابنين بوصاية رجل منكر...خلاف لو شهد الآخر للأوّل بوصيّة ثلث ماله وبخلاف ما لو شهد أحدهما للآخر بوصيّة ثلث ماله وشهد الآخر للأوّل مثل ذلك حيث لا يجوز. تمّت تمام.

L. 128; 20 x 13 (15 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova dohvaćena vlagom, razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom foćijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, izlizan dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklop presvučeni ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1177/1764. godine, jer u jednoj bilješci na prvom zaštitnom listu stoji datum 15. zul-kade 1177/1764. godine.

في ١٥ ذي القعدة لسنة ١١٧٧

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5392. R-6378

مختارات الهداية

MUḪTĀRĀT AL-HIDĀYA

Naslov na prvom zaštitnom listu na str. a كتاب الهداية بالمختارات

Isto kao br. 5391.

L. 159; 21 x 13,5 (16 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Na početku četiri, a na kraju dva zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Bilješka o prepisivaču i godini prepisa (v. l. 159b) namjerno izbrisana. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5393. R-8107

نهاية الكفاية في دراية الهداية

NIHĀYA AL-KIFĀYA FĪ DIRĀYA AL-HIDĀYA

Naslov na prvom zaštitnom listu المجلّد الثّاني من شرح الهداية لتاج الشّريعة

Komentar na poznato fikhsko djelo *al-Hidāya* (v. br. 5386). Napisao na arapskom jeziku 'Umar b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Buḫārī al-Ḥanafī, Tāǧ aš-Šarī'a umro oko 672/1273. god.

Kaḥḥāla VII, 273; Ḥ. Ḫ. II, 2033; A. M. I, 787; Dobrača II, 1012; Brockelmann G I, 364 i S I, 644

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: **كتاب البيوع:** البيع في اللّغة تمليك مال بمال، كذا في الشّرع ولهذا يقع على البيع والشّراء، قال: شعر إنّ الشّباب لذابح من باعه والشّيب ليس يبايعه مجاز والشّراء والإشتراء

كذلك. قال الله تعالى: **ومن النّاس من يشتري نفسه ابتغاء مرضات الله** وقال: **وشروه بثمن بخس** أى باعوه...

Završetak ovdje (l. 302b):

آخره: كما لو اختلط موتى المسلمين بموتى الكفّار، فمن كانت به علامة المسلمين من الختان والخضاب وغيرهما يحكم باسلامه ويصلّي عليه...وإن كانت الزّيت أكثر فلا بأس بأن...يباع ويدبغ به الجلود ثمّ يغسل، تمّ الكتاب.

L. 302; 24 x 16 (18 x 12); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crnim mastilom. Prvih sedam listova pogrešno uvezano na početku rukopisa. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi u prvoj i zadnjoj lagi razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 302b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Maḥmūd b. Yūsuf b. Abū Bakr u subotu, 9. rebiul-evvela 728/1328. godine.

وقد وقع الفراغ عن كتابته بيد (ال) عبد الضّعيف محمود بن يوسف بن أبي بكر غفر الله له ولوالديه يوم السّبت تاسع عن شهر ربيع الأوّل من سنة ثمانية وعشرين وسبعمائة.

Na istom listu imena ranijih vlasnika: Muḥammad b. Sa'd al-Ḥanafī i 'Abdullāh b. Sa'duddīn as-Sayyidī al-Ḥanafī.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. Pīr Muḥammad al-Fanārī.

من كتب الفقير إلى الله الباري محمّد بن پير محمّد الفناري.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. Yūsuf b. Ḥasan.

Na naslovnom listu bilješka sa ličnim pečatom da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

وقفت هذه النّسخة لله العلى الأعلى وأنا الفقير الحاجّ محمّد باشا يسّر الله له من الخير ما يشاء.

Iz Odbora IZ Travnik.

5394. R-6060

النّهاية في شرح الهداية
AN-NIHĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Komentar poznatom al-Marġīnānī-jevu djelu *al-Hidāya* o hanefijskom fikhu (v. br. 5386). Napisao na arapskom jeziku al-Ḥusayn b. 'Alī b. Ḥaǧǧāǧ as-Saġnāqī al-Ḥanafī, umro 710/1310. godine. Djelo je prvi put je štampano u Kalkuti 1249/1833. godine.

Kaḥḥāla III, 318; al-Ǧibūrī I, 1918-1921, str. 566-567; az-Ẓāhiriyya II, str. 264; Şeşen, 192, str. 138; Köprülü I, 621-622, str. 301; Ḥ. Ḫ. II, 2032; Brockelmann G II, 116 i S II, 142

Drugi svezak

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. b):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: **كتاب الحجّ** تفّى الصّوم بالحجّ لأنّ كلاً منهما عبادة هجران عن المألوف، لكن في الصّوم هجران عن المألوف النّفسانىّ ونفس شئ داخلىّ ومركّب من في الحجّ لهجران عن الأهل والوطن...

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الطّلاق** إعلم أنّ التّرتيب الوجودىّ يقتضي التّرتيب الوضعىّ. ثمّ الطّلاق شرع لدفع قيد النّكاح...وبهذا الأمر يثبت الوجوب على عمر بأن يأمر ابنه بالمراجعة. فكيف يثبت وجوب المراجعة بقول عمر؟ قلنا: فعل النّائب كفعل المنوب فصار كالنّبيّ عليه السّلام أمر...

L. 130; 25 x 17 (19,5 x 14,5); 25 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i izlizani po rubovima. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5395. R-8106

غاية البيان ونادرة الأقران في شرح الهداية

ĠĀYA AL-BAYĀN WA NĀDIRA AL-AQRĀN FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Naslov na listu 1a غاية البيان

Komentar na poznato fikhsko djelo *al-Hidāya* (v. br. 5386). Napisao na arapskom jeziku Qiwāmuddīn Amīr Kātib b. Amīr ʻUmar Amīr al-Ġāzī al-Fārābī al-Itqānī al-Ḥanafī, Abū Ḥanīfa, rođen 685/1286., umro 758/1357. godine.

Kaḥḥāla III, 4; Ahlwardt IV, 4492; Ḥ. Ḫ. II, 2033; A. M. I, 839; al-Ǧibūrī I, 1606, str. 487; Şeşen, 219, str. 156; Brockelmann G II, 79

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي ألهمنا طريق الهداية ومنهج الدّراية، والصّلاة والسّلام على أفضل الرّسل الهادي إلى السّبيل محمّد الهاشمي خير الخلائق وآله وصحبه تاركي العلائق والعوائق وأزواجه أمّهات المؤمنين ومحبّيه أجمعين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 402b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فإن قلت**:الحديث محتمل متروك العمل بظاهره فلا يصحّ الإحتجاج به..قلت: لا يسلم أنّه من باب ترك العمل بالظّاهر بل هو من باب التّخصيص...

L. 402; 26,5 x 17,8 (19 x 12,5); 31 redak. *Nasḫ tadwīnī*, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i posljednja laga listova izlizana po rubovima i dohvaćena vlagom i crvotočinom. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom, a tekst komentara označen sa riječi قلت. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama .

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na listu 341b bilješka iz 1038/1628. godine da je vlasnik rukopisa Munlā Ibrāhīm b. Šākir b. ʻUmar Pitić iz Gradačca.

منلا إبراهيم بن شاكر بن عمر پطيك في سنة ١٠٣٨

Na listu 1a imena ranijih vlasnika: Maḥmūd b. Pīr Muḥammad al-Fanārī, Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ḥasan, as-Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā i Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī. Ispod bilješki posljednje dvojice vlasnika otisnuti su i lični pečati.

Iz Sivac medrese u Gradačcu.

5396. R-8105

العناية في شرح الهداية

AL-ʻINĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Naslov na listu 1a كتاب العناية شرح الهداية للعلّامة أكمل الدّين

Komentar poznatom djelu o hanefijskom fikhu *al-Hidāya* (v. br. 5386). Napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābartī, rođen 710/1310., umro 786/1384. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik u medresama. Prvi put je štampano u Kalkuti 1831. godine.

Kaḥḥāla XI, 298; Ahlwardt IV, 4493; Dobrača II, 1014; az-Ẓāhiriyya I, str. 496; Ḥ. Ḫ. II, 2035; Sarkīs I, 405; Köprülü I, 617-618; Şeşen, 202, str. 144-145; Brockelmann G I, 376 i S I, 645; O. M. I, 221-222; al-Ǧibūrī I, 1596-1605, str. 484-486

Ovdje cjelovit.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي هدانا في البداية معرفة الهداية، ورعانا بعين العناية في النّهاية عن الجهل والغواية...يقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الغنيّ محمّد بن محمود بن أحمد الحنفي...أمّا بعد، فإنّ كتاب الهداية المبيّنة للهداية لاحتوائه على أصول الدّراية وانطوائه على متون الرّواية...ولكن يعسر استحضاره...وكانوا يقترحون عند المذاكرة أن أختصره...وسمّيته العناية لحصوله بعون الله والعناية...

Završetak (l. 745b):

آخره: فإن كانت ثلاثة أرباعه نجسًا وربعه طاهر يصلّي فيه، ولا يصلّي عريانًا بالإجماع، فلمّا جازت صلاته فيه وهو نجس بيقين فلان يجوز بالتّحرّي حالة الإشتباه.

L. 745; 26,5 x 18 (21 x 12); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na početku i na kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama

odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran sa riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela bilješka (v. l. 745b) da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥanafī iz Halepa, u petak, 8. ševvala 979/1572. godine.

تمّ الجزء الآخر من شرح الهداية للشّيخ أكمل الدّين الحنفي تغمّده الله برحمته ونفعنا والمسلمين بعلومه في الدّنيا والآخرة على يد...محمّد بن أحمد الحنفي مذهبًا والحلبى مولدًا...وكان الفراغ منه يوم الجمعة اليوم الثّامن من شهر شوّال من شهور سنة تسعة وسبعين وتسعمائة...

Na naslovnom listu bilješka sa ličnim pečatom da je rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Muḥammad-paša.

وقفت هذه النّسخة لله العلى الأعلى وأنا الفقير الحاجّ محمّد پاشا يسّر الله له من الخير ما يشاء.

Iz Odbora IZ Travnik.

5397. R-6079

العناية في شرح الهداية
AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5396.

Naslov na listu 1a الجزء الأوّل من شرح الهداية للشّيخ أكمل الدّين

Prvi i drugi dio u jednom svesku.

Početak kao pod br. 5396.

Završetak ovdje (l. 400b):

آخره: هذا آخر الجزء الثّاني من العناية في شرح الهداية ويتلوه الجزء الثّالث: **كتاب البيوع...**

L. 400; 30,5 x 20,5 (23 x 14); 37 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, pisan nevještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno

na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom sa naznakom قوله na početku svakog citata. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, po rubovima izlizan i dohvaćen zubima glodara, prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 400b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. 'Abdulwāriṯ al-Manšāwī al-Ḥanafī u petak, 23. redžeba 1031/1622. godine.

فرغ من نسخه ...أحمد بن عبد الوارث المنشاوي الحنفي عامله الله بلطفه الخفي في يوم الجمعة المبارك ثالث (و) عشرين (من) شهر رجب الحرام من شهور سنة واحد(!) وثلاثين بعد الألف.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa 'Abdurraḥmān al-Manzilāwī al-Ḥanafī iz Kaira.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5398. R-8103

وقاية الرّواية في مسائل الهداية
WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Poznato djelo iz islamskog prava (*fikha*). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. Djelo je rađeno po uzoru na al-Marġīnānī-jevu *al-Hidāyu* (v. br. 5385). Pisac ga je posvetio svome unuku 'Ubaydullāhu (*al-Walad al-A'azz 'Ubaydullāh*), poznatijem pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine.

Kaḥḥāla XII, 178; Ahlwardt IV, 4546; aẓ-Ẓāhiriyya II, 291-293; Tirana, 149, str. 115; Ḥ. Ḫ. II, 2020; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1052; A. M. II, 406; Brockelmann G I, 377; Zürich I, 91; Şeşen, 195, str. 139; Bratislava, 56, str. 86-87

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد من جعل العلم أجلّ المواهب الهنية وأسناها، وأعلى المراتب السّنيّة وأسماها، وأحسن ما يفتتح به الكلام...وبعد، فإنّ الولد الأعزّ عبيد الله صرف الله أيّامه...لمّا فرغ من حفظ الكتب الأدبيّة وتحقيق لطائف الفضل...

Završetak (l. 267b):

آخره: إن إمتدّ ذلك وعلم بإشارته فكذلك، وإلاّ فلا، وفي غنم مذبوحة، فيها ميتة هى أقلّ، تحرّى وأكل في الإختيار.

L. 267; 21 x 15 (13 x 8); 9-11 redaka. *Nasḫ tadwīnī,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Zadnjih dvanaest listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano rukom drugog prepisivača. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Neki od komentara pisani crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća, izuzev posljednjih dvanaest listova koji su dopisani znatno kasnije, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā Muḥyī al-Baliġrādī (iz Beograda), a na listu 267b bilješka da je 1251/1835. godine vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā b. Muḥammad. Ispod obje bilješke su otisnuti i lični pečati vlasnika.

Iz kolekcije Ismail-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5399. R-6556

وقاية الرّواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5398.

L. 161; 17 x 11,5 (11,5 x 6,3); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama

odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 160b i 161a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Maḥmūd u petak, 1. rebiul-ahira 981/1573. godine u jednoj od medresa Sulejman-hana (u Istanbulu).

قد وقع الفراغ من تحريره يوم الجمعة في وقت الضّحى غرّة ربيع الآخر لسنة إحدى وثمانين وتسعمائة في إحدى مدارس سليمان خان على يد العبد الضّعيف الفقير إلى رحمة ربّه الغنى القوى حسن بن محمود غفر الله له ولوالديه...

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muharem Čandić.

Iz Odbora IZ Prnjavor.

5400. R-5194

وقاية الرّواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5398.

Nedostaje veći dio teksta i na početku i na kraju rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **باب الحدث في الصّلوة** مصلّي سبقه الحدث توضّأ ولو بعد التّشهّد والإستيناف أفضل والإمام يجرّ الآخر مكانه ثمّ يتوضّأ ويتمّ ثمّه أو يعود كالمنفرد إن فرغ إمامه...

Završetak ovdje (l. 88b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب السّلم** يصحّ فيما يعلم قدره وصفته كالمكيل والموزون مثمنًا والمذروع كالثّوب مبيّنًا طوله وعرضه...

L. 89; 21 x 14 (11,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Po

marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listtu 98b pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo samo ime Ṣāliḥ.

5401. R-5053

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. b. 5398). Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine, a ovaj komentar njegov unuk od kćerke 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a aṭ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine. Komentar je dugo vremena u školama služio kao udžbenik fikha i bio toliko popularan u naučnim krugovima da je često nazivan po svome autoru samo *Ṣadr aš-Šarī'a*. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1818. godine.

Kahhāla VI, 246; Ahlwardt IV, 4548; az-Ẓāhiriyya I, 232-238; al-Ǧibūrī I, 1549, str. 472; Tirana, 110-112, str. 85-87; Köprülü I, 634 i III, 98; Ḥ. Ḫ. II, 2021; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1067; Hasandedić, 345; Brockelmann G II, 214 i S II, 300-301

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. يقول العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذّريعة، عبيد الله بن مسعود بن تاج الشّريعة سَعد جَدّه وأنجح جدّه هذا حلّ المواضع المغلقة من وقاية الرّواية من مسائل الهداية التي ألّفها جدّي وأستاذي مولانا الأعظم ...برهان الشّريعة والحقّ والدّين محمود بن صدر الشّريعة...

Završetak (l. 167b):

آخره: **قلنا**: التّحرّي يصار إليه لدفع الحرج، وأسواق المسلمين لا تخلو عن المسروق والمغصوب والمحرّم، ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغالب.

L. 168; 24 x 17,5 (16,5 x 11,5); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima.

Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. List 16 originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Pojedini listovi izlizani i po rubovima popravljani. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni, ispucao usljed preduge izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 167b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Rustam b. Sayyidī Aḥmad u mjesecu saferu 889/1484. godine.

تمّت كتابة هذا الكتاب الشّريف بعون الله الملك اللّطيف على يد الفقير الحقير...رستم بن سيّدي أحمد...بالشّهر المسمّى بالصّفر سنة تسع وثمانين وثمانمائة من الهجرة النّبويّة.

Na trećem zaštitnom listu na strani *b* ime bivšeg vlasnika Mustafā b. Yūsuf iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada).

5402. R-8128

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na početku nedostaje oko 90 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **كتاب الإقالة** هي فسخ في حقّ العاقدين (ش) **الإقالة** هي فسخ في حقّ المتعاقدين بيع في حقّ غيرهما عند أبي حنيفة، فإن لم يمكن جعلها فسخًا في حقّهما يبطل، وفايده أنّه بيع في حقّ الثّالث انّه يجب الشّفعة بالإقالة فان الشّفيع ثالثهما ويجب الإستبرا، لأنّه حقّ الله تعالى فالله ثالثهما، وعند أبي يوسف بيع فإن لم يكن جعلها بيعًا يجب فسخه فإن لم يكن يبطل وعند محمّد عكس هذا...

L. 77; 27 x 18 (21,5 x 10,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, zaraženi, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima

dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Skraćenice izvora pisane crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, izlizan, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Rozeta na preklopu ukrašena zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 77b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. Muṣṭafā b. Ḥāğī Ṣādiq 861/1456. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشّريف على يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف يوسف بن مصطفى بن حاجي صادق...سنة إحدى وستّين وثمانمائة.

Nema podataka o mjestu prepisa i ranijim vlasnicima.

5403. R-8082

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na početku nedostaje dvadesetak listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: وجب على وليّهما التّعليم ولا ينبغي أن يتركا سدًى قال النّبيّ عليه السّلام: مروا صبيانكم بالصّلوة إذا بلغوا سبعًا واضربوهم إذا بلغوا عشرًا...

L. 211; 21,5 x 15,5 (16 x 9); 23 retka. Nasḫ sa mješavinom ta'līqa, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i toliko oštećeni da su slijepljeni i u fazi raspadanja, naročito u prvoj i posljednjoj lagi. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 210b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Ḥusayn al-Fočawī 5. šabana 970/1563. godine u Foči.

قد وقع الفراغ من النّسخة الشّريفة المسمّى بصدر الشّريعة عن يد (ال) عبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف حسن بن حسين الفوچوي في بلدة فوچه في وقت الظّهر. جرى ذلك وحرّر في خمس من شهر شعبان المعظّم سنة سبعين وتسعمائة.

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5404. R-7063

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فالمراد بالضّحوة الكبرى مُنْتصفُه، ثمّ لا بدّ أن تكون النّيّة موجودةً في أكثر النّهار ويشترط أن يكون قبل الضّحوة الكبرى، وفي الجامع الصّغير بنيّة قبل نصف النّهار...وفي مختصر القدوري إلى الزّوال، والأوّل أصحّ، وبنيّة مطلقة أو بنيّة نفل وأداء رمضان بنيّة واجب آخر إلاّ في سفر أو مرض...

L. 190; 29 x 20,5 (21 x 12); 25 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana zadnje korice i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 190b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abdurraḥmān b. Ğum'a 12. ramazana 974/1567. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد عبد الرّحمن بن جمعة غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه...في(ال) يوم الثّاني عشر من شهر رمضان المبارك من شهور سنة أربع وسبعين وتسعمائة من الهجرة النّبويّة.

5405. R-6479

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 245; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 244b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan u petak u zadnjoj dekadi mjeseca safera 1018/1609. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أواخر صفر المظفّر في يوم الجمعة في وقت العصر في تاريخ الهجرة النّبويّة سنة ثمانية عشر وألف من يد (ال) عبد الضّعيف النّحيف حسن عفر الله تعالى ذنوبه وستر عيوبه...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5406. R-8127

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na početku nedostaje oko 90 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **كتاب المفقود** غايب لم يدر أثره حيّ في حقّ نفسه فلا تنكح عِرْسُهُ ولا يقسم ماله ولا تفسخ إجارته ويقيم القاضي من يقبض حقّه ويحفظ ماله ويبيع ما يخاف

فساده وينفق على ولده وأبويه وعرسه وميّت في حقّ غيره فلا يرث من غيره أي يوقّف قسطه من مال مورثه إلى تسعين سنة...

L. 210; 22 x 14,5 (16,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi cijelom površinom dohvaćeni vlagom, zaraženi, u fazi raspadanja, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Skraćenice izvora pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, deformisan, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 207b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 17. zul-hidždžeta 1044/1635. godine.

قد تمّ هذا الكتاب في اليوم السّابع عشر من ذي الحجّة الشّريفة لسنة أربع وأربعين وألف.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5407. R-6350

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 344; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima popravljani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, po rubovima dohvaćen vlagom, odvojen od poveza. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 344a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥusayn b. Wā'iẓ 1085/1674. godine.

تمّت هذه النّسخة عن يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة الله تعالى حسين بن واعظ غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ١٠٨٥

Na istom listu (v. l. 344) bilješka pisana rukom istog prepisivača sa nešto opširnijim podacima da je prepis završio Ḥusayn b. Muḥammad al-Wā'iẓ an-Nawabādī u četvrtak prije podne u drugoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1083/1673. godine (!).

تمّت بعون الله تعالى هذه النّسخة الشّريفة والمسائل اللّطفة المعابرة والمقبولة عند علماء الذّين عليهم رحمة (ال) ملك المبين عن يد العبد المذنب المحتاج حسين بن محمّد الواعظ النّوبادي عليهم رحمة الباري سنة ثلاثة وثمانين وألف في يوم الخميس قبل الظّهر وقع في أواسط ذي القعدة.

Na listu 1a bilješke dvojice bivših vlasnika: spomenutog prepisivača Ḥusayn b. Muḥammad Wā'iẓa i Šayḫ Muḥammada, muftije u Travniku.

- من كتب الفقير إليه سبحانه وتعالى حسين بن محمّد الشّهير بواعظ أفندي،
- استصحبه الفقير الشّيخ محمّد مفتي بمدينة تراونيك عفى عنه،

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5408. R-8083

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 337; 19,7 x 13,5 (13 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom i crvenom bojom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane jednom debelom linijom plave boje, a sa unutrašnje strane sa po dvije tanke linije crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, po rubovima dohvaćen vlagom, odvojen od poveza. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* i na listu 1a bilješka da je rukopis za Elči Ibrahim-pašinu (Fejziju) medresu u Travniku 1289/1872. godine uvakufio Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāğī Muṣṭafā b. al-Ḥāğī 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāğī 'Alī.

وقف هذه النّسخة الشّريفة لله العليّ الأعلى وسلّمها إلى حافظ الكتب في مدرسة ايلچي إبراهيم پاشا بلدة تراونيك سنة تسع وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Ispod bilješke veliki ovalni pečat sa natpisom:

المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور درويش محمّد بن مصطفى بن الحاجي مصطفى بن الحاجي علي بن محمود بن الحاجي علي رحمهم الله تعالى سنة ١٢٨٩

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5409. R-8084

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 220; 17,5 x 12,5 (12,5 x 8); 21 redak. *Ta'līq,* pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvih osamnaest listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis 74. (vjerovatno 1174/1760 ili 1274/1857. godine) u Sarajevu od Ḥāğī Ḥāfiẓ-ef. Qā'uqčī-zāde kupio Ḥāfiẓ 'Abdulḥamīd Čawdār-zāde.

اشتريته بشراء صحيح في بلدة شهر مدينه، سراى من يد حاجي حافظ أفندي قاوقچي زاده وأنا الفقير الحقير چودارزاده عبد الحميد حافظ. سنة ٧٤

Iz kolekcije Hadži Jakuba Memića iz Novog Pazara.

5410. R-4465

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 254; 26 x 16,5 (18 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih 119 listova tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je djelo pročitao i njime se koristio Isḥāq b. Yūsuf Dallāl-zāde (Telalović).

طالع فيه واستفاد من معانيه العبد الفقير إلى الله الممجّد إسحق بن يوسف الشّهير بدلال زاده أناله الله بالخير مراده ورحم آباءه وأجداده وجعله تحت لواء نبيّه.

5411. R-6346

Zbirka (مجموع), *3*

L. 289; 20 x 13,5 (14,5 x 7); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-280b

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na kraju djela (v. l. 280b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Īsā b. Mūsā 1055/1645. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة عن يد (ال) عبد الفقير المعروف بالجرم والعصيان عيسى بن موسى غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما في تاريخ سنة خمس وخمسين وألف.

2. L. 283a-283b

الأحكام الملخّصة في حكم ماء الحمّصة

AL-AḤKĀM AL-MULAḪḪAṢA FĪ ḤUKM MĀ' AL-ḤIMMIṢA

Kratka risala o fikhskim propisima vezanim za vjersko pranje (abdest) koju je napisao Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ, rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine.

Ahlwardt III, 3638 i IV, 5002/4; Ḍayl I, 37; Brockelmann G II, 313/8 i S II, 431; Dobrača II, 1766; Kairo I, 400; Köprülü III, 142/2; Kaḥḥāla III, 265

Početak (l. 283a):

أوّله: الحمد لله الذي شرع لنا دينًا غير ذي عوج وكلّفنا بما لم يجعل علينا فيه من حرج والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المبعوث رحمةً للعالمين...وبعد، فيقول...أبو الإخلاص حسن الشّرنبلالي الحنفي...هذه نبذة يسيرة في جواب حادثة شهيرة سمّيتها الأحكام الملخّصة في حكم الماء المحمّصة...

Završetak (l. 283b):

آخره: وذلك الماء الّذي شرب منه الكلب، بل يقول إنّه نجس ولا يطهر مستعمله إلاّ بالغسل سبعًا مع واحدة بالتّراب وإذا لم يَتَتَرَّبْ لا يطهر ولو غسله ألف مرّة بالماء فقط. وقد ذكرت في رسالتي الّتي سمّيتها بعقد الفرائد في بيان أحكام التّقاليد وذكرت فيها أنّ التّلفيق باطل بالإتّفاق على التّحقيق، فمن أراد ذلك فليراجعها، وهذا آخر ما تيسّر جمعه...

Prepisao isti prepisivač kao i pod br.1 u ovoj zbirci.

3. L. 286a-287a

مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقامع الأشرار

MAĞĀLIS AL-ABRĀR WA MASĀLIK AL-AḪYĀR
WA MAḤĀ'IQ AL-BIDA' WA MAQĀMI' AL-AŠRĀR

Fragment djela, zapravo samo njegovo 34. poglavlje pod naslovom *Mağlis ayyām an-nahr wa naw'uhū wa kayfiyya ḏabḥihī.* Napisao Aḥmad b. 'Abdulqāhir ar-Rūmī al-Āqḥiṣārī, umro 1041/1631. godine.

Napomena: Izvori se ne slažu oko imena autora. Jedni navode da se zvao Aḥmad b. 'Abdulqāhir ar-Rūmī (v. Kaḥḥāla I, 280 Brockelmann S II, 661-62), drugi Aḥmad b. 'Abdulqādir ar-Rūmī (v. az-Ziriklī I, 153 i Fajić III, 2255), treći Aḥmad b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī ar-Rūmī (Kaḥḥāla II, 83 i A. M. I, 157), a četvrti samo Šayḫ Aḥmad ar-Rūmī (v. Ahlwardt VII, 8845, Flügel III, 1652 i Ḥ. Ḫ. II, 1590).

Kaḥḥāla I, 280 i II, 83; Ahlwardt VII, 8845; Ḥ. Ḫ. II, 1590; az-Ziriklī I, 153; Brockelmann S II, 661-662; O. M. I, 26; Flügel III, 1652; Dobrača II, 1645; Fajić III, 2255; A. M. I, 157

Početak ovdje (l. 286a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عن عائشة رضى الله عنها وعن أبيها عن النّبىّ صلّى الله عليه وسلّم أنّه قال: ما عمل ابن آدم من عمل يوم النّحر أحبّ إلى الله تعالى من هراقة الدّم وإنّه ليأتي يوم القيمة بقرونها وأشعارها وأظلافها وإنّ الدّم ليقع من الله تعالى بمكان قبل أن يقع على الأرض فطيّبوا بها نفسًا...

Završetak ovdje (l. 287a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والرّابع ممّا يحبّ على المكلّف في هذا اليوم الصّلوة. لكن يستحبّ للرّجل يوم العيد السّواك والإغتسال والتّطيب إلى آخر ما ذكرناه في صلوة الفطر.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 i 2 u ovoj zbirci.
Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

5412. R-8108

توفيق العناية في شرح وقاية الرّواية

TAWFĪQ AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA

Naslov na listu 1a كتاب التّوفيق شرح الوقاية

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. br. 5401). Napisao na arapskom jeziku Ğunayd b. Šayḫ Sandal al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ. Ḫ. II, 2020-2021; Dobrača II, 1111; al-Ğibūrī I, 1302, str. 405; Brockelmann S I, 648

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي استأثر الأوّليّة والآخريّة بالقدم وسمّى كلّ شئ سواه بالحدوث عن العدم، وشرع الشّرع دينًا رضيًا ونوراً مضيًا لخير الأمم...وبعد، يقول العبد الفقير إلى ربّه الخفى جنيد بن شيخ سندل الحنفي...

Završetak ovdje (l.196b):

آخره: ولهذا إنّ أسواق المسلمين لا تخلو عن المحرّمات، ومعنى ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغالب على الإنفراد لتعذّر التحرّز عن القليل وهنا وجه التّحرّي معه فيكون حلّ التّناول أولى.

L. 198; 26 x 18 (22 x 14); 27 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na početku rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen crvotočinom i izlizan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 196b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Mūsā b. Ṣāliḥ b. Šukrān u ponedjeljak, na kraju mjeseca zul-hidždžeta 882/1478. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف موسى بن صالح بن شكران، غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه...وقد وقع الفراغ

عن هذه النّسخة في آخر شهر المبارك ذي الحجّة يوم الإثنين في وقت الضّحى تاريخ سنة إثنى وثمانين وثمانمائة.

Na listu 198 kraći traktat o odabranosti mjeseca šabana od nama nepoznatog autora. Traktat je prepisan naknadno, 1074/1663. godine, rukom drugog prepisivača.

Iz Odbora IZ Travnik.

5413. R-7719

التّطبيق في شرح وقاية الرّواية
AT-TAṬBĪQ FĪ ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA

Naslov krupnim slovima na listu 1a حاشية صدر الشّريعة المسمّى بالتّطبيق

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-Hidāya* (v. br. 5401). Napisao na arapskom jeziku Qāsim b. Sulaymān an-Naykadī, umro 970/1563. godine.

Kaḥḥāla VIII, 103; Ḥ. Ḫ. II, 2021; A. M. I, 832

Prvi svezak

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله لكلّ أفعاله فهى جميلة في البداية والنّهاية، وأشكره على ما أنعم علينا فهى جزيلة من الهداية والوقاية، والرّضا بأقضيّته فهى حميدة في التّوفيق والعناية، والمدح لكلّ صفاته فهى جليلة عرج بها عالمها معراج الدّراية...أمّا بعد، ولمّا كان علم الفقه بين العلوم جليل الشّأن...لا سيّما بين شروحه شرح صدر الشّريعة...فشرحتهما أثناء اشتغالي بمجاورة الطّلبة في المدرستين شرحًا يحوي على تحرير المسائل وتقرير الدّلائل...وسمّيته بالتّطبيق...

Završetak (l. 152b):

آخره: كذا في الهداية اقتدوا متحلّقين حولها وبعضهم أقرب من إمامه إليها جاز لمن ليس في جانبه لأنّ التّقديم والتّأخير إنّما يظهر عند اتّحاد الجانب لأنّهما من الأمور الإضافية فيشترط اتّحاد الجهة فإذا لم يتّحد لم يقع التّقدّم والتّأخّر ويجوز الصّلوة لوجود المجوّز. كتاب الزّكوة تمّ الجلد الأوّل.

L. 153; 21 x 14 (14 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednje dvije lage listova dohvaćene vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja papira, pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno, crvenim mastilom, dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice i sa vanjske i sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a imena ranijih vlasnika: Yaḥyā b. Ḥusayn i Ḫiḍr b. Sinānuddīn. Ispod bilješke prvog vlasnika je otisnut i njegov lični pečat.

5414. R-6699

Zbirka (مجموع), *3*

L. 162; 25 x 19 (18 x 11); 26-30 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Korice po rubovima izlizane.

1. L. 1b-147a

حاشية على شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية
ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani a حاشية على صدر الشّريعة

Glosa na poznato djelo iz islamskog prava *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. br. 5401) koje je kao komentar na al-Margīnānījevu *al-Hidāyu* (v. br. 5386) napisao Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. Glosu je napisao Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Sayfuddīn, poznat još i pod nadimkom Ḥafīd at-Taftāzānī (at-Taftāzānī-jev unuk), umro 916/1481. godine.

Kaḥḥāla II, 205-206; Ḥ. Ḫ. II, 2023; A. M. I, 138

Početak (l. 1a):

أوّله: قال المصنّف: **جعل العلم أجلّ** الخ هو أعلى سبيل المبالغة...وإليه يميل كلام الشّارح ...قال المصنّف: **خصّ علم الأحكام** الخ الأصل أنّ الحكم إمّا مأخوذ من الشّرع أولاً والشّريعة والشّرع ما أظهره الله تعالى لعباده من الدّين وحاصله الطّريقة المعهودة الثّابتة من النّبيّ ...

Završetak (l. 147a):

آخره: تمّت خاتمة الحواشي الّتي أوردناها في الهداية لإيضاح ما في شرح وقاية الرّواية ودراية من البداية إلى النّهاية مرجواً من فضل الله ومنّه أن يمنع عنّا سوء الخاتمة ومخطورات الآخرة.

Na kraju djela (v. l. 147a) bilješka napisana rukom istog prepisivača da je autor Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad b. Mas'ūd at-Taftāzānī djelo završio u mjesecu rebiul-ahiru 900/1493. godine i da je ovaj primjerak prepisan u mjesecu ramazanu 992/1584. godine.

مؤلّفها الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة الله الغنيّ أحمد بن يحيى بن محمّد بن مسعود التّفتازاني في ربيع الآخر من سنة تسعمائة من الهجرة النّبويّة...تمّت في شهر رمضان المبارك سنة ٩٩٢

2. L. 150b-153b

إجازة
IĞĀZA

Diploma izdana Muḥammadu Ḥāğī as-Sayyid Ḥasanu b. Mawlānā Mīr Muḥammad b. al-'Azīz al-Makkīju, od njegova učitelja Muḥammada b. Bābā Gulāna, muftije u Semerkandu.

Početak (l. 150b):

أوّله: الحمد لله الّذي خصّ طائفةً من الطّلبة بإحاطة لطائف كتب المعقول والمنقول، وأكرمهم بإدراك غوامض دقائق أسرار العلوم في الفروع والأصول...وبعد، فإنّ الله تعالى كما جعل الملّة الحنيفة رفيعة العمد مرصونة البنيان موطّدة القواعد ومحكمة الأركان...وممّن أكرم الله في زماننا بالتّوفيق...كمال الملّة والدّين مولانا محمّد حاجي وهو ابن العالم الفاضل حاجي الحرمين الشّريفين مولانا مير محمّد بن العزيز...المغفور في جوار رحمة الله الملك الصّمد أمير سيّد حسن...

Završetak (l. 153b):

آخره: ثمّ إنّه لازمني مدّة طويلة...وسمع منّي كثيراً من الرّوايات المعمولة المتداولة بين المسلمين...فاستجاز منّي متبرّكا بأسانيد مشايخي وأساتيذي ومن عليه إعتمادي أن يفيد الطّالبين ويجيب السّائلين في الحوادث الشّرعيّة والنّوازل الفرعيّة، فأجزت له أن يروي عنّي ما لي فيه حقّ الرّواية ويكتب الفتوى في الوقائع بالدّراية على مذهب الإمام الأعظم والهمام الأقدم الصّفيّ الوفيّ أبي حنيفة الكوفي رضي الله تعالى عنه...شارطًا عليه أن يحتاط كلّ الإحتياط في الرّوايات ويتجنّب الميل والإختياط في الواقعات...وأن يأخذ المختار إن اختلفوا ويجعل التّأمّل شعاره والتّفكير دثاره ومتوكّلاً على الله العزيز الوهّاب للصّواب وسائلاً عنه الحكمة وفصل الخطاب...أجزته أنا الفقير إلى الله الغنيّ محمّد بن بابا المشتهر بكلان المفتي بسمرقند غفر الله ذنوبه.

Na listu 153b data loza direktnih prenosilaca koja od Muḥammad Ḥāğī as-Sayyid Ḥasana seže unazad sve do Božijeg poslanika i to ovim redom:

- العبد الضّعيف الحقير محمّد حاجي السّيّد حسن غفر الله ذنوبه وستر عيوبه،
- العبد الضّعيف محمّد بن بابا المشتهر بكلان المفتي بسمرقند غفر الله ذنوبه وستر عيوبه
- الشّيخ الكبير...حاجي الحرمين الشّرفين مولانا مصطفى الرّومي قدّس الله تعالى سرّه،
- الشّيخ الزّاهد...سلطان علي الحافظ الأويسي غفر الله ذنوبه وستر عيوبه،
- الشّيخ المحدّث والمفسّر...السّيّد عبد الله البرر شابادي قدّس الله تعالى سرّه،
- الشّيخ السّيّد الحقاني أبو عبد الله...حسين بن حيدر الإصفهاني قدّس الله تعالى سرّه،
- الشّيخ الكبير...ركن الملّة والدّين سعيد السّعيد الحبشي رضي الله تعالى عنه،
- صاحب حضرت سيّد المرسلين وخاتم النّبيّين ورسول ربّ العالمين وقائد غرّ المحجّلين محمّد المصطفى صلّى الله عليه وسلّم.

3. L. 154b-162b

تفسير سورة فاتحة الكتاب
TAFSĪR SŪRA FĀTIḤA AL-KITĀB

Tumačenje prvog poglavlja iz Kur'ana (*sūra al-Fātiḥa*) od nama nepoznatog autora, najvjerovatnije izvod iz nekog opširnijeg tefsirskog djela.

Početak (l. 154b):

أوّله: فاتحة الشّئ أوّله وخاتمته آخره إذ بهما الفتح والدّخول في الأمر والختم والخروج منه ولعدم اختصاصهما بالصّورة ونحوها كانت الباء للنّقل من الوضعيّة إلى الاسميّة دون تأنيث الموصوف في الأصل...

Završetak (l. 162b):

آخره: وما اشتهر من أئمّة الحديث أنّ الأحاديث الواردة في فضائل السّور موضوعة بعنوان أكثرها إذ قد صحّ هذا الحديث وأكثر المفسّرين أوردوها في أوائل السّور ترغيبًا...وضعها رجل من أهل عبادان ترغيبًا في قراءة القرآن وقد اعترف بذلك.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač 991/1584. godine (v. bilješku na listu 147a).

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5415. R-7077

جامع الرّموز في شرح النّقاية

ĞĀMI' AR-RUMŪZ FĪ ŠARḤ AN-NIQĀYA

Komentar na skraćenu preradu djela *al-Wiqāya* poznatu pod nazivom *an-Niqāya Muḫtaṣar al-Wiqāya*. Napisao Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn umro 962/1555. godine. Autor je djelo napisao 941/1534. godine i posvetio sultanu 'Ubaydullāhu Bahādir-ḫānu al-Uzbakī-ju (umro 946/1539. godine) koga u uvodu mnogo veliča i slavi.

Kaḥḥāla IX, 179; Ahlwardt IV, 4563; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 243-244; Şeşen, 239, str. 168; al-Ğibūrī I, 1310-1317, str. 408-410; Ḥ. Ḫ. II, 1971; az-Ziriklī VII, 233; A. M. II, 244; Brockelmann G I, 378 i S I, 648; Dobrača II, 1113

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي فضّلنا بتعليم أصول مبسوط الجامع الكبير من الأحكام، وكرّمنا بتفهيم فروعه إلى أن نقدر على إيضاح زيادات الجامع الصّغير من الأعلام...وبعد، فلمّا كان نظم منشور الفتاوى من أنفع الأمّهات وجمع منشور النّوازل من أهمّ المهمّات ...

Završetak (l. 331a):

آخره: ولا شكّ أنّه ختم على أحسن أوجه الإنتهاء، فإنّه ذكر مسايل الأخرس والمعتقل والغنم المذبوحة في آخر الكتاب ثمّ نبّه على ما اختاره ممّا هو المعوّل عليه في الباب، وهذا أوان فراغي بحمد الله تعالى على تواتر نعماء كثيرة من تبييض ممّا هو العمدة بغفران سيّئات غفير يوم الرّويّة لسنة إحدى وأربعين وتسعمائة من الهجرة النّبويّة. اللّهمّ حقّق رجانا...وبلّغنا ببركات حبيبك إلى أعلى الدّرجات، فإنّك أكرم الأكرمين وأرحم الرّاحمين.

L. 331; 24 x 14 (18 x 7,8); 31 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 331a) bilješka da je njegov prepis završio 'Alī b. Sulaymān u srijedu 1. džumadel-ahira 1085/1674. godine u Čelebi Sulṭān Mehmed-ḫānovoj medresi.

تمّ المسودّ لجامع الرّموز ومفاتيح الكنوز بالعون الرّبّانيّ والتّوفيق الصّمديّ على يد...علي بن سليمان عفي عنهما المنّان في اليوم (!) الأربعاء الأوّل من شهر جمادى الآخر بعد الظّهر في مدرسه چلبي سلطان محمد خان عليه الرّحمة والغفران...تاريخ ختمه ١٠٨٥

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio Murat-kapetan (Gradaščević) 1235/1819. godine.

قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفًا صحيحًا شرعيًا طلبًا لمرضاة الله تعالى وشفاعة رسوله مراد قپودان لا يباع ولا يرهن ولا يعار سنة ١٢٣٥

Iznad bilješke lični pečat vakifa sa natpisom عبده مراد.

5416. R-5409

Zbirka (مجموع), 2

L. 266; 18 x 12,5 (13,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, zapadnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom gornjeg prereza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله, a tekst komentara riječima أقول. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-260b

حاشية يعقوب پاشا على صدر الشّريعة

ḤĀŠIYA YA'QŪB-PĀŠA 'ALĀ ṢADR AŠ-ŠARĪ'A

Naslov na donjem prerezu listova يعقوب پاشا حاشية صدر الشّريعة

Glosa na komentar djela *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. br. 5398). Komentar je napisao 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a at-Ṯānī.

umro poslije 747/1346. godine, a ovu glosu Ya'qūb-paša b. Ḫiḍr-beg b. Ǧalāluddīn al-Ḥanafī, umro 891/1486. godine.

Kaḥḥāla XIII, 248; Ahlwardt IV, 4550; aẓ-Ẓāhiriyya I, 280; al-Ǧibūrī I, 1357-1361, str. 420-421; Köprülü I, 554; Ḥ. Ḫ. II, 2022; Dobrača II, 1098; Brockelmann G I, 378 i S I, 647

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي لا يستفتح الكتب إلاّ بحمده، ولا يستمتع النّعم إلاّ بواسطة كرمه ورفده، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد...**كتاب الطّهارة قوله**: كتاب الطهارة المذكور في الشّرح انّ الكتاب والكتابة في اللّغة بمعنى الجمع والمراد ههنا المكتوب...

Završetak (l. 260b):

آخره: أمّا إذا قال: ثلث مالي للعامّة غنيًّا كان أو فقيراً فالوصيّة باطلة...فينبغي أن يدفع النّصف حتّى يساويه فيما أخذه.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 260b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u petak, u zadnjoj dekadi mjeseca redžeba 940/1534. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أواخر شهر رجب المرجّب في يوم الجمعة في سنة ٩٤٠

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu pepisa.

2. L. 261b-269b

(رسالة في مسألة الإرث بالولاء)

(RISĀLA FĪ MAS'ALA AL-IRṮ BI AL-WALĀ')

Kratka risala o nasljeđu oslobođenog roba, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju djela.

Početak (l. 261a):

أوله: الحمد لله الّذي من أراد به خيراً يفقّهه في الدّين، ووفّقه سلوك سنن أئمّة الرّاشدين ...وبعد، فقد وقفنا على رسالة أنشأها بعض الفضلاء في مسألة الإرث بالولاء نسب فيها علماء الزّمان إلى الضّلال عن نهج الحقّ، وزعم أنّ سبق الكلّ كلّ السّبق...

Završetak (l. 266b):

آخره: قوله: ونعوذ بالله آه لم ينفعه هذه الإستعاذة، بل لقى شرّ نفسه حيث أراد التّفوّق على الأعالي والغلبة فصار حاله...لأنّهم اطّلعوا على أنّه لا يفهم شيئًا ممّا وصل إليه من الرّسالة بل حرّف كلمة منها عن مواضعها بأسوء عبارة وأقبح مقالة ولم يستخرج شيئًا ممّا نقل عن الفاضل...تمّت تمام.

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na kraju rukopisa 38 slobodnih lista.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5417. R-6540

تعليق على كتاب الصّوم من الهداية

TA'LĪQ 'ALĀ KITĀB AṢ-ṢAWM MIN AL-HIDĀYA

Komentar na poglavlje o postu (*Kitāb aṣ-ṣawm*) iz djela *al-Hidāya fī al-fiqh al-ḥanafī*. Osnovno djelo (v. br. 5386) napisao je 'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulǧalīl al-Farġānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197., a ovaj komentar Muḥammad Ṣārī Karaz-zāda al-Ḥanafī ar-Rūmī, umro 989/1581. godine.

Kaḥḥāla, X, 79; Ḥ. Ḫ. II, 2037

Početak (l. 1b):

أوله: **كتاب الصّوم**: قدّمه على الحجّ لأنّه منه بمنزلة البسيط من المركب من حيث أنّه عبادة بدنيّة محضة وهو بدنيّة وماليّة وأخّر تعريفه لآخر الباب وكان حقّه أن يذكر ههنا ...

Završetak (l. 55a):

آخره: ووجه الرّواية الأخرى أنّ للمثنّى حكم الجمع بدليل أنّ الإمام يتقدّم الإثنين ويصطفان خلفه كالثّلاثة...ومن ههنا تبيّن أنّ في إلحاق المثنّى للجمع عنه روايتين ومن غفل عن التّفصيل المذكور قال في جواب ما قيل إنّ أبا يوسف ترك ههنا أصله في مسئلة المحاذاة لجواز أن يكون عنه روايتين في أنّ المثنّى له حكم الجمع.

L. 55; 21 x 13,5 (14 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, prepukao dužinom hrbata i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā b. 'Alī.

Otkupljeno iz kolekcije Ismail-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5418. R-5317

Zbirka (مجموع), 4

L. 147; 20 x 14 (15 x 6,5); broj redaka različit u zavisnosti od jednog do drugog djela. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-7a

(تحريرات على كتاب الطّهارة من العناية)

(TAḤRĪRĀT 'ALĀ KITĀB AṬ-ṬAHĀRA MIN AL-'INĀYA)

(Naslov prema uvodu)

Glosa na poglavlje o čistoći (*Kitāb aṭ-ṭahāra*) komentara *al-'Ināya* (v. br. 5396) na djelo *al-Hidāya* (v. br. 5386) od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي لا يردّ قضاءه، ولا يحدّ بقاءه، ولا يعدّ نعماءه، ويجب علينا ثناءه...وبعد، لمّا طالعت في كتاب الطّهارة لاح بقلبي ما لا بالعناية فأردت تحرير ما خطر ببالي مع قلّة بضاعتي وضعف حالي...معتذراً من الفحام، فإنّ العذر مقبول عند الكرام وطوّيته على أحد عشر فصلاً، راجيًا أن لا يدخل عليه أحد أصلاً...**الفصل الأوّل** في بيان لغة الكتاب أقول: الكتاب في اللّغة الجمع ...وههنا جمع الحروف والألفاظ...

Završetak (l. 7a):

آخره: **الفصل الحادي عشر** في بيان تقدّم كتاب الصّلوة على سائر كتب العبادات من الصّوم والزكوة وغيرهما أقول: وجه تقدّم كتاب الصّلوة يبيّن أنّ الصّلوة عبادة يوميّة وغيرها عبادة سنويّة أو عمريّة، فاليوميّة أقدم وضعًا وأهمّ طبعًا ولأنّ الصّلوة أفضل الأعمال بعد الإيمان...وأمّا عدم وجوب الكفّارة في الصّلوة فلدفع الحرج كما أنّ عدم وجود تكرار الكفّارة في تكرار الافساد في صوم رمضان لدفع الحرج في الدّين.

2. L. 10b-25a

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Kaḥḥāla V, 127; aẓ-Ẓāhiriyya I, 201-202; A. M. I, 550; Ḏayl I, 281; O. M. I, 295-296; Dobrača II, 1480; Brockelmann S II, 948; Şeşen, 271, str. 187; al-Ğibūrī I, 1246, str. 396; ar-Riyāḍ, str. 3

Početak (l. 10b):

أوّله: الحمد لله عظيم البرهان وعميم الإحسان، والصّلوة على محمّد حبيب الرّحمن، وبعد، فإنّ أفقر عباد الله...عبد الرّحمن بن سليمان الشّهير بخصالي...قد اختصر هذه الرّسالة بحسب الإمكان من الكتب المعتبرة للبيان بيّنة لها الرّجحان عند تعارض البرهان، وإليه المستعان وعليه التّكلان. **كتاب النّكاح**: بيّنة التّاريخ الأسبق أولى إذا برهن الرّجلان على نكاح إمرأة...

Završetak (l. 25a):

آخره: **كتاب المأذون**: بيّنة المقرّ له على العبد والصّبيّ فعلا بعد الإذن أولى من بيّنتهما على أنّهما فعلا قبل الإذن. وجيز.

Na listovima 25a-30a detaljno su nabrojani izvori kojima se autor služio, i to tako što je za svako pitanje naveden citat iz djela na koje se autor poziva.

3. L. 33b-118b

قانون نامه لر

QĀNŪN-NĀMELER

Na početku dugi naslov crvenim krupnim slovima:

سلطان سليمان خان زمانند، شيخ الاسلام ابو السعود أفندي عصرنده اولان قانون نامه لر وشريعت شريفه موافق اولدوغي مقرر اولوب حالا معتبر اولان قوانين ومسائل شريعه در

Zbirka zakona (kanūn-nāma) osmanskih sultana na turskom jeziku o zemljišnim posjedima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i drugih sultana. Zbirka je izrađena na osnovu fetvi koje su dali šejhul-islami: Ibn Kamāl-paša (umro 940/1533.), Abū as-Su'ūd (umro 982/1574.) i Muḥammad Bahā'ī (umro 1064/1653. godine). Zbirka je tokom vremena dobila različite varijante tako da je raspored zakona u pojedinim prepisima različit.

Dobrača II, 1901; Zürich I, 468; Şeşen t, 101, str. 49; Rieu, 247b; Hasandedić, 279, str. 127;

Početak (l. 33b):

أوّله: الحمد للّه الّذي له ملك السّموات والأرض وهو على كلّ شي، قدير، خباب خاقان روى زمين وخليفه، رسول ربّ العالمين، مالك ممالك العالم، ظلّ اللّه الظّليل على كافّة الأمم...ناشر القوانين السّلطانيّة، عاشر الخواقين العثمانيّة، كاسر الأكاسير، سلطان العرب والعجم والرّوم، حامي الحرمين المحترمين والمقامين المعظّمين...السّلطان بن السلطان بن السلطان سليمان خان بن سلطان سليم خان...

Završetak (l. 118a):

آخره: شويله بله سن علامت شريفه اعتماد قله سن بمقام ادرنه المحروسه.

4. L. 120b-145a

قانون نامه در حقّ اراضي
QĀNŪN-NĀME DER ḤAQQ-I ARĀḌĪ

Na početku naslov در بيان قانون نامه، معمول بها در حق اراضي وغيرها فتدبّر

Zakoni o zemljišnom posjedu iz doba sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i njegovog glavnog muftije Abū as-Su'ūda (umro 982/1574. godine).

Dobrača II, 1953/2

Početak (l. 120b):

أوّله: ظل آل پاد شاه دين پناهحضرتلري توفيق ربّاني وتأييد سبحاني ايله سرير سلطنت شامخة العماد وكرسي خلافه راسخة الأوتادي...عصرنده شيخ الإسلام ومفتي الأنام اولان مرحوم ابو السعود حضرتلرينه فرمان بيورلدقده...والآن جاري ومعمول به اولان قانون پادشاهيدر...مطلب اراضي عشرية بلاد اسلامية ده اولان اراضي...

Završetak (l. 145a):

آخره: بر قريه اراضينك بيت الماله عائد اولان محصولات شرعيه سني علما ذي اوّل مدرسه تدريس ايدن كمسنه يه ومدرسه، مزبوره ساكن طلبه، علومه قدر كفايه صرف اولنمق ايچون ...صرف اولنمق جائز اولورمي **الجواب** اللّه تعالى اعلم اولور.

Na kraju djela (v. l. 145a) bilješka na arapskom jeziku da je ovu zbirku zakona sakupio Mūsā-zāde 'Abdullāh-efendī .

هذه المسائل القانونيّة الّتي ذكرت في هذه المجموعة جمعها موسى زاده عبد اللّه أفندي المشهور في عصره والمعروف بين الكتاب في الوقايع في معسكر روم ايلي.

Cijelu zbirku prepisao je Muḥammad b. Muṣṭafā, privremeni kadija u Gračanici, između 1176/1762 i 1183/1769. godine (vidi bilješke na listovima 7a, 8a, 9b, 118b i 145a). Ovdje donosimo samo posljednju bilješku sa lista 145a:

كتبه محمّد بن مصطفى القاضي المؤقّت بغرادچانيچه في ولايت بوسنه في عام ثلث وثمانين ومائة بعد الألف في جماد الآخر.

5419. R-6067

جامع الفصولين
ĞĀMI' AL-FUṢŪLAYN

Naslov na l. 1a كتاب جامع الفصولين أى العماديّة والاستروشني

Poznato djelo iz islamskog prava koje obrađuje društveno-pravna i sudska pitanja (*mu'āmalāt*). Dugo je vremena služilo kao praktični priručnik za kadije i muftije. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Isrā'īl b. 'Abdul'azīz al-Ḥanafī, poznat pod nadimkom Ibn Qāḍī Simāwna umro 823/1420. godine. Djelo je sabrano i urađeno prema ranija dva slična djela (فصول العمادي i فصول الاستروشني) po kojima je i dobilo naziv *Zbirka dvaju Fusula*. Autor je djelo podijelio na četrdeset poglavlja *(faṣl)* i završio ga 814/1411. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1300/1883. godine.

Kaḥḥāla XII, 152; Ahlwardt IV, 4792; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 248-249; Şeşen. 222, str.159; Ḥ. Ḫ. I, 566; al-Ğibūrī I, 1330-1333, str. 412-413; Tirana, 86, str. 68; Köprülü I, 547-548, str. 271; O. M. I, 39; Dobrača II, 1263; Brockelmann G II, 224-225 i S II, 314-315; Sarkīs I, 210

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أعلى شأن الشّريعة وكرّم من اتّخذها إليه وسيلةً وذريعةً، وجعلنا من أمّة خير خليقته. ومنّ علينا باتّباع طريقته...أمّا بعد، فإنّ العبد الضّعيف الذّليل محمود بن إسرائيل الشّهير بابن قاضي سماونّه...يقول: لمّا طالعت في الفصولين الّذين أحدهما لمحمّد بن محمود الاستروشني والآخر لعماد الدّين. أسلكهما الله فراديس الجنان وتغمّدهما بالرّحمة والرّضوان...

Završetak (l. 278b):

آخره: والخامس أنّه قال وفي ذمّته برّ مثله، وإنّما يكون في ذمّته لو أتلفه، ولم يذكر أنّه أتلفه. ولو أتلفه بمرو وخاصمه في بخارى وسعر البرّ في بخارى أقلّ أو أكثر فهو بالخيار بين ثلاثة أشياء، على ما تقدّم. فلا بدّ أن يبيّن قيمة كلا الموضعين كذا (فش). تمّ الكتاب بحمد الله وعونه.

L. 278; 25 x 17 (19 x 12); 27 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima i objašnjenjem korištenih kratica za izvore kojima se autor služio. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i zadnja laga listova po rubovima izlizana, dohvaćena vlagom i nevješto popravljana. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Pojedine bilješke na marginama pisane crvenim mastilom. Skraćenice izvora pisane krupnim slovima i crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama utisnute rozete u obliku tugre. Unutrašnja strana korica i preklopa naknadno presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5420. R-8117

مختارات النّوازل
MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Nalov na listu 1a مختارات

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulǧalīl al-Farǵānī al-Marǵīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197. godine.

Kahhāla VII, 45; A. M. I, 702; az-Ẓāhiriyya II, str. 148; Dobrača II, 1021; Köprülü I, 649

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة على نبيّه المصطفى محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين أجمعين، **كتاب الطّهارة:** الطهارة في اللّغة عبارة عن النّظافة وفي الشّريعة عبارة عن غسل أعضاء بصفة مخصوصة وهي أنواع...

Završetak (l. 179a):

آخره: فإن أراد أن يعتنى بقول البعض فلا بدّ من معرفة الحجّة، قال محمّد رح إذا كان صواب الرّجل أكثر من خطأه يحلّ له أن يعتنى لأنّ الصواب متى كثر تعد غلب صواب هو الغيرة

للغالب...لا بدّ من أن يتتلمذ للفتوى حتّى يهتدى إليه، والله تعالى أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 179; 22 x 15 (15 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen zlatnom bojom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 179a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAlī b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā u subotu, 11. zul-hidždžeta 1061/1651. godine.

قد وقع الفراغ من نسخ هذه النّسخة الشّريفة المباركة من تأليف صاحب الهداية رحمه الله تعالى يوم السّبت في وقت الظّهر من اليوم الحادي عشر من شهر ذي الحجّة الشّريفة لسنة إحدى وستّين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف على يد الفقير إليه سبحانه وتعالى علي بن الحاجّ مصطفى...

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. Ibrāhīm. Ispod bilješke je i lični pečat vlasnika.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku (v. pečat na l. 1b i 5b).

5421. R-5987

مختارات النّوازل
MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Isto kao br. 5420.

L. 250; 21 x 14 (13,5 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Na početku šest zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim

mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa djelom pisanih rukom istog prepisivača. U drugoj polovini rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 250a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio imam, Ḥāfiẓ Sulaymān Tawfīqī 'Uṯmān-paša u četvrtak 28. safera 1118/1706. godine.

وكان الفراغ من تحرير هذه النّسخة المباركة صبيحة الخميس الثّامن والعشرين من صفر الخير لسنة ثماني عشر ومائة وألف على يد أفقر العباد حافظ سليمان الإمام توفيقي عثمان باشا غفر الله له ولوالديه...

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5422. R-8163

مختارات النّوازل

MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Isto kao br. 5420.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ما لم يتغيّرْ أحد أوصافه. حوض صغير يدخل الما، من جانب ويخرج من جانب يجوز التّوضّؤ في أثنائه إذا كان قدر أربع أذرع وإن كان أكثر منه لا يجوز..

L. 67; 20 x 15 (13 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz Odbora IZ Kakanj.

5423. R-5753

مختارات النّوازل

MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Isto kao br. 5420.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 42b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقال أبو يوسف ومحمّد رحمهما الله: إذا ترك المسح على الجباير وذلك لا يضرّه لا يجزيه، وقال بعضهم: لا يخالف قولهما لأنّهما قالا بعدم جواز التّرك فيمن لا يضرّه المسح، وأبو حنيفه رح يجوز ترك المسح فيمن يضرّه ذلك...

L. 42; 20 x 14 (15 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5424. R-8027

منية المفتي

MUNYA AL-MUFTĪ

Djelo na arapskom jeziku o hanefijskom fikhu, sabrano iz drugih fikhskih djela. Sabrao Yūsuf b. Abū Sa'īd b. Aḥmad as-Siǧistānī, umro poslije 638/1240. godine. Autor je djelo završio u gradu Sivasu gdje je i umro.

Dobrača II, 1024; Kaḥḥāla XIII, 270; Brockelmann G I, 380; al-Ǧibūrī I, 1906, str. 561; Ḥ. Ḫ. II, 1887; A. M. II, 554;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الواحد العليّ الواجد الغنيّ، الخالق بلا استرشاد، الرّازق بلا استمداد، الطّاهر عن كلّ عيب، الظّاهر له كلّ غيب...وبعد، فيقول العبد الضّعيف الرّاجي لطائف عفو ربّه يوسف بن أبي سعيد بن أحمد السّجستاني...

Završetak (l. 111b):

آخره: عن علي بن أبي طالب رض أنّه تكلّم بستّ كلمات لم يسبقه أحد في الجاهلية والإسلام أولّها: من لانت كلمته وجبت محبّته، والثّاني: ما يملك امرئ عرف قدره، والثّالث: إنّ لكلّ شيء قيمة وقيمة المرء ما يحسن...قال رض اسدونا للقاضي الإمام أبي زيد الدبوسي..

L. 112; 26,5 x 18 (20 x 12); 29 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, čitak. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početka dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Prva tri lista pri vrhu nagorjela. Na pojedinim listovima tamne fleke. Zadnja laga listova odvojena od poveza. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Prva korica nagorjela. Korice obložene ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 111b) bilješka da je njegov prepis završen u ponedjeljak, u mjesecu saferu 869/1464. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب في يوم الإثنين من شهر صفر الخير والظفر سنة تسع وستّين وثمانمائة.

Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika čije se ime ne može pročitati, a na listu 112b bilješke ranijih vlasnika Yūsuf-bega Selmanovića i 'Umar b. Yūsufa Čengića iz Odžaka kod Ustikoline iz kadiluka Gornja Foča iz 1330/1912. godine.

Iz kolekcije h. Ajni ef. Bajraktarevića iz Pljevalja.

5425. R-6069

قنية المنية لتتميم الغنية

QUNYA AL-MUNYA LI TATMĪM AL-ĠUNYA

Naslov na trećem zaštitnom listu na strani *a* قنية الفقها، في الفقه

Prerada djela *Munya al-fuqahā'* iz oblasti hanefijskog fikha. Osnovno djelo napisao je Badī' b. Abū Manṣūr al-'Irāqī, a ovu preradu, u kojoj su nazivi djela i imena autora poredani po alfabetu, njegov učenik Muḫtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī, poznat još i po nadimcima Naǧmuddīn i Abū ar-Raǧā' umro 658/1260. godine. Djelo je štampano u Kalkuti 1245/1829. godine.

Kaḥḥāla XII, 211; aẓ-Ẓāhiriyya II, 89-90; Ḥ. Ḫ. II, 1357; Brockelmann G I, 382 i S II, 656; Şeşen, 209, str. 147-149

Početak (v. l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أوضح معالم العلوم، وأعلى منارها، ونشر في ملكوت السّموات والأرض أنوارها...وسمّيته قنية المنية لتتميم الغنية ورقمت أسامى الكتب والمفتين بأوّل حروفها...

Završetak (l. 143b):

آخره: أقرّ وارثان بأنّ الميّت أوصى لفلان بكذا، وأنكر الوارث الثّالث ذلك، فشهد عليه الوارثان المقرّان به، هل تقبل شهادتهما كشهادتهما بالدّين أم لا، والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 144; 25 x 17 (19 x 11); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Skraćenice izvora i imena autora pisane crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 143b) bilješka da je njegov prepis završen 22. šabana 895/1490. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب، وقد وقع ذلك في العصر من (ال) يوم الثّاني والعشرين من شهر شعبان المبارك من شهور سنة خمسة وتسعين وثمانمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a više bilješki o ranijim vlasnicima. Prema njima, rukopis je 939/1532. godine došao u posjed Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Muḥammada iz Sofije iz zaostavštine Kethuda-zāde, zvanog Qurḍā. Zatim je 974/1566. godine, rukopis postao vlasništvo Muḥammad b. Muḥammada al-Qūṣovī-ja. Zatim je 1130/1718. godine, došao u posjed Muḥammada b. 'Īsā-a, muftije iz Konje. Kasnije je rukopis postao vlasništvo izvjesnog 'Abdurraḥīma, bivšeg kadije u Nevrekopu (kod Soluna u Grčkoj), a poslije njega Muṣṭafe b. Maḥmūda, kadije u Haniji (mjestu na ostrvu Kritu), da bi u mjesecu ramazanu 1216/1802. godine, kupovinom, njegovim vlasnikom postao kadija Muḥammad b. Ṣāliḥ Ṣalaḥuddīn Maḥmūd al-Būsnawī as-Sarāyī:

- ممّا ساقته العناية الأزليّة والرّحمة الإلهيّة...إلى نوبة العبد الفقير إلى الله الصّمد محمّد بن پير أحمد بن محمّد غفر الله ذنوبهم وستر عيوبهم بدار النّصر الصّوفيّة حماها الله عزّ وجلّ عن البليّة من متروكات كتخدا زاده الشّهير بقرضا سنة تسع وثلثين وتسعمائة الهجريّة...

- ثمّ تملّكه محمّد بن محمّد القوصوي لطف الله به وبالملّة في سنة ٩٧٤

- في نوبة العبد الفقير إليه عزّ شأنه محمّد بن عيسى المأذون بالإفتاء بمدينة قونه عفى عنه سنة ١١٣٠

- من كتب الفقير إليه عزّ شأنه عبد الرّحيم القاضي بمدينة نور(ه) قوب سابقًا

- ثمّ إنتقل إلى يد العبد المذنب...مصطفى بن محمود القاضي بمدينة حانيه

- ثمّ دخل بالشّراء في ملك الفقير محمّد بن صالح صلاح الدّين (؟) محمود القاضي البوسنوي السّراني في رمضان سنة ١٢١٦

Na istom listu namjerno izbrisane i nečitljive bilješke o još trojici vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5426. R-6903

Zbirka (مجموع), 2

L. 278; 31 x 19 (20 x 11); 31-37 redaka. *Nasta'līq i nasḫ*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na listovima 321a-437b uokviren sa po dvije crvene linije. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Ajeti pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom zelene boje, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-184a

قنية المنية لتتميم الغنية
QUNYA AL-MUNYA LI TATMĪM AL-ĠUNYA

Naslov na početku كتاب القنية

Isto kao 5625.

2. L. 185a-278b

لباب التّأويل في معاني التّنزيل
LUBĀB AT-TA'WĪL FĪ MA'ĀNĪ AT-TANZĪL

Fragment komentara Kur'āna, poznatog još i pod nazivom تفسير الخازن koji je na arapskom jeziku napisao 'Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. 'Umar b. Ḫalīl aṣ-Ṣūfī al-Baġdādī, 'Alā'uddīn al-Ḫāzin, rođ. 678/1279., umro 741/1340. godine.

Kaḥḥāla VII, 177-178; Ahlwardt I, 878; Köprülü I, 60-62, str. 55; Ḥ. Ḫ. II, 1545; Brockelmann G II, 109 i S II, 135; Dobrača I, 328, str. 200

Početak ovdje sa 102. ajetom iz poglavlja *an-Nisā'* (v. l. 185a):

أوّل الموجود: **فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ**، يعني إذا حان وقت الصّلاة وأقمتها لأصحابك فاجعلهم فرقتين فلتقف فرقة معك فتصلّي بهم **وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ** اختلفوا في هؤلاء. الّذين أمرهم الله بأخذ السّلاح فقيل أراد بهم الّذين قاموا معه إلى الصّلاة...

Završetak ovdje sa 128. ajetom iz poglavlja *al-An'ām* (v. l. 278b):

آخر الموجود: **يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ** فيه حذف تقديره يقول لهم يا معشر الجنّ والمعشر الجماعة والمراد من الجنّ الشّياطين **قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ** يعني من أضلالهم...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Hifzije-ef. Suljkića.

5427. R-8041

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

Kraće djelo o islamskom obredoslovlju (*'ibādāt*) i drugim fikhskim pitanjima, podijeljeno na deset poglavlja (*kitāb*). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh, umro poslije 666/1268. godine. Djelo je sa prijevodom na perzijski jezik i komentarom od 'Aynī-ja tri puta štampano u Lahoru u Pakistanu, 1313/1895., 1328/1910. i 1914. godine.

Dobrača II, 1029/1; Kaḥḥāla IX, 112; Ahlwardt IV, 4517-4521; Brockelmann G I, 383; Ḥ. Ḫ. I, 374; az-Ẓāhiriyya I, 144-145; al-Ǧibūrī I, 1256-1257, str. 391-392; Sarkīs I, 915; Hasandedić, 263/1; Köprülü III, 60/1

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، هذا كتاب مختصر في علم الفقه، جمعته لبعض إخواني في الدّين...واقتصرت فيه على عشرة كتب، هي أهمّ كتب الفقه له وأحقّها

بالتّقديم وهي: كتاب الطّهارة والصّلوة والزكوة والصّوم والحجّ والجهاد والصّيد والكراهية والفرائض والكسب...

Završetak (l. 89a):

آخره: كما قال الله تعالى: **ولقد وصّينا الّذين أوتوا الكتاب من قبلكم وإيّاكم أن اتّقوالله.** فعليك أيّها الأخ بالتّقوى والاستعداد للقاء الله عزّ وجلّ، ونعيم الآخرة، والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 89; 18,2 x 12 (13 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na većini listova tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju djela (v. l. 89a) bilješka da je njegov prepis završen u zadnjoj dekadi mjeseca redžeba 1046/1636. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Na listu 2b pečat ranijeg vlasnika na kome se može pročitati ime ʻAbduhū ʻUmar Šarīf.

5428. R-7722

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 46; 20 x 14,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nastaʻlīq*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 46a) u kome je data bilješka da njegovo prepisivanje završeno 1. džumadel-ahira 1060/1650. godine.

قد وقع الفراغ من تسيقه في غرّة جمادى الآخر من شهور سنة ستّين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5429. R-7688

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 72; 14,5 x 10,5 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, mastilo razljeveno i tekst oštećen. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 72b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAlī b. Muḥammad 1103/1691. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب من يد الضّعيف الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفّار علي بن محمّد غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ثلاثة ومائة وألف. سنة ١١٠٣

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. ʻAbdullāh, čaršijski imam (Čaršimamović) u kasabi Zenica.

قد تشرّف بملكها وأنا أفقر الورى محمّد بن عبد الله الإمام السّوقي بقصبه، ايزنيچه.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5430. R-5830

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود :والثّاني غسل اليدين مع المرفقين والثّالث مسح ربع الرّأس والرّابع غسل الرّجلين مع الكعبين...

L. 46; 20 x 13,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa hrbatom od impregniranog platna. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 46b) bilješka da je njegov prepis završen krajem mjeseca redžeba 1118/1706. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5431. R-5268

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 59; 19,5 x 13 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 57a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muṣṭafā b. Aḥmad Ihlewnawī (iz Livna) u subotu, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1134/1722. godine u centralnoj čaršiji u kasabi Livno.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أوائل جماذى (!) الآخر في يوم السّبت في وقت الظّهر في قصبه، إهلونه في السّوق الأوسط في سنة ألف ومائة وثلثين وأربع (!). كتبه الفقير الحقير مصطفى بن أحمد إهلونوي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما.

Na listu 58b bilješka kasnijeg vlasnika Muṣṭafe, mujezina u Sinanovoj (tj. Sinan-čauševoj) džamiji u Livnu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5432. R-5757

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Na kraju nedostaje oko četiri lista teksta.

Završetak ovdje (l. 52b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويحلّ للضّيف في الأصحّ أن يطعم ضيفًا آخر وأن يطعم الخادم الواقف على المائدة ولا يحلّ له أن يعطى سائلاً أو داخلاً لحاجته أو كلبًا أو هرّةً للمضيف وإن أطعم كلبًا أو هرّةً خبزًا محرّقًا أو فتات المائدة حلّ ذلك.

L. 52; 21 x 14,8 (13 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, crnim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedine riječi nadvučene srvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5433. R-7348

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 50; 19,5 x 13 (13 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima. Mastilo crno, kvaliteno, otporno

na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa otkinut i zagubljen i umjesto njega naknadno, rukom drugog prepisivača, dopisan drugi. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na prvih desetak listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 37b i 38a pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Aḥmad Nūrī.

5434. R-5207

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في عشر بذراع الكرباس وفي عمق لا يظهر الأرض بالغرف والقليل ما دونه الجاري...والنّجاسة كلّ خارج من أحد السّبيلين من الإنسان وغيره...

L. 49; 19,5 x 12,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Za naslove poglavlja ostavljeno prazno mjesto, ali naslovi nisu upisani. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5435. R-4754

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 55; 16,5 x 12 (11 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Zadnjih pet listova dužinom gornjeg prereza dohvaćeno vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni.

Na kraju djela (v. l. 55b) bilješka da ga je prepisao Muhammad Mustafā 1266/1848. godine.

كتبه الفقير الحقير محمّد مصطفى...سنة ١٢٦٦

Na listu 1a bilješka da je 1283/1866. godine vlasnik rukopisa bio prepisivačev sin Ḥusayn b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā.

5436. R-8043

Zbirka (مجموع), *3*

L. 59; 21,5 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Prilikom koričenja na početku i kraju ubačen po jedan dodatni zaštitni list bijele boje.

1. L. 1b-49b

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

2. L. 50a-54b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Vjeronaučni priručnik na turskom jeziku napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat pod nazivom *Eğer sorsalar* od nama nepoznatog autora. Nepotpun na početku.

Dobrača I, 144/6, str. 113; Fajić III, 2415,4; Trako-Gazić, 500; Zürich I, 501; Hasandedić, 263/2; Boškov I, 58-59 i *II, 8;*

Početak ovdje (l. 50a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اوچنجي باشنه مسح اتمكدر. درنجي ايا قلري طوپوقلر ايله بله يزمقدر...

Završetak ovdje (l. 54b):

آخره: اوچنجي بيت المعمور درنجي عرشدر بشنجي كور سدر. أما بقيه علما در لر قچن بر كشي نمازه طور سه بو بش قبليه دونمش اولور تمت تمام.

Na kraju djela (v. l. 54b) bilješka da ga je 1150/1737. godine prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm Ḥaqūrī.

كتبه مصطفى بن إبراهيم الملقّب بحقوري عفى عنهما العليّ ولوالديه ولجميع المؤمنين سنة ١١٥٠

3. L. 55a-59b

شروط الصّلوة بالتّركيّة

ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ BI AT-TURKIYYA

Prevod na turskom jeziku kratke risale o uslovima valjanosti namaza od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 908/3 i *991/3*

Početak (l. 55a):

أوله: نمازك شرطلري سكزدر: أول ابدست المقدر پاك صو ايله اكر صو بولنمز سه تيمّم اتمكدر...

Završetak (v. l. 59a):

آخره: قلنان ايكي ركعت سنت مؤكده در سائري غير مؤكده در سنت مؤكده اولدر كه ترك اولنمز اكر بركمسه قصديله ترك ايلسه كناهكار اولمش اولور. اما سنّت غير مؤكدي ترك ايلسه كناهكار اومز لكن ثوابندن محروم قالور. تمت تمام.

Prepisao isti prepisivač 1150/1737. godine (v. bilješku na l. 59a).

Iz kolekcije hfz. Mehmeda Zahirovića iz Banje Luke.

5437. R-8042

Zbirka (مجموع), *2*

L. 70; 20,5 x 13 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i odvojen od poveza. Unutrašnja stana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-48b

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Na kraju djela (v. l. 48b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Munlā Ḥusayn b. Murād Ḫawāğā u novim prostorijama, u Gazi Husrev-begovu hanikahu u Sarajevu, u petak prije džume namaza, 29. džumadel-ahira 1168/1755. godine.

تمّت الكتاب ...في مدينة السّراى في خسرويك خانقاهك يكي اودا لرده في ماه جمادى الآخر يكرمي طقوزنجي كوننده في نهار الجمعة قبل الوقت (!)...الفقير منلا حسين بن مراد خواجه خاصه جماعتنده...سنة ثمان وستّين ومائة وألف.

2. L. 49b-67a

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralističkog sadržaja na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, poznat još i pod nadimcima Ḥuğğa al-islām i Abū Ḥāmid, rođen 450/1057., umro 505/1111. godine.

Dobrača I, 115/6 i II, 609/2; Kaḥḥāla XI, 266-269; Ahlwardt III, 3975-3977; Brockelmann G I, 423/32 i S I, 750; Köprülü I, 705/3; Zürich I, 182-184; Sarkīs II, 1408-14011; Ḥ. Ḫ. I, 216; TÜYATOK 07/I, 343; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. إعلم أنّ واحداً من الطّلبة المتقدّمين لازم خدمته...إعلم أيّها الولد المحبّ العزيز أطال الله بقائك بطاعته وسلك بك سبل أحبّائه أنّ منشور النّصيحة يكتب من معدن الرّسالة...

Završetak (l. 67a):

آخره: واصرف عنّا شرّ الأشرار واعتق رقبتنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 (v. bilješku na l. 67a).

5438. R-6512

شرح تحفة الملوك

ŠARḤ TUḤFA AL-MULŪK

Komentar djelu *Tuḥfa al-mulūk* (v. br. 5427). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. al-Malak, poznatiji pod nadimkom Ibn Firište, umro 854/1450. godine. Ime autora Muḥammad navedeno je u uvodnom dijelu rukopisa i pogrešno ga je, kao što čine neki izvori (v. Ḥ. Ḫ. I, 375), pripisivati njegovu ocu 'Abdullaṭīfu.

Dobrača II, 1045; Ahlwardt IV, 4519; Brockelmann G I, 383 i S I, 659

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى الصّراط المستقيم ووفّقنا لمنهج الدّين القويم...أمّا بعد، فإنّ العبد الضّعيف محمّد بن عبد اللّطيف.... يقول: قد التمس منّي بعض إخواني...أن أشرح المختصر المسمّى بتحفة الملوك والسّلاطين الّذي ألّفه الفقيه زين الدّين...

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والختان للرّجال سنّة وللنّساء مكرهة لقوله عـ م ختان الرّجل سنّة وختان المرأة مكرهة أى في حقّ الجماع إذا جامعها الزّوج وفي المحيط: لو اجتمع أهل مصر على ترك الختان يحاربهم الإمام لأنّه من شعائر الإسلام...

L. 51; 21 x 14 (15 x 8); 23 retka. *Nasḫ*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele

boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan i lijepljen platnom dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Resulović Ismaila Hakija iz Odbora IZ Trebinje.

5439. R-7669

منحة السّلوك في شرح تحفة الملوك

MINḤA AS-SULŪK FĪ ŠARḤ TUḤFA AL-MULŪK

Komentar djelu *Tuḥfa al-mulūk* (v. br. 5427). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Aḥmad b. Mūsā b. Aḥmad b. Ḥusayn b. Yūsuf b. Maḥmūd al-'Ayntābī al-'Aynī, Badruddīn, Abū Muḥammad, rođen 762/1361., umro 855/1451. godine.

Kaḥḥāla XII, 150; Ahlwardt IV, 4520; Brockelmann S I, 659; az-Zāhiriyya II, str. 218; Ḥ. Ḫ. I, 374-375; Dobrača II, 1049; al-Ǧibūrī I, 1892-1903, str. 559-560

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ أحرى ما يحلى في تباشير الخطب والدّبابيج، وأحسن ما يتلى في صحائف الدّياجر والدّبابيج، وأبهى فرائد تنظّم في عقد جمان المرجان...أمّا بعد، فإنّ العبد الفقير إلى ربّه الغنىّ أبا محمّد محمّد بن أحمد العيني عامله الله ووالديه بلطفه الخفىّ يقول: لمّا وقفت في الدّيار المصريّة...

Završetak (l. 134a):

آخره: والمصنّف كما بدأ الكتابة بجزء من القرآن الكريم ختم كذلك بجزء من القرآن تبركًا به في الإبتداء والإنتهاء، إذ ليس شيئ أفضل ممّا يتبرّك به سوى القرآن، فإنّه كلام من جلّت قدرته وعظمته وهيبته، وتنزّه عن الحدوث والزّوال، وتقدّس عن الشّرك والمثال، وتفرّد بالبقاء، وتعالى عن الفناء، وهو مولانا ونعم النّصير، وهو على كلّ شيئ قدير.

L. 134; 19 x 13 (14 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljene, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova cijelom površinom dohvaćena vlagom usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke kao znak oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom olovkom i naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi bez kustoda.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i izloženošću blizini vatre ili direktnoj svjetlosti, prepukao dužinom hrbata, lijepljen i nevješto popravljan. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 134a) bilješka da je prepisano u subotu, 10. zul-kadeta 1142/1730. godine.

وكان الفراغ من كتابة هذا الكتاب يوم السّبت في اليوم العاشر من شهر ذي القعدة لسنة إثنى وأربعين ومائة وألف.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5440. R-8125

المختار للفتوى
AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Djelo iz oblasti islamskog prava urađeno po hanefijskom mezhebu. Napisao 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldaği al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn, rođen 599/1203., umro 683/1284. godine. Pisac se u izradi ovog djela oslanjao na mišljenje Abū Ḥanife i drugih istaknutih učenjaka hanefijskog mezheba. Djelo je dugo vremena služilo kao priručnik za davanje fetvi.

Kaḥḥāla VI, 147; Ahlwardt IV, 4565; az-Ẓāhiriyya II, 149-152; Ḥ. Ḫ. II, 1622; al-Ğibūrī I, 1795-1802, str. 535-536; Şeşen, 325; az-Ziriklī IV, 135-136; Brockelmann G I, 378 i S I, 647; Dobrača II, 1118; Bratislava, 86; Hasandedić, 356/1

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على جزيل نعمائه، وأحمده على جليل آلائه، وأشكره على جميل بلائه، وأشهد أن لا اله إلاّ هو...وبعد، فقد طلب منّي من وجب جوابه على أن أجمع له مختصراً على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة رضى الله عنه وأرضاه...فجمعت له هذا المختصر كما طلبه وسمّيته المختار للفتوى لأنّه اختاره أكثر الفقهاء...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 105b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الوصايا** الوصيّة مندوبة وهى مؤخرة عن مؤنة الموصي وقضاء ديونه وهى مقدّرة بالثّلث ويصحّ للأجنبي مسلماً كان أو كافراً بغير إجازة الورثة...ولا يدخل أولاد الإبن مع أولاد الصّلب ويدخلون عند عدمهم...ولا يدخل مولى الموالاة ولا مولى الموالي إلاّ عند عدمهم وإن كان له موال أعتقوه وأعتقهم فهى باطلة.

L. 107; 18 x 13 (11 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, osim listova 1-4 i 71-80 koji su zagubljeni i naknadno dopisani na papiru bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, originalan, oštećen vlagom, popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 105b) namjerno izbrisana bilješka o prepisivaču. Iz bilješke se može pročitati jedino da je prepis završen 963/1555. godine.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio 'Alī b. Ḥusayn.

Rukopis je iz Sanskog Mosta.

5441. R-5408

المختار للفتوى
AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.

Na početku nedostaje oko 7 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولا قبل المغرب ولا إذا خرج الإمام يوم الجمعة ولا قبل صلوة العيد ولا يجمع بين صلاتين في وقت واحد في حضر ولا سفر إلاّ بعرفة والمزدلفة. **باب الأذان** وصفته معروفة ولا ترجيع فيه والإقامة مثله وهما سنّتان للصّلوات الخمس والجمعة..

Završetak ovdje (l. 162a):

آخره: ومن صالح من الورثة والغرماء على شيئ من التّركة فاطرحه، كأن لم يكن ثمّ اقسم الباقي على سهام الباقين.

L. 162; 17 x 12,5 (11 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od platna crne boje.

Na kraju djela (v. l. 162a) bilješka da ga je prepisao Ya'qūb b. Yūsuf 865/1460. godine.

تمّ كتاب المختار بعون الله وحسن توفيقه...على يد العبد الضّعيف...يعقوب بن يوسف في سنة خمس وستّين وثمانمائة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5442. R-6052

المختار للفتوى
AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **باب صلوة العيدين** وتجب على من تجب عليه الجمعة...ويستحبّ يوم الفطر للإنسان أن يغسل ويستاك ويتطيّب ويلبس أحسن ثيابه ويخرج صدقة الفطر ويأكل شيئًا ثمّ يتوجّه إلى المصلّى وقت الصّلوة من ارتفاع الشّمس إلى زوالها...

L. 64; 27 x 17,5 (18 x 11,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, izlizani i po rubovima popravljani. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5443. R-8131

المختار للفتوى
AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إختلاف الدّين إلاّ للزّوجة وقرابة الولادة أعلى وأسفل وللأب بيع عرض ابنه لنفقة لا ببيع عقاره ولا بيع العرض لدين له على الإبن ولا للأمّ بيع ماله لنفقتها...

L. 120; 21 x 15 (14,5 x 6,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja izostavljeni. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, pojavile su se tamne fleke. Po marginama ima nešto bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije, nekog od kasnijih vlasnika. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 109b) bilješka da ga je prepisao 'Alī b. 'Alī b. Nasīm 13. safera 1113/1701. godine.

كتبه الفقير الحقير المذنب المحتاج إلى رحمة الله تعالى علىّ بن علىّ بن نسيم غفر الله له ولوالديه و أحسن إليهما و إليه في ١٣(من) شهر صفر الخير لسنة ثلاث عشر ومائة وألف.

Iz kolekcije Rama Omerkića iz Priluka kod Živinica.

5444. R-8177

المختار للفتوى
AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.
Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وما يؤكل من الطّيور طاهر إلاّ الدّجاجة والبطّ فنجاستهما مغلّظة...ويجوز زوال النّجاسة بالماء...

L. 10; 20,5 x 14,5 (11 x 8,5); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

5445. R-8166

الإختيار لتعليل المختار
AL-IḪTIYĀR LI TA'LĪL AL-MUḪTĀR

Naslov na listu 1a المجلّد الثّاني من الإختيار في شرح المختار

Komentar na djelo *al-Muḫtār li al-Fatwā* (v. 5440) iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn, rođen 599/1203., umro 683/1284. godine.

Kaḥḥāla VI, 147; Ahlwardt IV, 4566/2; Ḥ. Ḫ. II, 1622-1623; al-Ğibūrī I, 1185-1188, str. 376-377; Şeşen, 212, str. 150; Brockelmann G I, 382 i S I, 675; Dobrača II, 1128; A. M. I, 62

Drugi svezak:

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **كتاب النّكاح** وهو في اللّغة الضّمّ والجمع...لننظر ما يتولّد منهما يضرب مثلاً لقوم يجتمعون على أمر لا يدرون...

Završetak ovdje (l. 235a):

آخره: تباع سبعين وتسع الباقي عشرة يبقى ثمانون بأخذها الثّامن، فقد حصل لكلّ واحد منهم ثمانون والله أعلم...

L. 235; 24,5 x 16,5 (18 x 11); 24 retka. *Nasḫ*. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez

vodenog znaka istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi bez kustoda i sa naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, izlizan po rubovima, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 235a) bilješka da je njegov prepis završio Burhān as-Samarqandī u trećoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 691/1292. godine, dakle svega osam godina poslije autorove smrti. S obzirom na to, sa sigurnošću se može tvrditi da je ovaj primjerak, ako ne najstariji, onda među najstarijim u svijetu. Evo te bilješke:

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف، أضعف عباد الله برهان السّمرقندي عفى الله عنه وذلك في أواخر شهر ربيع الآخر سنة إحدى وتسعين وستّمائة حامداً ومصلّياً.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5446. R-5615

الإصلاح والإيضاح
AL-IṢLĀḤ WA AL-ĪḌĀḤ

Djelo iz oblasti islamskog prava (fikha), poznato još i pod nazivima: *Īḍāḥ al-Iṣlāḥ* i *al-Īḍāḥ šarḥ al-Iṣlāḥ*. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Autor je, zapravo, kako sam u uvodu kaže, prvo ispravio pogreške (*az-zalal*) u djelu *al-Wiqāya* (v. br. 5398) i tu svoju preradu, kao zasebno djelo, nazvao *al-Iṣlāḥ*, a zatim na to djelo napisao komentar i nazvao ga *al-Īḍāḥ*.

Kaḥḥāla I, 238; Ahlwardt IV, 4559; Ḥ. Ḫ. I, 109; az-Ẓāhiriyya I, str. 85-86; Köprülü II, 80; Şeşen, 204-205, str. 145-146; al-Ğibūrī I, 1222-1227, str. 385-386; Dobrača II, 1115; Brockelmann G I, 378 i S I, 647

Početak (l. 1b):

أوّله: أحمده في البداية والنّهاية، على الهداية والوقاية، وأشكره على ما أنعم عليّ من التّوفيق والعناية...أمّا بعد، فقير خاف على ذوي البصائر انّ المختصر الموسوم بالوقاية مع صغر حجمه ووجازة نظمه كتاب حاو لمنتخب كلّ مزيد ومفيد...فأردت تصحيحه وتنقيحه...وقصدت

تكميله وتقويمه وتعديله...وسمّيت المتن بالإصلاح لتضمّنه إصلاح ما في الوقاية من الزّلل، والشّرح بالإيضاح لاشتماله على إيضاح ما في الشّرح المذكور من الخلل...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 110b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يصير وصيّةً فيتناول ما يملكه بعد هذا القول لأنّ المعتبر في الوصايا الملك حالة الموت، ومن أعتق على مال مقدّر ستقف على فائدة هذا القيد أو به بأن يقال: أنت حرّ على ألف أو بألف...

L. 110; 22 x 15,5 (17 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq* pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom gornjeg prereza do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5447. R-6077

مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

MAĠMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao Muẓaffaruddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ṭa'lab al-Baġdādī, poznatiji pod nadimkom Ibn as-Sā'ātī, umro 694/1295. godine. Pisac je, kako sam u uvodu kaže, uz proširenje i neke dodatke od sebe, u ovom djelu preradio i spojio dva fikhska djela: *Muḫtaṣar al-Qudūrī* i *al-Manẓūma an-Nasafiyya*. Djelo je završio u Bagdadu 690/1291. godine.

Dobrača II, 1131; Kaḥḥāla II, 4; Ahlwardt IV, 4569; Flügel III, 1780; Ḥ. Ḫ. II, 1599; Brockelmann G I, 382 i S I, 658; az-Ẓāhiriyya II, str. 140-143; Şeşen, 213, str. 151; Hasandedić, 337, str. 149

Početak (l. 3b):

أوّله: الحمد لله جاعل العلماء أنجماً للاهتداء زاهرةً، وأعلاماً للاقتداء ظاهرةً، وحجّةً على الحقّ قاطعةً، ومحجّةً إلى الصّدق شارعةً، وصدوراً للفضائل جامعةً، وبدوراً في سماء الشّريعة طالعةً...أمّا بعد، فهذا كتاب يَصْغُرُ للحافظ حَجْمُهُ ويَغْزُرُ للضّابط عِلْمُهُ وتَنْكَشِفُ لِوُقّادِ القَرِيحَةِ رُمُوزُهُ وتَتَّضِحُ لِنُقّادِ البَصِيرَةِ كُنُوزُهُ...

Završetak (l. 227b):

آخره: وأنا ملتمس ممّن ينقله أن لا يُهمِلَ واجب الإعراب، فإنّ المتشابه فيه جمٌّ، وخصوصاً في حاساته الخطّيّة، فإنّ الإحتياط فيها حَتمٌ، والله هو المشكور على افاضة نعمه والمسؤل خاتمة السّعادة بمنّه وكرمه.

L. 229; 25,5 x 21 (21 x 13); 7 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku naknadno ubačena dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi 1-2, 193-200 i 203-204 originalnog prepisa zagubljeni i umjesto njih, naknadno, rukom drugog prepisivača, na novijem papiru, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, dopisani drugi. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana zadnje korice obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIV stoljeća, osim naknadno dopisanih listova koji potječu, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Murād b. Muḥammad.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5448. R-5719

مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

MAĠMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Isto kao br. 5447.

Na početku nedostaje uvodni dio.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: الحسين القدوري ومنظومة الشّيخ أبي حفص النّسفي، رحمهما الله، فإنّهما بحران زاجران وهذا مجمع البحرين وهما النيران المشرقان وهذا ملتقى النّيرين أحدهما يهدي إلى فقه المذهب الّذي هو من أشرف المطالب والآخر يعرّف الخلاف بين المذاهب فجمعت بينهما جمعًا...

L. 150; 21,5 x 15,3 (12 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 150a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥusayn b. Aḥmad b. Ḥabīb al-Ḥalabī al-Ḥanafī posljednjeg dana mjeseca džumadel-ahira 757/1356. godine i da je prepis kolacioniran sa originalom iz koga je prepisan.

وقد وقع الفراغ من تأليفه رحمه الله في ثامن شهر رجب الفرد سنة تسعين وستّمائة. علّقه حسين بن أحمد بن حبيب الحلبي الحنفي في سلخ جمادى الآخرة من شهور سنة سبع وخمسين وسبعمائة. قوبل بالأصل المنقول منه بعون الله تعالى.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5449. R-6450

مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

MAĠMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Isto kao br. 5447.

L. 144; 28,5 x 17,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi

dohvaćeni vlagom i, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani po rubovima. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi bez kustoda. Folijacija listova naknadno dopisana.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom obloženim impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 144b) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Sulaymān b. Miṣr Ḫawāğa b. Ḥamza b. Sulaymān u srijedu, u mjesecu džumadel-ahiru 827/1424. godine.

تمّت...على يد العبد بن الغريق في بحر العصيان سليمان بن مصر خواجه الرّاجي إلى عفو ربّه الديّار...في شهر مبارك جمادى الآخر في يوم الأربعاء...سنة سبع وعشرين وثمانمائة. صاحب هذا الكتاب سليمان بن مصر خواجه بن حمزة بن سليمان.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5450. R-8094

مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

MAĠMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Isto kao br. 5447.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: على التّفضيل بأتمّ وجوه التّحصيل وذلك بمجرّد قراءتها من دون تلويح برقم أو تصريح باسم وإن كنّا قد وضعنا رُقومًا لفوائد نذكرها فإنّما هى كحاشية ينفع وجودها ولا يَضُرّ عدمها...

Završetak ovdje (l. 208b):

آخره: قسمت للذكر مثل حظه الأنثيين أو لأهله فهى لزوجته وقالا: لكلّ من في عياله أو لمواليه وله موالى أبٍ وَرثَ ولاءهم يجعلها لهم ومنعهم ولو كان له موالٍ منعنا الشّركةَ أو للمسجد من غير ذكر انفاق يبطلها وأجازها. والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. هذا آخر مجمع البحرين وملتقى النّيرين.

L. 208; 26 x 15 (14 x 8); 9-15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi originalnog prepisa od 161-208 zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i

žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, popravljani i lijepljeni dužinom hrbata i po rubovima. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara i interlinearnih bilješki, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 208b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abdulǧalil b. Mawlānā al-Ḥāǧǧ al-Ḥusayn. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, naknadno dopisani listovi (161-208), najvjerovatnije potječu iz XVII, a listovi originalnog prepisa (1-160) iz XV stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5451. R-8095

شرح مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

ŠARḤ MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Kratak fragment iz komentara djela *Mağma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn* (v. br. 5447). Napisao 'Abdullaṭif b. 'Abdul'azīz b. Amīnuddīn b. Malak (Ibn Firište), umro 801/1399. godine.

Kaḥḥāla VI, 11; Ḥ. Ḫ. II, 1601; Ahlwardt Iv, 4572; Brockelmann G I, 383; Köprülü I, 586; az-Ẓāhiriyya I, str. 453; Tirana, 108, str. 83-84; Şeşen, 216, str. 152-153; Sarkīs I, str. 252; Dobrača II, 1140

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: قال م: أصحابي كالنّجوم بأيّهم اقتديتم اهتديتم، جعل المصنّف الأنجم استعارةً للعلماء، وقوله: للاهتداء زاهرة ترشيحًا لها وهذا قول غير مختار في البيان كما هو مقرّر في علم البيان، فان قلت: العلماء جمع كثرة والأنجم جمع قلّة لا يصحّ أن يحمل عليه، قلت: ما ذكرت كان على تقدير أن ما يراد منه الكثرة وهنا أريد منه القلّة...

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لأنّه مفهوم من نصّ الكتاب بلا توقّف إلى أمر آخر واطناب وعلى طرايقهم لم يكن كذلك، وإن كنّا قد وضعنا رُقومًا لفوايد أنّ فيها للوصل هذا جواب عمّن قال: في التّقدير اذا كان الخلاف معلومًا من نصّ الكتاب، فلم وضعت الرّقم على المسال تذكرها في آخر هذه الدّيباجة...

L. 2; 26 x 17 (20 x 13); 27 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i srvenim mastilom. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, izlizani po rubovima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je rukopis Gazi Husrev-begov vakuf (وقف غازي خسرويك).

5452. R-5475

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Priručnik o islamskom obredoslovlju na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i stoljećima je služilo kao priručnik, pa je često prepisivano.

Dobrača II, 913/2; Kaḥḥāla XI, 249-250; Ahlwardt III, 3542; Ḥ. Ḫ. II, 1886; Brockelmann G I, 383 i S I, 659; Zürich I, 60-63; Köprülü III, 60/2; az-Ẓāhiriyya II, str. 221-226; Tirana, 65, str. 109; Hasandedić, 111, str. 66

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين. إعلموا وفّقكم الله تعالى وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتّحصيل مسائل الصّلوة، فلمّا رأيت المقتبسين في تحصيلها، التقطت ما كثر وقوعه وما لا بدّ لهم من مصنّفات المتقدّمين، ومختارات المتأخّرين نحو الهداية والمحيط ...

Završetak (l. 79b):

آخره: وعامّة المشايخ رحمهم الله على أنّ ترك المدّ والتّشديد بمنزلة الخطأ في الإعراب لا تفسد الصّلوة وقول المتأخّرين ولو قرأ **والقمر إذا تليها** أو قرأ **أفعيينا** بالتّشديد لا تفسد صلوته، ولو قرأ **من الجنّة والنّاس** بنصب الجيم لا تفسد صلوته والله أعلم بالصّواب.

L. 79; 17,7 x 12 (13,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom,

evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom crvenom linijom ojačanom i sa unutrašnje i sa vanjske strane sa po jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 79b) u kome je data bilješka da je prepisano 1043/1633. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5453. R-5352

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Završetak ovdje (l. 72a):

آخره: لما روى عن النبىّ عليه السّلام أنّه قال أنّ المسجد لينزوي من النّجاسة كما ينزوي الجلدة من النّار والعاشر أن لا يقام فيه الحدود والحادى عشر أن لا يمدّ فيه رجليه والثّاني عشر أن لا يمرّ بين يدى المصلّي.

L. 73; 19,5 x 13,5 (15 10); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Zadnja korica oštećena vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 73a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Ḥusayn u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1031/1622. godine.

تمّت الأوراق بعون الله الملك الخلاّق...كتبه الفقير أحمد بن حسين في أوائل شهر ربيع الأوّل تاريخ سنة ١٠٣١

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5454. R-8113

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو عين أو حوض أو بئر، ولا تحت شجرة مثمرة ولا على خضر، وأن ينتفع النّاس بها ولا في زرع ولا في شرب الماء، ولا في ظلّ ولا في جنب مسجد ولا عليه ولا في موضع يصلّي النّاس هناك أو يقعدون عليه ولا مقبرة، ولا في موضع يعبر عليه أحد وفي جنب طريق أو قافلة...

L. 73; 19,5 x 14,5 (11 x 7); 19 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i predugom izloženošću svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 73b) bilješka da je njegov prepis završen u Zvorniku 1050/1640. godine.

قد تمّ هذا الكتاب سنة خمسين وألف في زورنگ.

Nema podataka o prepisivaču.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5455. R-7676

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 112; 17,5 x 10 (12,3 x 5,2); 13 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren

sa dvije, a na ostalim listovima sa jednom linijom crvene boje. Još jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 112b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ša'bān-sohta b. Sulaymān u Karađoz-begovoj medresi (u Mostaru) u mjesecu redžebu 1075/1664. godine.

كتبه الحقير شعبان السوختا(؟)بن سليمان في مدرسه، قره كوزبيك في شهر رجب المرجّب لسنة خمس وسبعين وألف غفر الله له ولوالديه...

Na listu 1a bilješke i imena ranijih vlasnika Munlā 'Umar b. 'Alī iz kasabe Beligradčik (Konjic) i Munlā 'Umar b. Rağab efendī, 1. redžeba 1140/1728. godine, a na drugom zaštitnom listu na strani *b* Munlā Muṣṭafā b. Aḥmad-beg Zaničali (iz Zenice) iz 1183/1769. god.

- صاحب ومالك منلا عمر بن علي عن قصبه، بلغردچق

- صاحب ومالك الحقير منلا عمر بن رجب أفندي، غرة رجب ١١٤٠

- صاحب ومالك منلا مصطفى بن أحمد بك زنچه لي، سنة ١١٨٣

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* dva pečata ranijih vlasnika sa imenima Muḥammad i 'Abduhū Ibrāhīm.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5456. R-8005

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 92; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 85a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1. safera 1133/1720. god. u medresi Sōḫtagān, te da je prepisivač 'Alī b. Muḥammad, mujezin iz Gornjeg Vakufa.

قد وقع الإختتام والفراغ من هذه النّسخة المباركة الميمونة في ماه غرّة صفر الخير في مقام مدرسه سوختكان(!) در تاريخ سنة ثلث وثلثين ومائة وألف. كتبه الحقير المعترف بالعجز والتّقصير علي بن محمد المؤذن عن وقف بالا عفى الله عنهما.

Na listu 86, na arapskom jeziku, pod naslovom *Bāb šarā'iṭ al-mu'aḏḏin* dati uslovi koje treba da ispunjava mujezin. Vjerovatno se radi o izvodu iz nekog fikhskog djela. Na listovima 87-92 bilješke na turskom i arapskom jeziku, pretežno o akaidskim i fikhskim pitanjima.

Iz kolekcije Elkaz Ibrahima iz sela Gračanice kod Bugojna.

5457. R-8000

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Završetak ovdje (v. l. 85a) isti kao pod br. 5453.

L. 88; 20 x 14 (15 z 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih sedam listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano rukom drugog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i razasuti po lagama. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 85a) ispod koga je data bilješka da ga je prepisao Maḥmūd b. Muḥammad, 1134/1721. godine.

Iz kolekcije Vareniković Teufika-ef. iz Travnika.

5458. R-7108

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 101; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno,

slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, prljavštinom i ostacima od uginulih insekata. Tekst na prvih dvadesetak listova uokviren crvenom linijom. Na većini listova mastilo razljeveno i tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1143/1730. godine, jer na zadnjem zaštitnom listu uz dvije bilješke nalazimo napisanu ovu godinu. Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5459. R-5149

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 63; 21,5 x 15 (14 x 7,5); 15-17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom najnovijeg koričenja na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 61b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ṣāliḥ b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad 1147/1734. godine.

تمّت تمام بعون الله. كتبه الفقير الحقير صالح بن الحاجّ أحمد...سنة ١١٤٧

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. al-Ḥasan al-Wā'iẓ. Na listu 1a bilješka da je rukopis 23. ševvala 1289/1872. godine, za svoje muško potomstvo uvakufio Ǧannati-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl. Ispod bilješke je otisnut i pečat vakifa.

Na listovima 1a, 7a,12a, 30a, 41a i 61a stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

5460. R-8002

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 63; 20 x 14 (15 x 8); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova izlizana po rubovima, dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 63a) bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. 'Alī b. Raǧab u Banjoj Luci u hanikahu Sofi Mehmed-paše u mjesecu redžebu 1161/1748. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب. كتبه الحقير الفقير...يوسف بن علي بن رجب بنا لوقه ايچنده خانقه دە محمد پاشا صوفي في شهر رجب...سنة ١١٦١

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa Bosnawī Ḥasan b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm ef., porijeklom iz Sane (Sanskog Mosta).

- صاحب ومالك بوسنوي حسن بن الحاجّ إبراهيم أفندي في الأصل صانه لي.

5461. R-7697

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 166; 16 x 10,5 (11 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, sa velikim proredom i dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od listova, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Korice deformisane usljed duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na draju djela (v. l. 165b) bilješka da ga je prepisao Sulaymān b. 'Uṯmān 1169/1755. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب على يد سليمان بن عثمان سنة ١١٦٩

Iz zaostavštine hfz. Omera-ef. Džine iz Banje Luke.

5462. R-5124

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 61; 21 x 14 (16,5 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, oštećeni po rubovima, nevješto lijepljeni, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je prepisano 1173/1759. godine. Nama podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 61a nevještom rukom napisano ime Džasim Smajlović. Najvjerovatnije se radi o imenu ranijeg vlasnika.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listovima 2a i 60b).

5463. R- 6129

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 115; 16 x 11 (11 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 114a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. 'Uṯmān al-Čalabī. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1195/1780-1781. godine, jer tu godinu nalazimo na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* pisanu rukom nama nepoznatog vlasnika.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika Munlā Ḥoğa-efendi i Munlā Aḥmad Yūsik (Jusić).

5464. R-5130

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وعن محمّد رحمه الله إذا أصبّ جبّ من الخمر في الفرات
وزجل أسفل منه يتوضّأ جاز...وكذلك إذا جلس النّاس صفوفًا على شطّ نهر جاز ويتوضّؤون...

L. 68; 19 x 14 (15 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 65a) bilješka da je njegov prepis završen u mjesecu rebiul-ahiru 1196/1782. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5465. R-5499

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 122; 16,3 x 10,5 (9,5 x 5); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prva laga listova dohvaćena vlagom. Tekst uokviren sa dvije debele linije crvene boje. Po margimana ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata. Na koricama u zlatnoj boji lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Walī b. Muṣṭafā u nedjelju u mjesecu šabanu, ali se nigdje ne navodi koje godine. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5466. R-6771

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 48; 20,5 x 14,2 (15,5 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani i naknadno popravljani. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Prva laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom, razasuta i odvojena od poveza. Listovi 21-22 i 43-48 originalnog prepisa zagubljeni i umjesto njh, naknadno, rukom drugog prepisivača dopisani drugi. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, obložen ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći prema papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća, izuzev naknadno dopisanih listova, najvjerovatnije u XX stoljeću.

Na listu 48b četiri otiska istog pečata sa imenom Ṣāliḥ. Najvjerovatnije se radi o nekom od ranijih vlasnika.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića.

5467. R-8001

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Na početku nedostaje oko osam listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في آخره. أوّل الموجود: والإستشفا، لايجوز له التيمّم ولو وهبه للآخر وسلّمه إليه لا يجوز له التيمّم عندنا لثبوت القدرة بواسطة الرّجوع، وإن لم يكن معه دلو أو رشا، هل يجب عليه أن يسئل عن رفيقه أم لا؟ قيل لا يجب ولو سئل فقال له: انتظر فعند أبي حنيفة ينتظر...

L. 64; 20,5 x 14 (14 x 8); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Dvije zadnje lage listova dohvaćene vlagom usljed čega su se, kao znak oboljenja, na listovima pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Vareniković Teufika-ef. iz Travnika.

5468. R-8004

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 28; 17,5 x 12 (14,5 x 9); 19 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom i odvojena od poveza. Na prvih deset listova tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa po jednom tankom linijom crne boje, a na ostalim listovima crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 28a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Teufika-ef. Varenikovića iz Travnika.

5469. R-8006

منية المصلي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 107; 15 x 10 (11 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima mastilo razljeveno i tekst oštećen. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 106b) u kome je data bilješka da ga je prepisao izvjesni Ḥasan.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

5470. R-8007

منية المصلي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 83; 21 x 14,5 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku nevješto urađen unvan crvenim mastilom. Na prvih desetak lista tekst uokviren crvenom linijom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, deformisan, odvojen od listova rukopisa, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na više mjesta otisnut pečat ranijeg vlasnika po imenu Sulaymān (v. l. 4a, 5b, 10a, 35a i 78a).

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5471. R-7117

منية المصلي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 82; 19,2 x 11,2 (14 x 5,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom i bijelom bojom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po nekoliko listova na početku i kraju rukopisa dohvaćeno vlagom i odvojeno od poveza. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i naknadno popravljan dužinom hrbata i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Ẓufar b. Muḥammad b. 'Alī Bešlī-zāde (Bešlić) iz Goražda. Ispod bilješke je datum 14. rebiul-evvel 1352/1933. godine.

5472. R-8003

منية المصلي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 110; 18,5 x 11,5 (12 x 6); 13 redaka. *Nasḫ* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa

vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Korice izlizane.

Na kraju djela (v. l. 110a) bilješka da je prepisano 1220/1805. godine. Nema podataka o prepisivači niti mjestu prepisa.

Na listu 1a neko od ranijih vlasnika je zabilježio godine rođenja svojih sinova i to: Ṣāliḥ 1225/1810., Darwīš Muṣṭafā 1229/1814., 'Abdullāh 1250/1834. i Darwīš 'Alī 1256/1840. godine.

Iz Odbora IZ Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada)

5473. R-8081

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Završetak ovdje (v. l. 72a) isti kao pod br. 5453.

L. 95; 18 x 12 (11,5 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 95a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Maḥmūd 1. šabana 1221/1806. godine.

تمّت تمام على يد العبد الضّعيف محمود غفر الله له ولجميع المؤمنين.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm b. 'Alī iz kasabe Gölhisar (Jezero kod Jajca), učenik medrese u Travniku.

5474. R-7420

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 70; 21,5 x 15 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Korice obložene ukrasnim ebro papirom i deformisane zbog duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 69b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā u zadnjoj dekadi mjeseca muharrema 1227/1812. godine u kasabi Eskišehiru (u Turskoj).

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića.

5475. R-4809

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 76; 20 x 14,5 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan dužinom hrbata i preklopa.

Na listu 76a bilješka da je prepis završen 1236/1820. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Munla Alije Hadžijusufovića iz Zvornika.

5476. R-4681

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 89; 19,5 x 13,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nash*, pisan tupim perom nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 88a) bilješka da je prepisano u Sarajevu 1250/1834. godine. Nema podataka o prepisivaču.

قد وقع الفراغ في سنة ١٢٥٠ في بلدة سراى بوسنه.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* nečitak pečat ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije tuzlanskog muftije Muhamed Šefket ef. Kurta.

5477. R-7146

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 143; 18 x 12 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju rukopisa sedam slobodnih listova sa raznim bilješkama i dovama na arapskom jeziku. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 135b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Muṣṭafā b. Maḥmūd 1253/1837. godine.

قد تمّت منية المصلّي وغنية المبتدي...على يد الحقير...يوسف بن مصطفى بن محمود
...سنة ثلاث وخمسين ومائتين وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicim.

5478. R-5226

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 70; 18,5 x 13 (16 x 7,5); 13-15 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi, pisane crvenim mastilom, ili nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica odvojena od poveza.

Na kraju djela (v. l. 70a) bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Sulaymān 1265/1848. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان. كتبه الفقير الحقير أحمد بن سليمان غفر الله له ولوالديه
سنة خمس وستّين ومائتين وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

5479. R-4946

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNTA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 133; 17,7 x 12 (13 x 7,5); 11 redaka. *Nash*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5480. R-7704

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 122; 15,5 x 10,8 (12,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa velikim proredom i mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, oštećeni vlagom i crvotočinom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, teško oštećen vlagom i odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5481. R-7389

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 89; 20,5 x 13,5 (16,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren negdje sa dvije, a negdje jednom linijom crvene boje. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, prljavštinom i ostacima od uginulih insekata. Prvi list zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Na većini listova u drugoj polovini rukopisa tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, navjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5482. R-8008

Zbirka (مجموع), *2*

L. 99; 20 x 14,5 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Prva i posljednja laga listova odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-62a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 62a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 1019/1610. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

2. L. 63a-99a

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Na kraju nedostaje dio predzadnjeg i cijelo zadnje poglavlje.

Završetak ovdje (l. 99a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في الحجب. ستة لا يسقطون بحال: الأبوان والزّوجان والإبن والبنت ومن سواهم من الورثة فالأقرب يسقط الأبعد وضابطه أنّ كلّ من انتسب إلى الميّت بواسطة لا يرث مع وجود تلك الواسطة إلاّ الإخوة لأمّ، يسقط الأجداد بالأب والجدّات من جهتين بالأمّ ...

Prepisao isti nepoznati prepisivač kao i pod br. 1.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5483. R-6477

Zbirka (مجموع), *2*

L. 101; 20 x 13,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Prva dva lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, popravljani dužinom hrbata i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na početku drugog djela (v. l. 70b) nevješto urađen unvan u obliku kupole. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Hrbat i rubovi korica naknadno lijepljeni i nevješto popravljani.

1. L. 1b-69a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

2. L. 70b-101b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Završetak ovdje (l. 101b):

آخره: فإن قيل: الإيمان جمع أم تفريق، فقل: الإيمان جمع عند الله تعالى، وتفريق بين العباد، وجمع في القلب، وتفريق بين الأعضا.

Cijelu zbirku prepisao je 'Umar iz Mostara iz mahale Cernica 1169/1755. godine (v. bilješku na listu 101b).

كتبه الحقير عمر عن موستار محلا سي چرنچه لسنة تسع وستّين ومائة وألف.

Iz Odbora IZ Trebinje.

5484. R-7535

Zbirka (مجموع), *2*

L. 90; 18,5 x 14 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, oštećen i odvojen od listova.

1. L. 1b-83a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Na kraju djela (v. l. 83a) bilješka da ga je u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1248/1833. godine prepisao 'Abdullāh b. Ḥaydar at-Trabinlī (iz Trebinja).

قد تمّ تسيق هذا الكتاب بعون الله الملك المنّان في أوائل ذي القعدة بعد العشا. كتبه الفقير الحقير عبد الله بن حيدر التره بنلي عفا عنهما العفوّ العليّ لسنة ثمانية وأربعين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف ١٢٤٨

2. L. 84b-90a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na kraju djela (v. l. 90b) bilješka da ga je prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, 'Abdullāh b. Ḥaydar at-Trabinlī, 11. muharrema 1258/1642. godine, u kasabi Podgorica. Pored bilješke je otisnut i lični pečat prepisivača.

Iz kolekcije Miralema Klempića iz Sarajeva.

5485. R-8009

Zbirka (مجموع), 2

L. 93; 18,5 x 14 (13 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata. Korice izlizane i po rubovima oštećene.

1. L. 1b-68a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

2. L. 70b-93a

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (*namazu*). Napisao Muḥammad b. Pir 'Ali al-Birgiwi, rođ. 929/1523., umro 981/1573. godine.

Dobrača I, 448/3; Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; az-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkis I, 611; Ḥ. Ḫ. I, 242

Početak (l. 70b):

أوّله: الحمد لله الّذي أمر عباده بإقامة الصّلوة وتعديلها، وجعلها رأس الدّين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحاً...والصّلوة والسّلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها بلا منكر، وآله وصحبه الّذين مكّنوا في الأرض فأقاموا الصّلوة واتوا الزّكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 93a):

آخره: والجمهور على كراهتها، هذا إذا وجد فرجة قبله، وأمّا إذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّفّ المقدّم. تمّ الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Fehima Nametka iz Sarajeva.

5486. R-4788

منية المصلّي وغنية المبتدي بالتّركيّة

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ BI AT-TURKIYYA

Djelo *Munya al-muṣallī* (v. br. 5452) sa prijevodom na turski jezik i kraćim komentarom od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد** حقيقت حمد **لله** الله ايچون ثابتدر **ربّ العالمين** ايله الله كه عالملركن ربّسيدر **والصّلوة** دخي الله دن رحمت ملكلردن استغفار مؤمنلردن دعا **والسّلام** دخي اسلك على محمّد محمّد اوزرينه اولسون...**وفّقكم الله تعالى وإيّانا** الله تعالى سيزلره وبيزلره توفيق ايلسون يعني افعالـزي كندي سودكي وراضي اولدوغيشيلره موافق ايلسون **أنّ أنواع العلوم كثيرة** تحقيق علملر چق درلودر يعني چق درلوعلم واردر...

Završetak (l. 227b):

آخره: ولو قرأ **إذا تلّيها أو قرأ أفعيّنا لا تفسد صلوته** واكر بر قاريء قرآن اولان كمسنه قلدوغي نمازنده **إذا تلّيها** اوقسه لامكن تشديد ايله يا خود **أفعيّنا** اوقسه يانك تشديد ايله اول كمسنك نمازي فاسد اولمن الحمد لله على التّمام والصّلوة والسّلام على رسول الله محمّد وعلى آله وأصحابه الكرام وعلى من تبعهم.

L. 228; 23 x 15,6 (16 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre, prepukao dužinom hrbata. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 227b) bilješka da je njegov prepis završio Muḥammad Spāhī b. 'Alī u drugoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1175/1762. god.

تمّ الكتاب تمامًا وسط ذي القعدة سنة خمس وسبعين ومائة وألف كتبها محمّد سپاهي بن علي سنة ١١٧٥

5487. R-7123

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Komentar djela *Munya al-muṣallī* (v. br. 5452) koje je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Zatim je ovaj komentar skratio, tako da postoje njegove dvije verzije; šira, koja se još naziva *Ḥalabī kabīr* i kraća, općepoznata kao *Ḥalabī ṣaġīr*. Ovo je šira verzija. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1295/1878. godine.

Dobrača II, 1185; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; Brockelman G I, 383; Şeşen, 243, str. 173; al-Ġibūrī I, 1612-1645, str. 488-494; az-Ẓāhiriyya I, str. 521; Zürich I, 65; Köprülü II, 85; Sarkis, I, 13

Početak: (l. 1b):

أوله. الحمد لله جاعل الصّلوة عماد الدّين، وعتاد المتّقين، وسراج اليقين، ومنهاج المهتدين، وأفضل أعمال المؤمنين، وأزكى خصال الموحّدين...وبعد، فإنّ العبادات أولى ما صرفت فيه نفائس الأوقات وبذلت فيه جواهر الأنفاس والحركات والسّكنات...

Završetak (l. 300a):

آخره: وإن لم تنته عن تركها بالضّرب يطلّقها ولو لم يكن قادراً على مهرها ولأن يلقى الله تعالى ومهرها في ذمّته خير له من أن يطأ إمرأة لا تصلّي قال الله تعالى: **وامر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى** ونسأل الله حسن العاقبة والعافية في الدّنيا والآخرة لنا ولإخواننا. آمين!

L. 300; 19 x 13,5 (14,5 x 9); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta,

porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom poveza. Listovi sa kustodama i naknadno, grafitnom olovkom, označenom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Na kraju djela (v. l. 300a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Šuhūlī b. Uways 1076/1665. godine.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika as-Sayyid Muḥammad b. Ibrāhīm poznat kao... (nečitko!). Na istom listu šifrovana bilješka još jednog ranijeg vlasnika iz 1099/1688. godine, a na listu 300b, namjerno brisana bilješka vlasnika Aḥmad b. Ḥasana iz 1132/1719-20. godine.

Iz kolekcije Muharema-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani korica).

5488. R-8119

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5487.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فقال: **والصّلوة والسّلام** على رسوله محمّد وآله أي: أهله أجمعين...**وفّقكم الله** أي: جعلكم موفّقين لطاعته **وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتّحصيل متعلّق بأهمّ مسائل الصّلوة** لأنّها واجبة على الغنىّ والفقير...

L. 256; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom, i predugom izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Elkaz Hidajeta iz Gračanice kod Bugojna.

5489. R-8207

Zbirka (مجموع), 2

L. 201; 20,5 x 14,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-71a

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ
MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5487.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وصفتها على ما رواه التّرمذي من رواية ابن المبارك أن يكبّر ثمّ يقرأ سبحانك والخ. ثمّ يقول خمس عشر مرّةً: سبحان الله والحمد لله ولا اله إلاّ الله والله أكبر، ثمّ يتعوّذ ثمّ يبسمل ويقرأ الفاتحة وسورةً...

Na kraju djela (v. l. 71a) bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. 'Uṯmān Bosnīqalī (Bošnjak) u medresi u Travniku 7. zul-kadeta 1154/1742. godine.

آخره: قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة الموسومة بغنية المتملّي...بقلم المفتقر إلى ربّه الغنيّ إبراهيم بن عثمان بوسنيقه لي...في مدرسة التراونيك...في اليوم السّابع من ذي القعدة الشّريفة من السّنة الرّابع (؟) وخمسين ومائة وألف.

2. L. 72a-201b

(شرح كتاب في الفقه لمجهول)

(ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĠHŪL)

Komentar na arapskom jeziku na neko fikhsko djelo o islamskom obredoslovlju, od nama nepoznatog autora. U našem primjerku djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 72a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وكذا إذا أصابه أي أصاب خفّيه المطر ينوب عن المسح وإن لم ينوِ خلافاً للشّافعي في ذلك كلّه فإنّ النّيّة عنده شرط في الوضوء والمسح. وفي بعض الرّوايات النّادرة لا يجزيه إلاّ بالنّيّة عندنا أيضاً لأنّه أي المسح خلف عن الغسل أي قائم مقام الغسل فاحتاج إلى النّيّة كالتّيمّم وهذا غير صحيح...

Završetak ovdje (l. 201b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كذلك ولو ابتلع ما بقى بين أسنانه من المأكول إن كان ذلك زائداً على قدر الحمصة تفسد صلاته وكذا إن كان قدرها وإن كان أقلّ من قدر الحمصة لا تفسد صلاته ولا يفسد صومه أيضاً وقد تقدّم في فصل ما يكره ولو أكل حلواً وبقى في فمه...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br.1 u ovoj zbirci.

5490. R-4412

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Skraćena verzija komentara djela *Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī* koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine (v. br. 5452). Komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* (v. br. 5487) napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Zatim je ovaj komentar skratio, tako da postoje njegove dvije verzije; šira koja se još naziva *Ḥalabī kabīr* i kraća,

pod gornjim naslovom, općepoznata kao *Ḥalabī ṣaġīr*. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1295/1878. god.

Dobrača II, 1196; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; Brockelman G I, 383; Şeşen, 244, str. 173; al-Ğibūrī I, 1804, str. 537; Tirana, 128, str. 99; Zürich I, 64; Köprülü I, 608 i III, 78; Sarkis, I, 13

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل العبادة مفتح السّعادة ومطمح السّيادة وملمح الحسني والزّيادة وجعل الصّلوة عمود قيامها وذروة سنامها وعمدة أحكامها...وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي قد كنت شرحت كتاب منية المصلّي شرحًا وسمّيته بغنية المتملّي لكن رأيت فيها بعض الاطالة...

Završetak (l. 159a):

آخره: قال الله تعالى: **وأمر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى**...الحمد لله أولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا وسراً وعلانيةً وصلى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

L. 160; 19,4 x 11 (16 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prve tri lage listovi razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Zadnjih dvadesetak listova dohvaćeno vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Rubovi korica i preklopa ukrašeni isprepletenom zlatnom linijom .

Djelo se završava kolofonom (v. l. 159a) sa bilješkom da je njegovo prepisivanje završio 'Abdurraḥīm b. Aḥmad 22. redžeba 1139/1727. godine.

قد وقع الفراغ من النّسخة الشّريفة المباركة في ماه رجب ٢٢ في سنة تسع وثلاثين ومائة وألف من يد عبد الرّحيم بن أحمد. تاريخ سنة ١١٣٩

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je rukopis otkupljen za 138 groša od njegova vlasnika 'Abdurraḥīm Ḥalebī-ja. Bilješka novog vlasnika je namjerno izbrisana.

Na listu 159b spisak od 32 rukopisa u posjedu bivšeg vlasnika ovog rukopisa. Ime i ovog vlasnika je namjerno izbrisano.

Iz kolekcije dr. Ibrahim-bega Halilbašića, advokata.

5491. R-8130

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **فصل في الأسآر** هى جمع سؤر بالهمزة والمراد به ما يبقى بعد شرب الشّارب وقد يطلق على بقيّة الطعام...سواء كان مسلمًا أو كافرًا أو جنبًا أو حائضًا أو محدثًا أو طاهرًا...

L. 109; 20 x 14,5 (15 x 8,2); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, pojavile su se tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Od nekadašnjeg poveza sačuvan samo kožni hrbat.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 109b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Mūstārī (iz Mostara) u četvrtak, u mjesecu ševvalu 1047/1638. godine, u Banjoj Luci.

رفعت القلم عن إتمام هذه النّسخة الشّريفة الميمونة المباركة بين الصّلوتين يوم الخميس من شهر شوّال المكرّم لسنة سبع وأربعين وألف. حرّر(ه) الفقير إليه سبحانه الرّاجي من منّه وإحسانه الحاجّ مصطفى بن عثمان الموستاري في مدينة بانه لوقه المحميّة...سنة ١٠٤٧

5492. R-6564

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فيكون مانعًا خلوص بعض الماء إلى بعض فلا يجوز الوضوء به وكذا الحكم أيضًا إذا توضّأ من حوض قد انجمد ماءه والجمد على وجه الماء رقيق ينكسر بالتّحريك يجوز الوضوء. أمّا إذا كان الجمد كثيرًا قطعًا قطعًا لا يتحرّك بالتّحريك أى بتحريك الماء لا يجوز الوضوء، لأنّه يمنع اتّصال الماء بمنزلة الصّخرة ونحوه...

L. 181; 18,8 x 14 (14,5 x 10,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Rubovi listova izlizani i nevješto lijepljeni i popravljani. Između listova ima dosta prljavštine, prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 181a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u Mekki 11. redžeba 1111/1699. godine.

فرغ هذا الكتاب يوم أحد عشر من رجب سنة إحدى عشر ومائة وألف من الهجرة في مكّة المشرّفة زادها الله تشريفًا وتكريمًا وتعظيمًا ومهابةً.

Nema podataka o imenu prepisivača niti ranijim vlasnicima.

5493. R-4452

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 191; 20,5 x 13 (17,7 x 6,7); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, pojavile su se tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki pisanih rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije nekog od kasnijih vlasnika. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1118/1706. godine, jer tu godinu nalazimo na pečatu ʿUbaydullāha Ḍalmaḥšari-ja, kasnijeg vlasnika čija se bilješka i pečat nalaze na listu 191b.

Iz kolekcije porodice Arslanagić, porijeklom iz Trebinja.

5494. R-5131

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 301; 18,5 x 12,5 (13 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i u prve dvije lage razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, oštećene i izlizane.

Na kraju djela (v. l. 297b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ismāʿīl b. Rağab, 1138/1725. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة وقت العشاء سنة ١١٣٨ كتبه إسماعيل بن رجب.

Na listu 298a bilješka da je vlasnik rukopisa 1179/1765. godine bio Munlā Muḥammad-efendī. Bilješka o drugom vlasniku na istom listu namjerno izbrisana. Na prvom i zadnjem zaštitnom listu pečat ranijeg vlasnika sa natpisom ʿAbduhū Aḥmad.

Iz biblioteke Ibrahim Elči-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5495. R-8019

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 176; 19,5 x 13,5 (15 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom hrbata listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, mjestimično dohvaćen vlagom. Kožne korice ispucale usljed duže izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 176a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Šayḫ Ḥasan b. Darwīš, 3. šabana 1141/1729. godine.

وقع الإتمام من هذه النّسخة المرغوبة عند أئمّة العالمين والمدرّسين والواعظين في اليوم الثّالث من شهر شعبان المعظّم لسنة إحدى وأربعين ومائة وألف وأنا أفقر الورى وأضعف عباد الله سبحانه وتعالى محمّد بن أحمد بن محمّد بن شيخ حسن بن درويش غفر الله له ولهم.

Ispod bilješke otisnut lični pečat prepisivača sa upisanim imenom Muḥammad.

Na listu 176b ime bivšeg vlasnika al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Ismā'īl iz 1152/1739. godine.

Na više mjesta otisnut pečat vakifa na kome je čitljiva jedino riječ *waqf*. (v. l. 1a, 2a, 3a, 10a i 176a)

Iz kolekcije Muhameda Trebinjca iz Sarajeva.

5496. R-5791

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 154; 21 x 14,3 (15 x 8,5); 23 retka. *Nasḫ* pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, izlizan usljed dugotrajne upotrebe.

Na kraju djela (v. l. 153b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muṣṭafā b. 'Uṯmān 1157/1744. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب من يد أضعف الإنسان مصطفى بن عثمان سنة سبع وخمسين ومائة وألف من هجرة النّبيّ عليه السّلام.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5497. R-5386

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 278; 18 x 12 (14,2 x 6); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen, također, crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kožni sa hrbatom obloženim impregniranim platnom crne boje. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 278a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u ponedjeljak, 29. safera 1169/1755. godine, u Nišu.

قد وقع الفراغ من تحريره في وقت العصر من يوم الإثنين تاسع وعشرين من شهر صفر سنة تسع وستّين ومائة وألف أحسن الله تعالى إلى محروسه، نيش.

Nema podatako o prepisivaču.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5498. R-5121

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 201; 20,5 x 14 (16,5 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, više u prvoj nego u drugoj polovini rukopisa, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Prvih desetak listova oštećeni i nevješto lijepljeni i popravljani. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom obloenim impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 199b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abdulkarīm b. al-Ḥāǧǧ 'Uṯmān, imam Ayās-pašine džamije u Sarajevu, 1179/1765. godine.

الحمد لله الّذي يسّر إتمام هذا الكتاب للفقير عبد الكريم بن الحاجّ عثمان، الإمام بجامع اياس پاشا عن مدينة سراى...لسنة تسعة (!) وسبعين ومائة وألف بعد هجرة من له العزّ والشّرف.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis za potrebe muallima i učenika Ajni-begova mekteba u Sarajevu uvakufio Ḥusayn b. Muṣṭafā 1226/1811. godine.

وقف هذه النّسخة الشّريفة حسين بن مصطفى عفا عنهما البارى في مدينه، سراى بوسنه في المكتب آينه بك لمن كان معلّمًا فيه ولطالبيه بشرط أن لا يبيع (!) ولا يهب (!) ولا يخرج عنه (!) أبدًا وأمّا من بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الذين يبدّلونه لسنة ستّة وعشرين ومائتين وألف.

Ispod bilješke je i pečat vakifa sa natpisom 'Abduhū Ḥusayn.

5499. R-8021

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 162; 20,8 x 13 (16 x 7,3); 25 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani po rubovima, dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, prašine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u četvrtak 1. rebiul-ahira 1182/1768. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* ime i pečat ranijeg vlasnika Šakiba Nu'māna iz Seonice (kod Konjica).

صاحب شكيب نعمان سونيچه

Iz kolekcije dr Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

5500. R-8025

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 153; 22,2 x 16,5 (17,5 x 10); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, sa malim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 153a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. 'Alī 1208/1793. godine. Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz Sanskog Mosta.

5501. R-5105

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 198; 20,5 x 14,5 (14,2 x 8,6); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom i bijelom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj i posljednjoj lagi listovi razasuti i odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika sa imenom Fayḍullāh.

Iz kolekcije Abdullatifa Đulbije, muftije iz Ulcinja, rodom iz Nove Varoši. (Vidi pečat na listovima 1b, 9b, 50b, 70b, 117a, 143b i 176b).

5502. R-5875

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 199; 19,5 x 11,8 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, izlizane usljed dugotrajne upotrebe.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Na listu 199a bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Derviš Ibrahim Bisić iz sela Bistrice, te da je rukopis 1287/1870. godine, još kao učenik Kuršumli medrese u Sarajevu, otkupio od Ahmeda, sina Husejna Handžića po cijeni od stotinu groša. Bilješka je namjerno brisana, ali se pod lupom tekst može pročitati.

صاحب ومالك...درويش إبراهيم بيسيك من قرية البستريچه ومن السكنه (!) في مدرسة القرشونلي. إشتريت هذا الكتاب من أحمد بن حسين حانجيك في سنة سبع وثمانين ومائتين وألف بقيمته ١٠٠ غروش.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5503. R-6563

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 185b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وليس في غسله استعمال القطن...وقيل يوضع على وجهه وتحشى مخارجه كأنفه وفمه وجوّز بعضهم في دبره واستحقبه مشايخنا. قال قاضيخان: وإذا تمّ غسله تنشف بثوب وجعل الحنوط على رأسه ولحيته ويكره الزّعفران ويداه وركبتاه وقدماه تمّ غسل الميّت وتكفينه...

L. 185; 20,2 x 14,2 (14,8 x 7,8); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine,

glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i oštećeni zubima glodara. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen. Od nekadašnjeg kožnog poveza sačuvan samo dio hrbata i oko pola prve korice.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5504. R-7702

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUHTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Na kraju nedostaje oko desetak listova.

Završetak ovdje (l. 1a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويكره اتّخاذ الضّيافة من أهل الميّت على ما قالوا ويستحبّ لجيران الميّت والأقرباء تهيئة الطعام لهم وأن يلحّ عليهم في الأكل وذكر البزّاز أنّه يكره اتّخاذ الطّعام...واتّخاذ الدّعوة لقراءة القرآن وجمع الصّلحاء والقرّاء للختم أو لقراءة سورة الأنعام...

L. 156; 21 x 15 (15 x 9); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, usljed dugotrajne upotrebe po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i predugim držanjem na direktnoj svjetlosti ili u blizini vatre, usljed čega se koža deformisala i ispucala dužinom hrbata i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti vremenu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Nema podataka o bivšim vlasnicima.

5505. R-7133

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUHTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Str. 479; 17,5 x 12,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, pisan tupim perom krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno grafitnom olovkom dopisanom paginacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom plave boje i ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti vremenu prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muharema-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani korica).

5506. R-8020

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUHTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L.176; 19,2 x 12,8 (14 x 6,8); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije nasljednika h. hafiza Asima Sirće.

5507. R-8022

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 177; 19 x 10,5 (14 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg presjeka listovi dohvaćeni zubima glodara. Prvih pedesetak listova oštećeno i uništeno do deset cm po dubini. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen zubima glodara i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na zadnjoj korici lijepo urađena i sačuvana rozeta sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 177a ime ranijeg vlasnika Ḥāmid b. Šamsuddīn Bayrāmī, a na listovima 1a, 57a, 151a i 176b pečat vakifa sa natpisom Muṣṭafā Šawqī i 1287/1870. godina.

5508. R-8024

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 142b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّا في الكفّين فيكره بلا عذر وأمّا الخرقة ونحوها فالصّحيح عدم الكراهة وعن أبي حنيفة أنّه صلّى في المسجد الحرام على الخرقة فنهاه رجل فقال له الإمام: من أين أنت؟ فقال: من خورزم (!) فقال له الإمام...

L. 142; 20,5 x 14 (16 x 7,8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po maginama dohvaćeni vlagom i oštećeni zbog preduge izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5509. R-6539

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 218; 18,5 x 14,2 (14 x 8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i teško oštećeni. Pojedini listovi slijepljeni, a tekst na njima oštećen. Većinu listova je zahvatilo oboljenje. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom , neadekvatnim čuvanjem i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 218a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Alī b. Maqṣūd iz Iskender-begove mahale, u nedjelju, u mjesecu šabanu 1234/1818. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب ...على يد علي بن مقصود...عن محله، إسكندربك ...في يوم الأحد من شهر شعبان المبارك سنه، ١٢٣٤

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5510. R-7072

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 89; 27 x 19,5 (22 x 15); 20 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom, zubima glodara i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre, odvojen od listova.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 89a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ya'qūb b. Ṣāliḥ, u ponedjeljak, 1. džumadel-ahira 1236/1821. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذا الشّرح المبارك في يوم الإثنين في غرّة شهر جمادى الآخر سنة ستّة وثلاثين ومائتين وألف...على يد العبد الفقير الحقير يعقوب بن صالح.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 57b napisano ime Smajić Abdullaha, najvjerovatnije ranijeg vlasnika.

5511. R-4843

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 218; 18 x 14 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen crvotočinom, izlizan i prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 214b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan u mjesecu rebiul-ahiru 1259/1843. godine.

كتبه الحقير الفقير محمّد بن أمين بن حسن غفر الله ذنوبهم وستر عيوبهم في شهر ربيع الآخر لسنة تسع وخمسين ومائتين وألف.

Na listovima 215a - 218b više bilješki kasnijih vlasnika: prepisivačeva sina, 'Abdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade (Serdarevića) i unuka, 'Abdullāh b.'Abdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade (Serdarevića). Bilješke se, uglavnom, odnose na datume rođenja, ženidbe, udaje i smrti potomaka spomenutih vlasnika rukopisa.

Iz kolekcije porodice Serdarević iz Zenice.

5512. R-4638

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 170; 23 x 16 (17,5 x 9); 17-23 retka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen linijom crvene boje. Pojedini listovi po rubovima lijepljeni i produžavani. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, izlizan dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom tamne boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 170b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Darwīš b. Muṣṭafā b. Ibrāhīm Dumnalī (iz Duvna) i da je njegovo prepisivanje završio u petak, 9. muharrema 1261/1845. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في يوم الجمعة التّاسع من شهر المحرّم من سنة إحدى وستّين ومائتين وألف عن يد...درويش بن مصطفى بن إبراهيم دومنه لي. تاريخ سنة ١٦٢١

Iz Odbora IZ Mostar.

5513. R-8023

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 220; 20 x 14 (14,5 x 8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 220a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣāliḥ b. 'Alī u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1262/1846 godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أواخر ربيع الآخر لسنة إثنى وستّين ومائتين وألف كاتبه صالح بن علي غفر الله له ولوالديه...

Nema podataka o mjestu prepisa niti o ranijim vlasnicima.

5514. R-6565

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: والمخاط ممّا يستقذر فيؤدّي إلى منع الإنتفاع بالماء. الّذي أتقى فيه ولا يتعدّى أي لا يتجاوز الحدّ المسنون في الزّيادة عليه والنّقصان منه في المرّات الثّلاث بأن يجعلها أربعًا أو إثنين لغير ضرورة وفي المواضع بأن يغسل اليد إلى الإبط والرّجل إلى الرّكبة أو يقتصر عن المرفق والكعب...

L. 159; 19,5 x 14 (14,5 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa hrbatom od impregniranog platna zelene boje, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 158b) u kome je data bilješka da je prepisano u ponedjeljak, u mjesecu šabanu 1263/1847. godine.

Nama podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti bivšim vlasnicima.

5515. R-8026

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Fragment sa početka djela sa prijevodom na bosanski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Završetak ovdje (l. 41b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وهو الوجه للمحصر المذكور في الحديث وللحرج وهذا إذا كانت مضفورة فإن كانت...يفترض عليها ايصال الماء إلى ثنا ىها اتّفاقًا لعدم الحرج.

L. 41; 21 x 17 (18 x 16); 8 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, sa velikim proredom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje. Prvi list otkinut i dohvaćen vlagom. Na većini listova prijevod na bosanski jezik sitnim slovima, arapskim pismom, pisan između redaka.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. S obzirom na to da rukopis potječe iz Sivac medrese u Gradačcu i da je pisan u običnu svesku bez linija, prepisivač je, najvjerovatnije, neki od učenika spomenute medrese sa početka XX stoljeća.

5516. R-8076

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt umro 710/1310. godine. Kao sažeti priručnik fikha koje sadrži praktična pitanja, djelo je bilo dugo vremena veoma popularno i često komentarisano. Djelo je prvi put štampano u Londonu 1843. godine.

Dobrača II, 1215; Kaḥḥāla VI, 50; Ahlwardt IV, 4575; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Brockelmann G II, 196 i S II, 265; Köprülü I, 640; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 120-123; Hasandedić, 168, str. 86; Sarkīs II, 1853; Şeşen, 218, str. 155

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أعزّ العلم في الاعصار، وأعلى حزبه في الأمصار والصّلوة والسّلام على رسوله المختصّ بهذا الفضل العظيم...قال الفقير...أبو البركات عبد الله بن أحمد بن محمود النّسفي...

Završetak (l. 378a):

آخره: ثمّ يعطى بمثل تلك النّسبة من المضروب لكلّ فرد، وإن أردت قسمة التّركة بين الورثة والغرماء، فاضرب سهام كلّ وارث من التّصحيح في كلّ التّركة ثمّ اقسم المبلغ على التّصحيح من صالح من الورثة على شيء، فاجعل كأن لم يكن واقسم ما بقى على سهام من بقى.

L. 378; 26,5 x 18 (14 x 9); 7 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 378a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ğāṭim b. 'Abdullāh ...(!) u Mekki 16. zul-kadeta 852/1448. godine.

تمّت بحمد الله وعونه وحسن توفيقه سادس عشر ذي القعدة الحرام سنة اثنين وخمسين وثمانمائة بمكّة المشرّفة زادها الله تعالى شرفًا وتعظيمًا...على يد العبد الفقير المعترف بالتّقصير...جاتم بن عبد الله (!)...

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka sa pečatom da je rukopis za svoje muške potomke uvakufio Muṣṭafā Nūrī.

5517. R-7068

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 117; 27 x 17,5 (16,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Rubovi listova izlizani i nevješto lijepljeni i produžavani. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 117b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u mjesecu rebiul-ahiru 870/1465. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime i pečat bivšeg vlasnika Muṣṭafā b. 'Umar.

Iz kolekcije Zufera-ef. Bešlića, muftije iz Goražda.

5518. R-8077

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

Na kraju nedostaje poglavlje o podjeli nasljeđa (*Kitāb al-farā'iḍ*) od oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 154a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والمسابقة بالفرس والإبل والأرجل والرَّمى جائزة وحرم شرط الجعل من الجانبين لا من أحد الجانبين...ولا بأس بلبس القلانس وتدريس السَّواد وارسال ذنب العمامة بين كتفيه إلى وسط الظَّهر وللشَّابِّ العالم أن يتقدَّم على الشَّيخ الجاهل وحافظ القرآن أن يختم في أربعين يومًا.

L. 159; 26,5 x 17,5 (16 x 9,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan po rubovima korica. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 155a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. 'Iwaḍ b. Ibrāhīm b. Sulaymān b. Iskandar b. Ṭūzqalū iz sela Ṭūzqalū kod Kastamonije 882/1477. godine.

كتبته يد (ال) عبد الضَّعيف...حسن بن عوض بن إبراهيم بن سليمان بن إسكندر بن طوزقلو...من قرية طوزقلو تابع قسطمونية تاريخ سنة إثنى وثمانين وثمانمائة.

Na listu 2a pečat ranijeg vlasnika Ġāliba 'Alī-paše Stočevića.

Iz Odbora IZ Travnik.

5519. R-6076

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 202; 27,5 x 18 (16,5 x 9,5); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi, naročito na početku i kraju, dohvaćeni vlagom, izlizani po rubovima i nevješto lijepljeni. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 202a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u drugoj dekadi mjeseca safera 956/1549. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice pečat bivšeg vlasnika sa imenom Ibrāhīm, a na listu 1a ime bivšeg vlasnika Aḥmad ef.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5520. R-6434

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 121; 28 x 18 (18,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, slijepljeni i po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5521. R-4628

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 160; 20,5 x 15 (14 x 10,5); 13 redaka. *Nash*, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Naslovni list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, popravljan dužinom hrbata. Na koricama utisnute rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu pečat bivšeg vlasnika sa natpisom Muhamed-Emin Muslibegović, posjednik, Mostar.

5522. R-6719

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 191; 21 x 15,5 (13 x 8,5); 11 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Salim ef. Muftića. Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio njegov zet, dr. Hamdija Čemerlić.

5521. R-8164

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد

AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Komentar poznatom fikhskom djelu *Kanz ad-Daqā'iq* (v. br. 5514). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī, umro oko 1069/1658. godine.

Kaḥḥāla II, 254-255; Dobrača II, 1240; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Ḏayl II, 612-613; Brockelmann S II, 267

Napomena: Iako nama dostupni izvori to ne navode, moguće je da je spomenuti Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde porijeklom iz Foče. Ovome ide u prilog činjenica da se u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine u Sarajevu, nalaze dva primjerka ovog djela koja je on svojom rukom prepisao 1056/1646. godine. U prvom, koji se vodi pod br. Ms 118, on je uz svoje ime stavio i odrednicu al-Būsnawī, a u drugom, koji se vodi pod br. Ms 312, na kraju djela, pored bilješke da je autor njegov prepis završio u prvoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1056/1646. godine stoji i bilješka da ga je autor uvakufio u gradu Foča.

- كتبه الفقير المؤلّف المدعوّ...كتب الله له الحسنى وزيادة حرّر في أوائل شهر ذي الحجّة لسنة ستّ وخمسين وألف.

- وقف مصطفى أفندي الشّهير ببالي زاده المؤلّف روّح الله تعالى روحه وتقبّل حسناته بمدينة فوجه.

Početak (l. 1b):

أوّله: سبحان من خصّ عباده بجلائل النّعم الوافية، وجعلهم مجدّين في صرف الهمم الكافية لضبط ما نصّه من الأحكام والحكم ...فإنّ كتاب الكنز الّذي ابتهج بمدارسة الأسلاف وافتخر بمداومة الأخلاف تزيّنت بنجوم لطائف أفلاك التّحقيق ...

Završetak (l. 351b):

آخره: وقال المستقرض للمقرض بعت منك هذه السّلعة بهذه الدّراهم العشرة وقال المقرض اشتريت وسلّم إليه، ثمّ قال المستقرض: بعني باثنى عشر فباعها منه جاز وأن تقدّم الشّرط بينهما لأنّهما بيعان خاليان عن الشّرط انتهى والله تعالى أعلم.

L. 351; 28,5 x 18,5 (22 x 10); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni zubima glodara, razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa

tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, cijelom dužinom hrbata oštećen zubima glodara, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime i pečat vlasnika i vakifa Ḥasan -efendi.

Iz Odbora IZ Travnik.

5524. R-6516

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Naslov na listu 1b كتاب جواهر الفقه

Djelo na arapskom jeziku sastavljeno od deset poglavlja (*bāb*) o temeljima islamskog vjerovanja (*uṣūl ad-dīn*) i vjerskim dužnostima (*al-'ibādāt*). Poznato je i pod nazivom *Kitāb al-Ğawāhir* ili samo *al-Ğawāhir*. Napisao Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārazmī. Namadpūš, umro poslije 771/1369. godine. U dužem uvodu pisac navodi izvore kojima se služio prilikom pisanja djela i daje kratice za te izvore. Djelo je dugo vremena bilo popularno i, kao jedna vrsta opširnog ilmihala, rado čitano širom islamskog svijeta.

Kaḥḥāla V, 35; Ahlwardt III, 3520; Dobrača II, 1247; Zürich I, 84; al-Ğibūrī I, 1338, str. 415; az-Ẓāhiriyya I, 270; Köprülü II, 1585/5 i III, 718/3; Ḥ. Ḫ. I, 615; Brockelmann S II, 88; Tirana, 88, str. 69-70

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا لمعرفته، وأكرمنا بتقواه وطاعته، وشرّفنا بحمل أمانته بعنايته بعد عجز أرضه وسمواته...أمّا بعد، فيقول...طاهر بن سلام بن قاسم الأنصاري الخوارزمي غفر الله ذنوبه وستر يوم القيمة عيوبه، لمّا لفظني رامي الغربة من ديار خوارزم إلى هذه التّربة...أردت أن أجمع مختصرا جامعًا...وجمعته على عشرة أبواب. الباب الأوّل في إثبات الصّانع وتوحيده وكتبه ورسله...

Završetak (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والملتمس من انعامه الجسيمة أن يذكر العبد العاصي الغريق في بحر المعاصي والخائف من يوم يؤخذ بالنّواصي...والمسؤل من الرّحمة والمغفرة والثّواب، إنّه هو الغفور الوهّاب للمؤمنين سبيل الرّشاد.

L. 29; 20,5 x 14,8 (13 x 9,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 29a) u kome je data bilješka da ga je za sebe prepisao Muḥammad b. Walī u zadnjoj dekadi mjeseca muharrema 981/1573. godine.

تمّت الكتاب بعون الله المسمّى بجواهر الفقه في أواخر محرّم الحرام من شهور سنة إحدى وثمانين وتسعمائة من (ال) هجرة النّبويّة كاتبه وصاحبه ومالكه محمّد بن ولي غفر الله له ولوالديه.

Iz Odbora IZ Trebinje.

5525. R-4662

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

Nedostaje oko jedan list na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والتّمهيد والصّابوني وقواعد العقائد ونقلت من عبادة كتب الفقه وهي: الهداية والنّهاية وجامع الصّغير للحسامي وتحفة الفقهاء، وخلاصة الفتاوى وقنية المفتي ومنية المغني ومقدّمة الغزنوي ومنية المصلّي وميّزت مسائل العبادات بعلامة الحروف في أوّل كلّ مسألة من أيّ كتاب نقلت من الكتب العشرة المذكورة الفقهيّة...

Završetak ovdje (l. 96a):

آخره: فالمرجوّ من فضل الله الخلّاق أنّه لا يؤاخذه فيما جمعه رحبات هذه الأوراق، والمسؤل منه الرّحمة والمغفرة والثّواب، إنّه هو الغفّار الوهّاب للمؤمنين سبيل الصّواب.

L. 96; 23 x 17 (15 x 10,5);17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno,

kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je prepisano 8. zul-hidždžeta 953/1546. godine.

تمّ في ٨ ذي الحجّة في سنة ٩٥٣ من هجرة نبويّة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Mostar.

5526. R-8110

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* كتاب جواهر الفقه

L. 133; 20,5 x 13 (14 x 8); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, u početku, pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 133a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Ḥusayn 1039/1629. god.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة في وقت الضّحى في سنة تسع وثلاثين بعد الألف من هجرة من له العزّ والشّرف. كتبه الفقير الحقير محمّد بن حسين...تاريخ سنة ١٠٣٩

Na istom listu pečat ranijeg vlasnika sa imenom 'Abdullāh Zuhdī.

5527. R-5020

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

L. 127; 19,5 x 13,5 (16,5 x 6,8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom, plave boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješke sa imenima i pečatima ranijih vlasnika: Muḥammad b. Yaḥyā i Munlā Ibrāhīm.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku (v. pečat na listovima 1a, i 127b).

5528. R-6399

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

L. 184; 20,5 x 14,5 (16 x 8,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan dosta neujednačeno, tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5529. R-8116

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

L. 214; 19,5 x 13,5 (15 x 7); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u prvoj i posljednoj lagi dohvaćeni vlagom. Prva laga listova odvojena od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, izlizan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5530. R-6336

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Naslov ispisan na listu 1a crvenim krupnim slovima.

Isto kao br. 5524.

L. 140; 20 x 15 (15 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5531. R-8129

Zbirka (مجموع), *2*

L. 154; 21,5 x 15 (16,5 x 8); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Skraćenice izvora pisane krupnim slovima i crvenim mastilom. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i izlizani uslijed dugotrajne upotrebe. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom najnovijeg poveza na početku i kraju umetnut po jedan dodatni zaštitni list bijele boje.

1. L. 1b-149a

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

2. L. 151b-154a

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 5287/3.

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača, i to: prvi, od 1-149. lista, a drugi od 151-154. lista. Nema podataka o njihovim

imenima, godini niti mjestu prepisa. Prepis je najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5532. R-6435

رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة

RAḤMA AL-UMMA FĪ IḪTILĀF AL-A'IMMA

Djelo s područja šafiskog fikha u kome autor navodi suglasna i različita mišljenja islamskih učenjaka (imama) o pojedinim pravnim pitanjima. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. al-Ḥusayn al-Qaršī aš-Šāfi'ī al-'Uṯmānī, Ṣadruddīn, umro poslije 780/1378. godine.

Kaḥḥāla X, 138; Ahlwardt IV, 4864; Ḥ. Ḫ. I, 836; aẓ-Ẓāhiriyya I, 349-350; al-Ǧibūrī II, 2408-2411, str. 4-5; Brockelmann G II, 91-97 i S II, 107-108; A. M. II, 170; Köprülü II, 87-88; az-Ziriklī VI, 193; Kairo III, 228; Dobrača II, 1261-1262

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أجزل إحسانه وأنزل قرآنه، وقرن فيه قواعد دينه وأركانه...أمّا بعد، فإنّ معرفة الإجماع واختلاف العلماء من أهمّ الأشياء...وهذا مختصر إن شاء اللّه نافع لكثير من مسائل الخلاف والوفاق جامع...وسمّيته رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة...

Završetak (l. 119a):

آخره: **باب أمّهات الأولاد** إتّفق الأئمّة الأربعة على أنّ أمّهات الأولاد لا تباع وهذا مذهب السّلف من فقهاء الأمصار إلاّ ما يحكي عن بعض الصّحابة...قال أبو حنيفة والشّافعي وأحمد: له ذلك وقال مالك: لا يجوز له ذلك.

L. 119; 20 x 14,5 (15,5 x 9,5); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, tačke i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi popravljani i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, po rubovima oštećen vlagom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 119b) bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ b. Yaḥyā ad-Dayrī al-Ḥanafī u ponedjeljak, na kraju mjeseca džumadel-evvela 999/1591. godine.

وكان الفراغ من هذه النّسخة المباركة في نهار الإثنين ختام شهر جماد الأوّل من شهور سنة تسع وتسعين وتسعمائة على يد أضعف العباد وأحوجهم إلى رحمة اللّه تعالى العبد الفقير صالح بن يحيى الدّيري الحنفي غفر اللّه له ولوالديه...

Iz kolekcije Muhameda-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (v. pečat na zadnjem zaštitnom listu na strani *b*).

5533. R-4629

رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة

RAḤMA AL-UMMA FĪ IḪTILĀF AL-A'IMMA

Naslov djela i ime autora navedeni na listu 1a.

Isto kao br. 5532.

Početak ovdje (v. l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **كتاب الطّهارة** لا تصحّ الصّلاة إلاّ بطهارة...وأجمع العلماء على وجوب الطّهارة بالماء عند وجوده مع إمكان إستعماله وعدم الإحتياج إليه والتّيمّم عند فقده بالتّراب...

L. 109; 26,5 x 17,5 (19 x 11); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Papirdebeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Posljednja dva lista originalnog prepisa zagubljena i tekst dopisan na novijem papiru rukom drugog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a u donjem uglu do pet cm dubine oštećeni zubima glodara. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Na vanjskoj strani zadnje korice nalijepljena kožna korica originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća, osim dva posljednja, naknadno dopisana lista.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5534. R-6075

(كتاب في الفقه)

(KITĀB FĪ AL-FIQH)

Djelo iz oblasti islamskog prava (*fikha*) na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Po svome rasporedu poglavlja identično je sa djelom إحكام الأحكام الصّادرة من بين شفتى سيّد الأنام محمّد المصطفى عليه أفضل الصّلوة والسّلام koje je sabrao Imam Abū Umāma, Šamsuddīn Muḥammad b. Abū al-Ḥasan'Alī b. 'Abdulwāḥid aš-Šāfi'ī, poznatiji pod nadimkom Ibn an-Naqqāš (*v. Ahlwardt II, 1343 i Kaḥḥāla XI, 25-26*). Međutim, sa sigurnošću nismo mogli ustanoviti da se radi o istom djelu, s obzirom da je naš rukopis nepotpun na početku i da je ovo jedini primjerak u ovoj biblioteci.

Pošto je djelo vrlo rijetko, radi eventualne kasnije identifikacije, donosimo poglavlja iz kojih se sastoji:

- باب السّواك (l. 4b)
- باب الجنابة (l. 11a)
- باب التّيمّم (l. 16a)
- باب الحيض (l. 19b)

كتاب الصّلاة باب المواقيت (l. 21a)

- باب فضل صلاة الجماعة ووجوبها (l. 28b)
- باب الأذان (l. 33a)
- باب استقبال القبلة (l. 35b)
- باب الاستطابة (l. 36b)
- باب الصّفوف (l. 42a)
- باب المسح على الخفّين (l. 43a)
- باب في المذي وغيره (l. 43b)
- باب الإمامة (l. 50b)
- باب صفة صلاة النّبى (l. 53a)
- باب وجوب الطمأنيّة في الركوع والسّجود (l. 63a)
- باب القراءة في الصّلاة (l. 65b)
- باب ترك الجهر (l. 67b)

- باب سجود السّهو (l. 68a)
- باب المرور بين يدى المصلّى (l. 72a)
- باب جامع (l. 73b)
- باب التّشهّد (l. 79b)
- باب الوتر (l. 83b)
- باب الذكر عقب الصّلاة (l. 85a)
- باب الجمع بين الصّلاتين في السّفر (l. 87b)
- باب قصر الصّلاة في السّفر (l. 88a)
- باب الجمعة (l. 88b)
- باب العيدين (l. 91b)
- باب صلاة الكسوف (l. 94a)
- باب الإستسقاء (l. 97a)
- باب صلاة الخوف (l. 98a)

كتاب الجنائز (l. 99b)

كتاب الزكوة (l. 102b)

- باب صدقة الفطر (l. 106b)

كتاب الصّيام (l. 107b)

- باب الصّوم في السّفر وغيره (l. 112a)
- باب أفضل الصّيام وغيره (l. 115a)
- باب ليلة القدر (l. 117a)
- باب الإعتكاف (l. 118a)

كتاب الحجّ (l. 120a)

- باب ما يلبس المحرم من الثّياب (l. 121a)
- باب الفدية (l. 123b)
- باب حرمة مكّة (l. 124a)
- باب ما يجوز قتله (l. 126a)
- باب دخول مكّة (l. 127b)
- باب التّمتّع (l. 129a)

- باب الهدي (l. 131a)
- باب الغسل للمحرم (l. 132a)
- باب فسخ الحجّ إلى العمرة (l. 132b)
- باب المحرم يأكل من صيد الحلال (l. 137b)

كتاب البيوع (l. 138b)

- باب العرايا وغير ذلك (l. 143b)
- باب ما ينهى عنه من البيوع (l. 147a)
- باب السّلم (l. 148a)
- باب الشّرط في البيع (l. 148b)
- باب الرّبا والصّرف (l. 151a)
- باب الرّهن وغيره (l. 152a)
- باب اللّقطة (l. 156b)
- باب الوصايا (l. 157b)
- باب الفرائض (l. 159b)

كتاب النّكاح (l. 160a)

- باب الصّداق (l. 164a)

كتاب الطّلاق (l. 166b)

- باب العدّة (l. 168b)

كتاب الرّضاع (l. 174a)

كتاب القصاص (l. 175b)

كتاب الحدود (l. 182a)

- باب حدّ الخمر (l. 187a)

كتاب الإيمان والنّذور (l. 188b)

- باب النّذور (l. 192b)
- باب القضاء (l. 193a)

كتاب الأطعمة (l. 195b)

- باب الصّيد (l. 198a)
- باب الأضاحى (l. 200a)

كتاب الأشربة (l. 200a)

كتاب اللّباس (l. 200b)

كتاب الجهاد (l. 202b)

كتاب العتق (l. 209b)

- باب المدبّر (l. 214b)

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: الحديث السّابع عن...مولى عثمان بن عفّان أنّه رأى عثمان رضى الله عنه دعا بوضوء، فأفرغ على يديه من إنائه فغسلها ثلث مرات، ثمّ أدخل في الوضوء، ثمّ تمضمض واستنشق.... ثمّ غسل وجهه ثلثًا ويديه إلى المرفقين ثلثًا، ثمّ مسح برأسه، ثمّ غسل كلتا رجليه، ثمّ قال: رأيت النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم يتوضّأ نحو وضوئى هذا...

Završetak (l. 215a):

آخره: كما يقول مالك رحمه الله تعالى في جواز بيعه على التّفصيل المذكور...والمنقول عن غير مالك جواز بيعه ومذهب الشّافعي جوّز بيعه والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 215; 26,5 x 18 (19,5 x 13,5); 23 retka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Podaci o prepisivaču, godini i mjestu prepisa dati su u bilješci na kraju djela (v. l. 215a). Nažalost, bilješka je izbrisana tako da se iz nje navedeni podaci ne mogu pročitati. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5535. R-4620

لسان الحكّام في معرفة الأحكام

LISĀN AL-ḤUKKĀM FĪ MA'RIFA AL-AḤKĀM

Priručnik o postupku pred šerijatskim sudovima namijenjen prvenstveno kadijama. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad

b. aš-Šiḥna al-Ḥalabī, poznat još i pod nadimcima Abū al-Walīd i Burhānuddīn, umro 882/1477. godine. Neki izvori navode da je ime autora Ahmad (v. Dobrača II, 1275 i Köprülü I, 641). U uvodu pisac kaže da je djelo rasporedio na trideset poglavlja *(faṣl)*. Međutim, u obradi je došao samo do dvadeset i prvog poglavlja *(Faṣlun fī al-karāhiyya)*, jer ga je omela smrt. Kada je umro, to poglavlje je završio njegov sin. Preostala poglavlja kasnije je završio Ibrāhīm al-Ḫālī'ī al-'Adawī, Burhānuddīn, umro poslije 1015/1606. godine, koji je ovoj dopuni dao naziv *Ġāya al-marām fī tatimma Lisān al-ḥukkām*.

Kaḥḥāla I, 96; Ahlwardt IV, 4796; Dobrača I, 160/3, str. 131 i II, 1275; Bratislava 78; Ḥ. Ḫ. II, 1549; Brockelmann G I, 97; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 129-131; Flügel III, 1789, str. 212; Köprülü I, 641

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله العادل في حكمه، القاضي بين عباده بعلمه، أحمده على ما حكم وقضى، وأشكره على ما أبرم وأمضى، وبعد، فلمّا ابتليت بالقضاء، وجرى الحكم ومضى، أحببت أن أجمع مختصراً في الأحكام منتخبًا من كتب ساداتنا العلماء الأعلام ليكون عونا للحكام على فصل القضايا والأحكام، ورتّبته على ثلاثين فصلاً. الأوّل في آداب القضاء، وما يتعلّق به...

Završetak (l. 180a):

آخره: ولكن طلبت هذا القول عن أبي حنيفة رضى الله عنه في كثير من الكتب فلم أجد سوى هذا، وقال شمس الأئمّة الحلواني: ومن النّاس من يقول إنّما يكره إذا كان الحرير يمسّ الجلد وما لا (يمسّ) فلا. وعن أبى عبّاس رضى الله عنهما أنّه كان عليه جبّة من حرير فقيل له في ذلك فقال: أما ترى؟ وهذا آخر ما وجدنا من هذه النّسخة لكون المصنّف مات عنها من غير إتمام والسّلام.

L. 180; 21 x 15 (14,5 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa naknadno napisanim sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi bez kustoda i sa naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom, izlizan po rubovima i prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 180a) u kome ja data bilješka da ga je prepisao Nadī b. 'Abas b. al-Ḥāǧǧ Nadī 12. ševvala 998/1590. godine.

وقد حان الفراغ من كتابته في ثاني عشر شوّال سنة ثمان وتسعين وتسعمائة على يد أحقر العباد وأحوجهم إلى لطف ربّه يوم التّناد والعبد الضّعيف ندى بن عبس بن الحاجّ ندي غفر الله له ولوالديه..

Ispod toga bilješka da je ovaj primjerak kolacioniran sa primjerkom koji je prepisan iz autografa.

قوبل على النّسخة الّتي نقل منها وذكر لي كاتب النّسخة المنقول منها أنّه نقلها من نسخة بخط المصنّف رحمه الله.

Na listu 1a bilješka nekog od kasnijih vlasnika da je sedam godina vlasnik ovog rukopisa bio kadija Qāsim b. 'Abdulġaffār.

مالك هذا الكتاب مولانا أقضى قضاة المسلمين وأولى ولاة الموحّدين قاسم بن عبد الغفّار...لمدّة سبع سنوات.

Na istom listu kasniji vlasnik rukopisa 'Abdulqādir b. aš-Šayḫ b. Ramaḍān iz 1036/1626. godine ovo djelo je pogrešno pripisao al-Fanarīji.

هذا الكتاب منسوب إلى الفنارى اسمه لسان الحكّام المقبول بين الأنام. قد دخل في سلك ملك الفقير عبد القادر بن الشّيخ بن رمضان بالإبتاع الشّرعيّ...لسنة ستّ وثلاثين وألف.

Iz kolekcije Muhameda-Emina Muslibegovića iz Mostara (v. pečat na listu 180b).

5536. R-8100

لسان الحكّام في معرفة الأحكام

LISĀN AL-ḤUKKĀM FĪ MA'RIFA AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5535.

Fragment sa početka djela.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإن كان له ثياب حسنة باعها القاضي واشترى له الكفاية وصرف الفضل إلى الدّين ويباع ما لا يحتاج إليه...ولو كان له حانوت من حديد يباع ويشتري له من الطّين. وعن شريح رحمه الله أنّه باع العمامة. ولو فلس المشتري ان كان قبل القبض يبيع القاضي المبيع للثّمن وعند الإمام...

L. 10; 19 x 14,5 (14 x 9); 17 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja ojačani crvenom linijom. Naslov djela i ime autora navedeni u bilješci na listu 1a. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi

razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listu 1a bilješka da je prepis djela završio Muḥammad b. Muṣṭafā u drugoj dekadi mjeseca redžeba 1022/1613. godine u Halepu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5537. R-6717

غرر الأحكام

ĠURAR AL-AḤKĀM

Djelo iz oblasti islamskog prava. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Ahlwardt IV, 4797; Dobrača II, 1278; Brockelmann G II, 226 i S II, 317; Şeşen, 226, str. 160; Köprülü I, 639, str. 307

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود. **كتاب الطّهارة** فرض الوضوء غسل الوجه مرّةً والعذر ينقل حكم ما تحته إليه كالشّارب والحاجب واللّحية تنقله إلى ملاقى البشرة أو تبدّله بمسحه أو مسح ربعه واليدين فرادى مرّةً بالمرفقين والرّجلين مرّةً...

Završetak (l. 112a):

آخره: بيع المنقول وغيره لقضاء الدّين عند الأقوى ولا يشترى إلاّ ما لا بدّ للصّغير منه من نفقة أو كسوة ولا يتصرّف مطلقًا فيما استفاد الصّغير من غير أبيه ووصى الأب أولى من الجدّ وإن لم يوص فالجدّ مثله، والله أعلم بالصّواب.

L. 112; 24 x 14,5 (15 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Salima ef. Muftića. Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio njegov zet, dr. Hamdija Čemerlić.

5538. R-8073

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Komentar poznatog djela *Ġurar al-aḥkām* (v. br. 5537) iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine. Autor je, kako sam kaže, djelo počeo pisati u mjesecu zul-kadetu 877/1473., a završio u subotu 8. džumadel-ula 883/1478. godine. Djelo je štampano u Istanbulu1310/1892. godine u dva toma.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Ahlwardt IV, 4797; Dobrača II, 1278; Zürich I, 109; Brockelmann G II, 228 i S II, 316; Sarkīs II, 1790-1791; Bratislava, 79, str. 99; az-Ẓāhiriyya I, 312; Flügel III, 213; Tirana, 95-98, str. 75-77; Şeşen, 227, str. 161; al-Ǧibūrī I, 1421, str. 436; Köprülü I, 561-563, str. 277-278

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أحكم الشّرع القويم بمحكم كتابه وأعلى أعلام الدّين المستقيم بمعظم خطابه. والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه...أمّا بعد، فإنّ من المقدّمات المقرّرة عند أولى الأبصار...أنّ شرف الإنسان في الدّارين ونيله درجات الكمال في الكونين، إنّما هو تحلية الظّاهر بالأعمال الصّالحة الدّينيّة بعد تزكية الباطن بالعقائد الإسلاميّة اليقينيّة...

Završetak (l. 379a):

آخره: ليس الغرض الأصلى من هذه الكلمات التّمدّح بل الإمتثال بما يفهم من قوله تعالى: **وأمّا بنعمة ربّك فحدّث** وقد وقع الفراغ من تأليفه يوم السّبت الثّامن من جمادى الأولى سنة ثلاث وثمانين وثمانمائة...على يد أضعف عباد الله تعالى وأحوجهم إلى رحمته مؤلّف الكتاب محمد بن فرامرز بن خواجه علي عاملهم الله تعالى بلطفه الخفي والجلي والحمد لله على التّوفيق.

L. 379; 21,6 x 13,8 (15,8 x 8,5); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen sa više nijansi zlatne, plave žute i crvene boje. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom

linijom. Pojedini listovi vješto restaurirani. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, obložen impregniranim platnom zelene boje. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 379a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muṣṭafā b. Muḥammad al-Wārdārī u ponedjeljak, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 990/1582. godine.

الحمد لمن يسّر الإتمام...وقد وقع الفراغ بعناية الملك المنّان عن يد الفقير والمذنب الحقير مصطفى بن محمّد الوارداري عفى عنهما الباري...في وقت العصر في يوم الإثنين في أوائل المحرّم من شهور سنة تسعين وتسعمائة.

Na listu 1a ime i pečat bivšeg vlasnika Šayḫī-zāde 'Abdulwahhāb. Na pečatu je uz ime vlasnika 'Abdulwahhāb utisnuta i godina 1227/1812. godine. Na drugom zaštitnom listu na strani *a* ime bivšeg vlasnika Ibrāhīm al-Qandī, a na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je ovaj rukopis Šayḫ Ṣāliḥ al-Ḫaṭīr-u poklonio as-Sayyid Isḥāq al-Ḥaqqī, zamjenik beglerbega Zvorničkog sandžaka.

أهدى العبد المذنب الفقير إلى حضرت الشّيخ صالح الخطير وأنا العبد المحتاج إلى عناية ربّه القرّاج السّيّد اسحق الحقّي عن مير ميران قائم مقام لواء إيزورنيق حالاً.

Iz Odbora IZ Janja.

5539. R-8124

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa (oko 140 lista).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: هذا لأنّه مناف لمقتضى العقد، فإنّ المقصود من الكتابة كون المملوك مالكًا يداً ولو في بعض الأزمان ليكون مالكًا مطلقًا بعده كما في الكتابة على الخدمة سنة...**فصل في تصرّفات المكاتب** صحّ بيعه وشراؤه ولو بالمحاباة...

L. 168; 28 x 17 (20,5 x 9,5); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa

vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 168b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. aš-Šayḫ Ḥusayn b. 'Ubaydullāh u ponedjeljak, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1029/1619. godine, u doba sultana 'Uṯmāna, sina sultana Aḥmad-ḫāna i u doba namjesnika Bosne Ibrāhīm-paše, sina vezira Muḥammad -paše.

وقد وقع الفراغ والإتمام عن تسويد هذه النّسخة عن يد أفقر الأنام طالب أحمد بن الشّيخ حسين بن عبيد الله في دهر سلطان عثمان بن سلطان أحمد خان، خلّدت خلافته إلى يوم المآب وفي زمان أمير لواء بوسنه إبراهيم پاشا بن وزير محمّد پاشا يسّر الله مراده في أوائل شهر محرّم الحرام في تاريخ سنة تسع وعشرين وألف في يوم الإثنين في وقت الزّوال.

5540. R-8074

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 524; 24,5 x 14 (17 x 7,8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, na tri zaštitna lista dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama koje su uvezane zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen i nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 520b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣāliḥ b. Aḥmad an-Nawasīnī (Nevesinjac) u Mostaru, u zadnjoj dekadi mjeseca redžeba 1060/1650. godine.

كتبت هذا الكتاب في الزّمان الطّويل بالعمر القليل والقلب العليل وأنا الفقير صالح بن أحمد النّوسيني...وقد وقع الإتمام في قصبه، موستار صينت عن البوار بحسن التّوفيق السّتّار في أواخر رجب المرجّب سنة ستّين بعد الألف.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

Iz Odbora IZ Travnik.

5541. R-7059

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ
ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 339; 29,5 x 18 (23,3 x 10,5); 27 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, crvenom, plavom i žutom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i nevješto popravljani. Na zadnjih desetak listova, u gornjem dijelu, vidljive tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije tanke linije crne boje, a sa unutrašnje strane linijom crvene boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 339b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ayyūb b. Muṣṭafā u prvoj dekadi mjeseca safera 1117/1705. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشّريف عن يد...أيّوب بن مصطفى في أوائل صفر الخير سنة سبعة عشر ومائة ألف.

5542. R-6458

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ
ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 444; 30 x 18,5 (21,5 x 12,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih desetak listova dohvaćeno vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen, po rubovima korica izlizan, obložen ukrasnim ebro papirom.

Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 444b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u nedjelju, u mjesecu redžebu 1150/1737. godine.

وقد وقع الفراغ من كتابته يوم الأحد من رجب المرجّب من شهور سنة خمسين ومائة وألف.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufila Zaynab bint Ḥasan.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5543. R-4595

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ
ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 313; 25,2 x 15,7 (18,4 x 9,4); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, na tri zaštitna lista dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom,

evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i bijelom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Rubovi listova obrubljeni crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi u drugoj polovini rukopisa dužinom gornjeg presjeka do tri cm dubine dohvaćeni vlagom. Na početku šest, a na kraju dva slobodna lista. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja stana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 313a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Ḥusayn al-Mūstārī u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, u utorak 24. džumadel-ula 1156/1743. godine.

قد وقع الفراغ والإختتام عن تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الثلثاء الرّابع والعشرين من جمادى الأولى لسنة ستّ وخمسين ومائة وألف على يد أضعف العباد أحمد بن حسين الموستاري عفى عنهما الباري بمدرسة قره كوز محمّد باشا رحمة الله عليه رحمة واسعة بمدينة مزبورة حماها الله عن الآفات.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* imena i pečati dvojice bivših vlasnika: Aḥmad b. al-Ḥāğğ Ḥusayn al-Mūstārī i Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥusayn al-Mūstārī.

- أسعد بتملكه كاتبه الفقير إليه عزّ شأنه أحمد بن الحاجْ حسين الموستاري عفى عنهما الباري
- ثمّ نقله الدّوران إلى ملك الفقير إليه عزّ شأنه مصطفى بن الحاجْ حسين الموستاري عفى عنهما الباري.

Na listu 1a ime i pečat bivšeg vlasnika Kišī-zade (Ćišić) Munlā 'Abdullāh Kurt.

5544. R-6424

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 375; 26 x 14,8 (19 x 9,7); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i bijelom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen i naknadno popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješke i imena dvojice ranijih vlasnika: Aḥmad Ṯābit Čoqaġī-zāde i Mullā Aḥmad b. 'Abdullāh iz Sarajeva. Bilješka prvog vlasnika je iz 1266/1849. godine.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5545. R-7078

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Na kraju nedostaje oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 327b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا الإبنان فلجرّهما لأنفسهما نفعًا بنصب حافظٍ للتّركة كذا شهادتهما للصّغير بمال سواء انتقل إليه من الميّت أو غيره أو كبير بمال الميّت فإنّهما أيضًا باطلة. أمّا الأولى فلأنّ التّصرّف في مال الصّغير للوصيّ سواء كانت في التّركة أولاً. وأمّا الثّاني فلأنّ المال إن كان من التّركة...

L. 327; 22,5 x 16,5 (15,5 x 9,5); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba

kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Zufer ef. Bešlića iz Goražda (v. bilješku na unutrašnjoj strani prve korice).

5546. R-8075

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 48b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الجنائز جمع جنازة وهى بالفتح الميّت وبالكسر السّرير سُنَّ توجيه المحتضر أى من حضر الموتَ إلى القبلة على شقّه الأيمن إعتباراً بحال الوضع فى القبر لأنّه أشرف عليه وجاز الإستلقاء...

L. 48; 28 x 17,2 (20 x 9,5); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Pojedini listovi naknadno popravljani. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a namjerno izbrisane bilješke dvojice ranijih vlasnika. Na pečatu jednog od njih može se pročitati ime Ṣāliḥ Nūrī i godina 1212/1797.

5547. R-8078

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Fragment sa početka djela.

Završetak ovdje (l. 22b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا حدّ لأكثره لأنّه قد يمتدّ إلى سنة أو سنتين وقد لا ترى الحيض أبداً فلا يمكن تقديره إلاّ عند نصبِ العادة إذا استمرّ الدّم...وقيل مدّة الحمل ستّة...

L. 22; 22 x 15,5 (14,7 x 10); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst na prva tri lista uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5548. R-5840

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 605; 20 x 14,2 (14,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kartonski sa preklopom, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Korice originalnog poveza sa lijepo urađenim rozetama

sa floralnim motivima isječene i nalijepljene preko impregniranog platna novog poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 605a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣādiq b. Faḍlī u četvrtak u mjesecu ševvalu 1243/1827. godine u Đakovici.

قد وقع الفراغ من تحريره...في يوم الخميس من شوّال سنة ثلاث وأربعين ومائتين وألف...على يد أضعف العباد...صادق بن فضلي بمدينة الياقوى صانها الله تعالى عن كلّ الآفات والبليّة وعصمها من القحط والغلاء واستيلاء الأعداء والكفرة...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5549. R-6454

غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام

ĠUNYA ḎAWĪ AL-AḤKĀM FĪ BUĠYA DURAR AL-ḤUKKĀM

Glosa na komentar djela *Ġurar al-aḥkām* (v. br. 5537). I osnovno djelo *Ġurar al-aḥkām* i komentar na njega *Durar al-ḥukkām fī šarḥ Ġurar al-aḥkām* (v. br. 5538) napisao je Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. god, a ovu glosu napisao je Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī al-Ḥanafī, Abū al-Iḫlāṣ rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio 1035/1625. godine i ubrzo je, još za vrijeme njegova života, postalo veoma cijenjeno i popularno.

Kaḥḥāla III, 265; aẓ-Ẓāhiriyya I, 519-520; Ḥ. Ḫ. II, 1199; A. M. I, 192; Ḏayl II, 148; Ahlwardt I, 55

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أظهر في هذه الدّار ببديع قدرته ما شاء من المنح...وبعد، فيقول العبد الفقير إلى لطف مولاه الجلى حسن بن عمّار بن علي المكنّي بأبي الإخلاص الوفائي الشرنبلالي الحنفي، أدام الله سوابغ نعمه عليه، وغفر له ولوالديه ولمشايخه ومحبّيه...لمّا قرأت كتاب درر الحكّام...أردت جمع ما سطرته عليه مراجعًا للنّظر...وسمّيته غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام...

Završetak (l. 380b):

آخره: جمعنا الله وأصولنا وفروعنا وحواشينا ومحبّينا بدار السّلام ومتّعنا بالمشاهدة لذاته، فهى لنعم الختام، وشرف الصّلوة وأزكى السّلام على سيّدنا محمّد وعلى جميع الأنبياء...والصّحابة والتّابعين لهم بخير إلى يوم القيامة.

L. 380; 30 x 20 (24 x 13); 33 retka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, a u prvoj i zadnjoj lagi, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom, a komentar naznačen crvenom linijom iznad prve riječi komentara. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Kožne korice originalnog poveza sa lijepo urađenim rozetama sa floralnim motivima izrezane i nalijepljene preko kartonske podloge.

Na kraju djela (v. l. 380b) bilješka da ga je, po svoj prilici, iz autografa prepisao 'Alī b. 'Alī b. Ismā'īl al-Mālikī.

وقد انتهى تأليف هذه الحاشية المسمّاة بغنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام في أواخر سنة خمس وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة...بيد مؤلّفها المفتقر إلى لطف مولاه الجلى والخفى حسن بن عمّار بن علي الوفائي الشّرنبلالي الحنفي...تمّت بحمد الله تعالى وعونه...على يد على بن على بن إسماعيل المالكي...

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* namjerno brisana bilješka bivšeg vlasnika iz koje se može pročitati jedino godina 1164/1750. To znači da je prepis stariji od navedene godine.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5550. R-6501

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov na listu 1b krupnim slovima هذا كتاب فقه كيداني

Isto kao br. 5308/2.

L. 11; 20 x 13,5 (15 x 7,5); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na prva dva lista između redaka prijevod značenja na turski jezik. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 11b) bilješka da ga je prepisao soḫta Muḥammad.

كتبه الحقير الدّاعي سخته محمّد.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Stolac.

5551. R-4863

Zbirka (مجموع), *2*

L. 39; 18,5 x 13 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst, osim na prvih pet listova, uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-5b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku naziv djela هذا فقه كيداني

Isto kao br. 5308/2.

2. L. 7b-39a

رسالة في أحكام الصّوفيّة

RISĀLA FĪ AḤKĀM AŞ-ŞŪFIYYA

Naslov na početku (v. l. 7b) (!)وصايا زين الدّين حافي

Kratka risala sa savjetima i uputama za one koji se žele uputiti stazama tesavvufa, poznata još i pod nazivima: *Waṣiyya al-Ḫawāfī*, *Waṣāyā al-Ḫorāsānī*, *Waṣiyya al-'ārifīn* i *al-Waṣāyā al-qudsiyya*. Napisao na arapskom jeziku Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī

al-Ḫorāsānī al-Ḫawāfī, Zaynuddīn, rođen 757/1356., umro 838/1435. godine. Autor je risalu završio 825/1422. godine.

Kaḥḥāla XI, 214; Ahlwardt III, 3023; Ḥ. Ḫ. II, 2012; Ḏayl Kašf az-Zamān II, 911: Şeşen, 512, str. 292; aẓ-Ẓāhiriyya III, 2192-2198, str. 146-150; Fajić III, 2285/2; Brockelmann G II, 206 i S II, 526

Početak ovdje (l. 7b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...قال شيخنا وأستاذنا...زين الملّة والدّين أبو بكر بن محمّد بن محمّد بن علي الخراساني الخوافي...أمّا بعد، حمداً لله تعالى والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله فهذه وصيّة لأصحابي وأولادي الّذين تابوا إلى الله وقصدوا سلوك طريق أولياء الله...

Završetak ovdje (l. 39a):

آخره: واعمل أنت على التّرتيب فإنّي ما كتبت على التّبويب وأنت شاهدت حالي وتوزّع بالي. أسأل الله توفيق العمل بمقتضاها لي ولكم ولجميع الطّالبين بحرمة سيّد المرسلين، صلّى الله عليه وعلى آله وصحبه أجمعين.

Na kraju djela (v. l. 39a) bilješka da je za sebe prepiaos Aḥmad, imam u kasabi Livno, u mjesecu rebiul-evvelu 1022/ 1613. godine.

قد تمّت هذه الرّسالة...في شهر ربيع الأوّل...من سنة إثنى (و) عشرين وألف صاحب وكاتب أحمد الإمام في قصبه، إخلونه.

5552. R-5759

Zbirka (مجموع), *2*

L. 24; 20 x 14,5 (12 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-7b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku pogrešno napisan naziv djela i ime autora كتاب شروط كمال باشا زاده

Isto kao br. 5308/2.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 7b) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Abdulqadir Ğa'far u drugoj dekadi mjeseca safera 1034/1624. godine.

كتبه عبد القدير جعفر الفقير...تحريراً في أواسط شهر صفر المظفّر من شهور سنة أربع وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة.

Ispod bilješke je otisnut i lični pečat prepisivača sa natpisom:

عبده جعفر، يا حفيّ الألطاف نجّنا ممّا نخاف.

2. L. 8b-24a

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Naslov na početku هذا كتاب أيّها الولد

Isto kao br. 5437/2.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5553. R-8160

Zbirka (مجموع), *3*

L. 73; 21 x 13,5 (14,5 x 7,2); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-8b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku pogrešno napisano ime autora كتاب شروط الصّلوة كمال پاشا زاده

Isto kao br. 5308/2.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 8b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1136/1723. godine.

2. L. 9b-64a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Naslov na početku هذا كتاب مقدّمة

Isto kao br. 5292.

3. L. 65b-73b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na kraju djela (v. l. 73b) bilješka da je njegov prepis završen 1136/1723. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije hfz. Asima Sirće.

5554. R-5270

Zbirka (مجموع), *2*

L. 17; 20,5 x 14 (16 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih pet listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-6b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku pogrešno napisano ime autora كتاب شروط الصّلوة لإبن كمال پاشا

Isto kao br. 5308/2.

2. L. 7b-16a

الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة والدّخان

AR-RISĀLA AL-MA'MŪLA FĪ KARĀHA AL-QAHWA WA AD-DUḪĀN

Kratka risala na arapskom jeziku o pokuđenosti upotrebe kahve i duhana sa vjerskog stanovišta. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći risalu sa ovakvim početkom i krajem. Prema posljednjoj rečenici koju je dodao prepisivač (v. l. 16a) risalu je napisao Munīrī-efendī. Nije nam poznato o kome je al-Munīriju ovdje riječ. Postojao je Šayḫ Ibrāhīm-ef. b. Iskender al-Bosnawī al-Belġrādī, poznatiji pod nadimkom al-Munīrī, umro u Beogradu oko 1026/1617. godine. Međutim, koliko je nama poznato, niko ko je do sada pisao o ovom autoru među njegovim djelima ne spominje ovu njegovu risalu. (*v. Šabanović, 193-201; M. Handžić, al-Ǧawhar..., 209, str. 138, Književni rad, str. 65; Bašagić, Znameniti Hrvati, 51; Dobrača II, 1555/1; I. Bušatlić, POF br. 47-48, 1999., str. 85-97*).

Početak (l. 7b):

أوّله: **ربّنا اغفر لنا ولإخواننا الّذين سبقونا بالإيمان ولا تجعل في قلوبنا غلاً للّذين آمنوا ربّنا إنّك رؤف رحيم**. فلمّا رأيت أكثر (!) زماننا اتّبعوا الهوى والبدع واكبّوا على المعاصى والخبائث...وابتلوا بشرب القهوة والدّخان الإفرنجي وذهبوا على إباحتهما حتّى قالوا: لم نجد في القرآن وفي غيره دليلاً على حرمتهما، تصدّيت لإستقصاء الكلام في إيراد بعض الأدلّة الدّالّة على حرمتهما وابتديت بالآية في تحريم القهوة...**ومن يشاقق الرّسول من بعد ما تبيّن له الهدى ويتّبع غير سبيل المؤمنين نولّه ما تولّى ونصله جهنّم وساءت مصيراً**...

Završetak (l. 16a):

آخره: وقد أفتى مشايخ الإسلام مراراً في عزل الأئمّة والمؤذّنين يلازمون قهوخانه لأنّهم يشهدون الزّور وقال سهل: هو مجالس المبتدعين وقال الله تعالى: **والّذين لا يشهدون الزّور**...وذكر في الأشباه عدم جواز دفع الزّكاة إلى المبتدع وفي الاذكار عدم جواز التّسليم والرّدّ عليهم.

Rečenicu هكذا وقع في الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة لمنيري أفندي dodao je na kraju djela nama nepoznati prepisivač.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5555. R-5571

Zbirka (مجموع), *2*

L. 11; 17 x 13 (13 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-6a

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

2. L. 6b-11a

باب شروط الصّلوة (وهي ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5556. R-4405

شرح فقه الكيداني

ŠARḤ FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov na listu 1a شرح فقه الكيداني للمولى المدقّق القهستاني

Komentar na djelo *Fiqh al-Kaydānī* (v. br. 5308/2). Komentar je poznat još i pod nazivima *Ǧāmi' al-mabānī fī šarḥ Fiqh al-Kaydānī* (v. Kaḥḥāla IX, 179) i *Šarḥ Maṭālib al-muṣallī* (v. Ahlwardt III, 3525). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn, umro 962/1555. godine. Kako sam na kraju kaže, autor je djelo završio na dan Bajrama 947/1540. godine.

Kaḥḥāla IX, 179; Ahlwardt III, 3525; Dobrača II, 1326/1; Ḥ. Ḫ. II, 1802; Brockelmann G II, 198

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي رفع قاعدة الفقه حتّى وفّقنا على مراد خير التّابعين أبي حنيفة وأصحابه رضى الله عنهم وعن سائر أسلافنا أجمعين...أمّا بعد، فلمّا ارتحل من هذه الدّار خيار هذه الأمّة الأبرار من أصحاب سيّد الأخيار...حتّى وصل (ت) النّوبة إلى البارع فذ هذين العلمين المولى لطف الله النّسفي...الفاضل الكيداني...فصرفنا إلى شرح له كافٍ للمهمّات، مغنٍ في كثير في بابه من المطوّلات، موجد بلا اخلال...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والمستحبّ لغة من الإستحباب وهو أن يتحرّى الإنسان في شيئ أن يحبّه كما في المفردات وشريعة كالتّطوّع والنّفل...ما فعله النّبىّ من فعل أو ترك...

L. 25; 20 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Ḥasan.

من ممتلكات أحقر الورى حسن بن محمّد بن محمود بن حسن عفى عنه.

Iz kolekcije Ibrahim-bega Halilbašića.

5557. R-8123

Zbirka (مجموع), *2*

L. 212; 20 x 14 (15 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi

poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Svaki drugi list ostavljen prazan za naknadne komentare. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po naknadno umetnutim listovima ima dosta komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

1. L. 1b-54b

شرح فقه الكيداني
ŠARḤ FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5555.

Završetak ovdje (l. 54b):

آخره: ولعلّ هذا اليسير نافع للأنام بحرمة النّبىّ عليه الصّلاة والسّلام...بلا مثال للمخاطبين الرّاغبين من فحول الرّجال، لعلّه يتولّد منهنّ أولاد من صوالح الأعمال يوم العيد لسنة سبع وأربعين وتسعمائة...أرجو بهذه التّتمّة حسن العاقبة والخاتمة.

Na kraju djela (v. l. 54b) bilješka da je njegov prepis završio 'Umar b. Ismā'īl 12. redžeba 1065/1655. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد العبد الفقير إلى الله الجليل عمر بن إسماعيل ...عصر يوم الثّاني عشر من شهر رجب المرجّب في سلك شهور سنة خمس وستّين وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلوات وأزكى التّحيّة.

Na listovima 55b-56b navedeno je deset uslova kojih se trebaju pridržavati učitelj i učenik. Na početku je i naslov ispisan krupnim slovima, crvene boje شروط التّعليم والتّعلّم إثنا عشر. Moguće je da se radi o poglavlju iz nekog opširnijeg djela.

2. L. 59b-212a

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku (v. l. 59b) هذا كتاب شرح تعليم متعلّم

Komentar djela *Ta'līm al-muta'allim* (v. Dobrača I, 152/2 i Zürich I, 209-214) o vjersko-moralnom odgoju učenika koje je na arapskom jeziku napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko 600/1203. god.

Komentar je na arapskom jeziku, za vrijeme vladavine Murata III (1574-1595), napisao Ibrāhīm b. Ismā'īl, umro poslije 996/1587. godine i namijenio ga službenicima carskog harema, kojima je bio učitelj.

Dobrača I, 537/2, str. 360; Zürich I, 215-218; Fajić III, 2080/3; Ḥ. Ḫ. I, 425; TÜYATOK 07/II, 793; Ahlwardt I, 126; Brockelmann S I, 837; Tirana, 179, str. 137; Köprülü I, 733/1; Hasandedić 537

Početak (l. 59b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنعم علينا بأنواع النّعم ولطائف الإحسان، وفضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم والبيان...وبعد، فلمّا رأيت الكتاب المسمّى بتعليم المتعلّم مرغوبًا ومقبولاً بين أولي التّعليم والتّعلّم، خصوصًا بين الطّالبين السّاكنين في حرم أشرف الملوك والسّلاطين ...أردت أن أشرحه شرحًا يبيّن معاقده ويكشف معانيه...

Završetak (l. 208a):

آخره: وهو كتاب مشهور ومعتبر بين العلماء، فلا بدّ لطالب العلم من أن يجده ويتبرّك بالآثار الواردة المذكورة فيه. والحمد للّه على التّمام، والصّلوة والسّلام على محمّد أفضل الرّسل الكرام.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br.1 u ovoj zbirci.

Na listovima 208b-212a razne bilješke i dove na arapskom jeziku, pisane naknadno, rukom drugog prepisivača.

Na listu 1a bilješke da su raniji vlasnici rukopisa bili: 'Umar b. Ismā'īl i 'Abdurraḥīm Maḥmūd Efendī-zāde.

- تملّكه العبد الفقير إلى اللّه الغنيّ القدير عمر بن إسماعيل، عاملهما اللّه تعالى بفضله الجزيل.
- تشرّف بتملّكه الفقير عبد الرّحيم محمود أفندي زاده، أناله اللّه تعالى في الدّارين ما أراده.

Ispod bilješki su otisnuti i lični pečati vlasnika.

Iz Odbora IZ Čapljina.

5558. R-5764

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Komentar na kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Osnovno djelo, poznato pod raznim nazivima *Fiqh al-Kaydānī, Muqaddima aṣ-ṣalā, Maṭālib al-muṣallī, 'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā, Šurūṭ aṣ-ṣalā* i *al-Kaydāniyya fī al-fiqh* (v. br. 5508/2), napisao je Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, umro oko 900/1494. godine, a ovaj komentar Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznatiji pod nadimkom Taškoprü-zāde, umro 968/1561. godine. Međutim, u uvodu

komentara osnovno djelo se pripisuje Šamsuddīn Muḥammad al-Fanārī (tj. Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn), rođen 751/1350., umro 834/1431. godine. (*v. Kaḥḥāla IX, 272 i az-Ẓāhiriyya I, 459*).

Brockelmann S II, 269/1; az-Ẓāhiriyya I, 459; Dobrača II, 908/2;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الصّلاة تالية للإيمان، وجعلها عماد الدّين لأهل الإحسان...إعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع اللّه فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والإبتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 17b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وليس ذلك حقّ المصلّي ولم يرد في الشّرع تعيين شئ من السّور لشئ من الصّلوة لكنّ الكراهة ليست في التّعيين مطلقًا بل مع عدم تجويز سورة عيّنها لصلوة معيّنة بما فيه من تفضيل بعض السّور على بعض والجمع بين السّورتين بترك واحدة بينهما في ركعة أو ركعتين....

L. 17; 20,5 x 15 (16 x 9,5); 23 retka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez od običnog kartona, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5559. R-5539

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Na početku pogrešno napisan naziv djela i ime autora هذا كتاب فهرس شروت كمال باشا

Isto kao br. 5558.

Završetak ovdje (l. 42a):

آخره. وعلى هذين الفصلين مسائل الكثيرة تعرف في الفتاوى (!) وقع الفراغ من إملاء هذا الشّرح على الولد الأعزّ كمال الدّين محمّد...يوم الجمعة الثّاني والعشرين من ذي الحجّة الحرام ...سبع وستّين وتسعمائة بمحروسة قسطنطينيّة...

L. 42; 15 x 10,5 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen crvotočinom i prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 42a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Ḥusāmuddīn al-Bānalūqawī (iz Banje Luke) 4. rebiul-evvela 1034/1625. godine.

تحريراً في اليوم الرّابع من شهر ربيع الأوّل حجّة أربع وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة كتبه العبد مصطفى بن حسام الدّين البانه لوقه وي...

5560. R-5168

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ما لم يأذن فيه الشّرع وهو المكروه والحرام فعلاً وتركًا في كلّ من المشروع وغير المشروع ولكن فيما سوى الإباحة فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وأنواع المشروعات في الأصل ثلثة كما مرّ وهو الواجب والمندوب والمباح إلاّ أنّ الواجب إذا ثبت بدليل قطعيّ يسمّى فرضًا وإذا ثبت بدليل ظنّيّ يسمّى واجبًا وإذا ثبت بالسّنّة يسمّى سنّتًا فصارت أنواع المشروعات خمسة...

L. 24; 19,5 x 13,5 (17 x 10); 19 redaka. *Ta'līq,* mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo

crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (v. l. 24b) da je njegov prepis završio Ḥusayn b. Ramaḍān u Beogradu, u četvrtoj noći mjeseca mevluda (tj. rebiul-evvela) 1043/1633. godine.

قد تمّت هذه النّسخة الشّريفة المباركة بعون الله...عن يد العبد الضّعيف...حسين بن رمضان في بلاد بلغراد...في ليلة الرّابع من شهر مولود سنة ١٠٤٣ تمّت.

5561. R-5046

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Završetak ovdje (v. l. 29b) kao pod br. 5559.

L. 32; 20,5 x 15 (17 x 11); 17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 29b) u kome je data bilješka da je prepisano 1047/1637. godine.

تمّت تمام سنة ١٠٤٧

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na početku i kraju po tri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku koje se odnose na fikhska pitanja.

5562. R-8217

شرح مقدّمة الصّلاة
ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقال محمّد يسمّى في كلّ ركعة بين الفاتحة وسورة عند المخافة وأمّا عن الجهر فلا وقول أبي يوسف أقرب إلى الإحتياط لإختلاف العلماء، والآثار في كونها من الفاتحة كذا في المبسوط...

Završetak ovdje (l. 29b), isto kao pod br. 5559.

L. 13; 18 x 13 (13 x 7); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5563. R-6733

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Poznato djelo o hanefijskom fikhu na arapskom jeziku. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Autor je rođen u Halepu, gdje je započeo svoje školovanje, a kasnije ga nastavio u Kairu pred najpoznatijim učenjacima toga vremena. Nakon toga se nastanio u Istanbulu, gdje je dospio do položaja imama i hatiba u džamiji sultana Mehmeda Fatiha. Kao svestrani poznavalac fikha, tefsira, hadisa, i jezikčkih disciplina, a posebno arapskog, napisao je više djela od kojih su neka vremenom postala veoma popularna. Takav je slučaj i sa ovim djelom, urađenom i sabranom po uzoru na druga djela s ovog područja (*Muḫtaṣar al-Qudūrī, Muḫtār, al-Kanz* i *al-Wiqāya*). Djelo je napisano 923/1517. godine sažeto i lahkim stilom, tako da je vremenom postalo veoma popularno i dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik

fikha u medresama širom mnogih krajeva u sastavu Osmanskog carstva, pa i naših.

Djelo je štampano u Istanbulu (1251/1835, 1258/1842, 1264/1848), u Bulaqu (1263/1847), a poznati francuski orijentalista H. Sauvaire ga je, zajedno sa komentarom *Maǧma' al-Anhur* od Muḥammad b. Sulaymān Šayḫī-zade, preveo na francuski i uz tekst arapskog originala štampao u Marselju (fr. Marseille), 1882. godine.

Dobrača II, 1329; Kaḥḥāla I, 80; Sarkīs I, 13; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 204-205; Ahlwardt IV, 4613; al-Ǧibūrī I, 1857 str. 551; Brockelmann G II, 432 i S II, 642; Tirana, 138, str. 106; Ḥ. Ḫ. II, 1814; Kibris, 240, str. 168-171; A. M. I, 12; Köprülü I, 653 i III, 112; Zürich I, 87; Hasandedić, 59; Karatay A II, 4089-4108;

Početak (l. 5b):

أوّله: الحمد لله الّذي وفّقنا للتّفقّه في الدّين، الّذي هو حبله المتين وفضله المبين وميراث الأنبياء والمرسلين وحجّته الدّامغة على الخلق أجمعين...وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي: قد سألني بعض طالبي الإستفادة أن أجمع له كتابًا يشتمل على مسائل القدوريّ والمختار والكنز والوقاية...

Završetak (l. 199b):

آخره: ثمّ إنّي زدت مسائل كثيرة من الهداية ومن مجمع البحرين ولم أزد شيئا من غيرهما، حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شيء، ممّا ليس في الكتب الأربعة. والله حسبي وهو نعم الوكيل.

L. 199; 19,5 x 11,2 (14,8 x 6,4); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, kaligrafskim pismom i crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom i crvenom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj polovini rukopisa, dužinom gornjerg prereza, listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovina, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan, naknadno vješto popravljen dužinom hrbata i preklopa.

Na kraju rukopisa (v. l. 199b) bilješka da ga je u mjesecu zul-kadetu 1035/1626. godine, prepisao 'Abdullāh as-Sīnūbī (iz Sinopa u Turskoj).

لله الحمد في البداية والاختتام، وله الشّكر على الوصول إلى هذا المقام، والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله الكرام، وأصحابه ذوي الفضل والاحترام، على يد الفقير إلى ربّه القدير، عبد الله السّينوبي في شهر ذي القعدة، لسنة خمس وثلاثين وألف.

Na listu 1a imena i pečati dvojice ranijih vlasnika: Ḥamza b. Sulaymān i 'Abdullāh. Na istoj strani ime trećeg vlasnika namjerno izbrisano.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Hamdija Čemerlić iz Sarajeva.

5564. R-7993

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 135; 19,5 x 13,5 (14,5 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l.132b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio u srijedu, 2. rebiul-evvela 1055/1645. godine u Istanbulu Walī b. Ḥusayn, rodom iz grada Ruščuka (Bugarska).

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة المباركة لسنة خمس وخمسين وألف في ماه ربيع الأولى(!) في يوم الثّاني أوّل چهار شنبة المباركة على يد أضعف الفقير إلى رحمة ربّه الغنى ولي بن حسين في بلد المولود الأصل عن قصبه، روسچق وفي كتابة النّسخة الشّريفة المباركة في استانه، قسطنطينية...

Na listu 2a nečitak pečat nekog od ranijih vlasnika, a na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime Sayyid Abū Bakr efendī-je, najvjerovatnije, ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5565. R-7666

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 129; 19 x 11,5 (14 x 6,7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku šest zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima i raznim bilješkama. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Listovi sa originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, obložen platnom crvene boje. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (v. l. 129b) u kome je data bilješka da ga je prepisao al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad uoči petka u mjesecu džumadel-ula 1070/1660. godine.

تمّ الرّقم بعون الله تعالى على يد الفقير...الحاجّ محمّد بن الحاجّ أحمد بعد العشاء، ليلة الجمعة من شهر جمادى الأولى...لسنة سبعين وألف.

Bilješka o prepisu data i na prvom zaštitnom listu na strani *a*. Ispod bilješke je otisnut i pečat ovalnog oblika sa prepisivačevim imenom.

Na listu 1a dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa 'Abdullāh b. Ṣiyāmī b. Ḫiḍr al-Bosnawī al-Aqḥiṣārī an-Nawabādī (Bošnjak iz Nevabada kod Prusca), te da je u posjed rukopisa došao u Istanbulu 1082/1671. godine, a u drugoj da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Alī b. Ya'qūb b. 'Uṯmān, imam u kasabi Zenica.

- ممّا أودعه الله لدى الفقير الحقير إلى رحمة ربّه القدير عبد الله بن صيامي بن خضر البسنوي الأقحصاري النّوابادي في محروسة قسطنطينية في تاريخ سنة إثنتين وثمانين وألف.

- ممّا أودعه الله لدى الفقير الحقير إلى رحمة ربّه القدير محمّد بن عبد الله بن علي بن يعقوب بن عثمان إماماً بقصبه، إزنجه.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5566. R-7096

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على مرجعها فهو لأبي يوسف ومحمّد رحمهما الله تعالى ولم آل جهداً في التّنبيه على الأصحّ والأقوى وما هو المختار للفتوى، وحيث اجتمع فيه الكتب المذكورة سمّيته بملتقى الأبحر ليوافق الإسم على المسمّى...

L. 155; 19,5 x 11,5 (15 x 6); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed dugotrajne upotrebe izlizani po rubovima, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Na listu 1a tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, odvojen od listova, oštećen vlagom i nevješto popravljan dužinom hrbata. Originalni hrbat i preklop otkinuti i zagubljeni.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 155a) u kome je data bilješka da ga je prepisao ʻAbdurraḥmān b. al-Fattāḥ, u zadnjoj dekadi mjeseca šabana 1077/1667. godine.

قد وقع الفراغ من رقم هذه النّسخة الشّريفة المرغوبة في أواخر شعبان المعظّم لسنة سبع وسبعين وألف على يد الفقير...عبد الرّحمن بن الفتّاح غفر الله له ولوالديه....

Na unutrašnjoj strani prve korice i na listu 154b bilješka nevještom rukom ranijeg vlasnika Bubalo Ibrahima iz sela Orahovice kod Konjica.

5567. R-6706

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 196; 20,2 x 14 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i dugotrajnom upotrebom. Hrbat i povez otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. list 196b) bilješka da ga je prepisao izvjesni Muḥammad-efendī u medresi u Tarsusu 1084/1673. godine.

Na unutrašnjoj strani prve korice i na listu 1a bilješke da je vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Munlā Ḫalīl Šukrī iz Kajsarije.

5568. R-5263

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 187; 20,8 x 12,5 (16 x 5,3); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku rukopisa tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnoj strani veoma lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom, tirkiznom i bijelom bojom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa po jednom tankom linijom crne boje, a na ostalim listovima debelom crvenom linijom. Još po dvije linije crvene boje povučene po rubovima listova. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Dužinom gornjeg prereza, 1-5 cm dubine, listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Na pojedinim listovima vidljivi znakovi oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na vanjskoj strani korica i preklopa urađene rozete u obliku baklave ukrašene zlatnom bojom. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. list 181a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Ša'bān, 18. safera 1100/1688. godine, u medresi Wālide Sulṭān u Uskudaru (četvrt u Istanbulu).

تمّ هذا النّسخ الشّريف بعون الله الملك اللّطيف عن يد (ال) عبد الضّعيف الحقير يوسف بن شعبان...في شهر صفر في اليوم الثّامن عشر في مدرسة والده سلطان در اسكدار لسنة مائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5569. R-1449

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 176; 20 x 11 (14,5 x 6,2); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista na kojima je dat sadržaj djela po poglavljima. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 171b) bilješka u kojoj se kaže da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Imrullāh ad-Diyāqowī (iz Đakovice) u subotu, u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1106/1695. god.

قد تمّ تحريره وقت الضّحى يوم السّبت في أوائل شهر ذي القعدة لسنة ستّ ومائة وألف على يد أضعف العباد أحمد بن إمر الله الدّياقوي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Na petom zaštitnom listu na strani *a* dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī, a u drugoj da je putem nasljedstva došao u vlasništvo Ṣāliḥ-a Ṣidqī-ja.

- إستصحبه الفقير إليه عزّ شأنه الحاجّ مصطفى القاضي.
- وبعده دخل في ملك الفقير صالح صدقي بالإرث الشّرعي.

Ispod prve bilješke je lični pečat vlasnika, a druga je namjerno brisana tako da je jedva čitljiva.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis vakuf Svrzo-zade Muhamed-efendije sa upisanom godinom 1931.

Na više mjesta (v. treći zaštitni list str. *a*, l. 1a, 11b, 63b i 171b) otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

5570. R-5085

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 178; 20,2 x 11,5 (14 x 5,7); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, ukrašen zlatnom, crvenom i plavom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. List 2 originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 177a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Ḥusayn ad-Dramawī (iz Drame), imam i hatib u Carevoj džamiji u Drami (Grčka), 1111/1699. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة على يد أفقر العباد وأحوجهم حسن بن حسين الدّرموي...الإمام والخطيب في الجامع العتيق السّلطاني الواقع في مدينة درامه صانها الله...في سنة إحدى عشرة ومائة وألف من هجرة من له العلى (!) والشّرف.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* dvije bilješke o ranijim vlasnicima rukopisa. U prvoj se kaže da je rukopis na trajnom čuvanju kod Muṣṭafe Kiši-zāde (Čišića), a u drugoj da ga je Aḥmad Sa'īd b. Muḥammad kupio od 'Alī-je i Muṣṭafe, sinova Sulaymāna Ćišića posredstvom Muḥammad-ef. Ćemalovića 15. redžeba 1209/1794. godine.

- من ودائع الدّهر لدى الفقير إليه عزّ شأنه مصطفى كشي زاده عفى عنه،

- ثمّ دخل إلى سلك ملك الفقير إليه عزّ شأنه أحمد سعيد بن محمّد بطريق الإشترا، من علي ومصطفى، إبني سليمان كشيك بواسطة محمّد أفندي كمالويك. ١٥ رجب سنة ١٢٠٩

Ispod prve bilješke otisnut pečat sa imenom Muṣṭafā, a ispod druge sa imenom Aḥmad Sa'īd iz 1197/1765. godine.

5571. R-7089

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 189; 20,5 x 15 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i tekst oštećen toliko da je na pojedinim listovima nečitljiv. Na većini listova, kao znak oboljenja, pojavile su se tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom. Zadnja korica fizički odvojena od poveza. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 189b) u kome je data bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Aḥmad b. al-Ḥāğğ Ḫalīl b. al-Ḥāğğ Sayyid Aḥmad u ponedjeljak, u prvoj dekadi mjeseca šabana 1118/1706. godine.

تمّت الكتاب في أوائل شعبان من يوم الإثنين...على يد (ال) عبد الضّعيف...كاتبه ومالكه أحمد بن الحاجّ خليل بن الحاجّ سيّد أحمد...تاريخ سنة ١١١٨

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5572. R-6493

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa (oko 50 lista).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لفظ الشّهادة وفي هلال الفطر وذي الحجّة شهادة حرّين أو حرّ وحرّتين بشرط العدالة...ويجب على النّاس إلتماس الهلال في التّاسع والعشرين من شعبان ومن رمضان وإذا ثبت في موضع لزم جميع النّاس وقيل يختلف باختلاف المطالع. **باب موجب الإفساد** يجب القضاء والكفّارة ككفّارة الظّهار على من جامع أو جومع في رمضان عمداً في أحد السّبيلين أو أكل أو شرب...

L. 169; 18,5 x 11 (11,5 x 5); 17-19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Skraćenice izvora pisane crvenim mastilom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, naknadno šiven i nevješto popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 169b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1123/1711. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Stolac.

5573. R-5351

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 223; 19,5 x 11,5 (13,5 x 5,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen, naknadno popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 220a) bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. ʻAbdulkarīm al-Fočawī (iz Foče) u utorak, 7. redžeba 1124/1712. godine.

تمّت الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه عن يد العبد المذنب...أحمد بن عبد الكريم الفوچوي...قد وقع إتمامه وقت الظّهر من يوم الثّلثاء السّابع من رجب المرجّب سنة أربع وعشرين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* tri ovalna pečata sa imenom Sulaymān Nağīb i godinom 1223/1808. Najvjerovatnije se radi o ranijem vlasniku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5574. R-6244

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Fragment sa kraja djela.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كزوج وثلث وبنات وإلاّ فإن وافق ضرب وفق رؤسهم في مخرج فرض من لا يردّ عليه كزوج وست بنات وإن بابن ضرب كلّ رؤسهم فيه كزوج وخمس بنات وإن كان مع الثّاني من لا يردّ عليه قسم الباقي...

L. 4; 22 x 15,5 (15 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i debelim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 3b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. ʻAlī al-Bābāwī, nastanjen u mahali Sufija, uoči ponedjeljka, 1. safera 1125/1713 . godine.

قد وقع الفراغ من ترقيم هذه النّسخة الشّريفة الموسومة بملتقى الأبحر...على يد العبد الفقير إلى الله الغنى أحمد بن على الباباوي السّاكن بمحلة صوفيلر في السّاعة السّادسة من ليلة الإثنين الحادية من صفر الخير لسنة خمس وعشرين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* ime Ibrāhīm Mujo Alić. Najvjerovatnije se radi o bivšem vlasniku.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5575. R-5152

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje oko desetak listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقبلة من بمكّة عين الكعبة، ومن بعد جهتها فإن جهلها ولم يجد من يسأله عنها تحرّى وصلّى وإن علم بخطأها بعدها فلا يعيد...**باب صفة الصّلوة** فرضها التّحريم وهى شرط والقيام والقراءة والركوع والسّجود والقعود الأخير...

L. 237; 19,5 x 14 (13 x 6,2); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na početku i kraju rukopisa dohvaćeni vlagom, uslijed čega se na pojedinim listovima razlilo mastilo, oštetio tekst i, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna crne boje. Prilikom posljednjeg koričenja na početku i kraju rukopisa dodat po jedan zaštitni list.

Na kraju djela (v. l. 234b) bilješka da ga je prepisao Isḥāq b. Ḥusayn 1143/1730. godine.

حرّره الفقير إسحق بن حسين...في سنة ١١٤٣

Na zadnjem zaštitnom listu bilješka iz 56. (1156/1743 ili 1256/1840. godine), da je rukopis vakuf bivšeg pisara državne blagajne za Bosnu.

تحصيلا لرضاء الله تعالى وقف قلندي...والفقير الحقير بنده سابقا كاتب خزينه بوسنه في سنه ٥٦

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listu 1a).

5576. R-4821

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 238; 20,5 x 13,5 (13 x 5,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, jako porozno na dodir sa vlagom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Tekst uokviren na naslovnoj strani sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Rubovi listova obrubljeni crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i naknadno nevješto popravljan i lijepljen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 238a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio as-Sayyid Ibrāhīm b. Mūsā, u ponedjeljak, 21. redžeba 1159/1746. godine.

الحمد لله الوهّاب على ما هدانا لختم الكتاب...وأنا (ال) عبد الضّعيف الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير السّيّد إبراهيم بن موسى، غفر الله لهما بحرمة المصطفى...سنة تسع وخمسين ومائة وألف من شهر رجب في يوم احدى وعشرين يوم الثاني...

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muftī-zāde as-Sayyid Aḥmad Qarṣī.

5577. R-8126

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje oko 13 listova teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: كذا الخلاف لو جرّد الأربع من القراءة أو قراءة في احدى الأخريين فحسب، ولو قرأ في الأوليين والأخريين فقط أو تركها في احدى الأوليين واحدى الأخريين فقط قضى ركعتين إتفاقا...**فصل** التّراويح سنّة مؤكّدة في كلّ ليلة من رمضان عشرون ركعةً بعشر تسليمات وجلسة بعد كلّ أربع...

L. 174; 20 x 13,5 (12 x 5,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom.

Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Djelo se završava kolofonom (l. 171a) u kome je data bilješka bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Ṣāliḥ as-Sarāyī (iz Sarajeva) u četvrtak, 18. rebiul-ahira 1160/1747. godine.

وقد تمّ تبييضه في وقت الضّحى في يوم (ال) خميس ثامن عشر من ربيع الآخر سنة ستّين ومائة وألف على يد الفقير إلى الله الغنيّ أحمد بن صالح السّرايي غفر الله عنهما السّيّئات والحمد لله.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5578. R-7996

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 183; 21,5 x 14 (15 x 6,5); 15-19 redaka. *Nasta'līq* i *nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Djelo su, po svoj prilici, prepisala dvojica prepisivača, i to: prvi prvih pedeset listova, mjestimično vokalizovanim *nasta'līq*-om sa velikim proredom u 15 redaka i sa dosta komentara po marginama i interlinearnih bilješki, a drugi od 51. lista pa do kraja, *nasḫ*-om sa 19 redaka i bez komentara po marginama i interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 183a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Šayḫ Ḥusayn 1162/1749. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة عن يد محمّد بن شيخ حسين...لسنة إثنى وستّين ومائة وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na početku i kraju rukopisa (v. prvi zaštitni list, str. *a* i l. 183b) pečat ranijeg vlasnika sa natpisom Mujaga Munlā Mehmedović.

Rukopis je iz medrese u Brčkom, a u ovu biblioteku je došao 1986. godine preko Seida-ef. Praše, imama iz Brčkog. (v. bilješku na ceduljici koja se nalazi u rukopisu).

5579. R-4635

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 201; 19,5 x 12,3 (13 x 5,8); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, crvenom i tirkiznom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i dugotrajnom upotrebom, nevješto popravljan i lijepljen dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 201b) u kome je data bilješka da ga je autor završio u utorak, 13. redžeba 923/1517. godine.

قد تمّ تبييضه بين الصّلوتين من يوم الثّلثاء ثالث عشر رجب المعظّم لسنة ثلاث وعشرين وتسعمائة على يد الفقير إلى الله الغنىّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبى...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismi i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješke i pečati dvojice ranijih vlasnika: Darwīš Ibrāhīm b. 'Abdullāh al-Muẓaffarī iz 1163/1750. godine iz Sarajeva koji je rukopis dobio u nasljedstvo i Muḥammad b. Waliyyuddīn ar-Razī (Velihodžić, iz Sarajeva).

- ثمّ دخل إلى نوبة الفقير درويش إبراهيم بن عبد الله المظفّري بالإرث الشّرعي لسنة ١١٦٣

- ثمّ تملكه الفقير إلى الله الباري محمّد بن ولىّ الدّين الرّازي غفر الله له ولوالديه ...

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Ahmed-beg Čengić iz Mrežice kod Foče.

5580. R-5962

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 200; 22 x 15 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po rubovima većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna crne boje. Prilikom koričenja na početku i kraju rukopisa ubačen po jedan dodatni zaštitni list.

Na kraju rukopisa (v. l. 200a) bilješka da je djelo prepisano 10. muharrema 1168/1754. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a*, bilješke dvojice bivših vlasnika. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm-efendī Pūčō (?) Ihlawnalī (Livnjak), a u drugoj da je 1238/1822. godine vlasnik rukopisa bio Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā, muvekit u kadiluku Zvornik.

- صاحب إبراهيم أفندي پوچو اهلونه لي،

- تملكت هذه النّسخة الشّريفة المسمّى بملتقى الأبحر وأنا الفقير محمّد حسيب بن إبراهيم بن مصطفى الموقت بقضاء ازورنيق...سنة ١٢٣٨

Ispod bilješke drugog vlasnika otisnut i lični pečat ovalnog oblika sa imenom Muḥammad Ḥasīb.

5581. R-4853

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 238; 20 x 13 (14,5 x 6,8); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim

mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, lijepljen i nevješto popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1182/1768. god. jer je, prema bilješci na prvom zaštitnom listu na strani *a*, te godine njegov vlasnik bio Ḥamza Čalabī b. Aḥmad Čorbeğī b. Muḥammad Čorbeğī b. Muṣṭafā Kethoda.

5582. R-6478

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 195; 22,2 x 13 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, u početku crvenim, a kasnije crnim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima, kao znak oboljenja, nalaze se tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, lijepljen i nevješto popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Rozete na koricama izlizane.

Na kraju djela (v. l. 195b) bilješka na arapskom jeziku, sa puno grešaka, da ga je u mjesecu saferu 1183/1769. godine, u Carevoj medresi u Beogradu prepisao Ğa'far b. Ḥasan.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة المباركة سنة ثلاث وثمانين ومائة بعد الألف في ماه صفر في يوم على من (؟) يد أضعف الفقير يحتاج (؟) إلى رحمة ربّه الغني جعفر بن حسن..تمّت في مدرسة حنكاري (؟) في شهر المنصور (؟) البلغراد (؟)

Na kraju bilješke prepisivač je dodao "عاصمة مولدي ١١٧٥" /*Prijestolnici moga rođenja, 1175*"/1761. godine. Po ovome, ukoliko je bilješka tačna,

ispada da je prepisivač ovo djelo prepisao kao dijete od svega osam godina života. (?!)

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio Srnjak Hadži Muhamed efendija.

Iz Odbora IZ Stolac.

5583. R-4713

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 218; 20,2 x 14,3 (15 x 6,8); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i tekst naknadno, rukom drugog prepisivača, dopisan na unutrašnjoj strani prve korice. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na prvih dvadesetak listova ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i nevješto popravljan dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1194/1780. godine, jer iz te godine na zadnjem zaštitnom listu nalazimo bilješku vlasnika rukopisa Sayyid Yaḥyā-beg b. Aḥmad-bega iz kasabe Valjevo.

صاحب الكتاب سيّد يحيى بك بن أحمد بك (ال) ساكن (في) قصبه، والو سنة ١١٩٤

Na istom listu nalazi se i ime drugog vlasnika Ibrāhīm Niyāzī.

5584. R-6679

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 205; 22 x 16 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav,

bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na prvih tridesetak lista ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Od nekadašnjeg poveza sačuvani samo kožni hrbat i dio kartonskih korica.

Rukopis se završava kolofonom (v. l. 205b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. 'Umar, u srijedu u mjesecu zul-hidždžetu 1213/1799. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة قبل الظّهر في النّهار چهار شنبه في شهر ذي الحجّة المكرّم سنة ثلاث عشر ومائتين وألف على يد الفقير...حسن بن عمر.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka sa imenima, najvjerovatnije ranijih vlasnika, Zuko Muhamed, Ramo Glušić, Ibrahim Čorbek i Mustafa Pitić.

5585. R-6396

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 214; 20,8 x 14 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi 197-211 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima, kao znak oboljenja papira, pojavile su se tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, mjestimično oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave, složene od šestougaonih elemenata u vidu saća, sa zvijezdom šestokrakom u sredini.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* pečat ovalnog oblika, najvjerovatnije ranijeg vlasnika, sa zvijezdom šestokrakom i imenom Muṣṭafā u sredini.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5586. R-6527

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 189; 19,2 x 14 (13 x 7); 15 redaka. Nasḫ sa mješavinom ta'līqa, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan, obložen ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka na turskom i bosanskom jeziku o ulasku Austro-Ugarske u Bosnu i Hercegovinu i ispod bilješke potpis ranijeg vlasnika Mula Ibrahima Pitića.

5587. R-2103

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 135; 19,5 x 12 (12,5 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, mjestimično oštećen crvotočinom, popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je njegov vlasnik Ṣāliḥ 'Izzet do rukopisa došao putem otkupa. Ispod bilješke pečat vlasnika sa utisnutim imenom 'Abduhū Ṣāliḥ.

Na listovima 1b, 3a, 5a i 19a veliki pečat, ovalnog oblika sa naznakom *Vakuf Saliha Izzet-efendije Hromo-zade (Hromića)*.

وقف حرومو زاده صالح عزّت أفندي.

5588. R-5179

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 70b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الشّركة**: هى ضربان شركة ملك وشركة عقد، فالأولى أن يملك إثنان عينًا إرثًا أو شراءً أو إيهابًا أو إستيلاءً أو إختلط مالهما بحيث لا يميّز أو خلطاه وكلّ منهما أجنبىّ في نصيب الآخر ويجوز بيع نصيبه في الشّركة...

L. 70; 20 x 12 (14,5 x 6,7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom crvenom tankom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Na koricama urađene rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* otisnut pečat, najvjerovatnije ranijeg vlasnika, sa imenom 'Abduhū Munlā 'Uṯmān.

5589. R-6392

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 204; 21 x 11 (14 x 5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od listova. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5590. R-6181

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 215; 21,5 x 15,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom posljednjeg koričenja na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5591. R-7994

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 80; 20 x 14 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, izlizani po rubovima, razasuti i po poglavljima odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Zadnja tri lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i dugotrajnom upotrebom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 7b otisnut pečat ranijeg vlasnika čije ime nije čitljivo.

Iz Sanskog Mosta.

5592. R-7997

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 196; 22 x 16 (14 x 7); 15-19 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani dosta neujednačeno, po svoj prilici, od strane više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prilikom uvezivanja neki listovi ispreturani. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom različitih prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5593. R-6595

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno na početku i kraju. Na početku nedostaje oko deset, a na kraju oko dva lista teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: وهو البياض المعترض في الأفق إلى طلوع الشّمس ووقت الظّهر من زوالها إلى أن يصير ظلّ كلّ شيء مثله سوى في الزّوال، وقال إلى أن يصير مثلاً ووقت العصر من انتهاء. ووقت الظّهر إلى غروب الشّمس ووقت المغرب من غروبها إلى مغيب الشّفق وهو البياض الكائن في الأفق...

Završetak ovdje (l. 235b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حساب الفرايض الفروض نوعان الأوّل النّصف ونصفه وهو الرّبع ونصف نصفه وهو الثّمن، والثّاني الثّلثان ونصفهما وهو الثّلث ونصف نصفهما وهو السّدس، فالنّصف يخرج من إثنين والرّبع من أربعة والثّمن من ثمانية والثّلثان والثّلث من ثلاثة والسّدس من ستّة، وإن اختلط النّصف بالنّوع الثّاني أو بعضه...

L. 235; 14 x 8,5 (10,4 x 4,7); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja papira, pojavile tamne fleke. Listovi na početku i kraju rukopisa razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom tankom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom, prepukao i nevješto lijepljen dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ismaila Resulovića iz Stoca.

5594. R-8133

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 99b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب المزارعة** هى عقد على الزّرع ببعض الخارج وهى فاسدة وعندهما جائزة وبه يفتى وقال الحصيري وأبو حنيفة وهو الّذي فرّع هذه المسائل على أصولها لعلمه أنّ النّاس لا يأخذون بقوله ويشترط فيها صلاحيّة الأرض للزّرع وأهليّة العاقدين وتعيين المدّة وربّ البذور وجنسه ونصيب الآخر...أو أن يكون التّبن لأحدهما والحبّ للآخر أو أن يكون الحبّ بينهما أو التّبن لغير ربّ البذور أو يكون التّبن...

L. 99; 20,5 x 14 (16 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i razasuti. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

5595. R-8134

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **باب الأنجاس** يطهّر بدن المصلّي وثوبه من النّجس الحقيقي بالماء وبكلّ مايع طاهر مزيل كالخلّ وماء الورد...وعند محمّد لا يطهّر إلاّ بالماء...

Završetak ovdje (l. 100b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الأضحيّة** هي واجبة وعن أبي يوسف سنّة...وإنّما تجب على حرّ مسلم مقيم موسر في يوم الأضحى عن نفسه...

L. 100; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i razasuti. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5596. R-6187

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وبعد ما بُنِيَتْ داراً أخرى حَنَثَ وكذا لو وَقَفَ على سَطْحِهَا وقِيلَ لا يحنث به...ولو جعلت مسجداً أو حمّامًا أو بُسْتَانًا أو بيتًا بعد ما خَرِبَتْ فدخَلَهَا لا يحنث. وكذا لو دخل بعد انهدام الحمّام وأشباهه...

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب المضاربة** هى شركة في الرّبح بمال من جانب وعمل من جانب والمضارب أمين فإذا تصرّف فوكيل وإن ربح فشريك وإن خالف فغاصب وإن شُرط كلّ الرّبح له فمستقرض وإن شُرط لربّ المال فمستبضع...

L. 49; 21 x 13 (13,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi

poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na većini listova mastilo razliveno i tekst oštećen. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom različitih prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5597. R-4557

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje uvodni dio od oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم. كتاب الطّهارة: قال الله تعالى: يا أيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤسكم وأرجلكم إلى الكعبين. ففرض الوضوء: غسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس والوجه ما بين قصاص الشّعر وأسفل الذّقن...

L. 163; 17 x 9,5 (12 x 4,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima mastilo razliveno i tekst oštećen. Po marginama ima dosta komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Na zadnjem listu (v. l. 163b) pečat sa imenom Darwīš 'Umar, najvjerovatnije, ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije porodice Riđanović-Velagić. Poklon nasljednika.

5598. R-4463

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje uvodni dio od oko jednog lista teksta. Na početku djela (v. l. 7a) krupnim slovima pogrešno dat i naslov i ime autora هذا كتاب مجمع فتاوى أحمد أفندي

Početak ovdje (l. 7a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: كتاب الطّهارة: قال الله تعالى: يا أيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤسكم وأرجلكم إلى الكعبين. ففرض الوضوء: غسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس والوجه ما بين قصاص الشّعر وأسفل الذّقن...

L. 383; 29,5 x 21 (18 x 8,6); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku šest zaštitnih lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Na prvih deset lista tekst uokviren plavom linijom, a na ostalim listovima uz plavu liniju dodana još jedna linija crvene boje. Listova obrubljeni crvenom linijom. Na većini listova ima dosta slobodna prostora, jer je prepisivač svako novo poglavlje započeo pisati na novom listu. Po marginama ima dosta komentara od kojih su neki pisani rukom istog prepisivača, a drugi naknadno, najvjerovatnije, rukom kasnijih vlasnika. Zadnje poglavlje كتاب الفرائض prepisano naknadno, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Uz spomenuto poglavlje na marginama su date i tabele o podjeli nasljedstva. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom izlizan usljed dugotrajne upotrebe.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, godini prepisa niti ranijim vlasnicima. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1282/1865. godine, jer na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* nalazimo bilješku nepoznatog vlasnika iz te godine.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

5599. R-7995

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 266; 18,7 x 12,8 (12,3 x 7); 13-18 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 266a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u petak, 29. zul-kadeta 1272/1856. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الفوائد الضّبائيّة وقت الضّحى في شهر ذي القعدة الشّريف في يوم الجمعة في (ال) يوم التّاسع والعشرين في سنة إثنى وسبعين ومائتين وألف ١٢٧٢

Ispod bilješke otisnut pečat sa imenom Nu'mān. Najvjerovatnije se radi o prepisivaču i vlasniku rukopisa. Nema podataka o mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Fehim Karahodža, načelnik općine Bila.*

5600. R-7998

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Fragment sa početka djela sa prijevodom na bosanski jezik.

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وتغيير العصر مالم تتغيّر الشّمس والعشاء إلى ثلث اللّيل والوتر إلى آخره لمن يثق بالإنتباه وإلاّ فقبل النّوم وتعجيل الظهر والعشاء والمغرب وتعجيل العصر والعشاء يوم الغيم وتأخير غيرهما...

L. 12; 20,3 x 16,4 (17 x 15); 10 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom sa velikim proredom. Mastilo crno. Sveska sa linijama. Između redaka prijevod riječi na bosanski jezik pisan arebicom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, plave boje.

Bez podataka o prepisu.

Na zadnjoj korici naljepnica sa natpisom: *Kadribašić Jusuf, IV razred Čačak medrese - Brčko.*

5601. R-4786

مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر
MAĞMA' AL-ANHUR FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563). Napisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Sulaymān, Šayḫī-zāde, umro 1078/1667. godine. Autor je, kako kaže na kraju, djelo završio 1077/1666. godine. Djelo je bilo veoma popularno i dugo vremena je služilo kao udžbenik u medresama. Prvi put je štampano u Istanbulu 1240/1824. godine.

Dobrača II, 1386; Kaḥḥāla V, 175; Şeşen, 270, str. 178; az-Ẓāhiriyya II, 137-140; Ḥ. Ḫ. II, 1815; Köprülü II, 90; Sarkīs II, 1170;

Drugi svezak

Početak (l. 1b):

أوّله: الجلد الثّاني. **كتاب البيوع**: وجه المناسبة بينه وبين ما قبله إزالة الملك...فنزل الوقف في ذلك بمنزلة البسط من المركّب والبسيط مقدّم على المركّب ...

Završetak ovdje (l. 281a):

آخره: **ولم أزد شيئًا من غيرهما** أي غير الهداية ومجمع البحرين **حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شئ ممّا ليس في الكتب الأربعة والله حسبي** أي كافي **ونعم الوكيل** والحمد لله ربّ العالمين.

L. 281; 31,5 x 18,5 (24 x 12,5); 35 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Na početkučetiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 281a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1133/1720. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Beliġrādī Muṣṭafā Muḥyī. Ispod bilješke otisnut pečat vlasnika.

Iz kolekcije Hadžiomerović Ali Riza iz Orašja.

5602. R-8092

مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر

MAĞMA' AL-ANHUR FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5601.

Drugi svezak

Završetak ovdje (l. 338a):

آخره: وقد انتهى وتمّ بفضله تعالى ببلدة أدرنه، صانها الله تعالى عن البليّة، قاضيًا بالعساكر المنصورة، في ولاية روم ايلي المعمورة، راجيًا من الله عزّ وجلّ العفو ممّا وقع فيه القصور والخبط والزلل. وذلك في ليلة الخميس في اليوم التّاسع عشر من جمادى الآخرة من شهور سنة سبع وسبعين وألف، من هجرة من له العزّ والكمال والشّرف.

L. 338; 23,5 x 17 (18,5 x 9,5); 29 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Tekst uokviren linijom crvene boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5603. R-5083

مجمع الأبحر (في شرح ملتقى الأبحر)

MAĞMA' AL-ABḤUR (FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR)

Komentar djela *Multaqā al-Abḥur* (v. br. 5563). Prema rukopisu, komentar je napisao Ismā'īl b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn Ǧawharī-zāde, umro

poslije 1118/1706. godine. Od nama pristupačnih izvora autora sa ovim imenom navode jedino Kaḥḥāla (v. II, 265) i az-Ziriklī (v. I, 312), ali mu ni on ne pripisuje ovaj komentar.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنعم علينا بانزال القرآن وفضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم والبيان وشرّفنا بعلم الشّرائع والأديان...وبعد، فيقول العبد المفتقر إلى رحمة ربّه الجليل إسماعيل بن الحاجّ حسين المدعوّ بجوهري زاده، جعل الله له الحسنى وزيادة...لمّا رأيت الكتاب المسمّى بملتقى الأبحر مقبولاً ومرغوبًا بين أولى التّعليم والتّعلّم، خصوصًا بين الطّالبين السّاكنين في محميّة قسطنطينية...وكان أكثر عبارته مغلقًا ومجملاً يحتاج أشدّ الإحتياج إلى الإيضاح والبيان...شرحته شرحًا يفصّل مجملاته ويبيّن معضلاته ويظهر مكنوناته...وسمّيته بمجمع الأبحر...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: العقد الأوّل جائز والثّاني فاسد فرّق القاضي والظّاهر أنّه طلاق حتّى ينقص العدد كما في الفتح...أي الأختين لأنّ نكاح أحديهما باطل بيقين لا وجه إلى التّعيين لعدم الأولويّة والتّرجيح...إذ لا يمكن الاستمتاع بواحدة منهما أو للضّرر عليه وعليها بالزام النّفقة والكسوة من غير قضاء حاجته...

L. 130; 21,5 x 16 (16,5 x 11); 31 redak. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Na listovima 1a i 130b bilješke da je vlasnik rukopisa bio izvjesni 'Abdurraḥīm, bivši kadija u gradu Izmiru.

5604. R-8093

شرح ملتقى الأبحر لمجهول

ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR LI MAĞHŪL

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563) od nama nepoznatog autora. Na početku nedostaje veći dio rukopisa. Zadnje poglavlje مسائل شتّى je bez komentara što znači da ga autor nije završio, ili prepisivač nije prepisao.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أى للمشتري ردّه أى ردّ المبيع إذا راءه أى المبيع ما لم يوجد من المشتري ما يبطله، أى ما يبطل الخيار...فصل مطلق البيع يقاضي سلامة المبيع لأنّ الأصل هو السّلامة وهو وصف مطلوب مرغوب عادةً والمطلوب عُرفًا كالمشروط نصًّا، فمن وجد في مشرية عيبًا نقص ثمنه عند التّجّار ردّه ...

Završetak (l. 292a):

آخره: ثمّ إنّي زدت مسائل كثيرة من الهداية ومن مجمع البحرين ولم أزد شيئا من غيرهما، حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شي، ممّا ليس في الكتب الأربعة. والله حسبي وهو نعم الوكيل. وقد تمّ تبييضه بين الصّلوتين من يوم الثّلثا، ثالث عشر رجب المعظّم سنة ثلث وعشرين وتسعمائة على يد الفقير إلى الله الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي والحمد لله ربّ العالمين...

L. 292; 21 x 15,5 (16 x 10); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, slijepljeni, ispremetani i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova, do 10 cm dubine dužinom gornjeg prereza, tekst oštećen, mastilo razliveno i papir oštećen toliko da je u fazi raspadanja. Komentarisani tekst nadvučen, u prvoj polovini rukopisa crvenom, a u drugoj crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi bez kustoda i sa naknadno upisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḫiḍr u posljednjoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1138/1726. godine. (v. bilješku na listovima 286a i 292a).

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5605. R-8096

شرح ملتقى الأبحر

ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563) od početka djela do poglavlja *Kitāb al-buyū'*. Na listu 1a krupnim slovima napisan naslov uokviren crvenom linijom شرح الملتقى المسمّى بنظم اللآلي U nama dostupnoj literaturi nismo mogli pronaći komentar sa ovakvim početkom. Najvjerovatnije se radi o komentaru koji je, kako navode izvori (v. Kaḥḥāla XI, 201; Ḥ. Ḫ. II, 1814 i A. M. II, 255), napisao Muḥammad b. Muḥammad b. al-Bahnasī, ad-Dimašqī, upravo od početka do poglavlja *Kitāb al-buyū'* i koga je smrt (987/1579.) omela da završi započeti komentar. S obzirom na to da nijedan od gore spomenutih izvora ne navodi početak komentara, a da ga drugi nama dostupni izvori uopće i ne spominju, komentar u našem rukopisu nismo mogli uporediti.

Početak (l. 1b):

أوله: **بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله**: جمع المصنّف بين التّسمية والحمد في ابتداء تصنيفه، اقتدا؛ بكتاب الله الملك المنّان وامتثالاً بحديث نبيّ الرّحمن واتّباعًا بالسّلف عليهم الغفران، والحمد هو الثّنا، باللّسان على الجميل الإختياريّ من أنعام، والمدح هو الثّنا، باللّسان على الجميل مطلقًا والشّكر مقابلة النّعمة بالقول أو الفعل والإعتقاد فهو أعمّ منهما بحسب المورد وأخصّ بحسب المتعلّق، فبينه وبينهما عموم وخصوص ...

Završetak (l. 423b):

آخر الموجود: **كتاب البيوع** وفي البزّازي عن الإمام أبي اللّيث لا يحلّ الدّخول أن يشتغل بالبيع والشّرا، وسائر المعاملات ما لم يحفظ كتاب البيوع وعلى كلّ تاجر أن يستصحب فقيهًا يشاوره في المعاملات احتياطا عن الرّبا وعن العقود الفاسدة...فصل في خيار الرّؤية...

L. 423; 22 x 16 (16 x 9); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, u početku crvenim, a kasnije crnim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen, u početku crvenom, a kasnije crnom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, izlizan usljed dugotrajne upotrebe. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima niti o tome kako i odakle je rukopis došao u ovu biblioteku.

5606. R-6645

شرح ملتقى الأبحر
ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5605.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: جمع مسألة وهو ما يبرهن عليه في العلم كتاب القدوري والمختار والكنز **والوقاية** بعبارة سهلة المأخذ، عارية سالمة من غريب اللّغة والتّعقيد والإيجاز المخلّ غير مغلقة، فأجبته، أى ذلك البعض بلا مهلة اجابة كريم إذ من كرم النّفس والأصل تعجيل مطلوب المسائل ...

Završetak ovdje (l. 445b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فاضرب سهام كلّ وارث من التّصحيح في جميع التركة، ثمّ اقسم أى المبلغ الحاصل من الضّرب على جميع التّصحيح فما خرج من القسمة فهو نصيبه، أى نصيب ذلك الوارث وكذا أى مثل ما يقوم في الموافقة والمباينة العمل لمعرفة نصيب كلّ فريق من الورثة وفي معرفة القسمة بين الغرماء، اجعل جميع الدّيون كالتّصحيح واجعل كلّ دين كسهام وارث ثمّ اعمل المذكور فتضرب...

L. 445: 22 x 13,5 (18 x 8); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje, jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice bilješka da je rukopis bio vlasništvo izvjesne Ramize iz Gornjeg Vakufa i da ga je u ovu biblioteku donio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

5607. R-8097

جامع النّقول ولامع العقول في شرح ملتقى الأبحر
ĞĀMI' AN-NUQŪL WA LĀMI' AL-'UQŪL FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Muḥammad al-'Uššāqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1101/1690. godine. Autor je djelo završio u Istanbulu 1068/1657. godine.

Kaḥḥāla XII, 280; Ḏayl II, 551; Dobrača II, 1391; Kairo I, 414; Brockelmann G II, 432; A. M. II, 442

Drugi svezak

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: والمقبوض على سوم الشّراء، وهو أن يسمّى الثّمن فيقول اذهب بهذا فإن رضيت به اشتريته بما ذكر، أمّا إذا لم يسمّ الثّمن فذهب به فهلك عنده لا يضمن نصّ عليه الفقيه أبو اللّيث قيل وعليه الفتوى وقيل الأوّل قول الإمام والثّاني قولهما...

Završetak ovdje (l. 182a):

آخره: ولحافظ القرآن أن يختم في كلّ أربعين يومًا لأنّ المقصود من قراءة القرآن فهم معانيه والإعتبار بما فيه من لا مجرّد التّلاوة قال اللّه تعالى: **أفلا يتدبّرون القرآن أم على قلوب أقفالها** وذلك يحصل بالتّأنّي لا بالتّواني في المعاني فقدر الختم أقلّه أربعين يومًا كلّ يوم حزبًا أو نصفًا أو ثلثي حزب...

L. 182; 28 x 19,5 (23 x 10,5); 35 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani usljed dugotrajne upotrebe. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene plastificiranim omotom zelene boje. Prilikom posljednjeg uvezivanja na početku i na kraju rukopisa dodat po jedan zaštitni list bijele boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 182a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Sayyid Muṣṭafā 1189/1775. godine.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā ʻĀrif b. Ismāʻīl al-Būsnawī iz Banje Luke.

تملّكه الفقير مصطفى عارف بن إسماعيل البوسنوي بمدينة بنالوقة غفر لهما.

Ispod bilješke lični pečat vlasnika.

U rukopisu se nalazi posebno štampani obrazac sa identifikacijom rukopisa od strane hfz. Mehmeda Zahirovića iz Banje Luke od 19. II 1975. godine.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5608. R-6391

جامع النّقول ولامع العقول في شرح ملتقى الأبحر

ĞĀMIʻ AN-NUQŪL WA LĀMIʻ AL-ʻUQŪL
FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5607.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **كتاب البيوع**...يقال باعه الشّئ وباعه منه وباع عليه القاضي إذا كان على كره منه وباع له الشّئ إذا اشتراه له ومنه الحديث: لا يبع بعضكم على بيع أخيه أى لا يشتر بدليل رواية البخاري: لا يبتاع الرّجل على بيع أخيه...

L. 140; 20,5 x 14,5 (15 x 8,5); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 140a) bilješka da ga je prepisao as-Sayyid Muḥammad b. Ḥabīb.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد السيّد محمّد بن حبيب غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه...

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā al-Qāḍī, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu. Ispod bilješke je i njegov lični pečat na kome se može pročitati عبده مصطفى

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5609. R-6409

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀʼIR

Naslov djela na prvom zaštitnom listu na strani *a*

Djelo o šerijatskopravnim propisima za naročite slučajeve. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine. Pisac je djelo napisao za šest mjeseci i završio ga pred kraj života 27. džumadel-ahira 969/1561. godine. Izradio je detaljan sadržaj čiji početak glasi:

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الّذين اصطفى وبعد، فلمّا يسّر الله تعالى إتمام كتاب الأشباه والنّظائر الفقهيّة على مذهب الحنفيّة المشتمل على سبعة أنواع أردت أن أفهرسه في أوّله ليسهّل النّظر فيه. الأوّل في القواعد...

Djelo je dugo vremena u naučnim krugovima bilo veoma popularno. Njime su se služile, naročito, muftije i kadije. Djelo je prvi put štampano u Kalkuti 1241/1825. godine.

Kaḥḥāla IV, 192; Ḥ. Ḫ. I, 98; Ahlwardt IV, 4616-4618; Bratislava, 69, str. 93; Dobrača II, 1402; Brockelmann G II, 310 i S II, 425; az-Ẓāhiriyya I, 54; al-Ğibūrī I, 1194-1212, str. 379-382; Köprülü I, 535; Sarkīs I, 357

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على ما أنعم، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم، أمّا بعد، فإنّ الفقه أشرف العلوم قدراً، وأعظمها أجراً، وأتمّها عائدةً، وأعمّها فائدةً، وأعلاها مرتبةً، وأسناها منفعةً، يملأ العيون نوراً، والقلوب سروراً، والصّدور انشراحًا...

Završetak (l. 275a):

آخره: وهذا آخر ما أوردنا من كتاب الأشباه والنّظائر في الفقه على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة النّعمان رضى الله عنه وأرضاه، الجامع للفنون السّبعة الّتي وعدنا بها في خطبته الفريدة في نوعه بحيث لم أطلع له على نظير كتب أصحابنا رحمهم الله. وكان الفراغ من تأليفه في السّابع والعشرين من جمادى الثّاني في سنة تسع وستّين وتسعمائة وكانت مدّة تأليفه ستّة أشهر مع تحلل الأيّام وتوعّك الجسد ولله الحمد على التّمام.

L. 275; 21,5 x 15,5 (14 x 7); 19 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke po marginama pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, a po rubovima izlizan i oštećen crvotočinom i zubima glodara. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete bogato ukrašene zlatnom bojom.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad (v. bilješku na listu 1a).

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Međutim, na osnovu jedne bilješke koja se nalazi na istom listu, sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1010/1601. godine. Naime, u bilješci stoji da je 9. rebiul-ahira te godine (1010/1601), rukopis čitao Muḥammad b. Aḥmad b. Amīnuddīn b. ʻAbdulʻāl al-Ḥanafī.

الحمد لله تعالى وحده. طالع فيه العبد الفقير المعترف بالعجز والتّقصير الرّاجي عفو ربّه القدير محمّد بن أحمد بن أمين الدّين بن عبد العال الحنفي عفا عنهما الملك القدير... الواقع في تاسع من ربيع الآخر المبارك من شهور سنة عشر وألف.

Ispod toga druga bilješka u kojoj se kaže da je 11. zul-hidždžeta 1021/1613. godine prepisivač rukopis poklonio svome sinu Muḥammadu al-Qāhiru. Ispod bilješke se nalaze potpis i lični pečat prepisivača i imena trojice svjedoka: ʻAbdulǧawād b. Šuʻayb aš-Šafiʻī, Ġulām ar-Rufāʻī al-Ḥanafī i ʻAbdullāh.

وفي تاريخ حادي عشر شهر (ذي) الحجّة من (سنة) إحدى وعشرين وألف ملك كاتبه ووهب لولده المسمّى (ب) محمّد القاهر جميع هذا الكتاب تمليكًا وهبةً شرعيّةً وقَبِلَه وذلك قبولاً شرعيًا في التّاريخ المزبور.

- الفقير اليه سبحانه وتعالى مصطفى بن محمّد الحنفي،
- شهدت بذلك: الفقير عبد الجراد بن الفقير شعيب الشّافعي،
- شهدت بذلك: الفقير غلام الرّفاعي الحنفي خادم الفقراء
- شهدت بذلك: الفقير عبد الله...

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5610. R-8099

الأشباه والنّظائر
AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀʼIR

Isto kao br. 5609.

L. 200; 20,5 x 14 (15 x 9); 21 redak. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i bilješke po marginama pisani crvenim slovima. Na početku četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku i sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 200b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Muḥammad al-Užičawī u ponedjeljak, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1063/1653. godine.

وكان الفراغ من تنميقه بحمد الله وتوفيقه في أواسط شهر ربيع الآخر في يوم الإثنين لسنة ثلث وستّين وألف عن يد أضعف الضّعفاء وأفقر الفقراء أحمد بن محمّد الأوزيجوي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Na istom listu bilješka sa ličnim pečatom da je rukopis uvakufio Elčī al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne.

وقفت هذه النّسخة لله العلى الأعلى وأنا الحقير إيلجي الحاجّ إبراهيم باشا محافظ بوسنه.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku (v. pečate na l. 1b i 2a).

5611. R-4607

الأشباه والنّظائر
AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀʼIR

Isto kao br. 5609.

L. 275; 21 x 14,5 (14 x 7,5); 19 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku šest zaštitnih listova sa detaljnim sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza.

Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama, naročito u prvoj polovini rukopisa, ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, po rubovima oštećen vlagom i zubima glodara. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1102/1690. godine, jer u jednoj bilješci na unutrašnjoj strani prve korice stoji da su te godine vlasnici rukopisa bili 'Abdulbāqī, Ibrahīm i Muḥammad, sinovi Šayḫ Ibrāhīma.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Maḥmūd b. Aḥmad Kišī-zāde (Ćišić).

Iz Odbora IZ Mostar.

5612. R-4724

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 5609.

L. 253; 21 x 13 (16 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku sedam zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu u obliku kupole, crvenim mastilom, nevješto urađen unvan. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Tekst uokviren linijom crvene boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b. Nūḥ b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūstārī, muftija u Banjoj Luci.

قد دخل إلى نوبة محمّد شوكت بن محمّد فاضل بن أحمد بن نوح بن محمّد بن محمّد الموستاري، المفتي بمدينة بنا لوقه عفى عنهما الباري

5613. R-6393

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 5609.

L. 226; 20,5 x 12,5 (15,5 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku pet zaštitnih listova sa detaljnim sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, po rubovima oštećen vlagom, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* ime al-Ḥāǧǧ Salīm-age, najvjerovatnije, bivšeg vlasnika.

5614. R-7107

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 5609.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 280b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا تظهر الفقر، وإن كنت فقيراً وكن ذا همّة، فإنّ من ضعفت همّته ضعفت منزلته. وإذا مشيت في الطّريق فلا تلتفت يمينًا وشمالاً، بل دوام النّظر إلى الأرض. وإذا دخلت الحمّام فلا تقاوم النّاس فى أجرة الحمّام والمجلس...لتظهر مروءتك بينهم فيعظّمونك ولا تسلّم أمتعتك إلى الحائك...

L. 280; 19,5 x 12 (13 x 6); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Nedostaju listovi 80-130, 140-149 i 151-180. Papir srednje

debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Listovi bez kustoda i sa originalnom folijacijom.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5615. R-8178

Zbirka (مجموع), *2*

L. 68; 20 x 14 (15,5 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Bez poveza.

1. L. 1b-26b

فهرس مسائل الأشباه والنّظائر

FIHRIS MASĀ'IL AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Indeks pitanja kojima se bavi djelo *al-Ašbāh wa an-naẓā'ir* (v. br. 5609). Indeks je na arapskom jeziku i nije nam poznato ko ga je sastavio.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الموفّق والميسّر...وبعد، فهذا فهرس مسائل الأشباه والنّظائر للمولى المرحوم إبن النّجيم، لمّا طالعت المسائل الّتي ذكرت في الكتاب المزبور في سياق ذكر الأصول والقواعد والفوائد...وميّزت المسائل بعضها عن البعض وحرّرت كلّ مسئلة مع مناسباتها...

Završetak (l. 26b):

آخره: الفنّ السّادس فنّ الفروق، الفنّ السّابع فنّ الحكايات وصحبة الإمام الأعظم أبي حنيفة رحمهما اللّه. تمّ الفهرس المفصّل.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 26b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1148/1735. godine.

وقع الإتمام في أوائل شهر ربيع الأوّل لسنة ثمان وأربعين ومائة وألف من يد مصطفى بن إبراهيم...غفر اللّه لهما.

2. L. 29b-68b

تنوير الأذهان والضّمائر في شرح الأشباه والنّظائر

TANWĪR AL-AḎHĀN WA AḌ-ḌAMĀ'IR
FĪ ŠARḤ AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Komentar fikhskom djelu *al-Ašbāh wa an-naẓā'ir* (v. br. 5609). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. 'Alī b. Zaynuddīn b. 'Abdulwahhāb al-Ayyūbī al-'Ulaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, poznatiji kao aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn, umro 1025/1616. godine. Ovo je zapravo komentar samo drugog dijela spomenutog djela koji je pisac završio 1022/1613. godine i, kako u uvodu kaže, posvetio sultanu Aḥmad-ḫānu I (1012/1603 - 1026/1617).

Kaḥḥāla XII, 250; Dobrača II, 1415; A. M. II, 439; al-Ǧibūrī I, 1301, str. 405; Brockelmann G II, 310

Početak (l. 29b):

أوّله: الحمد للّه الذي تقدّست عن الأشباه والنّظائر ذاته، وتنزّهت عن مشابهة الأشباء والتّصاوير صفاته...أمّا بعد، فيقول تراب أقدم العلماء العاملين...العبد الفقير مصطفى بن خير الدين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 68b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقع الطّلاق على المتزوّجة قبل الكلام وبعد الكلام وصار الكلام شرط الحنث في الّتي تزوّجها قبل الكلام وشرط انعقاد اليمين في الّتي تزوّجها بعد الكلام...

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Iz Odbora IZ Travnik.

5616. R-6452

الميزان الشّعرانيّة الكبرى
AL-MĪZĀN AŠ-ŠA'RĀNIYYA AL-KUBRĀ

Naslov na listu 1a كتاب الميزان الشّعرانيّة.

Opširno djelo iz oblasti islamskog prava u kome su detaljno izložene teorije i mišljenja četiri velika mezheba u islamu. Napisao na arapskom jeziku poznati mistik 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Anṣārī aš-Šāfi'ī aš-Šaḏilī al-Miṣrī, Abū al-Mawāhib, rođen 898/1493., u Qalqašandiju u Egiptu, umro 973/1565. godine u Kairu. Autor je djelo napisao u pokušaju da dokaže poznato stanovište u islamskom pravu da su mišljenja svih mudžtehida ispravna i u granicama šerijata. Djelo je, kako sam autor na kraju kaže, završio 966/1558. godine. Djelo je doživjelo više štampanih izdanja. Prvi put je štampano u Bulāq-u (Egipat) 1275/1858. godine.

Kaḥḥāla VI, 218-219; Ahlwardt III, 3045; Flügel III, 224; al-Ğibūrī I, 2199, str. 644-645; az-Ẓāhiriyya II, str. 231; Ḥ. Ḫ. II, 1918; A. M. I, 641; Sarkīs I, 1133; Dobrača II, 1427; Brockelmann G II, 336

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل الشّريعة المطهّرة بحراً يتفرّع منه جميع بحار العلوم النّافعة والخلجان، وأجرى جداوله على أرض القلوب حتّى روى منها قلب القاصين من حيث التّقليد...وبعد، فهذه ميزان نفيسة عالية المقدار حاولت فيها الجمع بين أقوال جميع المجتهدين ومقلّديهم من الأوّلين والآخرين إلى يوم القيامة...

Završetak (l. 233b):

آخره: واستمع يا أخي نصحي وامعن النّظر فيه والزم الأدب مع ساير الأئمّة المجتهدين ليأخذوا بيدك في أهوال يوم الدّين والحمد لله ربّ العالمين وصلى الله وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، وحسبنا الله ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

L. 233; 29 x 17,5 (21 x 10); 35 redaka. *Nasḫ,* pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom, zelenom i bijelom bojom, sa besmelom u sredini. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi slijepljeni, mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa

dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Po marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, prepukao i popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 233b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. 'Alī al-'Aṭiyawī u ponedjeljak 27. džumadel-evvela 1028/1619. godine.

وكان الفراغ من كتابة هذه النّسخة المباركة يوم الإثنين المبارك سابع (و) عشرين جماد الأوّل سنة ثمانية وعشرين وألف على يد الفقير أحمد بن علي العطيوي.

Na istom listu bilješka da je rukopis od početka do kraja kolacioniran sa autografom.

بلغت المقابلة من أوّل الكتاب إلى هنا على خطّ المؤلّف، رحمه الله تعالى.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad Amīn, poznatiji pod nadimkom Šayḫ-zāde.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5617. R-8109

الدّرّ المختار في شرح تنوير الأبصار
AD-DURR AL-MUḪTĀR FĪ ŠARḤ TANWĪR AL-ABṢĀR

Naslov na hrbatu i listu 1a كتاب الدّرّ المختار في شرح تنوير الأبصار.

Komentar djelu *Tanwīr al-abṣār* (v. Dobrača II, 1442). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaṣkafī ad-Dimašqī al-Ḥanafī, 'Alā'uddīn, rođen 1025/1616., umro 1088/1677. godine. Djelo je prvi put štampano u Kalkuti 1243/1827. godine.

Kaḥḥāla XI, 56; Ahlwardt IV, 4623; az-Ẓāhiriyya I, 136; al-Ğibūrī I, 1392-1413, str. 430-435; Köprülü III, 83; Şeşen, 256, str. 180-181; Tirana, 93, str. 73-74; Sarkīs I, 779; Dobrača II, 1447; Brockelmann G II, 311 i S II, 428

Početak (l. 1b):

أوّله: حمداً لك يا من شرحت صدورنا بأنواع الهداية سابقًا، ونوّرت بصائرنا بتنوير الأبصار لاحقًا، وأفضت علينا من أشعّة شريعتك المطهّرة بحراً رايقًا...وبعد، فيقول...راجي لطف ربّه الخفيّ محمّد علاء الدّين بن الشّيخ على الإمام بجامع بني أميّة بدمشق المحميّة الحنفي...

Završetak (l. 352b):

آخره: قال مؤلّفه العبد الفقير العاجز الحقير محمّد علاء الدّين بن الشّيخ علي...وقد بالغت في تلخيصه وتحريره وتنقيحه وتبعت المصنّف في تغبيره لمواضع كثيرة من متنه وتصحيحه ...وقد بيّضته وفي قلبي من نار البعاد عن البلاد والأولاد والإخوان والأحفاد ما يفتّت الأكباد...

L. 352; 23 x 16 (16,5 x 9); 35 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom crvenom linijom. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله i nadvučen crvenom linijom, a tekst komentara riječima قلت ili أقول. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 352b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u posljednji četvrtak u mjesecu džumadel-ahiru 1222/1807. godine.

وقد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة بعد الظّهر آخر الأربعاء من شهر جمادى الآخر من سنة الثّاني والعشرين بعد المائتين وألف من (ال) الهجرة...

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Džemala-ef. Hadžića iz Odbora IZ Odžak.

5618. R-5191

النّقاية في فقه الحنفيّة

AN-NIQĀYA FĪ FIQH AL-ḤANAFIYYA

Naslov na listu 1a كتاب النّقاية من الفقه

Djelo o hanefijskom fikhu od nama nepoznatog autora. Ovo nije poznato djelo النّقاية مختصر الوقاية nego neko drugo djelo. Nama dostupni izvori spominju više djela pod nazivom النّقاية, ali nijedno od njih nije ovo koje je u našem rukopisu.

Dobrača II, 1498

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين **باب ما يجوز به الوضوء وما لا يجوز** الماء الجاري يجوز الإغتسال والوضوء منه ولا تنجس بوقوع النّجاسة ما لم يظهر أثرها فيه بلون أو طعم أو رائحة، ولو سدّ الماء من أعلاه يجوز التّوضّؤ بما يجري في النّهر...

Završetak (l. 202a):

آخره: وقال أبو يوسف: لا يحلّ له أن يفتى حتّى يعرف أحكام الكتاب والسّنّة والنّاسخ والمنسوخ وأقاويل الصّحابة رضى الله عنهم والمتشابه ووجوه الكلام...قالوا لا يحلّ لأحد أن يفتى بجوابنا ما لم يعلم من أين قلنا. وإن كان حافظًا لا بأس بالجواب على وجه الحكاية، وإن كان غير حافظ لا يسعه القياس إلاّ أن يعرف جواب المسائل، وهذا مذهب القوم...وإن حفظ جميع كتب أصحابنا فلا بدّ من أن يتلمّذ للفتوى حتّى يهتدى إليه. تمّ بعون الله.

L. 202; 21 x 14,5 (15 x 9); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom , nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5619. R-5262

Zbirka (مجموع), *3*

L. 145; 21,5 x 15,5 (14 x 9); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir različite boje, debljine i porijekla, sa vodenima znakovima, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i izlizani usljed dugotrajne upotrebe.

Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao i nevješto popravljan dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-54a

النّقاية في فقه الحنفيّة

AN-NIQĀYA FĪ FIQH AL-ḤANAFIYYA

Naslov na listu 1a كتاب النّقاية في علم الفقه

Isto kao br. 5618.

Na kraju djela (v. l. 54a) bilješka da ga je prepisao 'Aṭā'ullāh b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn 1139/1726. godine.

تمّ الكتاب...على يد الضّعيف...عطاء الله بن الشّيخ مصلح الدّين...في تاريخ سنة تسع وثلاثين ومائة وألف من (ال) هجرة النّبويّة.

2. L. 57b-117b

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Naslov krupnim crvenim slovima na listu 57a هذا كتاب منية المصلّي

Isto kao br. 5452.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 117b) u kome je dat podatak da je prepisano u srijedu, 7 muharrema 1022/1613. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

قد وقع الفراغ من تكميل هذا الكتاب على يد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير....في ٧ شهر محرّم الحرام في يوم الأربعاء في وقت (ال) ضحى لسنة إثنى وعشرين وألف من هجرة من له الشّرف.

Na listu 118a-118b izvodi iz nekog tedžvidskog djela iz 1039/1629. godine. (v. bilješku na listu 118b).

3. L. 121b-142a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Na kraju djela (v. l. 142a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Sinān b. 'Uṯmān u petak 3. zul-hidždžeta 1023/1615. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد الفقير سنان بن عثمان...في ٣ شهر ذي الحجّة الشّريفة في يوم (ال) جمعة لسنة ثلاث وعشرين وألف من هجرة من له الشّرف.

Na listovima 141b -142a nekoliko hadisa o dužnosti prema roditeljima, o znanju i o Ademu a.s., nejvjerovatnije, izvod iz nekog opširnijeg hadiskog djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5620. R-7414

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Naslov na početku (v. l. 1b) هذا كتاب معدّل الصّلوة للبركوي

Isto kao br. 5485/2.

L. 22; 20,5 x 14,5 (13 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka prijevod pojedinih riječi na turski jezik. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića.

5621. R-6783

Zbirka (مجموع), *2*

L. 50; 19 x 13 (13 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta,

porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-21b

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

Na kraju djela (v. l. 21b) bilješka da je njegov prepis završen 1. safera 1132/1719. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب تحريراً في غرّة صفر سنة ١١٣٢

2. L. 22b-48a

تعليم المتعلّم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao na arapskom jeziku al-Farġānī-jev učenik Burhānuddīn az-Zarnūǧī, umro poslije 593/1190. godine.

Kaḥḥāla III, 43; Dobrača I, 152/2, str. 124; Zürich I, 209-214; Ahlwardt I, 111; Brockelmann S I, 837; Tirana, 172-173, str. 131-133; Köprülü III, 31/2; Hasandedić, 121/2; Popara-Fajić VII, 6455/2

Početak (l. 22b):

أوّله: الحمد لله الّذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم، والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد العرب والعجم...وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من طلاّب العلم في زماننا يجدّون إلى العلم لا يصلون...وسمّيته كتاب تعليم المتعلّم في طريق التّعلّم...

Završetak (l. 48a):

آخره: ولا بدّ من أن يتعلّم شيئًا من الطبّ...الّذي جمعه الشّيخ أبو العبّاس المستغفري في كتابه المسمّى بطبّ النّبيّ صلى الله عليه وسلّم يجده من يطلبه.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Iz kolekcije Ahmed-ef. Tuzlića.

5622. R-8161

Zbirka (مجموع), 3

L. 66; 20 x 14 (15 x 6); 15 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom.

1. L. 1b-25a

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

2. L. 28b-47b

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي

SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Naslov na početku هذا كتاب سراج المصلي

Kratko djelo o namazu na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 143/6, str. 112 i II, 1522; Zürich I, 79; Ahlwardt III, 3537; H. Ḫ. I, 984; Kairo I, 437; Şeşen, 309; Hasandedić, 158/1

Početak (l. 28b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...إعلم أسعدك الله في الدّارين ذكر في الفتاوى الكبرى والفتاوى النّاصري والفتاوى الشّهابي وصلوة المسعودي من لم يعلم فرائض الوضوء وغسل الأعضاء...

Završetak (l. 47b):

آخره: أو طلعت عليه الشّمس في صلوة الصّبح، أو دخل وقت العصر في الجمعة، أو كان ماسحًا على الجبير فسقطت، أو كان صاحب العذر فانقطع...أو رأى المتيمّم الماء في صلوة وقدر على إستعماله أو كان أميًا فتعلّم سورة.

Na kraju djela (v. l. 47b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abd Ṭāhir b. Ṭāhir Ibrāhīm-aġā iz tvrđave Bihać 1179/1765. godine.

تمّت تمام اولور بعون الله الملك الوهّاب (على يد) الحقير الفقير عبد طاهر بن طاهر إبراهيم اغا عن قلع (ه) بهكه وي سنة طقوز (و) سبعين ومائة وألف ١١٧٩

3. L. 52b-66a

روضات الجنّات في أصول الإعتقادات

RAWḌĀT AL-ĠANNĀT FĪ UṢŪL AL-I'TIQĀDĀT

Na početku pogrešno napisan naziv djela هذا كتاب فقه أكبر

Djelo o osnovama islamskog vjerovanja. Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Būsnawī (Prušćak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine. Autor je djelo definitivno redigovao i prepisao 1014/1605. godine i u njemu je koncizno izložio ortodoksno učenje o islamskom vjerovanju, za razliku od drugih autora, naročito onih sa sufijskim pogledima. Pri izradi djela autor se služio dogmatikama koja su napisali Ṭaḥāwī, Nasafī, Sanūsī, Suyūṭī i Abū Ḥanīfa. Djelo je štampano u Istanbulu 1305/1888. godine i u tom je izdanju pogrešno pripisano Birgiviji. Preveo na naš jezik i bilješkama popratio Mehmed Handžić 1939. god. (v. *Književni rad*, str. 9-10)

Šabanović, str. 182; Dobrača I, 119/6, str. 74; Zürich I, 148; Bratislava, 99, str. 109-110; Kaḥḥāla III, 233; Ahlwardt II, 1841; Wagner, 35, str. 31; Şeşen, 439; Köprülü III, 234 mukarrar; Brockelmann G II, 443 i S II, 659

Početak (l. 52b):

أوله: الحمد لله الّذي هدانا للعلم والإيمان، ونهانا عن الكفر والعصيان، والصّلوة على نبيّه...محمّد المبعوث بخير الأديان...وبعد، فلمّا كان الإيمان أوّل ما يجب على الإنسان، وآخر ما يطلب عند نزع الأرواح عن الأبدان...فسمّيته بروضات الجنّات في أصول الإعتقادات...

Završetak (l. 66a):

آخره: وله الحمد على الإختتام والتتمّة، والصّلوة على رسوله محمّد هادى الأمّة وكاشف الغمّة وعلى آله وصحبه كبار المهمّة وخيار الأمّة. تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 2 u ovoj zbirci (v. bilješku na kraju djela na listu 66a).

5623. R-6491

Zbirka (مجموع), 2

L. 36; 20 x 12 (16 x 6,7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje, jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom sa preovlađujućom plavom bojom.

1. L. 1b-30b

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

2. L. 32a-36b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Isto kao br. 5287/3.

Početak ovdje (l. 32a):

أوله: إعلموا أصحابي وإخواني أنّ مذهب أهل السّنّة والجماعة على إثنى عشر شيئًا ...تعليكم بهذه الخصال...الإيمان هو الإقرار باللّسان والتّصديق بالجنان والإقرار وحده لا يكون إيمانًا لأنّه لو كان إيمانًا لكان المنافقون كلّهم مؤمنين...

Završetak ovdje (l. 36b):

آخره: في حقّ الكفّار أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5624. R-5271

شرح معدّل الصّلوة
ŠARḤ MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Naslov djela na listu 1a معدّل الصلوة شرحي

Komentar na kraće djelo معدّل الصّلوة o islamskoj molitvi (v. br. 5485/2) Osnovno djelo je napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgiwī, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine, a ovaj komentar nama nepoznati autor.

Dobrača II, 1434/2

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا من ثلّة ندبها لطاعته فانتدبه وناديها لعبادته فقامت بين يديه مائلةً..فلمّا رأيت رسالة معدّل الصّلوة للعالم الرّبّانىّ محمّد البركوي...شرعت في شرحه مع قصور البضاعة مستعينًا بمن يسمع لكلّ داع...

Završetak (l. 36a):

آخره: وهذا القدر من النّصح يكفي...اللّهمّ إنّي أسئلك بأسمائك الحسنى وبصفات العليا البصارة لنا ولهم على عيوبنا وقصورنا والتّوفيق لنا ولهم على طاعتك كما ترضى...ربّ **أوزعنى أن أشكر نعمتك الّتي أنعمت علىّ وعلى والدىّ وأن أعمل صالحًا ترضاه وأدخلنا برحمتك في عبادك الصّالحين.**

L. 36; 20 x 14,5 (16 x 8,5); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim rekovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na prvih desetak listova, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen i jedva čitljiv. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kartonski odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 36a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. 'Alī al-Fočawī (iz Foče) u četvrtak u posljednjoj dekadi mjeseca šabana 1149/1736. godine.

تمّت تمام عن يد العبد الفقير...أحمد بن على الفوچوي في أواخر شهر شعبان المعظّم في يوم الخميس سنة تسع وأربعين ومائة وألف سنة ١١٤٩

Na listu 1a bilješka sa ličnim pečatom da je vlasnik rukopisa 1227/1812. godine, bio Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikawī (Nikšić)

من ممتلكات صالح بن شعبان النقشكوي عفى عنهما الله العزيز القوى سنة ١٢٢٧

a na listu 36b bilješka, također sa ličnim pečatom, bez podataka o godini da je vlasnik rukopisa al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Faḍlullāh, poznat kao Sarhatli iz Sarajeva.

دخل في ملك الفقير...الحاجّ أحمد بن فضل الله الشّهير بسرحدلي...ساكن بوسنه سراى.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5625. R-3705

Zbirka (مجموع), 3

L. 53; 18 x 12,5 (14,5 x 8); 13-15 redaka. *Nasta'līq* i *nasḫ*, mjestimično vokalizovani, pisani oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, zapadnog porijekla. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa osnovnim tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom.

1. L. 1b-4a

فهرست طبقات أصحاب أبي حنيفة
FIHRIST ṬABAQĀT AṢḤĀB ABŪ ḤANĪFA

Popis učenjaka hanefijske pravne škole koji je sačinio Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača II, 899/8; Zürich I, 293; Köprülü I, 1014/25; Brockelmann G II, 953/123 i S II, 672

Početak (l. 1b):

أوّله: **طبقة أولى:** الإمام الأعظم، أبو يوسف، إمام محمّد، حسن بن زياد، حماد بن أبي حنيفة، أسد بن عمرو، نوح بن أبي مريم، أبو مطيع البلخي، شريك بن عبد الله، يوسف بن خالد، حفص بن غياث. طبقة ثانية: إسماعيل بن حمّاد، أبو سليمان بن الجرجاني...

Završetak (l. 4a):

آخره: **طبقة إحدى وعشرون:** مولى الفاضل أحمد بن كمال باشا وحيد دهره وفريد عصره، صاحب التّصانيف المقبولة المتداولة.

2. L. 4a-42b

كتاب مختصر في ذكر طبقات أصحاب الحنفيّة
KITĀB MUḪTAṢAR FĪ ḎIKR ṬABAQĀT AṢḤĀB AL-ḤANAFIYYA

Biografija učenjaka hanefijske pravne škole. Djelo čini cjelinu sa *Fihristom*, pod br. 1 u ovom kodekstu. Po jednim izvorima, napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, umro 940/1533. godine (v. Zürich I, 294), što je, sudeći po završetku malo vjerovatno, po drugima (v. Ahlwardt IX, 10026) 'Abdullāh as-Suwaydī, umro 950/1543. godine, dok prepisivač na kraju djela kaže da je ovo Ibn Kamāl-pašino djelo طبقات المجتهدين, što je pogrešno.

Početak ovdje (l. 4a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على نبيّنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، فهذا كتاب مختصر في ذكر طبقات الحنفيّة ذكرت فيه المشاهير من الأئمّة الّذين نقلوا علم الشّريعة في كلّ طبقة ونشروها بين الأمّة مع سلسلتهم على طبقاتهم وأحوالهم...

Završetak ovdje (l. 42b):

آخره: ثمّ إنتقل الفقه إلى طبقة المولى الفاضل أحمد بن كمال پاشا زاده وحيد دهره وفريد عصره أخذ من مولانا سنان پاشا ومولانا خواجه زاده وعن مولانا القسطلاني وعن مولانا عرب المفتي ومولانا لطفي المقتول توفّى رحمة الله عليه سنة أربعين وتسعمائة. وقد وقع الفراغ من إتمام طبقات المجتهدين لمولانا كمال پاشا زاده.

3. L. 45b-52b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Na listovima 40b-42b i 52b-53b razne mes'ele, dove i bilješke u vezi za tekstom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Na listovima 1a i 52b bilješka da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

وقف كتبخانه، قره كوز محمّد بك در موستار.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

5626. R-8033

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Kraće djelo o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, po hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ rođ. 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio u Kairu (Egiptu) 1032/1622. godine. Djelo je doživjelo više štampanih izdanja, a prvi put je štampano u Kairu 1276/1859. godine.

Kaḥḥāla III, 265-266; Sarkis II, 1117/1118; az-Ẓāhiriyya II, 270-271; Ahlwardt III, 3534; Tirana, 146, str. 112; Zürich I, 71; al-Ğibūrī I, 1924-1944, str. 568-573; Ḥ. Ḫ. II, 1982; Dobrača II, 1436/4; Brockelmann G II, 313 i S II, 430; Köprülü II, 76/2; Karatay a II, 4179-4180; Hasandedić, 44

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...قال العبد الفقير إلى مولاه الغنىّ أبو الإخلاص حسن الوفائي الشّرنبلالي الحنفي: إنّه إلتمس منّي بعض الأخلاّء عاملنا الله وإيّاهم بلطفه أن أعمل مقدّمة في العبادات...وسمّيته نور الإيضاح ونجاة الأرواح...

Završetak (l. 49b):

آخره: وهنا ما تيسّر جمعه للعاجز الفقير بعناية مولاه القوىّ القدير: **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله**...ويرزقنا ما تقرّ به عيوننا حالاً ومآلاً آمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين.

L. 49; 20 x 13 (13,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, ukrašen zlatnom bojom. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, sa oštećenom prvom koricom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 48b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ğa'far b. Muṣṭafā, poznatiji pod nadimkom Luqša-zāde, 23. rebiul-ahira 1197/1783. godine.

قد وقع الفراغ من تنميق هذه النّسخة الشّريفة على يد (ال) عبد الضّعيف جعفر بن مصطفى الملقّب بلقشه زاده غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين في الثّالث والعشرين من ربيع الآخر لسنة سبع وتسعين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف سنة ١١٩٧

Na listu 1a bilješke sa imenima dvojice vlasnika: Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Yūsī-zāde (Jusić) al-Mūstārī i al-Ḥāğğ Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović). Ispod bilješke prvog vlasnika otisnut i lični pečat sa imenom Ṣāliḥ.

- سعد بتملّكه صالح بن مصطفى يوسي زاده الموستاري عفا عنهما الباري.
- قد تشرّف باستصحابه الفقير المحتاج إلى كرم ربّه الغفور الحاجّ محمّد رشيد حافظ زاده.

Iz kolekcije nasljednika h. hfz. Asima Sirće iz Sarajeva.

5627. R-6696

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 37; 24 x 16,5 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova dužinom donjeg prereza do 5 cm dubine tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na naslovnoj strani tekst uokviren sa dvije crvene linije. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 37b) bilješka da je njegov prepis završen 1199/1785. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a, na više mjesta napisano ime ranijeg vlasnika Ḥāfiẓ 'Abdullāha, imama džamije u Gornjoj mahali iz 1252/1836. godine.

Na istom listu bilješka da je 1269/1852. godine, za sebe i svoju djecu poslije sebe, ovaj rukopis kupio 'Uṯmān Ḥifẓī-efendī.

إشتريت هذا الكتاب لنفسي ولأولادي بعدي ١٢٦٩ المشتري عثمان حفظي أفندي.

5628. R-5480

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 54; 17,5 x 12,5 (11 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Listovi 42-43 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom, odvojen od poveza.

Na kraju djela (v. l. 54a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Munlā 'Alī b. Ṣāliḥ u medresi u Mostaru, u petak, u mjesecu džumadel-ahiru 1262/1846. godine.

تمّ كتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الجمعة في شهر جمادى الآخر بعد العصر سنة إثنين وستّين ومائتين وألف مستار مدرسه سنده (!)...منلا علي بن صالح سنة ١٢٦٢

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5629. R-7217

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 49; 16,5 x 12 (12,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata, oštećen vlagom. Korice deformisane usljed duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na listovima 41a-48b dove za razne prilike.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis 1298/1881. godine, od Ḥusayna b. Muḥarrama Hamzića za jedanaest i pol groša otkupio Muṣṭafā b. Ḫalīl Blagajac-zāde.

دخل في سلك ملك الفقير بطريق الشرّاء من يد حسين بن محرّم حمزيك بقيمت غروش اونبر بجق وأنا ملكته سنة ١٢٩٨...وأنا الفقير مصطفى بن خليل بلغايه ج زاده.

5630. R-7136

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 41; 20 x 14,5 (13,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen, naknadno popravljan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, oštećene vlagom i dugotrajnom upotrebom rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 41a) bilješka da ga je prepisao ʻUṯmān b. Ibrāhīm. Godina prepisa namjerno izbrisana. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa putem nasljeđa od svoga oca postao Ṣāliḥ b. Munlā Aḥmad.

تملكه العبد الفقير بالإرث من أبيه صالح بن منلا أحمد.

Iz Mostara.

5631. R-5128

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 48; 18,7 x 13,5 (14 x 7,5); 16 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa

vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Prvi i zadnji list odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice deformisane zbog duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 48b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Maḥmūd. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5632. R-8034

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 50; 21 x 14,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasḫ tadwīnī*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Između listova ima dosta prljavštine i tragova od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je u Užicu prepisao Yāʻqūb b. Muṣṭafā. Nema podataka o godini prepisa.

كتبه الحقير الفقير يعقوب بن مصطفى غفر الله له ولوالديه باوژيچه.

Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5633. R-5275

واقعات المفتين

WĀQIʻĀT AL-MUFTĪN

Priručnik o raznim fikhskim pitanjima na arapskom jeziku, namijenjen prvenstveno za muftije. To je, zapravo, izbor iz raznih fikhskih djela, sačinjen da bi poslužio muftijama pri davanju fetvi. Sabrao i sredio

kazàsker u Rumeliji, a kasnije i kadija u Carigradu, 'Abdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammad al-Ḥalabī, Naqib-zāde, rođen 1014/1605., umro 1085/1674. godine u Carigradu. Djelo je poznato i pod opširnijim nazivom أعمال الجمع والتّدوين بواقعات المفتين.

Kaḥḥāla V, 308;

Napomena: Neki izvori (v. Ahlwardt IV, 4846; aẓ-Ẓāhiriyya II, 289-290; al-Ǧibūrī I, 1949-1953, str. 574-575; Şeşen, 277, str. 189-190; Köprülü II, 112 i III, 99/2; A. M. I, 602-603; Brockelmann G II, 387 i S II, 525; Dobrača II, 1483; Sarkīs II, str. 1869) ovo djelo pogrešno pripisuju mlađem autoru 'Abdulqādir b. Yūsufu al-Ḥalabiju koji je umro u Medini 1107/1696. godine i koji je, također, poznat pod nadimkom Naqib-zāde.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي بيّن الشرائع بإرسال نبيّه المختار، وزيّن منار الدّين بإنزال محكم كتابه عليه...فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير عبد القادر بن يوسف المعترف بالتّقصير: لمّا استخدمني برهة من الزّمان قبل هذا الأوان في تسويد أسولة النّاس وتصويرها ومقابلة الفتاوى...جمعت أثناء الخدمة المسائل الواقعة من الكتب المعتبرة والفتاوى المدوّنة وجعلتها مرتّبةً على الكتب كسائر المدوّنات...وسمّيتها بعدَ الجمع والتّدوين بواقعات المفتين...

Završetak (l. 223a):

آخره: في عتق المريض إبراء الوصيّ عن الدّين إن وجب بعقده حصّ عندهما وضمن ولا يصحّ عند الثّاني وإن وجب لا بعقده لا يصحّ عند الكلّ. بزازيّة في نوع في تصرّفات الأدب والوصيّ من الوصايا.

L. 226; 19,5 x 12,5 (14 x 7); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Citirani tekst iz drugih djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 223a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ǧunayd al-Amāsiyawī 1071/1660. godine.

سوّده الحقير الفقير جنيد الأماسيوي في سنة إحدى وسبعين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na osnovu ove bilješke, sa sigurnošću se može tvrditi da je ovaj primjerak, ako ne najstariji, onda sigurno među najstarijim u svijetu, jer je prepisan14 godina prije autorove smrti.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5634. R-8115

واقعات المفتين

WĀQI'ĀT AL-MUFTĪN

Isto kao br. 5633.

L. 188; 20 x 14,5 (15,5 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom. Prva tri lista odvojena od poveza i nevješto lijepljena. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Tekst preuzet iz drugih izvora nadvučen crvenom linijom. Skraćenice izvora pisane krupnim slovima i crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom preklopa i nevješto popravljan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1087/1676. godine, jer se u jednoj bilješci na listu 1a kaže da je te godine vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Muḥammad b. Manṣūr al-Maqāmī.

تملّكه العبد الدّاعي...السّيّد محمّد بن منصور المقامي...حرّر في جمادى الأولى لسنة سبع وثمانين وألف.

U drugoj bilješci na istom listu stoji da je kupovinom kasniji vlasnik rukopisa postao 'Abdullah(!), muftija u Livnu.

ثمّ انتظم إلى سلك ملكي بالابتياع الشّرعي وأنا الحقير عبد الله المأذون بإفتاء إهلونه.

Na listovima 1b i 2a bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

وقف هذه النسخة لله العلي الأعلى وأنا الفقير الحاج محمّد پاشا يسّر الله له ما يشاء.

Ispod bilješke na listu 2a otisnut lični pečat vakifa sa natpisom:

وما توفيقي إلا بالله، عليه توكّلت وإليه أنيب، عبده الحاج محمّد.

Iz Odbora IZ Travnik.

5635. R-5942

واقعات المفتين

WĀQI'ĀT AL-MUFTĪN

Naslov na šestom zaštitnom listu na strani *a* واقعات المفتي

Isto kao br. 5632

L. 215; 21,5 x 11,5 (15,5 x 6,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku deset zaštitnih listova. Na zaštitnim listovima 6b-8a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje, jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Citirani tekst iz drugih djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom i plavom bojom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Prvih deset zaštitnih listova popunjeno ličnim bilješkama bivšeg vlasnika, as-Sayyida Muḥammada, muftije u gradu Sarajevu. Ispod većine bilješki je napisano:

كتبه السيّد محمّد المفتي بمدينة سراى بوسنه

Na više mjesta je otisnut i pečat spomenutog vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5636. R-5829

واقعات المفتين

WĀQI'ĀT AL-MUFTĪN

Naslov na prvom zaštitnom listu واقعات المفتين بخطّ مؤلّفه

Isto kao br. 5633.

L. 220; 20,5 x 15 (15 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Citirani tekst iz drugih djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljen i popravljan dužinom hrbata. Prva kotica i preklop otkinuti i zagubljeni. Na zadnjoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka sa pečatom kasnijeg vlasnika sa natpisom مفخر إسلام عالم محمد حسيب iz 1239/1822-24. godine u kojoj se kaže da je djelo autograf, što je, sudeći po pismu, mastilu i papiru, malo vjerovatno.

Na listovima 217b-220a nalazi se fragment iz zakona قانون جديد na turskom jeziku (v. Dobrača II, 1922).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5637. R-5779

مرشد المتأهّل

MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Naslov na listu 1a هذا كتاب مرشد المتأهل

Uputa za valjane i čestite odnose u braku, kako za one koji su oženjeni, tako i za one koji se namjeravaju oženiti. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Iznīqī ar-Rūmī, Muḥyiddīn, umro 821/1418. godine.

Kaḥḥāla XI, 153; Ḥ. Ḫ. II, 1655; Köprülü II, 337/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 166; Şeşen, 1000, str. 531; Bratislava, 309, str. 231-232; al-Ǧibūrī I, 1826, str. 542; O. M. I, 144; Brockelmann G II, 225 i S II, 315; Dobrača I, 402/4, str. 252; Hasandedić I, 628,1, str. 237

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق من الماء بشراً وجعله نسبًا وصهراً، وصلّى الله على محمّد المبعوث بشيراً ونذيراً...وبعد، فلمّا رأيت نساء الزّمان تتزيّن بزىّ الفاحشات وتمشين في الأسواق ...ويخرجن إلى الحمام على أعين النّاس...

Završetak (l. 32b):

آخره: وكذا لا فرق بين من فعل ذلك من ماله أو مال اليتيم...قال النّبىّ عليه السّلام: خير بيت من المسلمين بيت فيه يتيم يحسن إليه وشرّ بيت من المسلمين بيت فيه يتيم يساء إليه، ويسعى على الأرملة والمساكين، فإنّه الجهاد وقيام اللّيل وصيام النّهار. اللّهمّ احيني مسكينًا وأمتني مسكينًا واحشرني مع المساكين. اللّهمّ إنّي أسئلك فعل الخيرات وترك المنكرات وحبّ المساكين، يا ربّ العالمين.

L. 32; 19,5 x 14 (14 x 9,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 32b) bilješka da je njegov prepis završen 1078/1667. godine.

قد ختم ...هذا الكتاب سنة ١٠٧٨

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5638. R-7619

مرشد المتأهّل

MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Naslov na listu 1a

Isto kao br. 5637.

L. 29; 21 x 13,7 (15,5 x 6,5); 25 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, odvojeni od poveza i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice ime ranijeg vlasnika, Muṣṭafā b. Ṣāliḥ.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5639. R-7158

مرشد المتأهّل

MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Djelo *Muršid al-muta'ahhil* (v. br. 5637) sa prijevodom na rutski jezik. Preveo Süleymān Sa'deddīn (v. Karatay t II, 2859).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي خلق من الماء بشراً وجعله نسبًا وصهراً، وصلى الله على محمّد المبعوث بشيراً ونذيراً...وبعد، وقتاكه زمانه خاتونلري لباس فاخره ايله زينت ايدوب وسوقلرده ومحلرده كزرلر تنهاده ايتدوكلريني اكلرده...

Završetak (l. 53b):

آخره: وكتابت اوكره ده وعلمدن محتاجُ اليه اولان علمي اوكره ده يوز كجلك اوكرده واوق اتمق اوكرده عظيم ...اولور.تمّت تمام.

L. 53; 17 x 12 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima, do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom. Između

listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Mustafe Nukera iz Prusca.

5640. R-4987

Zbirka (مجموع), 2

L. 48; 19,5 x 11,5 (14,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-12a

(باب شروط الصّلوة)

(BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ)

Isto kao br. 5383/3.

Na kraju djela (v. l. 12a) bilješka da je njegov prepis završen 1170/1756. godine.

2. L. 13b-48a

صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلاة

ṢAFWA AL-MANQŪLĀT FĪ ŠARḤ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Komentar na arapskom jeziku rasprave o namazu u kojoj se obrađuje osam uslova za namaz (v. *Ahlwardt III, 3538; Zürich I, 72; Dobrača II, 1322/3*). Nisu poznati ni autor osnovnog djela ni ovog komentara. Neki

izvori (v. *Dobrača II, 1322/4; Zürich I, 75; ar-Riyāḍ VI, str. 149*) ovaj komentar pripisuju Aḥmadu b. Sulaymānu b. Kamāl-paši (umro 940/1533. godine).

aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 334; Şeşen, 311, str. 200; Kairo I, str. 443

Početak (l. 13b):

أوّله: الحمد لله الّذي نزّل القرقان وجعل العبادة سببًا لفلاح الإنسان...فلمّا رأيت هذا المختصر متداولاً بين الطّالبين ولم يكن له شرحًا وافيًا (!) فشرحته بقدر الإمكان بعون الله الملك المنّان وسمّيته صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلاة...

Završetak (l. 48a):

آخره: اللّهمّ يسّر لنا ولجميع المسلمين دخول الحرمين الشّريفين وزيارة روضة سيّد الثّقلين واجعل خاتمتنا بالإيمان والإسلام يا ذا الجلال والإكرام وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5641. R-5440

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṬAMĀNIYA)

Kratka risala na arapskom jeziku o uslovima za valjanost namaza, od nama nepoznatog autora. Moguće je da se ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Dobrača II, 991/3: Zürich I, 72, str. 62; aẓ-Ẓāhiriyya II, 302; Ahlwardt III. 3538; Popara-Fajić VII, 4727/2; ar-Riyāḍ VI, str. 147

Početak (l. 1b):

أوله: باب شروط الصّلوة وهى ثمانية، الأوّل: الوضوء بالماء المطلق أو التّيمّم بالتّراب عند عدم الماء، والثّاني: طهارة الثّوب من المنى والبول والغائط وما أشبهها...

Završetak ovdje (l. 7b):

آخره الموجود: باب واجب الغسل: وهى على نوعين على النّوع الأوّل حقيقيٌ كإنزال المنى على وجه الدّفق والشّهوة بين الرّجل والمرأة في حالة النّوم واليقظة والنّوع الثّاني...كأن يستيقظ فوجد شيئًا من منىٍ او مذىٍ يحكم عليه الغسل إحتياطا وهو عند أبي حنيفة رحمة الله عليه . تمّ تمام.

L. 7; 17 x 12 (13 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5642. R-7150

Zbirka (مجموع), *2*

L. 104; 17,5 x 11 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list naknadno dopisan. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-7a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṬAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 7b-104b

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Naslov na početku هذا كتاب المنتخب

Isto kao br. 5373.

Na kraju prvog djela u zbirci (v. l. 7a) bilješka da je njegov prepis završen u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 942/1535. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أوائل ربيع الأوّل سنة ٩٤٢

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muharema-ef. Omerdića (v. pečat na prvom i zadnjem zaštitnom listu).

5643. R-5182

Zbirka (مجموع), *3*

L. 53; 19 x 14 (13 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi doghvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-8a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṬAMĀNIYA)

Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا كتاب شروط الصّلوة

Isto kao br. 5641.

2. L. 8a-9b

نمازلق

NAMĀZLIK

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Zürich I, 434, str. 263

Početak (l. 8a):

أوّله: دين إسلامك شرطلري اوتوز اوچدر بشبى: شرائط إسلامدر بشدر أوّلكسي كلمه، شهادتدر يعني أشهد أن لا اله إلاّ الله وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...

Završetak ovdje (l. 9b):

آخره: نمازك شرطلري اون ايكيدر التي ايچنده داخي طشنده كي اولان طهارت ستر عورت وقت بلمك ابدست ايله نيّت هم استقبال بيت الله. تمّت تمام.

3. L. 11a-51b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على المؤمنين والمؤمنات بكلّ أفعالها ما داموا في الحيوة الدّنيا قوله: شريعة يعني طريقة من طرائق الأنبياء. وشرعت هذه الخمس الصّلوة (!) في ليلة المعراج ...وكان الأنبياء يصلّون ما شاؤوا من الفرائض والنّوافل ولم يوقّت عليهم وقت معلوم...

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والأذن موضع اسماع الأذان والإقامة للصّلوة والرّجل موضع المسح على الخفّين والوجه موضه الحسن. والثّالث: الأعضاء كاللّسان والعينين والشّفتين واليدين والكعبين يعني اللّسان موضع الشّكر والذكر والتّضرّع والعينين موضع الرّوية والعبرة والرّجة والشّفقة...

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Na listu 52a ipisano 1149, što bi mogla biti godina prepisa 1149/1736.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5644. R-5524

Zbirka (مجموع), *3*

L. 56; 15,5 x 10,5 (11 x 16,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-9b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 10b-17b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov na početku هذا كتاب فقه الكيداني

Isto kao br. 5308/2.

3. L. 20b-56a

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا كتاب حمزه أفندي

Rasprava na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima u vezi s tim sa šerijatsko-pravnog gledišta, poznata još i pod nazivima: *Bay' wa širā risālası i Risāla al-bay' wa aš-širā'*. U raspravi se govori o privrednom pravu i trgovačkom i esnafskom moralu. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī, oko 1089/1678. godine.

Dobrača I, 235/4 i II, 1592/1; Fajić III, 2059/2; Popara-Fajić VII, 4698/2; Zürich I, 521

Početak (l. 20b):

أوّله: الحمد لله الّذي بيّن الحلال والحرام، وجعل التّعليم والتّعلّم كمال الأنام...أمّا بعد، هر انسانه علم حالنى بلمك ومقتضاسنجه عمل ايتمك لازمدر...

Završetak ovdje (l. 56a):

آخره: اللّهمّ اجعل خاتمنا خيراً بحرمة حبيبك المصطفى ونبيّك المجتبى عليه أفضل الصّلوات وأكمل التّحيّات وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا بأفضل الكرامات...والحمد لله ربّ العالمين.

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Ǧa'far Ḫawāǧa 1171/1757. godine.

كتبه الحقير مصطفى بن جعفر خواجه...سنة احدى وسبعين ومائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5645. R-5543

Zbirka (مجموع), 2

L. 17; 15 x 10,5 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-6a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Naslov na početku: هذا كتاب شروط الصّلوة

Isto kao br. 5641.

Završetak ovdje (l. 6a):

آخره: **باب الغسل المسنون** عند أبي حنيفة رحمه الله وهو أربعة: الأوّل غسل الجمعة والثّاني غسل العيدين والثّالث غسل الوقوف بعرفة والرّابع غسل الإحرام. تمّ تمام.

2. L. 9b-17b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 17b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الباب الثّامن** في المباحات وهى أحد عشر، العامّ ثمانية ...الثّامن في المفسدات وهى في التّحقيق خمسة على العموم...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5646. R-7289

Zbirka (مجموع), 3

L. 37; 21 x 14,5 (16 x 11,5); 16-20 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, teško oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-9b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

Između redaka dodat prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 10b-21b

لغت اسم الله (لغت الله تكري)

LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora. Rječnik je urađen po pojmovima, a ne po alfabetu. Arapske riječi pisane su u jednom, a prijevod njihovog značenja na turskom jeziku u drugom redu. Rječnik sadrži oko 1000 riječi za najnužniju konverzaciju.

Dobrača I, 147/2; Boškov I, 114; Popara-Fajić VII, 4530/6

Početak (l. 10b):

أوّله: الله النّبىّ الرّسول الملك الملائكة

تكري پيغمبر الچى فرشته فرشته لر

Završetak ovdje (l. 21b):

آخره: وقل لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله...وصلّى الله عليه وسلّم اللّهك صلوات وسلام انك ارزينه اولسون. تمّت تمام.

3. L. 22a-37b

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HADIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Naslov na početku هذا كتاب دانستن

Kratak perzijsko-turski rječnik za početnike. Napisao Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 594/4 i 722/3; Trako, 220, str. 121; Boškov I, 101, str. 73; Popara-Fajić VII, 4486/2; Rieu t, 141; Flügel I, 145; Pertsgh, VPH, 121;

Početak (l. 22a):

أوله: دانستن شناختن آموختن خواندن
بلمك اكلمك اوكرنمك اوقومق

Završetak (l. 37b):

آخره: ده هزار پست هزار سي هزار چهر هزار
١٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠ ٣٠٠٠٠ ٤٠٠٠٠

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5647. R-5329

Zbirka (مجموع)*, 2*

L. 89; 20 x 13 (14 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva dva lista naknadno dopisana. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 10b-89a

المقدّمة في العبادات

AL-MUQADDIMA FĪ AL-ʻIBĀDĀT

Kratak priručnik o islamskom obredoslovlju, s posebnim osvrtom na namaz, od nama nepoznatog autora.

ar-Riyāḍ VI, str. 197

Početak (l. 10b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد البشر رسول حبيب ربّ العالمين محمّد...فاستمع يا أهل الإيمان ما نقلوا عليكم من المقال فإنّ فيه بيان الأعمال من الصّلوة والطّهارة...

Završetak (l. 89a):

آخره: فجمع تلك المسائل المذكورة من الهداية ومخزن الفقه والوقاية والكنز والمختار وشروحها وعيون المذاهب وشرح مجمع البحرين ومنية المصلّى والبدايع...وغيرها من المستنبط تمّت المقدّمة.

Na kraju rukopisa (v. l. 89a) bilješka da je djelo prepisano 1204/1789. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

5648. R-5223

Zbirka (مجموع)*, 4*

L. 56; 14 x 10 (10 x 6); 9-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-10a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 11a-40b

(أوراد وأذكار مختلفة)

(AWRĀD WA AḎKĀR MUḪTALIFA)

Zbirka molitvi (dova) na arapskom jeziku za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača. Prijevod pojedinih dova na turskom jeziku dat je između redaka osnovnog teksta na arapskom jeziku.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص في أوله. أول الموجود: الشّديد والقوّة المتين، أنت الدّائم القائم الوارث المنعم المفضّل النّافع الضّارّ الرّؤف الرّحيم أحطتَ بكلّ شيئ علماً وأحصيت كلّ شيئ عدداً، اللّهمّ لا تشمت بنا عدواً ولا حاسداً أبداً، إنّك على كلّ شيئ قدير برحمتك يا أرحم الرّاحمين...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: اللّهمّ أنت خلقتني وأنت تطعمني وأنت تسقيني وأنت تميتني وأنت تحييني...دخي بو دعاىٔ مراد ايچون اوقنسه: اللّهمّ بحرمت محمّد نجّني من كلّ كرب. تمّت تمام.

3. L. 41b-45b

قصيدة في مدح قدس شريف لمجهول

QAṢĪDA FĪ MADḤ QUDS ŠARĪF LI MAĞHŪL

Spjev na turskom jeziku u pohvalu Jerusalimu (Qudsu), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 41b):

أوله: قيب رومي توجّه قدسه قلدم   وصال شوقيله يا بن يقلدم

حقوك عونله مقصودمي بلدم   شكر كوردم كلوب قدسي شريفي

Završetak (l. 45b):

آخره: بحمد اللّه دشمن دكل عياندر   زيارت ايتد كم سلطان جاندر

نهاني عاشقي در چوق زماندر   خليلي انبيانك روضه، سينه.

4. L. 47b-50b

نمازلق

NAMĀZLIK

Naslov na početku krupnim slovima هذا كتاب نمازلق

Kratak priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1561/2

Početak (l. 47b):

أوله: صباح نمازي درت ركعتدر أولْ إيكي ركعتْ سنّتْ آندنْ إيكي ركعتْ فرْض قله. اويْله نمازي اونْ ركعتدر أولْ درْت ركعتْ سنّتْ آندنْ درْت ركعتْ فرْض آندنْ إيكي ركعتْ صوك سنّتن قله...

Završetak (l. 50b):

آخره: نرْجو رحْمتكَ وَ نخْشى عذابَك إنّ عذابَك الجدّ بِالْكفّارِ مُلْحِق، ربّ اغفرْ وَ ارْحمْ وَأنْتَ أرْحمُ الرّاحِمينَ.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5649. R-8121

منقولة الدّلائل

MANQŪLA AD-DALĀ'IL

Komentar na kratku risalu o uslovima za namaz *Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā wa hiya ṯamāniya* (v. br. 5641). Nama dostupni izvori nigdje ne spominju autora djela sa ovakvim naslovom. Međutim, na osnovu rukopisa br. R-1799 (v. Dobrača II, 1514) sa sigurnošću se može ustanoviti da je autor Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom al-Adanī, umro poslije 1085/1674. godine, koji u uvodu svoga drugog komentara كتاب الحياة شرح شروط الصّلاة na isto ovo djelo kaže da je napisao i drugi komentar pod nazivom *Manqūla ad-dalā'il*.

– وقد بيّنّا الوضوء لغةً واصطلاحًا في شرحنا شروط الصّلاة المسمّى بمنقولة الدّلائل...

Kaḥḥāla II, 249; Dobrača II, 908/3 i 1514; aẓ-Ẓāhiriyya I, 289; A. M. II, 441

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي نوّر قلوبنا بأنوار شروط الصّلاة، وشرح صدورنا بضيا، حفظ أدلّة أركان الصّلاة...فلمّا رأيت هذا المختصر متداولاً بين الطّلبة...أردت أن أشرحه وأبيّن علله فكتبتها بنقلها لتكون مقبولة عند الفقها،...وسمّيته منقولة الدّلائل لأنّه مذكورة المناقل...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **والثّاني** أي: من المستحبّات **النّظر في الركوع إلى قدميه** أي: ينظر المصلّي في حالة الركوع إلى ظهر قدميه لأنّ الله تعالى أمرنا بالخضوع في الصّلاة حيث قال تعالى: **وقوموا للّه قانتين** أي: خاشعين...

L. 10; 20,5 x 15 (15 x 8); 23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slivima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i razasuti. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

5650. R-7179

Zbirka (مجموع), *2*

L. 76; 15 x 10 (12 x 7,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-66b

شرح باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Komentar na arapskom jeziku na poglavlje o namazu *Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā wa hiya ṯamāniya* (v. br. 5641) od nama nepoznatog autora, nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **إجماع الأمّة**، فإنّ الأمّة قد إجتمعت من لدن رسول الله صلعم إلى يومنا هذا على فرضيّة الصّلوة والزكوة من غير نكير ولا ردّ رادّ وإجماع الأمّة يؤمن أقوى الحُجَج بأن يكون **قوله** ، م له دليلاً فإنّه قال: لا تجتمع أمّتي على الضّلالة...

Završetak (l. 66b):

آخره: والرّابع من الغسل المسنون غسل الإحرام، هذا أيضًا مستحبّ ومن الإغتسال المندوب الغسل لوقوف بمزدلفة ولدخول مكّة والمدينة. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

2. L. 70b-75a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdulqādir b. Qūrd Aḥmad u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1092/1681. godine (v. bilješku na listu 66b).

كتبه الفقير المحتاج عبد القادر بن قورد أحمد في أوائل شهر ربيع الأوّل...سنة إثنى وتسعين وألف سنة ١٠٩٢

5651. R-8215

شرح باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5650/1.

Između redaka dodat prevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: والزكوة من غير نكير ولا ردّ رادّ وإجماع الأمّة يؤمن أقوى الحُجج بدليل ما رُوِىَ عن النّبىّ صلّى الله عليه وسلّم أنّه قال: لا تجتمع أمّتي على الضّلالة...

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا السُّنّةُ فما رُوِىَ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ وَجَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ البجليّ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قال: بُنِىَ الإِسْلاَمُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ وَإِقَامِ الصَّلوةِ...

L. 6; 17 x 12 (15 x 9); 8 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i interlinearni prijevod na turskom jeziku pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije iz XV stoljeća.

Iz kolekcije hfz. Asima-ef. Sirće.

5652. R-7192

Zbirka (مجموع), 4

L. 74; 21 x 15 (15 x 8); 17-23 retka. *Nasḫ i nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Na pojedinim listovima velike tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-24a

شرح باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5649/1.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل مقيم الصّلوة في جنّات تجري من تحتها الأنهار...وبعد، فإنّ المصنّف لمّا ألّف رسالة من العلوم الشّرعيّة...إلتمس من أصحاب الوداد أن أشرحها شرحًا يشفي جميع عويصاتها...والمصنّف بوّب هذه الرّسالة على أبواب منها: **باب شروط الصّلوة** إعلم أنّ شروط جمع شرط وهو في اللّغة العلامة وفي الشّرع ما يتوقّف عليه وجود الشّئ وصحّته...**وهى ثمانية** قال الزّاهدي في شرحه للقدوري: وشروط الصّلوة عندنا سبعة ...

Završetak ovdje (l. 24a):

آخره: **إعلم بأنّ الغسل أحد عشر نوعًا** خمسة منها فريضة وهو الغسل من النقاء الختانين ومن إنزال الماء، والإحتلام والحيض والنّفاس وأربعة منها سنّة غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم هذا (وإن) لم يكن جنبًا، فإن أجنب ولم يغسل حتّى أسلم اختلف المشايخ فيه.

2. L. 24b-43b

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة

AR-RISĀLA AL-MUNĪRA LI AHL AL-BAṢĪRA

Rasprava sa područja propovijedi i tasavvufa o vjerovanju, vjerskim dužnostima i poukama. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Dobrača II, 1030/5 i Fajić III, 2147/11; Ḥ. Ḫ. II, 1888; A. M. I, 142; Brockelmann S II, 672

Napomena: Neki izvori (*v. Ahlwardt II, 1864; az-Ziriklī VIII, 181; Şeşen, 448, str. 264*) navode da je autor ovog djela Yaḥyā b. 'Umar, poznatiji pod nadimkom Minqārī-zāde ar-Rūmī, umro 1088/1677. godine.

Početak (l. 24b):

أوّله: الحمد لله الّذي أعلى معالم العلم وأعلامه، وأظهر شعائر الشّرع وأحكامه، وبعث إلى خلقه رسوله، ليظهر دينه، ويقهر أعدائه، ويحلّ ما أحلّه، ويحرّم ما حرّمه...وبعد، قال العالم الفاضل الكامل المولى شمس الدّين أحمد بن سليمان بن كمال: جمعت هذه الرّسالة على أحسن المنوال مختصرةً لتكون للرّاغبين مفيدةً وسمّيتها منيرةً...

Završetak (l. 43b):

آخره: وكلّ ذلك حرام وضلال وفساد في الدّين على الخلق ولم ينقل شئ في ذلك من الصّحابة والتّابعين رضوان الله تعالى عليهم أجمعين.

Na kraju djela (v. l. 43b) bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. 'Alī u kadiluku Radoviš, 5. redžeba 1132/1720. godine.

تمّت هذه الرّسالة على يد أضعف العباد أحمد بن علي...في قضاء رادوش في شهر رجب المرجّب في يوم الخامس قبل صلوة العصر سنة إثنين وثلثين ومائة وألف.

3. L. 46b-54b

(باب في ذكر أهل الجنّة)

(BĀB FĪ ḎIKR AHL AL-ĞANNA)

Fragment na arapskom jeziku iz nekog opširnijeg djela o eshatologiji, od nama nepoznatog autora. Naslov dat prema sadržaju. U njemu se opisuje uživanje vjernika u raju.

Početak ovdje (l. 46b):

أول الموجود: وكُلَّ إنسانٍ أَلْزَمْنَاهُ طائِرَهُ فِي عُنُقِه قال إبن عبّاس: يعني خيره وشرّه مكتوب عليه لا يفارقه...ونُخْرِجُ له يَوْمَ القِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُوراً...في ذكر أنّ فيها سفرجلاً وتفّاحًا ورُمّانًا وَ وخًا ومشْمِشًا...ولكلّ مؤمن غصن من أغصانها...

Završetak ovdje (l. 54b):

آخره: فلك الحمد يا توّاب حمداً كثيراً طيّبًا مباركًا وصلّى الله على خير خلقه محمّد وآله وصحبه الطّيّبين الطّاهرين وسلّم تسليمًا كثيراً.

Na kraju djela (v. l. 54b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Darwīš b. Muḥammad 8. ramazana 1037/1628. godine.

وقد وقع الفراغ من تحريره...على يد...درويش بن محمّد غفر الله له ولوالديه في (ال) يوم (ال) ثامن من شهر الله المبارك رمضان لسنة سبع وثلثين وألف.

4. L. 64b-73b

كتاب الحديث

KITĀB AL-ḤADĪṮ

Kraća zbirka hadisa. Sabrao Muḥammad b. 'Umar b. Muḥammad al-Baġawī, Abū 'Abdullāh, čija nam je biografija nepoznata.

Brockelmann S I, 625

Početak (l. 64b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام الأجلّ شيخ الإسلام...جمال السّنّة أبو عبد الله محمّد بن عمر بن محمّد البغوي رضى الله عنه: أخبرنا أحمد بن عبد الملك الخاقاني العطار البزازي قال: قد ثنا مرزبان أبو علي الفقير قال: حدّثنا أبو العبّاس الخضر بن الحسن الورّاق الطبري...قال: حدّثنا أنس بن مالك رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: إنّ أمّتي في سائر الأمم كالقمر في النّجوم لها ألف ألف ملك إلى الصّباح...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 73b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: إذا كان يوم القيامة واستقرّ أهل الجنّة في الجنّة وأهل النّار في النّار يؤتى بالموت في صورة كبش أملح وينادي مناد يا أهل الجنّة أشرفوا ويا أهل النّار أشرفوا فيُشرفون كلّهم فيقال لهم: أتعرفون هذا الموت فيذبح بين الجنّة والنّار...فيجلس الرّجال عند محمّد صلّى الله عليه وسلّم...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 3 u ovoj zbirci.

5653. R-7249

صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلاة

ṢAFWA AL-MANQŪLĀT FĪ ŠARḤ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5640/2.

L. 35; 17 x 10 (12,5 x 6,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Između redova prijevod pojedinih riječi na turski jezik. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, xsa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen sa po dvije linije crvene boje. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Korice dohvaćene vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizane.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5654. R-5092

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

L. 26; 16 x 10,2 (10,5 x 5,5); 7 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Prepisao za svoje potrebe Munlā Muḥammad b. Ša'bān (v. bilješku na kraju djela na listu 26a). Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na više mjesta pečat bivšeg vlasnika i vakifa sa natpisom *Muftija Abdullatif Đulbija (Nova Varoš, 1839 - Ulcinj, 1939) Gazi Husrev-begovoj biblioteci.*

5655. R-8210

Zbirka (مجموع), 4

L. 51; 16 x 10,5 (13 x 8); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-18a

باب شروط الصّلوة (وهي ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب شروط الصّلوة

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 18b-22b

(لغت أعداد)

(LUĠAT-I A'DĀD)

Rječnik arapskih brojeva od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 18b):

أوّله: واحد إثنى ثلث أربع خمس ست سبع ثمان

١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨

Završetak (l. 22b):

آخره: ستّين آلاف سبعين آلاف ثمانين آلاف تسعين آلاف مئة آلاف

٦٠٠٠٠ ٧٠٠٠٠ ٨٠٠٠٠ ٩٠٠٠٠ ١٠٠٠٠٠

3. L. 23b-37a

لغت اسم الله (لغت الله تكري)

LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Naslov na početku crvenim slovima هذا لغت عربي بودر

Isto kao br. 5646/2.

4. L. 38b-50b

(لغت تركي بوسنوي)

(LUĠAT-I TURKĪ BUSNAWĪ)

Naslov na početku crvenim slovima هذا لغت بلسان بوسنوي

Tursko-bosanski rječnik od nama nepoznatog autora.

Popara-Fajić VII, 4737

Početak (l. 38b):

أوّله: تكري پيغمبر إيمان إينانمق مسلمان طوغري

بوغ اسوتاج ويره ويروات تورچن پراوو

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود: چپلاق عورت پوشامق اورتي دترمك

غو ژنو پوستت پوقرو درشكات

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5656. R-1634

Zbirka (مجموع), 3

L. 65; 20,5 x 14 (15 x 8); 12-17 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-6b

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب الفقه

Isto kao br. 5309/2.

2. L. 11b-26a

سبحهء صبيان

SUBḤA-I ṢIBYĀN

Arapsko-perzijsko-turski rječnik za početnike, napisan u stihovima po uzoru na rječnik Ibn Firište ili Firište-oğlū-a. Još se pouzdano ne zna ko je autor ovog rječnika. Prema Dobrači i Traki, napisao ga je Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī iz Bosne (v. *Dobrača I, 592/4, str. 381* i *Trako, 214-219, str. 119-121*), čija nam je biografija nepoznata. Neki izvori (v. *Karatay t, 2008; TÜYATOK III, 3492 i Şeşen, 50, str. 23*) ovaj rječnik pripisuju Ibn Firište-oglu, umro 801/1399. godine, što je pogrešno. Dobrača navodi da je u jednom rukopisu u Orijentalnoj zbirci HAZU u Zagrebu br. 330 zabilježeno da je njegov autor izvjesni *Mufattiš al-Busnawī* (kontrolor Bosanac).

Dobrača I, 592/4, str. 381; Trako, 214-219, str. 119-121; Hasandedić, 86/1, str. 58; Boškov I, 108, str. 76-77; Popara-Fajić VII, 4602-4603; Wiesbaden XIII/3, 222; Flügel I, 120; Karatay t, 2008; TÜYATOK III, 3492; Şeşen, 50, str. 23; Gölpinarli III, 3120/1

Početak (l. 11b):

أوله: نام خدا ذكر ايده لم ايتدا   منزل مقصوده اودر رهنما

Završetak (l. 26a):

آخره: بر عمل قبل ساكه اوله يارغار   بر اثر قوناكه قاله يادكار.

3. L. 27b-62b

إنشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka za sastavljanje dokumenata i pisama na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 27b):

أوله: عزّتلو رفعتلو قرانداشم حضرتلرينك مجلس صفا...

Završetak (l. 62b):

آخره: أمّا دنياده تكريلق دعواسي ايدن درت كسه ايدي بري نمرود عليه اللّعنه، ايكنجي فرعون عليه اللّعنه اوچنجي بحت النّصر عليه اللّعنه دردنجي شدّاد عليه اللّعنه حكايتلري مشهور.

Na kraju djela, na listovima 63a do 65a, dat je spisak pojedinih perzijskih i arapskih riječi koje se često koriste u navedenim obrascima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5657. R-8209

Zbirka (مجموع), *8*

L. 43; 20 x 13,5 (15 x 8,5); 12-15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-15b

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب شروط الصّلوات

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 18b-20b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku crvenim slovima اكر صورسلر نمازون اولي ندر وآخري ندر

Isto kao br. 5436/2.

Početak ovdje (l. 18b):

أوله: أولي وآخري فاتحه سورسيدر **مسئله**: نمازون نيله تمام اولور **الجواب**: قرآنيله وشرع محمّد ايله...مسلمانسين ديه آمنت بالله آخرنه دك. **مسئله**: ابدستك نون اوزرينه الورسون **الجواب**: نيّت اوزرينه عبادت ايچون مرضا ، رحمن ايچون...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخره: پيغمبرمز محمّد، دينمز دين إسلام، كتابمز قرآن، قبله مز كعبه، إعتقادمز مذهب أهل سنّت والجماعت، عملده مذهبمز امام عظم(!)، ذرّيتمز آدم، ملّتمز ملّة اسلام امّة محمّد...الحمد لله.

3. L. 20b-32a

كتاب إبليس
KITĀB-I IBLĪS

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i poslanika Muhameda a.s., od nama nepoznatog sastavljača. Priča je na turski jezik prevedena sa arapskog. Poznata je i pod nazivom إبليس نصيحتي.

Dobrača I, 590/7, str. 374; Fajić III, 2464/2; Rieu, str. 232

Početak (l. 20b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين...بلكل كه إبليس لعينك حضرت رسوله نصيحت خبر اتمسني بيان ايدر عربيدن تركيه ترجمه اولندي...

Završetak ovdje (l. 32a):

آخره: اللّهمّ قضاسنه راضي اولمق صمت سكو اتمك چوق سويلمك عزله حلقدن ايرلمق قونشمه مق انا،ت هر شي تاني ايله طوتمق...عبادت صدقه دوستلق اكوتمك الفت حلق ايله بر حوشيچه درلمك. تمّ تمام.

4. L. 32b-33b

علم حال (قرق يدي فرض)
'ILM-I ḤĀL (QIRQ YEDI FARḌ)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku u kome se govori o 47 osnovnih vjerskih dužnosti (farzova), od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2581/4

Početak (l. 32b):

أوله: مسلمان اولان آدمه قرق يدي فرضي بلمك كروردر اولا حقّ تعاليتك برلكينه دليل والهكم اله واحد لا اله الا هو الرّحمن الرّحيم ذات شريفنه دليل ليس كمثله شيئ وهو السّميع العليم صفات شريفنه دليل قل هو الله أحد...

Završetak (l. 33b):

آخره: قعده، اخيره ده تشهّد مقداري اتورمقدر اون بشنجيسي قصد ايدوپ نمازدن چقمقدر قرقنجي حلالِ حلال بلمك قرق يدنجي حرامي حرام بلمكدر. تمّ تمام.

5. L. 33b-36a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 33b):

أوله: تكريم الله تعالى حجّت ودليلم الحمد لله ربّ العالمين، **قل أعوذ بربّ النّاس ملك النّاس اله النّاس** پيغمبريم محمّد المصطفى صلّى الله تعالى عليه وسلّم حجّت ودليلم وما أرسلناك إلاّ كافّةً للنّاس وما محمّد إلاّ رسول....

Završetak (l. 36a):

آخره: وهركيم غايت مريض اولسه علاج ايدوپ چاره بولمسه هر صباح اوچركرّه اوقيه بإذن الله تعالى حستلكي ضايع اوله إن شاء الله تعالى بو دعايره كاتيله من شكّ فقد كفر.

6. L. 36a-39a

دعاء سرخ باد
DU'Ā' SURḪ BĀD

Dova na arapskom jeziku pod perzijskim naslovom دعاء سرخ باد protiv crvenog vjetra. Dova je slabe vjerodostojnosti i u njoj ima raznih grešaka.

Dobrača II, 1561/1; Ahlwardt III, 3649/37

Početak (l. 36a):

أوله: أيّها الأكبران الأسودان أعوذ بالله ممّا قضى الله ربّي وربّكما وخالقي وخالقكما وحافظي وحافظكما من جميع العين والأمراض والعافات والعاهات والعلل والجنون والجذام وبحقّ هذه الأسماء العظام الجامعة...

Završetak (l. 39a):

آخره: وخلصه من الرّيح الأحمر يا ربّ يا مجيب الدّعوات أجب دعاءنا والحمد لله ربّ العالمين وصلى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلم تسليمًا كثيراً.

7. L. 39a-42b

رساله، بي نماز

RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Pobožna pjesma na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o patnjama koje čekaju onoga ko ne obavlja molitvu (namaz).

Zürich I, 438; Boškov I, 57; Trako-Gazić 498

Početak (l. 39a):

أوّله: اشت أى بى نماز اولان أوّل يوجه الله نه ديمش...

Završetak (l. 42b):

آخره: بو سُوز لرى خُوشجَه ديمش فَىْ نَه مَعْلونْدُرْ بى نَمَازْ.

8. L. 42b-43b

لغت فرشته اوغلي

LUĠAT-I FIRIŠTE-OĞLU

Arapsko-turski rječnik u stihovima. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdulmağīd Firište-oğlu, umro prije 879/1474. godine.

Karatay I II, 2005; Wiesbaden XIII/4, 467; Nametak IV, 3015/5; Popara-Fajić VII, 4480/1; Flügel I, 109, str. 116; Rieu CTM, 136; Trako-Gazić, 493/1; Şeşen, 39, str. 18

Početak (l. 42b):

أوّله: حمد ثابتدر اول الله كه عالمي عالما ايله بز تدي...

Završetak ovdje (l. 43b):

آخره: تركي ترجمه اكتفاء اتدم نافع اولّه إن شاء الله تعالى.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5658. R-8208

Zbirka (مجموع), *17*

L. 261; 16,5 x 11,5 (13 x 8); 9-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-14b

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب شروط الصّلوات

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 15-39b

لغت اسم الله (لغت الله تكري)

LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Naslov na početku لغت عربي تركچه

Isto kao br. 5646/2.

3. L. 40b-45a

خدا ربّم

ḪODĀ RABBUM

Katehizis o islamskoj vjeronauci u stihovima na turskom jeziku. Dobrača (v. I, 155/2) smatra da je autor ove poeme Ibrāhīm Ḥaqqī

Erzerūmī, umro 1195/1780. godine, jer se u primjerku poeme u rukopisu br. R-4336 koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u jednom stihu spominje ime Ḥaqqī. Spaho smatra da bi autor poeme, prema posljednjem stihu u jednom rukopisu (v. Spaho, str. 81-82) mogao biti pjesnik Sun'ī, a prema posljednjem stihu u dva druga rukopisa Ḍa'īfī. Ime Ḍa'īfī je i u rukopisu br. 500 (v. Trako-Gazić, 500, str. 265).

Dobrača I, 155/2, str. 126 i II, 1621/5, str. 691; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636/7; Zürich I, 496-497; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara-Fajić VII, 4605/3

Početak (l. 40b):

أوله: خُدا رَبُّمْ نَبِيُّمْ حَقًا مُحَمَّدْ دُرْ رَسُولُ اللّٰهْ   هَمْ اِسْلاَمْ دِينِدُرْ دِينُمْ كِتَابُمْدُرْ كَلاَمُ اللّٰهْ . .

Završetak (l. 45a):

آخره: حَقْ تَعَالى ايدَه وَارُوكُزْ بِلجَه جَنَّتَه كِيدُكْ رَاحَتْ أُولُوكُزْ.

4. L. 45b-51a

وسيلة النّجاة (مولد النّبى)

WASĪLA AN-NAĞAT (MAWLID AN-NABĪ)

Mevlud - spjev o rođenju vjerovjesnika Muhammeda. Spjevao na turskom jeziku u mesnevi stihovima Sulaymān Čelebī iz Bruse, imam osmanskog sultana Bajazida I (752/1351-825/1422), umro 825/1422. godine. Spjev je dovršen 812/1409. godine i smatra se najpoznatijim djelom osmanske religiozne književnosti.

Dobrača I, 149/5, str. 120; Nametak IV, 2760-2781; Hasandedić, 413/2; Spaho, 21/2; Zürich I, 589-590; Boškov I, 78; Trako-Gazić, 67-95; Ḥ. Ḫ. II, 1910; Karatay t II, 2263-2266; Flügel III, 1698; Pertsch, 363, str. 363

Početak (l. 45b):

أوله: الله آدين ذكر ايده لوم أولا   واجب اولدر جمله اشده هر قولا

Završetak (l. 51a):

آخره: امتكدن راضي اولسون اولمعين   رحمة الله عليهم أجمعين.

5. L. 51b-60b

(علم حال بوسنوي)

('ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ)

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 51b):

أوله: يَسِلْ مُؤْمِنْ يَسَامْ حقًا الحَمْدُ للهِ تَعَالى. إيمَانْ يَه مُوىْ صِفَتْ تَقُو يَه مُؤْمِنْ مُؤْمِنِيَه اوُنِى جُوَبِقْ شْتُونُو سِرْجُمْ وِيرُوِيَه اَيزَقُومْ إِقْرَارْ چِينِى شْتُو غُودْ يَه بُوغْ بُوسْلُو إ پَيغَمْبَرْ عَلَيْهِ الصَّلاَتُ وَالسَّلاَمْ اوُدْ بُوغَه دُونِيُو سُوَه يَه حَقْ...

Završetak (l. 60b):

آخره: علاَمَاتْ قِيَامَتْ بُوشْ بَا وِيرُوِيَمْ تَاشْ پَيغَمْبَرْ شْتُو غُودْ يَه رِقُو اقَازُو اوُدْ قِيَامَتْ عَلاَمَاتَا سُوَه يَه السِّتَا...دَجَّالْ كَه اِزَاكِى حَضْرَت عِيسَى عَلَيْهِ السَّلاَمْ سْتَابَا سَاكِي يَاقْكَه دَجَّاله اوُبِتِي إ تَاشْغَا كَه پَيغَمْبَرَا سُودُمْ غَمَلْ چِنِي. تمت تمام.

6. L. 61b-67b

تجويد لمجهول

TAĞWĪD LI MAĞHŪL

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/1, str. 112

Početak (l. 61b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بُونْدَ نْصُكْرَه حُرُوف هَجَانْ يِكِرْمِي سَكِزْ حَرْفْدِرْ يَدِيسِي قَالِين اوُقُنُور مَا بَاقِيسِي اِنْجَه اوُقُنُور قَالِين اوُقُنَانْ حَرْفلرْ خُصْ ضَغْط قِظْ...

Završetak (l. 67b):

آخره: بَابْ سَكْتَه قُرْآنِ عَظِيمُ الشَّانْدَه دُورتْ يَرْدَه: بِرِى سُورَه كَهْفْدَه **عِوَجًا قَيِّمًا** وبِرِى سُورَه يسـين **مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا** وبِرِى سُورَه قِيَامَدَه **وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ** وبِرِى سُورَه مُطَفِّفِينْدَه **كَلاَّ بَلْ رَانَ** كِي تَعْرِيفُ السَّكْتَه قَطْعُ الصَّوْتِ دُونَ النَّفَسِ. تمّ تمام.

7. L. 67b-83a

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/2, str. 113; Fajić III, 2541/4

Početak (l. 67b):

أوله: الحمد لله الذي أمرنا إلى قراءة القرآن بالتّجويد...صكره معلوم اوله كه تجويد قرآن تعلم اره وعورته فرضدر...

Završetak (l. 83a):

آخره: بَيَانِ تَكْبِير والضُّحَى ادَنْ اشَاغِي سُورَه اخِرنْدَه تَكْبِير كُتُورْمَكْ سُنَّتْدُرْ وَسُورَه اخِرِني تَكْبِيرَه اولَشْدُرْمَقْ جَائِزْدُرْ إلاَّ أَبْتَرِي وَصَدِي وَحَسَدِي اولَشْدِرْ مَسَه اولْبدر.

8. L. 83b-84a

(مخارج حروف)

(MAḪĀRIĞ-I ḤURŪF)

Kraća risala na turskom jeziku o pravilnom izgovaranju arapskih glasova (*tedžvid*), od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1633/4; Boškov II, 28; Trako-Gazić, 498, str. 260

Početak (l. 83b):

أوله: مَعْلُوم اوله كه بِكرْمي طَقُوزْ حَرْفُكْ أُونْ يَدِي مَخْرَجِي وَارْدُرْ **اولكي** مَخْرَج بُو غَازِين اِبْتِدَاسِيدُرْ أَنْدَنْ اِيكِي حَرْف چيقَر هَا ايله هَمْزَه **ايكنجي** مَخْرَج بُو غَازِين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 84a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أونْ درتنجي** مَخْرَجْ لِسَانك طرفي ايله صنو داغين بَطْني أون أُوستدْ شِلرِينِ طرفي در أنْدَنْ بِرْ حَرْفْ چيقَر فا...

9. L. 84b-99b

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Isto kao br. 5658/7.

10. L. 99b-101a

(ترتيب القرآن)

(TARTĪB AL-QUR'ĀN)

Kratka registar na turskom jeziku o broju ajeta, riječi i slova u Kur'anu, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela.

Početak (l. 99b):

أوله: باب قرآن عظيم الشّان ايچنده اولان آيات وكلمه وحروفات **بيان** آيات التي بيك آلتي يوز التمش آيتدر **بيان** كلمه يتمش التي بيك دورت يوز كلمه قرآن ايچنده واردر...

Završetak (l.101a):

آخره: باب قرآن عظيمده ايكي يرده يَوْمَئِذٍ ما باقي يَوْمَئِذ در بري سورت هودده وبري سورت معارجده در. تمّت تمام.

11. L. 101b-142b

لغت فرشته اوغلي

LUĠAT-I FIRIŠTE-OĞLU

Naslov na početku crvenim slovima فرشته اوغلي عبد الرّحمن

Isto kao br. 5657/8.

Završetak ovdje (l. 142b):

آخره: قوكشي جار واسئ حار منهمر آقچي رجل آبق كعب طريق خف ادك صق ثخين.

12. L. 143b-157a

لغت بوسنوي تركي

LUĠAT-I BUSNAWĪ-TURKĪ

Bosansko-turski rječnik od nama nepoznatog autora. Iz završetka se vidi da je rječnik završen 1152/1739. godine.

Popara-Fajić VII, 4489/2

Početak (l. 143b):

أوله: بوغ تكري بدنو بردر هم بدني وحدتي دوشه جاندر چوق آدم درلغي در ژيوتي

Završetak (l. 157a):

آخره: شويله بلسون نكته، سبحان كلام اولدي بيك بوز اللي ايكي ده بوسنجه تمام.

13. L. 157b-160b

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) djelimično na turskom, a djelimično na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 157b):

أوله: ربّمْ اللّٰه تعالى پيغمبرمْ حضرتِ محمّدْ مصْطفى صلّى اللّٰهُ تعالى عليْه وسلّمْ دينمْ دينِ اسْلام كتابمْ قرآنِ عظيمُ الشّانْ..أبو حنيفه مذهبي حقدرْ خطاده اولمق احتمال واردرْ سائري مذهبلرْ خطادرْ حقْ اولمقدرْ احتمالي واردرْ ربّي تعالى نك صفتلرْ بيانْ ايدرْ سواقومه چووقو اسْواقوىْ زني والاَ نااوجت ازنّات چترتايسْتْ صفاتا...پروي صفتْ وجودْ...

Završetak (l. 160b):

آخره: سكزنجي صفت تكوين شتو يه ريتْ تكوينْ اوْ بوغه ايما ستوارانه بوغْ سوريمْ ساتوارانمْ سواشتو ساتوارا شتو يه حجّتْ اى دليلْ دايه بوغْ ستوراجْ اللّٰهُ خالقُ كلّ شيْئٍ...اودْ قادا يه غوسپوديني بوغْ آدمْ پيغمبرا ستورْيو اودْندا سمْبا تورچنْ ايبودندا يه ناشا تورسقا ويرا پوستالاَ. تمّت تمام.

14. L. 161b-193a

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

15. L. 194b-198a

بيان مناجات رسول الله

BAYĀN-I MUNĀĞĀT-I RASŪLULLĀH

Kratka rasprava na turskom jeziku o molitvi Božijeg poslanika, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2581/7

Početak (l. 194b):

أوله: يوزمي دركاهه دوتدم ياغني برور دكار

دردومه درمان ايرشدر ياغني برور دكار

Završetak (l. 198a):

آخره: اول قيامت اسي سندن سن خلاص ايت جمله مزي

مصطفى ايه سن بغشله ياغني برور دكار. تمّت تمام.

16. L. 198b-211a

(مجموعة أحاديث مع الترّجمة الترّكيّة)

(MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ MA' AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA)

Zbirka kratkih hadisa sa prijevodom na turski jezik između redaka, od nama nepoznatog sakupljača i prevodioca.

Dobrača II, 1629/7

Početak (l. 198b):

أوله: قال النّبي: صحبة العاقل زيادة في الدّين وصحبة الجاهل نقصان في الدّين پيغمبر ديدي عاقل ايله صحبت ايلمك زياده در دينده دخي جاهل ايله صحبت ايلمك اكسكدر دينده قال النّبي: من ضحك خلف الجنازة أهانه اللّٰه تعالى يوم القيامة بين الخلائق ...

Završetak ovdje (l. 211a):

آخره: نسأل اللّٰه تعالى أن يرزقنا بالعلم والفهم ويبلّغنا منازل الأبرار ويحشرنا في زمرتهم وشرّفنا بشفاعتهم. تمّت تمام.

17. L. 211b-261a

(لغت عربي - تركي)

(LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora u kome su riječi poredane prema alfabetu, često u kombinaciji sa drugim riječima (u genitivnoj vezi) i kraćim frazama, pretežno citatima iz Kur'ana. Gornji naslov preuzet je od Dobrače (*v. Dobrača II, 1809/2*). Dvanaest primjeraka ovog rječnika obradio je Fajić (*v. Popara-Fajić VII, 4555-4567*) pod naslovom الإرشاد في اللغة koji je preuzeo od Hadži Halife (*v. H. Ḥ. I, 68*). Kako kod Hadži Halife nema podataka o oblasti niti početka djela, smatramo da je ovaj naslov slučajno isti. Autora kojeg Hadži Halifa navodi -Muḥammad b. 'Abd Rabbihī Abū 'Umar, nismo pronašli, ali postoji Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abd Rabbihī b. Ḥabib b. Ḥaydar b. Sālim al-Qurṭubī, Abū 'Umar, islamski učenjak, pisac i pjesnik. Međutim, on je živio 246/860-328/940. godine, a među njegovim djelima se ne spominje nijedno pod ovim naslovom (v. Kaḥḥāla II, 115-116).

Početak (l. 211b):

أوله: أبّ أب آباء أبي آباؤنا آباؤكم آباؤهم أبو البشر

اوتلاق بابا ج بنم بابام بزم بابالرومز بابالريكز انلرك بابالري آدم ع.م.

Završetak ovdje (l. 261a):

آخره: يا بني آدم يا بَنِيَّ يا بُنَيَّ يابِس يَتِيم يَتَامَى

اى آدم اوغلنلري اى اوغللوم اى اغلجغم قوري اوكوز ج

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je Muḥammad b. 'Abdullāh b. Mulabdić b. Šu'ayb-zade u periodu između 1260/1844. (v. l. 51a) i 1266/1850. godine (v. l. 14b). U bilješci o prepisu na listu 14b stoji:

تمّت تمام تحرير آلتى كون رجب شريف سنة ١٢٦٦ كاتب الحروف محمّد بن عبد الله بن ملا عبديك بن شعيب زاده.

5659. R-5838

الخير الباقي في جواز الوضوء من الفساقي

AL-ḪAYR AL-BĀQĪ FĪ ĞAWĀZ AL-WUḌŪ' MIN AL-FASĀQĪ

Naslov na listu 1a كتاب الخير الباقي في تجويز الوضوء من السّواقي

Kratka rasprava o vrstama voda koje se mogu upotrijebiti za uzimanje abdesta. Napisao na arapskom jeziku Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine. Više ovakvih rasprava u jednu zbirku pod nazivom *ar-Rasā'il az-zayniyya fī al-fiqh al-ḥanafī*, neposredno poslije očeve smrti u mjesecu šabanu 970/1563. godine, sabrao je autorov sin Aḥmad b. Zaynuddīn b. Ibrahīm b. Nuğaym.

Kaḥḥāla IV, 192; az-Ẓāhiriyya I, 363/1; Ahlwardt III, 3637; Ḥ. Ḫ. I, 727; Köprülü I, 566

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل من السّماء ماءً طهوراً لفضله، وجعل مزيل الأحداث بطبعه، وأزال هذا الوصف عنه بتغيّر وصفه...وبعد، فقد قال العبد الضّعيف زين بن نجيم الحنفي: لمّا كثر الكلام في مسئلة الوضوء من الفساقي...فاستخرت الله تعالى وجمعت ما تيسّر جمعه فيها على وجه الإختصار وسمّيتها الخير الباقي في جواز الوضوء من الفساقي...

Završetak (l. 9a):

آخره: **ومن العمل ما ذكرناه** جار في الخطأ والغلط، هذا ما يسّره الله تعالى جمعه في أقلّ من نصف يوم على يد مؤلّفها...

L. 9; 19,5 x 14 (16 x 12); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i veoma vještom rukom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren sa dvije linije crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 9a) bilješka da ga je prepisao 'Alī-efendī, u ponedjeljak, 6. rebiul-ahira 1117/1705. godine.

تمّت الرّسالة المباركة في يوم الإثنين المبارك على يد (ال) عبد الفقير علي أفندي سادس من ربيع الأخر سنة ألف ومائة وسبعة عشر.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5660. R-6115

Zbirka (مجموع), 3

L. 152; 20 x 13 (15 x 7,5); 15-17 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, mjestimično vokalizovani, pisani tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na listovima 13-135 uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-3b

أفعال الصّلوة على المذاهب الأربعة

AF'ĀL AṢ-ṢALĀ 'ALĀ AL-MAḎĀHIB AL-ARBA'A

Kratka rasprava o pojedinim pitanjima vezanim za obavljanje namaza po sve četiri pravne škole (mezheba) u islamu. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muḥammad al-Miṣrī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine.

Kaḥḥāla IV, 192; az-Ẓāhiriyya I, str. 74; Ahlwardt III, 3594; Dobrača II, 1454/5; Brockelmann G II, 311/6

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، فهذه مقدّمة لطيفة مشتملة على ذكر الأفعال الّتي تفعل في الصّلوة على وجه اللّزوم إجمالاً على المذاهب الأربعة ليكون الإنسان على بصيرة منها

أمّا ما يلزم فعله في الصّلوة على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة النّعمان...فستّة وعشرون وهى على ثلاثة أقسام...

Završetak (l. 3b):

آخره: ولم ينفرد الإمام أبو حنيفة بشيئ من الأركان ولا الإمام أحمد وإنّما انفرد الإمام أبو حنيفة بشيئ من الواجبات وكذا الإمام أحمد رحمه الله كما قرّرناه. إنتهى. والله سبحانه وتعالى أعلم بالصّواب.

2. L. 5a-14a

(قطعة من كتاب في الموعظة)

(QIṬ'A MIN KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA)

Fragment iz nekog djela iz oblasti propovjedništva, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 5a):

أوّل الموجود: **والّذين يجتنبون كبائر الإثم** لتنوّعه خبر المبتدأ أى لو قوع أفراد الكفر أنواعًا كعبادة الصّنم والشّمس والقمر وكفر اليهود والنّصارى والمجوس وأمثالها أو تعدّد المخاطب فوقع مقابلة الجمع بالجمع أو لأنّ كفر زيد غير كفر عمرو فالمغفرة للصّغيرة والكبيرة وهى العفو من غير التّوبة تتعلّق بالمشيئة لا غير...فورد فى التّنزيل **ويغفر ما دون ذلك** أى غير الشّرك والكفر بجميع أنواعه لمن يشاء...

Završetak ovdje (l. 14a):

آخر الموجود: وقال الإمام أحمد عند الموت لإبنه: أذكر لى الأخبار الّتى فيها الرّجاء وحسن الظّنّ والمقصود من ذلك أن يحبّب الله إلى نفسه أن يموت مع المحبّة الّتى هى مقام انس رزقنا الله من فيض قدسه.

3. L. 19b-150b

شرعة الإسلام

ŠIR'A AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب شرعة الإسلام

Djelo vjersko-poučnog karaktera napisano na arapskom jeziku na osnovu hadisa i djela priznatih islamskih učenjaka. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde al-Ḥanafī al-Buḫārī, Rukn al-Islām, poznati sufija, pjesnik i muftija iz Buhare, umro 573/1177. godine. Ovo djelo je kao

priručnik za upoznavanje osnovnih vjerskih dužnosti i vrlina, dugo vremena bilo veoma popularno i rado čitano širom islamskog svijeta, pa i u našim krajevima.

Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ahlwardt II, 1730; Brockelmann G I, 375 i S I, 642; Dobrača II, 1030/12; Zürich I, 510, str. 303; al-Ǧibūrī II, 3923-3931, str. 439-441; Fajić III, 2008-2028; Hasandedić, 35, str. 36; Köprülü I, 731, str. 355; Tirana 115-116, str. 89-90

Početak (l. 19b):

أوّله: الحمد لله الّذي دلّنا على معرفته بالشّواهد والأعلام وتعبّدنا لكرامتنا بأقسام العبوديّة والأحكام، وشرع لنا فيما يصلحنا في الدّارين سنن الإسلام...أمّا بعد، فهذه عقود منظومة من سنن سيّد المرسلين وإمام المتّقين منتقدة من كتب الأئمّة المهديّين من علماء الدّين مفصّلة شذورها وعقائلها للمشغوف باجتنائها مشروحة...

Završetak (l. 150b):

آخره: ومن السّنّة أن لا يذكر ميتًا من المسلمين إلاّ بخير فإنّ النّبىّ عليه الصّلوة والسّلام قال: لا تسبّوا الأموات فتؤذوا به الأحياء، والحمد لله ربّ العالمين.

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača i to, prvi od 1-18., a drugi od 19-152. lista. Nema podataka o prvom prepisivaču prva dva djela. Na listu 151a bilješka da je treće djelo prepisao Ḥusayn b. Ḥusayn 1172/1758. godine u medresi u Žepču.

قد وقع الفراغ من النّسخة الشّريفة الموسومة بشرعة الإسلام...بقلم الفقير إلى ربّه الغنىّ حسين بن حسين...في المدرسة الزيپچويّة...من السّنة إثنى وسبعين ومائة وألف.

5661. R-5000

Zbirka (مجموع), *2*

L. 31; 19 x 13 (15 x 6,5); 13-15 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisani tupim perom nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dogvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-22a

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Isto kao br. 5622/2.

Na kraju djela (v. l. 22a) bilješka da je njegov prepis završio 'Abdullāh b. Ḥuṣām Glāmočlī (iz Glamoča) u drugoj dekadi mjeseca redžeba 1170/1757. godine.

كتبه الفقير الحقير عبد الله بن حصام غلاموچلى في وقت بين العشائين في أواسط شهر رجب سنة سبعين ومائة وألف سنة ١١٧٠

2. L. 25b-31b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5662. R-6580

Zbirka (مجموع), *8*

L. 35; 21,5 x 16 (16 x 7,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, naknadno lijepljen i popravljan dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10a

إنقاذ الهالكين
INQĀḌ AL-HĀLIKĪN

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب إنقاذ الهالكين لبركوي محمّد أفندي

Rasprava o zabrani uzimanja nagrade za učenje Kur'ana. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine. Rasprava se sastoji od uvoda (*al-muqaddima*), četiri članka (*al-maqāla*) i zaključka (*al-ḫātima*).

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt V, 5589; aẓ-Ẓāhiriyya I, 80-81; Ḥ. Ḫ. I, 184; A. M. II, 252; Şeşen, 258, str. 182-183; al-Ǧibūrī II, 3479, str. 317; Dobrača I, 716/3, str. 478; Fajić III, 2153/1; Hasandedić, 453/2; Brockelmann S II, 654

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب ليخرجه من الظّلمات إلى النّور...وبعد، فهذه رسالة معمولة لإبطال ما شاع في البلاد...من اتّخاذ القرآن العظيم والفرقان الكريم، تنزيل من ربّ العالمين لايمسّه إلاّ المطهّرون، مكسبًا لجمع الدّنيا وسبيلاً يشترون بآيات الله ثمنًا قليلاً...

Završetak (l. 10a):

آخره:والرّابعة كونهم سببًا للأكل بالدّين وابتذال القرآن العظيم...فنعوذ بالله تعالى من أفعالهم وأقوالهم وأوضاعهم.

2. L. 13b-16b

(رسالة في النّوافل في اللّيالي المخصوصة وفي سائر البدع)
(RISĀLA FĪ AN-NAWĀFIL FĪ AL-LAYĀLĪ AL-MAḪṢŪṢA WA FĪ SĀ'IR AL-BIDA')

Rasprava o dobrovoljnim (*nafila*) namazima u određenim noćima i o drugim inovacijama u vjeri (*al-bida'*), napisana jednim dijelom na turskom, a drugim dijelom na arapskom jeziku. Dobrača (v. *II, 1428/10*) navodi da je autor rasprave nepoznat, dok u našem primjerku na početku crvenim krupnim slovima stoji da je njen autor izvjesni Qāḍī-zāde. Nama dostupni izvori spominju više autora pod ovim nadimkom, ali ni jednom od njih ne pripisuju djelo pod ovim naslovom.

Početak (l. 13b):

أوّله: باسمه سبحانه، نسأله إحسانه، ربّ يسّر ولا تعسّر، اللّهمّ أرنا الحقّ حقًّا وارزقنا اتّباعه، وأرنا الباطل باطلاً وارزقنا اجتنابه، بر كون اسعد اوقاتده وايمن ساعتده...

Završetak (l. 16b):

آخره: پس في الحقيقه خطا اتمش ايسم ابدندن الله تعالى راضي اولسون رجوع ايدرم، رحم الله امرأ هدى إلى عيبي فأدعو له في غيبي، والله أعلم بالصّواب وإليه المآب. حسبى الله ونعم الوكيل.

3. L. 18b-20a

(بيان فعل الخير إذا دخل مكّة من حجّ عن الغير)

(BAYĀN FI'L AL-ḤAYR IḎĀ DAḪALA MAKKA MAN ḤAĞĞA 'AN AL-ĠAYR)

Rasprava o valjanosti hadždža obavljenog za drugu osobu, ukoliko osoba koja ga obavlja, na za to određenom mjestu (*mīqātu*), ne obuče ihrame i ne zanijeti da hadždž obavlja za nju. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine.

Ahlwardt III, 4059

Početak (l. 18b):

أوله: الحمد لله وكفى، وسلام على عباده الّذين اصطفى، أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى مغفرة الغنيّ الباري، علي بن سلطان محمّد القاري: إنّه وقعت مسئلة اضطرب فيها فقهاء العصر...في الحاجّ عن الغير إذا تجاوز عن الميقات بغير إحرام للحجّ...

Završetak (l. 20a):

آخره. **سؤال:** ما قولكم رضى الله عنكم في رجل حاجّ عن الغير ذهب إلى مكّة من البحر فدخلها بغير إحرام فهل يجوز أن يحرم عن المحجوج عنه من مكّة أو لا بدّ أن يخرج إلى الميقات فيحرم منه...؟ **جواب:**يحرم من الميقات المعيّن لمثله والله سبحانه أعلم.

4. L. 20b-25a

الحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر

AL-ḤAẒẒ AL-AWFAR FĪ AL-ḤAĞĞ AL-AKBAR

Naslov na početku djela هذه الرّسالة المسمّى بالحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر لعلي القاري

Rasprava o posebnim vrijednostima tzv."Velikog hadždža" (*al-ḥağğ al-akbar*) kada se desi da glavni obred hadždža, boravak na Arefatu 9. zul-hidždžeta (*Wuqūf bi 'Arafa*), bude u petak. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine. Kako se na kraju kaže, autor je djelo napisao u Mekki, u haremu naspram Kabe, 1007/1599. godine.

Kaḥḥāla VII, 100-101; Ahlwardt III, 4056; az-Ẓāhiriyya I, 282-283; Ḥ. Ḫ. I, 671; ar-Riyāḍ, str. 93; az-Ziriklī V, 166; A. M. I, 752; Brockelmann S II, 539

Početak (l. 20b):

أوله: الحمد لله العليّ الكبير...أمّا بعد، فيقول راجي كرم ربّه الباري علي بن سلطان محمّد القاري: قد سألني بعض الإخوان ممّن هو عين الأعيان بيان ما اشتهر على ألسنة نوع الإنسان من

إطلاق الحجّ الأكبر على خصوص الحجّ المقيد بالزّمان المعتبر وهو وقوع الوقوف في يوم الجمعة الأزهر وما يتعلّق به من الأخبار النّقليّة والآثار العقليّة، فها أنا أذكر هنا ما سنح لي بالباب وحضر في المقال وأسمّيه الحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر...

Završetak (l. 25a):

آخره: ومع هذا أعتقد أنّه صلّى الله عليه وسلّم، بحسب الرّوح المكرّم، لا يخلو عن حضور هذا المجمع المعظّم لا سيّما في هذا اليوم المفخّم كما يدلّ عليه ما في صحيح مسلم عنه أنّه رأى موسى ويونس عليهما السّلام فيما بين الحرمين الشّريفين ملبّيين متضرّعين إلى المولى، فلا رأيت أنّه بهذا المصنّف في زمان ولايته أولى. اللّهمّ صلّ على محمّد صلوةً تكون لك رضاءً ويحقّه أداءً واجزه عنّا ببركته أفضل ما جزيت نبيًّا عن أمّته...

Djelo se završava kolofonom (v. l. 25a) sa bilješkom u kojoj prepisivač, al-Ḥāğğ 'Abdullāh b. al-Ḥāğğ Muḥammad kaže da je ovaj primjerak prepisao u gradu Silistri na Dunavu (u Bugarskoj) 1157/1744. godine, iz primjerka koji je iz autografa prepisan 1090/1679. godine.

فرغ مؤلّفه بمكّة المكرّمه قبالة الكعبة المعظّمة عام سبع بعد ألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها التّحيّة ...وفرغ ناقله سنة تسعين وألف من نسخة الأوّل الّذي كتب من نسخة المصنّف وأنا الفقير الحاجّ عبد الله بن الحاجّ محمّد كتبت من النّسخة الّتي كتبت من نسخة المصنّف الله أعلم بحقيقة الحال في مدينة السلستره نهر طونه سنة ١١٥٧

5. L. 25b-27a

إيقاظ النّائمين

ĪQĀẒ AN-NĀ'IMĪN

Naslov na početku crvenim slovima هذه رسالة إيقاظ النّائمين لمحمّد أفندي البركوي

Rasprava o obavljanja raznih pobožnih djela za drugog, kao što je učenje Kur'ana i sl. i uzimanju nagrade za to. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine. Raspravu je, kako na kraju kaže, autor napisao u drugoj dekadi mjeseca ševvala 972/1565. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt VII, 8842; az-Ẓāhiriyya I, 89-90; Ḥ. Ḫ. I, 214; A. M. II, 252; Şeşen, 489, str. 280; al-Ğibūrī I, 1123, str. 387; Dobrača I, 575/3, str. 361 i II, 1214/17; Fajić III, 2153/4; Hasandedić, 744/2; Brockelmann G II, 441; Köprülü II, 1595/4

Početak (l. 25b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، أمّا بعد، فهذه رسالة معمولة لإيقاظ النّائمين وإفهام القاصرين ما ادّعيناه وأظهرناه حيث كان بالنّاس فتنة

بسبب الذّهول والغفلة وهو أنّ الإقدام والشّروع لعبادة بدنيّة محضة ليست بوسيلة مثل الصّلوة والصّوم وقراءة القرآن...بنيّة أخذ المال وإعطاء ، ثوابها لمن يريد المعطي...لا يجوز في مذهب من المذاهب الإسلاميّة ولا في دين من الأديان السّماويّة...

Završetak (l. 27a):

آخره: قل لئن اجتمعت الإنس الجنّ على أن يأتوا بدليل على الجواز لا يأتون به ولو كان بعضهم لبعض ظهيراً. **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله**. قد وقع التّصنيف في أواسط شوّال لسنة إثنين وسبعين وتسعمائة.

6. L. 28b-29b

(نصيحة البركوي لعثمان أفندي)

(NAṢĪḤA AL-BIRGIWĪ LI ʻUṮMĀN EFENDĪ)

Birgivijin savjet izvjesnom Osman-efendiji koji je napisao jednu risalu, u kojoj je proglasio nevjernicima sve licemjere i one koji omalovažavaju vjeru, dozvoljavajući uvođenje pjesme i muzike u zikr, te izvođenje zikra naglas. Budući da je svijet odbio prihvatiti njegovo mišljenje i uz to ga proglasio nevjernikom, Osman-efendi se za savjet obratio Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwiji, rođenom u Balikesiru 929/1523., umro 981/1573. godine koji mu je, kao odgovor, poslao ovaj savjet.

Napomena: U nama dostupnoj literaturi u popisu Birgivijinih djela nigdje nismo mogli pronaći ovo njegovo djelo. Zato smo sve navedene podatke uzeli iz sljedeće bilješke na arapskom jeziku koju je prepisivač dao na početku djela:

يريد بالأخ عثمان أفندي وهو رجل قد اختار الأقوال القويّة على زعمه وغلط المسلمين صنّف رسالةً أكفر فيها المرائى مطلقًا والمستخفّ بالدّين مطلقًا وأكفر مستحلّ التّغنّى واللّحن فى الأذكار وغيرها وحرّم الجهر بالذكر وجعل رسالته مشتملة على بيان الرّياء والإستخفاف فى الدّين والجهر بالذكر والتّغنّي واللّحن فقال فيها ما قال ثمّ أراد أن يقاس النّاس كلهم إلى أثره فنال به منهم ما نال حتّى أكفره المسلمون فاضطرّ وأرسل رسالته إلى العزيز المرحوم يعني محمّد الباليكسري ثمّ البركوي في رسالته هذه العجالة أرشده إلى الطّريق السّديد فيما اعتقد غير الحقّ.

Početak (l. 28b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين. وبعد، فقد طالعت أيّها الأخ رسالتك هذه زاد الله اهتمامك بأمر الدّين وإحياء السّنّة وإنكار البدعة...ولكن لي نصيحة فاقبلها من أخ صادق وهى أنّ طالب الحقّ...لا بدّ له أن يبلغ رتبة الفتوى وهى أن يطالع على مأخذ الأحكام وعللها وتمييز الصّحيح والفاسد والقويّ والضّعيف...

Završetak (l. 29b):

آخره: وأمّا اكفار مستحلّ التّغنّي واللّحن فلا وجه له أصلاً، نعم إن قرن به رياء أو سمعةً أو غرض جمع المال...فالحمد لله أولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا.

7. L. 30a-34a

ردّ وإبطال فتوى أبي السّعود للفاضل محمّد البركوي

RADD WA IBṬĀL FATWĀ ABŪ AS-SUʻŪD
LI AL-FĀḌIL MUḤAMMAD AL-BIRGIWĪ

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se dokazuje da po šerijatu nije dozvoljeno uvakufljavati pokretnu imovinu i novac. Njom se pobija suprotno rješenje (fetva) muftije Abū as-Suʻūda (umro 982/1574) koji smatra da je takav vakuf po šerijatskim propisima dozvoljen. Napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Početak (l. 30a):

أوّله: مرحوم ومبرور سلطان سليمان خان، عليه الرّحمة والرّضوان، حضرتلرينك خط شريفلري ايله تحرير بيوردقلري وصيت نامه ...

Završetak (l. 34a):

آخره: اتّفاق اولوب آيات قرآنيّه كريمه وأحاديث نبويّه شريفه واجماع فقها، حنفيّه وغير حنفيّه ايله ثابت...ومسئله دينيّه بيان شافي وجواب لازم وواجبدر.

8. L. 34b-34b

رسالة في قول العوامّ بالتّركيّة صباحك خير اولسون

RISĀLA FĪ QAWL AL-ʻAWĀMM BI AT-TURKIYYA
"ṢABĀḤIN ḤAYR OLSUN"

Rasprava o valjanosti pozdrava na turskom jeziku صباحك خير اولسون. Prema bilješci prepisivača na kraju djela, napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437, str. 577

Početak (l. 34b):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، إعلم أنّ قول العوامّ بالتّركيّة **صباحك خير اولسون** زيادة على ما وردت به السّنّة السّنيّة من التّحيّة الإسلاميّة الهنيئة فهو عادة بشعة وبدعة شنيعة مندرج تحت: **من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ**...

Završetak (l. 34b):

آخره: وقال القاضي وغيره في قوله تعالى: **وإذا جاؤك يحيّوك بما لم يحيّك به الله**. يقولون: السّلام عليك وأنعم الله صباحًا والله تعالى يقول: **وسلام على عباده الّذين اصطفى**. انتهى. والله تعالى أعلم وأحكم.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao al-Ḥāğğ 'Abdullāh b. al-Ḥāğğ Muḥammad u gradu Silistri na Dunavu (u Bugarskoj) između 1157/1744 i 1159/1746. godine (v. bilješke na listovima 10b, 25a i 29b).

Na listu 18a pečat ranijeg vlasnika i vakifa Muṣṭafe b. Muḥammada, zvanog Ḫulūṣī-efendī iz 1192/1778. godine sa natpisom:

وقف الشّيخ الحاجّ مصطفى بن محمّد عليهما رحمة الصّمد المدعوّ بين المشايخ بخلوصي أفندي غفر الله له ١١٩٢

Uvakufio Muhamed Šefket-ef. Kurt.

5663. R-5912

(كتاب في الصّلاة لمجهول)

(KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞHŪL)

Udžbenik o namazu na arapskom jeziku, nepotpun na početku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وقد جاء في خبر آخر عن رسول الله ء م أنّه قال في حجّة الوداع: صلّوا خمسكم وصوموا شهركم وحجّوا بيت ربّكم وأدّوا زكوة أموالكم...وروى عن النّبيّ ء م أنّه قال: الصّلوة عماد الدّين فمن أقامها فقد أقام الدّين ومن تركها فقد هدم الدّين...

Završetak (l. 38a):

آخره: **فصل** وأجمعوا أنّ الرّجل إذا طلع في ثوبه فرأى نجاسةً عليه أكثر من الدّرهم ولم يتعيّن وقت إصابتها فإنّه (لا) يعيد شيئا من الصّلوة ولو مسح بثلاثة أصابيع موضعًا(!)غير ممدود جاز والممدود أفضل. تمّ تمام بعون الله الملك الوهّاب.

L. 38; 21 x 14,5 (16 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Na kraju djela (v. l. 38b) bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Ibrāhīm Tazkarağī-zāde 1164/1751. godine.

حرّره الفقير حسن بن إبراهيم تزكره جي زاده تاريخ سنة أربع وستّين ومائة وألف سنة ١١٦٤

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5664. R-8212

(كتاب في الصّلاة لمجهول)

(KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞHŪL)

Isto kao pod br. 5663.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: الصّلوات الخمس في ليلة المعراج على نبيّنا عليه السّلام بأوقاتها وكان الأنبياء من قبل يصلّون ما شاؤوا من الفرائض والنّوافل ولم يوقّت عليهم وقت معلوم...

Završetak ovdje (l. 34b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: روى عن عبد الله بن مسعود أنّه قال: كنت مع رسول الله صلعم في ليلة الإثنين من نصف المحرّم قد كان مضى ثلث اللّيل رأيت سبعين نفراً من الجنّ أتوا من وراء جبل قاف بحضرة النّبيّ...فإذا أسفر الصّبح صلّوا صلوة الصّبح مع النّبيّ م...ثمّ ذهبوا إلى مكانهم...

L. 34; 16 x 10,5 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara do 3 cm dubine. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5665. R-5748

رسالة في بيان سجود السّهو

RISĀLA FĪ BAYĀN SUĞŪD AS-SAHW

Kratka risala o ispravljanju počinjenih propusta u namazu naknadnim obavljanjem dodatne sedžde (*sağda as-sahw*). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača I, 116/7, str. 70 i II, 1316/26; Ḥ. Ḫ. I, 871

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّهمّ منك نستهدي، وإليك نستكين، وإيّاك نستعين، ونصلّي على رسولك سيّد المرسلين وعلى آله الطّيّبين الطّاهرين، وبعد، فهذه رسالة في سجود السّهو والأصل في هذا أنّ المتروك في الصّلوة ثلثة أنواع: فرض وسنّة وواجب...

Završetak (l. 14a):

آخره: والحمد لله على التّمام وللرّسول أفضل الصّلوة والسّلام. إعلم أنّ هذه المسائل مأخوذة من الوقاية وشرحها والكنز وشرحه ومجمع البحرين وشرحيه وعيون المذاهب والمختار والهداية ومنية المصلّي وقاضيخان والفتاوى الظّهيريّة والواقعات الحساميّة...فاغتنم بها فإنّك لا تجدها مجتمعةً في غير هذه الكرّاس.

L. 14; 22 x 14,2 (13 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na kraju djela (v. l. 14a) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao izvjesni Ḥabīb-efendī. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5666. R-7182

رسالة في حقّ الدّخان

RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḪĀN

Rasprava na arapskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa vjerskog stanovišta. Prema Dobrači (v. *II, 850/6, str. 43*) napisao neki Āqdağlī (Bjelogorac) za koga on pretpostavlja da bi mogao biti iz naših krajeva. U nekim izvorima se spominje Muṣṭafā b. ʻAlī al-Amāsī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Āqdāğī, umro 1150/1737. godine (v. *Kaḥḥāla XII, 265 i A. M. II, 446*), ali se ne navodi ovo njegovo djelo.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، أرشدك الله وإيّانا، لمّا رأيت النّاس متساوية الأقدام في شرب الدّخان واستعماله ولم يشذ منهم إلاّ من عصمه الله تعالى ومع هذا رأيت الفاجرين العالمين بالسّنّة الّذين استعاذ منهم السّلف...يستعملونه ويحرّضون النّاس عليه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 5b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قلنا: هذا السّؤال إنّما هو من عدم معرفة معنى القياس وبين الثّابت بالنّصّ وعدم التّمييز بينهما، فإنّ القياس الحكم من الأصل إلى الفرع بعلّة متحدة لا تدرك بمجرّد اللّغة كإثبات حرمة الرّبوا في الذّرة قياسًا على الحنطة...وما نحن فيه ليس كذلك...

L. 5; 25 x 18,5 (17 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5667. R-6014

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بيّنات النّكاح: بيّنة الزّوج على سكوت المرأة عند بلوغها أولى من بيّنة المرأة على ردّ النّكاح عند بلوغها، بيّنة المرأة أولى من بيّنة الزّوج في القدر المسمّى من المهر...

Završetak (l. 7b):

آخره: وبيّنة الهبة أولى من بيّنة العارية، وبيّنة الصّحّة أولى من بيّنة الموت...وبيّنة الكره أولى من بيّنة الطّوع وبيّنة البراءة أولى من بيّنة الإقرار.

L. 7; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom. Izvori iz koja je autor uzimao rješenja nadvučeni linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5668. R-8221

كشف الخفيّات على النّاسك
KAŠF AL-ḤAFIYYĀT 'ALĀ AN-NĀSIK

Naslov na listu 1a هذه مناسك شروط الحجّ في حوز الشيخ عبد الرّحمن محمود المدني

Priručnik o hadžu na arapskom jeziku. Prema bilješci na listu 1a, napisao aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān Maḥmūd al-Madanī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، فهذه مناسك مرغوبة وقواعد مطلوبة...وسمّيته كشف الخفيّات على النّاسك وهو حسبي ونعم النّصير. **كتاب الحجّ**: وهو فرض في الكتاب والسنّة. أمّا الكتاب فقوله سبحانه وتعالى: **ولله على النّاس حجّ البيت من استطاع إليه سبيلا**..

Završetak (l. 12b):

آخره: **فصل في حدود الحرم** الحرم من طريق المدينة دون التّنعيم على ثلاثة أميال من مكّة...ومن طريق الطائف على عرفات من بطن نمرة على سبعة أميال أيضًا...هذا ذكر النّووي في شرح المهذّب والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله صحبه وسلّم.

L. 12; 19 x 12 (16 x 10); 23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani mastilom plave boje. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5669. R-8198

Zbirka (مجموع), *3*

L. 16; 21 x 14,5 (15 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dogvaćeni vlagom usljed čega se na pojedinim mjestima mastilo toliko razlilo da je tekst teško čitljiv. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 4b-4b

رسالة في قول العوامّ بالتّركيّة صباحك خير اولسون
RISĀLA FĪ QAWL AL-'AWĀMM BI AT-TURKIYYA "ṢABĀHIN ḪAYR OLSUN"

Isto kao br. 5662/8.

2. L. 7a-8b

(ملّت إبراهيم خصوصنده بر رساله)
(MILLET-I IBRĀHĪM ḪUṢŪṢINDA BIR RISĀLE)

Kratka risala na turskom jeziku o vjeri Božijeg poslanika Ibrahima i njegovom odnosu prema islamu. Napisao Yaḥyā b. 'Umar, poznatiji pod nadimkom Minqārī-zāde ar-Rūmī, umro 1088/1677. godine.

Dobrača I, 743/1, str. 512

Početak (l. 7a):

أوّله: الحمد لله على ملّة الإسلام ملّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام، أمّا بعد، بو عبد فقير منقاري زاده أصلح الله سبحانه وتعالى معاده حالا بين الانام ملّة إبراهيم عليه السّلام خصوصنده دائر اولان سؤال جوابنده عزيز المنال...وبر رساله، بديعه تحرير ايدوب...

Završetak (l. 8b):

آخره: يا خود حالا ملّت محمّد اولوب اصلنده ملّت إبراهيم اولان ملّت اوزرينه صباحه داخل اولدم ديو قصد كركدر والله تعالى أعلم. ب، مقدار مقنعدر تفصيل مشبعدر مراد ايدن رساله مطوّله مراجعت ايلسون والسّلام.

3. L. 8b-12a

إنقاذ الهالكين بالتّركيّة
INQĀḌ AL-HĀLIKĪN BI AT-TURKIYYA

Naslov na početku: ترجمه الرّساله المسمّاة بإنقاذ الهالكين لبركوي المرحوم

Rasprava o zabrani uzimanja nagrade za učenje Kur'ana sa prevodom na turski jezik (v. br. 5662/1).

Napomena:

Na listovima 14a-16b nalazi se fragment iz nekog djela na turskom jeziku u kome se govori o natprirodnim sposobnostima (*al-karāmāt*)

dobrih ljudi (evlija). Mastilo je razliveno i tekst toliko oštećen da je čitljiv samo uvodni dio iz koga se vidi da je autor djela 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Ibrāhīm čija nam je biografija nepoznata. Iz bilješke se vidi da je rođen u Mekki, da je sljedbenik malikijske pravne škole, maturidijskog mezheba u akaidu i pripadnik nakšibendijskog reda, te da je bio muderris i vaiz u Haremi-šerifu u Mekki.

يقول أفقر عباد الله الرّحيم عبد الرّحمن بن محمّد بن إبراهيم المدرّس الواعظ بالحرم الشّريف المالكى مذهبًا الماتريدى معتقداً النّقشبندى طريقةً المولود بأمّ القرى...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa ove zbirke. Sudeći po pismu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5670. R-6092

كتاب الوكالة

KITĀB AL-WAKĀLA

Naslov krupnim slovima na listu 1a هذا كتاب الوكالة مع أبوابها تمامًا

Komentar na poglavlje الوكالة iz nekog opširnijeg fikhskog djela, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: **كتاب الوكالة** لمّا فرغ من بيان أحكام الشّهادات بأنواعها وما يتبعها من الرّجوع عنها شرع في بيان أحكام الوكالة، قوله تعالى: **حسبنا الله ونعم الوكيل** وامّا لأنّ كلاً منهما يصلح سببًا لإكتساب الصّواب والصّيانة عن العقاب في المعاملات...

Završetak (l. 23b):

آخره: ثمّ انّ الموكّل وهب المال للّذي عليه الدّين والوكيل لا يعلم بذلك فقبض الوكيل المال فهلك في يده كان لدافع الدّين أن يأخذ به الموكّل ولا ضمان على الوكيل...وقبض الغائب كقبض المنوب عنه وكأنّه قبضه بنفسه بعد ما وهبه منه ولو كان كذلك لرجع عليه فكذا...**كتاب الدّعوى**.

L. 23; 28 x 18 (19 x 9,5); 27 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a veliki ovalni pečat sa natpisom da je rukopis uvakufio Yaḥyā Sa'd Muṣṭafā b. Muṣṭafā b. Muṣṭafā.

وقف هذا الكتاب يحيى سعد مصطفى بن مصطفى بن مصطفى.

5671. R-5824

Zbirka (مجموع), 5

L. 94; 20 x 14 (15,5 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjastimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po jedna dodatna linija povučena po rubovima listova. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i zubima glodara, prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-39a

تعليم المتعلّم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 5621/2.

Na kraju djela (v. l. 39a) bilješka da je njegov prepis završio 'Abdullāh, sin muderrisa iz Tešnja 1181/1767. godine.

حرّره الفقير إليه عزّ شأنه عبد الله بن مدرّس تشنه سنة إحدى وثمانين ومائة وألف.

2. L. 39b-73b

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

Na kraju djela (v. l. 73) bilješka da je njegov prepis završen 1182/1768. godine.

تمّت تمام سنة ١١٨٢

Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 74b-86a

كتاب الأربعين حديثًا
KITĀB AL-ARBA'IN ḤADĪṮAN

Naslov na početku هذا كتاب حديث الأربعين للإمام النووي

Zbirka od četrdeset hadisa koje je sabrao Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī ad-Dimašqī aš-Šāfi'ī, Muḥyuddīn, rođen 631/1233., umro 677/1278. godine. Zbirka je poznata i pod nazivom الأربعين النّوويّة.

Kaḥḥāla XIII, 202; Ahlwardt II, 1476; Şeşen, 131, str. 109; Dobrača I, 439/2, str. 271; Ḥ. Ḫ I, 59; Sarkīs II, 1877; Brockelmann G I, 396/29 i S I, 682; Kenderova, 199, str. 314; Karatay, 3132-3138

Početak (l. 74b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، قيّوم السّموات والأرضين، مدبّر الخلائق أجمعين...أمّا بعد، فقد روينا عن علي بن أبي طالب وعبد الله بن مسعود ومعاذ بن جبل وأبي الدّردا...أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال: من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا من أمر دينها بعثه الله يوم القيامة في زمرة الفقها...

Završetak ovdje (l. 86a):

آخره: يا ابن آدم، إنّك لو أتيتني بقراب الأرض خطأً ثمّ لقيتني لا تشرك بي شيئًا لأتيتك بقرابها مغفرةً رواه البخاري رحمة الله عليه.

4. L. 86a-92a

(باب في فضائل الأضحيّة)
(BĀB FĪ FAḌĀ'IL AL-UḌḤIYYA)

Traktat o vrijednosti žrtve, od nama nepoznatog autora. Najvjerovatnije se radi o poglavlju o žrtvi (*bāb fī faḍā'il al-uḍḥiyya)* iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak ovdje (l. 86a):

أوّله: **الباب السّابع والأربعون** في فضائل الأضحيّة في ذبح إسماعيل. روى عن حسن البصري انّه قال: رأيت أبا عصمة في المنام فقلت: يا أبا عصمة ما فعل بك ربّك؟ قال: غفر الله لي...

Završetak ovdje (l. 92a):

آخره: فقال الله تعالى: أنظروا إلى عبدي كيف يمرّ السّكّين على حلق إسماعيل لأجل رضائي ...ثمّ قال إسماعيل: يا أبت حلّ رباط يدي ورجلي حتّى لا يرانى الله أنفذ أمره مكرهًا بل ضع السّكّين عن حلقي. تمّت.

5. L. 93b-94b

(مخارج حروف)
(MAḪĀRIĞ-I ḤURŪF)

Isto kao br. 5658/8.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 94b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أونْ درتنجي** مَخْرَجْ لِسَانك طرفي ايله صنو داغين بَطْنِي أون أوستْ شلرينِ طرفي در أنْدَنْ برْ حَرْفْ چيقَر فا...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5672. R-5758

Zbirka (مجموع), *25*

L. 167. Dimenzije listova i teksta, broj redaka i pisma različiti od jednog do drugog djela. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, evropskog porijekla, različite starine i sa različitim vodenim znakovima. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima dosta bilješki u vezi sa tekstom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-23b

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5418/2.

Na kraju djela (v. l. 23b) bilješka da je njegov prepis završio Muftī-zāde Muḥammad Ṣādiq b. Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣādiq 24. safera 1163/1750. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة اللّطيفة على يد (ال) عبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير مفتي زاده محمّد صادق بن مصطفى بن محمّد صادق في اليوم الرّابع والعشرين من صفر الخير سنة ثلث وستّين ومائة وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat prepisivača.

Na listovima 24a-27a razne bilješke na turskom i arapskom jeziku, pretežno o fikhskim pitanjima i fetvama.

2. L. 28a-28b

رسالة طبقات المسائل لعلي چلبي

RISĀLA ṬABAQĀT AL-MASĀ'IL LI 'ALĪ ČALABĪ

Kratka rasprava o klasifikaciji fikhskih pitanja na tri vrste. Napisao 'Alī Čalabī b. Amrullāh er-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn al-Ḥinnālī, umro 979/1571. godine.

Ahlwardt IV, 4868

Početak (l. 28a):

أوّله: إعلم أنّ مسائل أصحابنا الحنفيّة على ثلاث طبقات: **الأولى مسائل الأصول** وتسمّى ظاهر الرّواية وهى مسائل مرويّة عن أصحاب المذهب وهم أبو حنيفة وأبو يوسف ومحمّد ويسمّون العلماء الثّلاثة...

Završetak (l. 28b):

آخره: وقد يتّفق لهم أن يخالفوا أصحاب المذهب لدلائل ظهرت لهم بعدهم الخ.

3. L. 30b-48a

السّياسة والأحكام

AS-SIYĀSA WA AL-AḤKĀM

Prevod na turski jezik rasprave o uređenju muslimanskog društva i države, poznate još i pod nazivom السّياسة الشّرعيّة. Raspravu je na arapskom jeziku napisao Muḥammad Dada b. Muṣṭafā b. Ḥabīb al-Ardurūmī al-Ḥanafī, poznat pod još i pod nadimcima: Dada-efendī, Abū al-Makārim i Zaynuddīn (v. *Kaḥḥāla IX, 298-299; ar-Riyāḍ, str. 401; Ḥ. Ḫ. I, 873; A. M. II, 321; Ḍayl II, 454 i 707*), umro 1146/1733. godine. Raspravu je na turski jezik preveo as-Sayyid Muḥammad Sīrī (kod Dobrače Asīrī) koji je uz autorovo ime *Dada* dodao i nadimak *Ǧadd Minqārī-zade*, kojeg nama dostupni izvori ne spominju.

Dobrača II, 1899; Karatay t I, 1848, str. 690.

Početak (l. 30b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وبعد، جناب ربّ العالمين جلّت عظمته جمله مخلوقاتي خلق ايدوپ بينلرنده نظام وانتظام أوامر بالمعروف ونهى عن المنكر ايچون...بناء عليه علماء متأخّر يندن علم وفضل ايله اراسته...علم فقهده علّامه مرحوم دده الشّهير بجدّ منقاري زاده پنجه كتب أصول وفروعدن انتخاب واستخراج ايلديكي مفتى به رسائل شرعيّه دن تأليف ايلديكي سياست شرعيّه نام رساله سي...لغت عربيّدن لسان تركيه به...سوق كلام ايتمكله بو فقير...السيّد محمّد سيري...**هدايه** شرحي عنايه ده ذكر اولنديكه سياست ايچون حكم شرعي واردر...معين الحكّام نام كتابده السّياسة شرعيّة مغلّظة...

Završetak (l. 48a):

آخره: ترك فسق ايده جكن يقينا...امر بالمعروف ايدر اكر ترك اتميه جكن بيورسه امر بالمعروف ترك اتمك ايله آثم اولماز.

Prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 iz ove zbirke 1168/1755. godine (v. bilješku na kraju djela, na listu 48a).

4. L. 49b-60b

معروضات أبي السّعود في الفتاوى

MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Fetve šejhul-islama Abū as-Su'ūda (umro 982/1574) na turskom jeziku u vezi sa raznim pravnim problemima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566), raspoređene po temama. Fetve su date u uobičajenoj formi: pitanje-odgovor (مسئلة-جواب).

Dobrača II, 1727/1; az-Ẓāhiriyya II, str. 184-185; Şeşen t, 18, str. 9; Rieu, 248; Karatay t, 1848, V; Viesbaden XIII/1, 345-347, str. 274-275; Brockelmann G II, 439;

Početak ovdje (l. 49b):

أوّله: **كتاب الصّلوة**: بعض مسلمانلر قريه لرنده اصلا مسجد اولميوب اهاليني جماعتله نماز قلماسه...

Završetak ovdje (l. 60b):

آخره: مسائل شتّى...رجل تصرّف الأرض الميريّة عشر سنين ثبت له حق القرا(الكراء) ولا يؤخذ من يده.

5. L. 64b-71b

(خواصّ القصيدة الدّمياطيّة)

(HAWĀṢ AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA)

Tumačenje na arapskom jeziku upotrebe kaside *ad-dimyāṭiyya* (v. Trako-Gazić, 42-43 str. 45) o lijepim Božijim imenima (*al-asmā' al-ḥusnā*) kao talismana, od nama nepoznatog autora. Na listu 64a stoji da je autor kaside *ad-dimyāṭiyya* 'Abdulqādir al-Gīlānī, što je pogrešno.

Ahlwardt III, 3755/f. 43a, str. 374

Početak ovdje (l. 64b):

أوّله: بدأت ببسم الله والحمد أوّلا   على نعم لم تحص فيما تنزّلا

...خاصيّة هذه الأبيات أنّه من صلّى ركعتين بفاتحة الكتاب والم (الف-لام-ميم) والثّانية بالفاتحة وسورة الملك، ثمّ يسلّم ويقول: الله لطيف شكور قديم أزليّ حيّ قيّوم...يقضي له ما يشاء...

Završetak ovdje (l. 71b):

آخره: فقابل إلهي بالرّضى منك والغنى   صروف زمان مكثرا مقلّلا.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ula 1161/1748. godine (v. bilješku na kraju djela na, listu 71b).

6. L. 75a-78a

قانون نامهء اراضي

QĀNŪN NĀME-I ARĀḌĪ

Carski zakon (kanon) na turskom jeziku o zemljišnom posjedu.

Zürich I, 470, str. 283

Početak (l. 75a):

أوّله: متوفانك محلول اولانه يري طپوسز انجق اوغلنه...

Završetak (l. 78a):

آخره: صاحب ارض...متصرّف بياننده ايكن بركمبنه(!) اوّل تاركنك اوزرنده بناء احداث ايدوب ياپسه متصرّفي كلدكده اوّل بناء رفع ايتدورر قانون جديد عثمانلي.

7. L. 79b-80b

رسالة في قراءة آية الكرسيّ أدبار الصّلوات المكتوبة

RISĀLA FĪ QIRĀ'A ĀYA AL-KURSĪ ADBĀR AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka risala o važnosti učenja 255. ajeta iz kur'anskog poglavlja *al-Baqara* (*āya al-kursī*) poslije propisanih (farz) namaza. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza, umro 1116/1704. godine.

Dobrača I, 603/5, str. 396; Brockelmann G II, 437/17; Fajić III, 2171/4

Početak ovdje (l. 79b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، إعلم أنّ قراءة آية الكرسيّ ادبار الصّلوات المكتوبة ليست بفريضة ولا واجبة ولا سنّة...ولكن وردت في فضلها أحاديث أوردها الحافظ السّيوطي في الدّرّ المنثور في التّفسير المأثور ...

Završetak (l. 80b):

آخره: فإنّ دليل المجتهد إنّما هو الكتاب والسّنّة والإجماع والقياس الصّحيح، ودليل المقلّد إنّما هو قول من قلّده من أئمّة الدّين رضوان الله عليهم أجمعين...والله سبحانه أعلم وأحكم وهو يحكم بين عباده فيما كانوا فيه يختلفون...

8. L. 80b-81b

(رسالة في ردّ التّصلية والتّرضية في حال الجمعة)

(RISĀLA FĪ RADD AT-TAṢLIYA WA AT-TARḌIYA FĪ ḤĀL AL-ĞUMU'A)

Kratka rasprava o izgovaranju naglas riječi صلّى الله عليه وسلّم pri spomenu imena poslanika Muhammeda, riječi رضى الله عنه pri spomenu nekog od njegovih drugova (ashaba) i riječi آمين pri hatibovu držanju propovijedi petkom, u džamiji za vrijeme džume namaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 80b):

أوّله: الحمد لله الّذي أمرنا بالتّصلية على رسوله الكريم صلّى الله عليه وسلّم، فاعلم أنّ المجاهرة بالتّصلية والتّرضية والدّعاء، والتّأمين من يدّعي ويزعم أنّ المؤذّنين حال الخطبة وسكناتها بدعة...

Završetak (l. 81b):

آخره: وأمّا من يقول أنّه جائز بل شعائر الإسلام فلا مرية أنّه دخل فيما دخل وخرج من ربقة الإسلام فإنّ الإستهانة والإستحلال بالمعصية كفر على ما صرّح به كتب العقائد...وكذا قال سيّدنا عليه السّلام...إيّاك ومحقّرات الذّنوب فإنّ لها من الله طالبًا. رواه في مشكاة المصابيح.

Na listovima 82-86 razne bilješke.

9. L. 86b-87b

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5667.

Završetak ovdje (l. 87b):

آخره: بيّنة مدّعي الغلط في القسمة أولى من بيّنة صاحبه إذا أعدل شاهد واحد وجرحه آخر بجرح أولى عندهما خلافًا لمحمّد إذا ادّعى أحد الخارجين ملكيّة كلّ الدّار الّتي في يد الثّالث والآخر ملكيّة النّصف...تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وإليه المرجع والمآب.

10. L. 87b-88a

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 87b):

أوّله: بيّنة مدّعي الوقف بطنًا بعد بطن أولى، بيّنة الصّحّة أولى من بيّنة المرض، بيّنة التّمليك أولى من بيّنة العارية...بيّنة الحدوث أولى من بيّنة القدم، بيّنة الحرّيّة أولى من بيّنة العتق...

Završetak (l. 88a):

آخره: وفي كتاب القضاء: سئل عن شخص ادّعى على شخص بتركة أو قرض أو وديعة أو عارية أو بقبض مال على طريق الوكالة فأنكر ثمّ اعترف وادّعى الرّدّ هل يقبل قوله أجاب: إذا جحد في هذه الصّور ثمّ ادّعى الرّدّ لا يقبل...لأنّه بالجحود خرج من أن يكون أمينًا...تمّت ترجيح البيّنات بعون الله الملك الوهّاب.

11. L. 88a

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 88a):

أوّله: بيّنة القرض أولى من بيّنة المضاربة، والأمانة أولى من الشّراء، وبيّنة كون المتصرّف عاقلاً أولى من بيّنة كونه مخلوط العقل أو مجنونًا...

Završetak (l. 88a):

آخره: وبيّنة الطّلاق الرّجعي أولى من بيّنة البائن، وبيّنة على جرح الشّاهد أولى من بيّنة التّعديل، وبيّنة الطّالب على اليسار أولى من بيّنة المطلوب على الاعسار.

12. L. 88a-116b

قطعة من فتاوى علي أفندي

QIT'A MIN FATĀWĀ 'ALĪ-EFENDĪ

Naslov na početku crvenim slovima عن فتاوى علي أفندي

Fragment iz zbirke fetvi na turskom jeziku koju je sastavio 'Alī-efendī b. Muḥammad al-Čatalğawī, umro 1103/1691. godine. Zbirku je redigovao Maḥmūd-efendī b. Muḥammad Gelibolulu 1104/1692-93 godine. Postoje kraće i duže verzije ove zbirke, ovisno od prepisivača, odnosno priređivača djela.

Dobrača II, 1745; Zürich I, 450, str. 273; Şeşen, 334, str. 210, Köprülü III, 123-124, str. 61; Karatay t, 290; Kairo t, 69; O. M. II, 61; Flügel III, str. 246; Hasandedić, 231, str. 109

Početak (l. 88a):

أوّله: مسئله رجلك ديتي كمشدن يكرمي بشي ايكي درهم كلور اقچه دن نقدار در الجواب: يوز يكرمي بش بيك در...

Završetak (l. 116b):

آخره: ١٠ ٧ ٧ ٧ ٨ ٩ ١٠ ٨

٢ ١٠ ٩ ٨ ٨ ٨ ٨ ١٠

خمس... مثل وسبعان، مثل و تسع، مثل، ثماني أتياع ..... مثل وأربع

13. L. 116b-119b

(رسالة في الفرائض)

(RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ)

Naslov na početku crvenim krupnim slovima كتاب الفرائض المنهاج

Rasprava na arapskom jeziku o diobi nasljedstva. Dobrača (*v. II, 1480/4*) pretpostavlja da bi autor ove rasprave mogao biti naš autor Ḥasan b. Naṣūḥ, što je malo vjerovatno, jer se na početku rasprave u našem primjerku, kao autor navodi aš-Šayḫ ... Abū al-Faḍl, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da se ovdje radi o čuvenom muftiji iz Damaska, Muḥammad Ḫalīl b. 'Alī b. Muḥammadu al-Murādīju (rođ. 1173/1760., umro 1206/1791. godine), koji je u izvorima poznat pod nadimkom Abū al-Faḍl (*v. Kaḥḥāla IX, 290; A. M. II, 349; az-Ziriklī VI, 352; Sarkīs II, str. 1723; Brockelmann G II, 294 i S II, 404*).

Početak ovdje (l. 116b):

أوله: قال الشّيخ الإمام العامل الزّاهد الأعظم أبو الفضل نوّر الله ثراه: **مسئلة**: رجل مات وترك إبنًا والمال كلّه للإبن، **مسئلة**: رجل مات وترك إبنًا وأمًّا يقسم ماله ثلاثة أسهم سهم للإمّ وسهمان للإبن...

Završetak ovdje (l. 119b):

آخره: **مسئلة**: رجل مات وترك أربع زوجات وسبع بنات وخمس أخوات لأب وأمّ...أصلها من أربعة وعشرين ويصير مع الضّرب اربع عشرة الفًا وثمانين، للبنات الثّلثان...ثمّ اضرب به على عدد رؤس الأخوات وهى خمس فيصير عشرة. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

14. L. 119b-120b

كتاب الفرائض

KITĀB AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 5368/2.

15. L. 120b-122a

ملخّص الفرائض

MULAḪḪAṢ AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva. Napisao, kako se u uvodu kaže, Ḥasan b. 'Uṯmān, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da je riječ o Ḥasanu b. 'Uṯmānu b. 'Aṭiyyi at-Tiğānīju, rođen 724/1324., umro 790/1388. godine, koga neki izvori (v. *Kaḥḥāla III, 244*) navode kao autora više fetvi i jednog djela iz oblasti nasljednog prava.

Početak (l. 120b):

أوله: الحمد لله (الذي) يرث الأرض ومن عليها وهو خير الوارثين...وبعد، يقول العبد الضّعيف حسن بن عثمان...أردت أن أصنّف مختصرًا في علم الفرائض بعون الله الملك المنّان يستفيد كلّ قادر من دون التّعب والمشقّة والحجان بعد التماس فرقة من العلماء، والطّلاّب الخبرة وسمّيته ملخّص الفرائض...

Završetak (l. 122a):

آخره: فصل في الغرقى والحرقى و الهدمى: إذا مات جماعة ولا يدرى أيّهم مات أوّلاً جعل كلّهم ماتوا معًا فمال كلّ واحد منهم لورثة الأحياء، ولا يرث بعض الأموات من بعض وهذا هو مختاري للفتوى...

16. L. 122a-123a

رسالة في ضبط أصول الفرائض

RISĀLA FĪ ḌABṬ UṢŪL AL-FARĀ'IḌ

Naslov u našem primjerku je كتاب أصول الفرائض

Kratka rasprava o osnovama islamskog nasljednog prava, od nama nepoznatog autora. U raspravi se navodi ukupno 15 osnova i to: 7 iz Kur'ana, 5 iz Poslanikove tradicije i 3 iz konsenzusa mišljenja islamskih učenjaka (*al-iğmā'*).

ar-Riyāḍ VI, str. 271

Početak (l. 122a):

أوله: أصول الفرائض خمسة عشر أصلاً، سبعة منها في كتاب الله وخمسة منها في سنّة رسول الله صلّى الله عليه وسلّم وثلاثة منها بأجماع الأمّة...فأمّا التي في كتاب الله فأوّلها ميراث الأولاد وهو قوله تعالى: **يوصيكم الله في أولادكم للذكر مثل حظّ الأنثيين فإن كنّ نساءً فوق اثنتين فلهنّ ثلثا ما ترك وإن كانت واحدةً فلها النّصف**...

Završetak ovdje (l. 123a):

آخره: **فصل في بيان الكسور**: مثاله بالكسور أن يقال لك: كم نصف وثلث ونصف وربع؟ أمّا حسابه فإنّه نصف وثمن وبيانه أن يأخذ مخرج النّصف والثّلث وهو ستّة فيضرب به في مخرج النّصف والرّبع وهو أربعة وعشرون...ثمّ يأخذ نصف السّتّة وثلثها وهى خمسة فيضرب به في نصف الأربعة وربعها وهى ثلاثة يكون خمسة عشر...

17. L. 123a-124a

قطعة من كتاب الفرائض

QIṬ'A MIN KITĀB AL-FARĀ'IḌ

Fragment iz rasprava o diobi nasljedstva, poznate još i pod nazivima جواهر الفرائض i فرائض شهاب الدّين (v. br. 5368/2).

Početak ovdje (l. 123a):

أوّل الموجود: فاعلم أنّ للتّثبيت أربع مسائل، **الأولى**: إن ترك فيها العليا من الفريق الأوّل والوسطى من الفريق الأوّل مع من يوازيها ففي المسئلة النّصف والسّدس، فأصل المسئلة من السّتّة نصفها ثلاثة للعليا من الفريق الأوّل وسدسها واحد للوسطى من الفريق الأوّل مع من يوازيها وما بقى اثنان فردّهما...

Završetak ovdje (l. 124a):

آخره: وسهام الوسطى من الفريق الأوّل مع من يوازيها واحد ورؤوسها اثنان ونسبة الواحد إلى الإثنين نسبة نصف الرّأس فيعطى بكل واحد منهما نصف المضروب والمضروب أربعة ونصفها إثنان، فلكلّ واحد منهما إثنان وسهام العصبات إثنان ورؤوسهم ثمانية ونسبة الإثنين إلى الثّمانية نسبة ربع الرّأي فيعطى لكلّ منهم ربع المضروب والمضروب أربعة وربعها واحد فلكلّ فرد منهم واحد واحد.

18. L. 124a-125a

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva na arapskom jeziku. Neki izvori (*v. ar-Riyāḍ VI, str. 262; Ahlwardt IV, 4755; Dobrača I, 572/5 i II, 1828/2*) navode da je autor rasprave nepoznat, a drugi je pripisuju Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paši, Šamsuddīn ar-Rūmīju, poznatijem pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine (*v. Köprülü II, 76/12; al-Ğibūrī II, 2429, str. 10; Brockelmann G II, 450/43 i S II, 670/43; Zürich I, 125, str. 92*).

Početak (l. 124a):

أوّله: **كتاب جواهر الفرائض**: إعلم أنّه إذا مات الإنسان أوّل ما يبدأ من التّركة تكفينه وتجهيزه وما يحتاج إليه من ذلك ثمّ تقضي ديونه إن كان ثمّ تنفيذ وصاياه...

Završetak (l. 125a):

آخره: **مسئلة**: رجل مات وترك خمس بنات وأربع زوجات وسبع أخوات وجدّتين، فللبنات الثّلثان وللزّوجات الثّمن وللجدّتين السّدس والباقي للأخوات. أصل المسئلة من أربعة وعشرين ستّة عشر للبنات وأربعة للجدّتين وثلاثة للزّوجات والباقي للأخوات.

19. L. 125a

(كتاب الأربعين لمجهول)
(KITĀB AL-ARBA'ĪN LI MAĞHŪL)

Zbirka četrdeset hadisa od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 125a):

أوّله: قال النّبيّ ع م: من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا بعثه الله يوم القيامة فقيهًا عالمًا وحشره في زمرة الأولياء. وقال النّبيّ ع م: إنّما الأعمال بالنّيّات، المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده...

Završetak (l. 125a):

آخره: يدخل الجنّة من كان في قلبه مثقال ذرّة من الإيمان. اللّهمّ اختم لنا بالتّوبة والأمن والأمان والإيمان بحرمة النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام والتّحيّة والإكرام، صدق رسول الله وصدق حبيب الله. تمّ.

20. L. 125a-126b

(رسالة في إسقاط الصّلوات)
(RISĀLA FĪ ISQĀṬ AṢ-ṢALAWĀT)

Rasprava na arapskom jeziku o naklanjavanju propuštenih namaza za umrlog ili davanju za njih otkupa (fidje), od nama nepoznatog autora. Moguće je da se ovdje radi o fragmentu iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak (l. 125a):

أوّله: ثمّ ينبغي لإخوان الميّت وأحبّائه أن يباشروا بإسقاط صلواته قبل دفنه كيلا يعذّب في قبره لأجلها. فاعلم أنّ إسقاط الصّلوات واجب إذا أوصى به المريض في مرض موته من ثلث ماله ومستحبّ إذا لم يوص...

Završetak (l. 126b):

آخره: فقد سمعت عن بعض يقول إنّ من دخل في إسقاط الصّلوة يلزم عليه أن يصلّى كذا ركعة للميّت حتّى يحلّ ما أخذه فهو زعم فاسد.

21. L. 126b-137b

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات
MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Naslov na početku هذه رسالة ملجأ القضاة - ترجيح البيّنات

Kratko djelo o postupku šerijatskih sudova u slučaju kontradiktornih dokaza. Napisao Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn, umro 1030/1621. godine. Djelo je poznato i pod nazivom ترجيح البيّنات

Dobrača II, 923/3; Köprülü III, 62/1; Brockelmann G II, 375 i S II, 502; Ḥ. Ḥ. I, 398; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 210-212; Kaḥḥāla VIII, 37-38; A. M. I, 812; Ahlwardt IV, 4838; al-Ğibūrī I, 1883-1886, str. 555-556; Tirana 139, str. 108

Početak (l. 137b):

أوّله: سبحان من لا حجّة أقوى من كلامه، ومن لا معارض له في أحكامه، والصّلوة على من أيّد بالآيات العظام وعلى آله وأصحابه الخيرة الكرام. وبعد فيقول الفقير إلى الغنيّ غانم بن محمّد البغدادي هذه رسالة في تعارض البيّنات جمعتها لبعض إخواني من القضاة وسمّيتها ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات...

Završetak (l. 139b):

آخره: وإن لم يجد لها رواية عن أصحابها واتّفق المتأخّرون على شيئ يعمل به، وإن اختلفوا يجتهد ويفتى بما هو صواب عنده والحمد لله الّذي بنعمه والصّلوة على من بفضله وعلى آله وأصحابه.

22. L. 140a

رسالة طبقات المسائل لعلي چلبي
RISĀLA ṬABAQĀT AL-MASĀ'IL LI 'ALĪ ČALABĪ

Isto kao br. 5672/2.

Završetak ovdje (l. 140a):

آخره: واعلم أنّ من كتب مسائل الأصول كتاب الكافي للحاكم الشّهيد شرحه جماعة منهم شمس الأئمّة السّرخي...فالمراد بمبسوطاتهم هذا ما وجدناه في كتب قواعد الفقه.

23. L. 141a-142a

ترجيح البيّنات للواني
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI AL-WĀNĪ

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku poznati kadija iz Medine, Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqūlī, umro 1000/1591. godine.

Kaḥḥāla XII, 23; A. M. 260; Ḥ. Ḥ. I, 398; Dobrača II, 1456/2

Početak (l. 141a):

أوّله: الحمد لله الّذي أظهر قواطع الحجج والبيّنات بحيث لا يجري بينهما التّعارض، وأحكم سواطع البراهين القاطعات بوجه لا يحوم حولها التّناقض...أمّا بعد، فإنّي بعد ما ابتليت بالقضاء ما ضاق لي القضاء بعناية الملك الأعلى...إلاّ في صورة تعارض البيّنات إذ لم يذكر في

الكتب لترجيح أحدهما ضابطة كلّيّة ولم يوضع لقبول واحدة منهما قاعدة كلّيّة...فجمعت المسائل المتعلّقة في هذا الباب من الكتب المعتبرة...

Završetak (l. 142a):

آخره: وأقام كلّ واحد منهما بيّنة أنّه أعتقه وهو يملكه ثمّ مات ولا يعلم الشّهود له وارثًا غير المدّعي جعلنا الولاء بينهما وإن ادّعى أحدهما أوّلاً فقضى القاضي بالولاء له ثمّ أقام الآخر بعد ذلك بيّنة على دعواه فالقاضي لا يقضي ببيّنة الثّاني كذا في التّاتارخانيّة في كتاب الشّهادة في الفصل السّابع عشر. تمّت الرّسالة.

24. L. 143a

ترجيح البيّنات ليحيى أفندي
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI YAḤYĀ EFENDĪ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku šejhul-islam Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, poznatiji kao Yaḥyā-efendī, rođen 999/1591., umro 1053/1643. godine.

Kaḥḥāla XIII, 197; Dobrača II, 1740

Početak (l. 143a):

أوّله: بيّنة الوفاء أولى من بيّنة البات، وبيّنة الكره أولى من بيّنة الطّوع، وبيّنة البراءة أولى من بيّنة الإقرار، وبيّنة القرض أولى من بيّنة الأمانة...

Završetak (l. 143a):

آخره: وبيّنة القتل أولى من بيّنة الجرح، وبيّنة الإفاقة أولى من بيّنة الجنون، وبيّنة المضارب أولى من بيّنة القرض.

25. L. 143a-144b

ترجيح البيّنات لمجهول
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI MAĞHŪL

Kratka rasprava na turskom jeziku o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 143a):

أوّله: مضاربه بيّنه سندن قرض بيّنه سي اوليدر...غصب بيّنه سندن اشترا بيّنه سي اوليدر...رهن بيّنه سندن بيع بينه سي اوليدر...هبه في المرض بيّنه سندن صحت بيّنه سي اوليدر...

Završetak (l. 144b):

آخره: **مسئله** زيد بر ناس ايكي ثمن مسنليله عمرو بيع وتسليم وقبض ثمن الدكدن صكرى بكره دخي بيع ايله صحيح اولوب ...

Na listovima 145 do 167 razne bilješke na arapskom i turskom jeziku.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio kadija Sālih Ṣidqī, sin kadije Maḥmūda iz Sarajeva.

صاحب ومالك صالح صدقي القاضي بن محمود القاضي عن سراى بوسنه عفى عنهما.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

b) Turski rukopisi

ب) المخطوطات التّركيّة

5673. R-4872

Zbirka (مجموع), *2*

L. 220; 21,5 x 15 (14 x 8); 22 retka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom u zbijenom redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem zbirke po poglavljima. Papir debeo, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. U prvom djelu (v. l. 1-181) tekst arapskog originala nadvučen crnom linijom, a u drugom djelu (v. l. 182-219) tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama u obliku baklave lijepo urađene rozete složene iz šestougaonih elemenata sa zvijezdom šestokrakom u sredini.

1. L.1a-181b

ترجمة مختصر القدوري

TARĞAMA MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Prijevod na turski jezik djela *Muḫtaṣar al-Qudūrī* o hanefijskom fikhu (v. br. 5317), od nama nepoznatog prevodioca. Djelo je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğa'far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine.

Kairo I t, str. 63;

Početak (l. 1a):

أوّله: **كتاب الطّهارة**: قال الله تع: **يا أيّها الّذين آمنوا** أى آنلر إيمان كتورديلر **إذا قمتم إلى الصّلوة** قچن نمازه دور سكز **فاغسلوا وجوهكم** يوزكزي يوز **وأيديكم** دخي اللروكزي **إلى المرافق** درسكلره وارنجه **وامسحوا** دخي باشكزي ايلن...

Završetak (l. 181b):

آخره: **ومن أوصى** بر كمسنه وصيت ايله **بثلث ماله** مالنيك ثلثى **ولا مال له** حال بوكه انك مالي اولمسه **ثمّ اكتسب مالاً** اندن صكره مال قزنسه **استحقّ الموصي** موصي مستحق اولور **ثلث ما يملكه** مالك اولد وغنك ثلثنه **عند الموت** موت وقتنده.

Na kraju djela (v. l. 181a) bilješka na arapskom jeziku da ga je prepisao Ibn Muḥammad 4. ševvala 1136/1724. godine.

قد تمّ هذه النّسخة الشّريفة عن يد العبد الضّعيف...إبن محمّد.وقد وقع التّحرير والإتمام في اليوم الرّابع من شوّال المكرّم لسنة ستّ وثلاثين ومائة وألف.

2. L. 182a-219b

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات
MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5672/21.

Prepisao isti prepisivač 22. zul-hidždžeta 1136/1724. godine.

Na drugom zaštitnom listu na strani a pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Garčević Muhamed Fahri - Banja Luka.*

5674. R-7398

Zbirka (مجموع), 2

L. 14; 20,5 x 15 (14 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-13b

(أربع وخمسون فريضة ترجمه سي)
(ARBA' WA ḤAMSŪN FARĪḌA TARĞAMASI)

Prijevod na turski jezik risale o pedeset i četiri islamske dužnosti (farza) koju je na arapskom jeziku sabrao Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. godine.

Dobrača II, 899/1

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **باب فيما يفرض على المكلّف**، بو باب مكلّف اوزرنه يعني عاقل وبالغ اوزرنه فرض اولان شيك بياننده در يحكي عن الحسن البصري رحمة الله تعالى عليه حسن بصريدن حكايت اولنور كه الله تعالى انك اوزرنه رحمت ايلسون قال: **مامن يوم وليلة تمرّ على المؤمن إلاّ وجب عليه أربع وخمسون فريضة** حسن بصري ديدي بر كونه وبر كيجه يوقدر كه مؤمن اوزرنه كچر الاّ بو قدر وار كه اول مؤمن اوزرنه اللّي دورت فريضه واجب اولور...

Završetak (l. 13b):

آخره: **والرّابع وخمسون** اللّي دردنجي **أن لا يحلف على الكذب** يلان يرع اند ايچمكدر لقوله تعالى **يحلفون على الكذب وهم يعلمون** الله تعالينك بو قول شريفي كي انلر كذب اوزرنه يمين ايله لر حال بو كه انلر يلان اولدوغن بلولر.

2. L. 1a-14b

فتاوى كمال پاشا زاده
FATĀWĀ-I KAMĀL-PĀŠĀ-ZĀDE

Na početku bilješka crvenim slovima:

مفتي الزمان اعلم جهان كمال پاشا زاده قدّس سرّه...فتوى صورتلري در ذكر اولنور

Izvod iz zbirke fetvi koje napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Fetve su date na marginama u formi مسئله – جواب

Dobrača II, 1725/2; Karatay t II, 2991/VII

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد، طهارة متعلّق اولان مسائل بياننده در **مسئله** بركسه طهاره اتمك...

Završetak (l. 14b):

آخره: **مسئله** بركسنه آبدست الوركن دشي قناسه اما آغزى يادي زياده اولسه آبدستي فاسد اولور مي **الجواب** اتمز.

Na listu 14b bilješka da je prepis završen početkom mjeseca džumadel-ahira 1175/1761. godine.

تمّت حروف المفردات سنه ١١٧٥ جماذي الآخريك ابتداسنده كتب المشدر.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5675. R-4913

عبادات بدنيّه
'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, na turskom jezik, od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 63 poglavlja (*bāb*). U

predgovoru autor kaže da ga je napisao prema sličnim djelima na arapskom jeziku, u prvom redu po uzoru na djelo *al-Fiqh al-akbar* (v. br. 5287/3) od Abū Ḥanīfe. Pisac je djelo završio 1015/1606. godine.

Dobrača II, 1547-1554; Boškov I, 49; Karatay t, 255-258; Wiesbaden XIII/3, 46, str. 36

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين بكلّ نعمائه وآلائه على الدّوام، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد سيّد الأنام...أمّا بعد، اى مؤمن قرنداش بلكل كه الله تعالينك نعمتلردن وعبادتدن اولو نعمتي يوقدر...مخلص قرنداشلرم ايچون بر مقدّمه دوزمكه مستجمع مسائل اولوب عباداده نفعي چوق اوله...وبو كتابه عبادات بدنيّه دييو آدويردك...

Završetak (162):

آخره: حَرْفٌ مِنَ الْقُرْآنِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا يعني بر حرف قرآن عظيمكدن خيرليدر دنيادن ودنيا شيلرندن نكه واريسه.

L. 162; 21,5 x 15,5 (16 x 10,5); 15 redaka. Nas, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 162a) bilješka da ga je njegov prepis završio ʻUmar b. Ibrāhīm-āġā 4. džumadel-ula 1160/1747. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة في جماذى الأولى في (ال) يوم الرّابع وأنا الفقير...عمر بن إبراهيم آغا...سنة ستّين ومائة وألف ١١٦٠

Iz kolekcije dr Muhameda Hadžijahića (poklon).

5676. R-5763

عبادات بدنيّه

ʻIBĀDĀT-I BADANIYYA

Isto kao br. 5675.

Završetak ovdje (l. 66a):

آخره: وطرق ضلالدن بعيد اولوب كتاب الله ودخي سنّة رسول اللهله صلى الله عليه وسلّم مقتضاى شرع اوزرنه عمل اتمش اولورسن ودار فنادن بقايه سلامتله كيدرسن ان شاء الله تعالى.

L. 70; 21 x 15 (17 x 8,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Na listovima 67-70 razne bilješke iz fikha, na turskom jeziku.

Povez kartonski, sa naknadno dodanim kožnim hrbatom.

Na kraju djela (v. l. 66a) bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm al-imām b. Ibrāhīm al-imām b. Muḥammad al-imām b. Ibrāhīm-efendī al-mudarris b. Muḥammad-efendī b. Nūḥ-efendī Turbī-zāde u džematu ʻAtīq, 6. redžeba 1250/1834. godine.

كتبه الفقير الحقير إبراهيم الإمام بن إبراهيم الإمام بن محمّد الإمام بن إبراهيم أفندي المدرّس بن محمّد أفندي بن نوح أفندي تربي زاده بجماعت عتيق. قد وقع الفراغ من نسخه...في رجب الفرد في اليوم السّادس لسنة خمسين ومائتين وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5677. R-5801

عبادات بدنيّه

ʻIBĀDĀT-I BADANIYYA

Isto kao br. 5675.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولا بأس واردر أنلري هر كشي بلمك لازمدر امدي ايله اولسه فرض دخي ايكي نوعدر انك بريسي فرض عين در وبريسي فرض كفايه در امدي بلكل فرض عين اولودركه اقامت اتمسي هر كشيه لازم اوله يعني بعض آني اقامت اتمكله بعضندن ساقط اولميه...

Završetak ovdje (v. l. 109b) isti kao pod br. 5676.

L. 109; 21 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku nedostaje 20 listova. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. I vanjska i unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 109b) bilješka na arapskom jeziku da je djelo napisano 1015/1606. godine.

كتب وتمّ في سنة ألف وخمسة عشر من هجرة من هو أفضل الرّسل وخير البشر.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5678. R-7616

Zbirka (مجموع), *3*

L. 126; 21,5 x 15,5 (16,5 x 8,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i prepukao dužinom hrbata. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-112a

عبادات بدنيّه

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Naslov na početku هذا كتاب جواهر الفقه المسمّى بعبادات بدنيّة

Isto kao br. 5675.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 112a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan u srijedu, u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1135/1723. godine, iz primjerka koji je prepisan 1021/1612. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب في أواسط شهر ذي الحجّة الشّريف في يوم چهار شنبه وقت ضحى عن يد محمّد بن محمّد بن حسن...سنة خمس وثلاثين ومائة وألف ١١٣٥...بو كتاب يازده(!) عمز زمانده باقدوغمز نسختك تاريخي سنة ١٠٢١ احدى وعشرين وألف.

2. L. 112b-113b

رسالة آداب

RISĀLA ĀDĀB

Naslov na početku: هذا رسالة آداب

Kratka risala o lijepom ponašanju, neka vrsta bontona, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 116/5

Početak (l. 112b):

أوّله: أوّل ابتدا بر سفرده يمك واچمكده يكرمي درلو ادب واردر دردي فرضدر ودردي سنّت واون ايكسي ادبدر...

Završetak (l. 13b):

آخره: وشيخ وعابد اولان مؤمنلره لازمدر كه بو يوز يكرمي درت ادبي تمام بلمك وازبرلمك بيوك هزدر ومريدلرينه او كرتمك كرك زيرا بوادبلري بلمين يكيدوك...اركان راست دكلدر.

3. L. 114a-121b

(لغت عربي - تركي)

LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ

Naslov na početku: حلّ مشكلات لغت إنشا

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora.

Popara-Fajić VII, 4721/2

Početak (l. 114a):

أوّله: باب الف: إرشاد إمتثال إنتقال إرتحال إظهار
طغرو يول يكدش اولمق بريدن بريه وارمق كوچمك آشكاره ايلمك جمع

Završetak (v. l. 121b):

آخره: يوم السّبت يوم الفطر يوم الأضحى يوم الموت
جمع ايرتسي الو بيرام حجي بيرام الوم كون

Cijelu zbirku prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 iz ove zbirke.

5679. R-4887

Zbirka (مجموع), *2*

L. 162; 21,5 x 13,5 (15 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-136bi

عبادات بدنيّة

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Naslov na početku هذا كتاب عبادات بدنيّه

Isto kao br. 5675.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 136b) u kome je data bilješka da njegov prepis završio 'Umar b. Muṣṭafā Ilāhī Kuklī u mjesecu redžebu 1166/1753. godine.

قد وقع الفراغ عن يد أضعف العباد...عمر بن مصطفى إلهي كوكلي...حرّر في شهر رجب سنة ستّ وستّين ومائة وألف.

2. L. 140b-162a

كتاب شفاء المؤمنين

KITĀB ŠIFĀ' AL-MU'MINĪN

Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا كتاب شفاء المؤمنين

Katehizis na turskom jeziku o namazu, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 140b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد سيّد الأنبياء والمرسلين...أمّا بوندن صكرى بلكل كه بو كتاب نمازك شرطلريني وآنلرك فرضلريني وواجبلريني وسنّتلريني ومستحبلريني...ونمازي افساد ايدن ونمازده مكروه اولن نسنلري وسجده سهو بلددر...

Završetak (l. 162a):

آخره: وهر وقتك نمازين قلدقدن صكره اشبو مذكور اولن دعالري اوقيه: أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم بسم الله الرّحمن الرّحيم اندن بر ايت الكرسيّ اندن اوچ كرّه إخلاص اندن قل أعوذ بربّ الفلق وقل أعوذ بربّ النّاس.

Sudeći po rukopisu, djelo pod br. 2 je prepisano rukom drugog, nama nepoznatog prepisivača.

5680. R-8211

Zbirka (مجموع), *3*

L. 94; 20 x 13,5 (15 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Vanjska i unutrašnja strana korica obložene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-50b

عبادات بدنيّة

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Naslov na početku هذا كتاب عبادات بدنيّه

Isto kao br. 5675.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وباقي مسائل كه قرائته متعلّق اولان بفضل قرائتده ذكر اولنه إن شاء الله واكر قرائتده برابر ...

2. L. 51a-73b

(قطعة من كتاب في الفقه بالتّركيّة)

(QIṬ'A MIN KITĀB FĪ AL-FIQH BI AT-TURKIYYA)

Fragment iz nekog fikhskog djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 51a):

أوّل الموجود: **فعال في الكفين**: بو فعال اولدنك كفينين بلدووركي. مسئله كفن...بر كفن سنّت وكفن كفتيه أمّا كفين سنّت اولدركه مالي چق...أمّا كفن كفايه اولدور مال آزل وله عيالي چق...

Završetak ovdje (l. 73b):

آخر الموجود: **فعال في الصّلوات (ا) العيدين**: بو فعال ايكي بيرام نمازين بلدودر...مسئله: كچي بيرامده نمازدن صنكره...

3. L. 74b-93b

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Popularni perzijsko-turski rječnik u mesnevi-stihovima, namijenjen početnicima. Napisao derviš mevlevijskog reda Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'i-dede Muġlāwī, rođen 885/1470. godine u selu Muġlā u provinciji Menteše u Anadoliji, umro 957/1550. godine. Djelo je napisano 920/1514. ili 921/1515. godine.

Trako, 110; Zürich I, 413-416, str. 247-249; Boškov, 103-106; TÜYATOK 07/V, 1633-1635; Flügel I, 135; Rieu, CPM II, 139; Pertch, VPH, 208; Fajić III, 2599/2; Karatay t, 2047; Popara-Fajić VII, 4646/1

Početak (l. 74b):

أوّله: بنام خالق وحيّ وتوانا — قديم وقادر وبينا ودانا

Završetak (l. 93b):

آخره: شاهدى يه هر كيم ايلرسه دعا — ايده محشرده شفاعت مصطفى.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5681. R-4864

كتاب شروط الصّلوة منظومة بالتّركي

KITĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ MANẒŪMA BI AT-TURKĪ

Naslov na početku krupnim slovima هذا كتاب شروط الصّلوة لمولانا فناري

Kratak spjev o uslovima za valjanost namaza na turskom jeziku od nama nepoznatog sastavljača. Ovo je zapravo, kako se u uvodu kaže, u stihovima prevedena istoimena risala koju je na arapskom jeziku napisao

Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn rođen 751/1350., umro 834/1431. godine (*v. Kaḥḥāla IX, 272 i aẓ-Ẓāhiriyya I, 459*).

Dobrača II, 1555/2

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حمد لا يقدر سكا اى پادشاه انس وجان

كم وجودك بر توندندر بو كوتيله مكان...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخره: **باب سجود القرآن** ...أى خدا وندا كريم سين سن كرم قيل قامويه بز ياز قلوقلوكز لطف ايله قويمه طامويه.

L. 8; 20,5 x 14,5 (11,5 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 8b) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završen u mjesecu muharremu 1106/1694. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في شهر محرّم الحرام سنة ١١٠٦

Nama podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5682. R-6995

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, s posebnim osvrtom na islamsku molitvu (namaz), poznat još i pod nazivima: *Kitāb al-Usṭuwānī, ar-Risāla al-Usṭuwāniyya* ili samo *al-Usṭuwānī*. Na turskom jeziku sastavio nepoznati učenik Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānī-ja (umro 1072/1661. godine), koji je djelo sredio po predavanjima svoga učitelja.

Dobrača II, 1560-1591; Zürich I, 429-432; Karatay TY I, 271; Bratislava, 407, str. 294; Hasandedić, 88; Boškov, 36-38; Rieu, 13-14; A. M. II, 289

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل العلماء ورثة الأنبياء، وجعلهم بين عباده المؤمنين من الخاشعين الذاكرين الأتقياء، حيث قال: **إنّما يخشى الله من عباده العلماء**...وبعد، بو عبد ضعيفه فضل ايدوب ربّ العالمين علماء ديندن وفضلاء دهردن...استادم استراني افندي حضور شريفنده أخذ وقبض وضبط ايتدوكم حكم مبين ...

Završetak ovdje (l. 93a):

آخره: **مسئلة** بركمسنه مرض حالنده قيامه قادر اولماز سه نمازي اوتوركن قلسون هم ركوع سجوده قادر اولماز سه باشيله ايما ايلسون بو **مسئلة** إبراهيم حلبي ده مسطوردر لكن هذا آخر الرسالة البديعة، نفعنا الله به والمسلمين آمين.

L. 95; 20 x 13,5 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi 3, 14 i 88 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedini listovi po rubovima izlizani i nevješto lijepljeni i popravljani. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 93b) bilješka da je njegov prepis završen u zadnjoj dekadi mjeseca džumadel-ula 1082/1671. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

تمّت بعون الله الملك العلاّم...في أواخر جمادى الأولى سنة ١٠٨٢

Iz kolekcije Hivzije Hasandedića iz Mostara.

5683. R-8143

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استراني

Isto kao br. 5682.

L. 81; 19 x 13,5 (13,5 x 9); 15 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 81b) bilješka da je prepis završen u mjesecu šabanu 1104/1693. godine.

تمّت بعون الله سنة بيك يوز درت في ماه شعبان المبارك.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Sinana Hamzića iz Sarajeva.

5684. R-7381

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استراني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 83; 22 x 14 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih petnaest listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 83a) bilješka da je prvu polovinu rukopisa prepisao Munlā Sulaymān al-Mamlaḥatī (iz Tuzle), a potom ga predao Dalī 'Umar b. Puttānu koji ga je završio do kraja 1109/1697. godine, te da su obojica bili nastanjeni u Beogradu, u medresi Dār as-sa'āda.

قد بدأ بكتابة هذا الكتاب منلا سليمان المملحتي وكتبه إلى نصفه ثمّ سلّمه إلى دلي عمر ابن پتّان وهو أتمّه...وهما ساكنان في بلغراد دار الجهاد في المدرسة المعروفة بدار السّعادة ...سنة تسع ومائة وألف.

5685. R-6939

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 151; 21 x 14 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnoj strani lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, plavom, zelenom i zlatnom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i naknadno popravljan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 151a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u mjesecu muharremu 1138/1725. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب تحريراً في شهر محرّم الحرام سنة ١١٣٨

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Bedije Bičakčić iz Sarajeva.

5686. R-6524

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرابي

Isto kao br. 5682.

L. 70; 19,5 x 13 (15 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i naknadno lijepljeni dužinom hrbata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i unutrašnja strana preklopa obložen ukrasnim papirom sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 70a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Oruč iz Donje Tuzle iz Arslan-agine mahale, u mjesecu džumadel-ula 1139/1726. godine.

حرّره الحقير الفقير حسن بن اورج المحتاج إلى رحمة الله تعالى عن قصبه، مملحه، زير عن محلّه، ارسلان آغانن في شهر جمادى الأولى سنة تسع وثلثين ومائة وألف.

Iz kolekcije h. hfz. Šemsudina Kavazovića, imama iz Maoče kod Brčkog.

5687. R-8141

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرابي

Isto kao br. 5682.

L. 238; 15,5 x 11 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre, prepukao dužinom hrbata i nevješto popravljan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 235a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣāliḥ Maḥmūd b. Muḥsin b. Ḥalabī 1143/1730. godine.

كتبه الحقير المحتاج إلى رحمة الله الملك المنّان صالح محمود بن محسن بن حلبي...السنة ١١٤٣

Na listovima 235b-238b razne dove na arapskom i turskom jeziku.

Iz kolekcije Teufika-ef. Đulana, imama iz Zenice.

5688. R-8144

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استوانى

Isto kao br. 5682.

L. 89; 20 x 13,5 (14,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Na prva tri lista tekst vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 89b) bilješka da je ovaj primjerak prepisao Salim b. Maḥmūd iz sela Sažići (kod Travnika), 1152/1739. godine.

كاتب هذه النّسخة المباركة سلم بن محمود ساكن قريه صازيك.

Iz Odbora IZ Travnik.

5689. R-7347

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب رساله، اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 72; 19,5 x 12 (15,5 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 71b) bilješka da je njegov prepis završen 1152/1739. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Na listu 71b bilješka da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm-paša, a na listu 72a da je vlasnik rukopisa kožar Omer Avdić.

5690. R-8136

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 127; 18,5 x 14 (13 x 8,5); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog

porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, lijepljeni i nevješto popravljani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i izlizan usljed dugotrajne upotrebom. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 127a) bilješka da je njegov prepis završio Darwīš b. Sulaymān b. Dāwūd u prvoj dekadi mjeseca šabana 1153/1740. godine.

سوّده الفقير الحقير...درويش بن سليمان بن داود غفر الله له...في أوائل شهر شعبان سنة ثلاث وخمسين ومائة وألف ١١٥٣

Iz kolekcije hfz. Asima-ef. Sirće.

5691. R-8150

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku رساله، اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 65; 19 x 12 (13 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, po lagama odvojeni od poveza i, do 5 cm dubine dužinom donjeg presjeka, izlizani. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije linije crne boje. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa, nevješto popravljan.

Na kraju djela (v. l. 62a) bilješka da je njegov prepis završen 1154/1741. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije hfz. Halila-ef. Mehtića iz Zenice.

5692. R-6588

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 90; 17 x 12 (12 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 90b) bilješka da je njegov prepis završen 1158/1745. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Stolac.

5693. R-8162

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 115; 19,5 x 13,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Prva dva lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa i naknadno popravljan dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 115a) bilješka da ga je prepisao Bakr-efendī 1164/1751. godine.

تمّت تمام بكر أفندي سنة ١١٦٤

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Atif Alihodža, trgovina mješovite robe te zemaljskih proizvoda, Vitez.*

Iz Odbora IZ Vitez.

5694. R-7730

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 79; 22 x 15 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 79a) bilješka da je njegov prepis završen u četvrtak 1166/1753. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Mustafe-ef. Brke iz Šipraga kod Kotor Varoši.

5695. R-6177

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 116; 20 x 13 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 116a) bilješka da je njegov prepis završen 1172/1758. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة في يوم الجمعة سنة ١١٧٢

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5696. R-5901

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اوچنجي ابدست الدوغي وقتده اعضاسني مقدر دردنجي الدوغي وقت قبليه فرشو اوتور مقدر بشنجي بر يوكسك مكانده دوروب ابدست المقدر...

L. 72; 22 x 14 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 72a) bilješka da je njegov prepis završio Ḥasan b. Muṣṭafā iz kasabe Užice 1172/1758. godine.

كاتب الحروف أفقر عباد حسن بن مصطفى عن قصبه، اوزيچه غفر الله له و لوالديه سنة ١١٧٢

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5697. R-5603

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب استوائي

Isto kao br. 5682.

L. 83; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 83a) bilješka da je njegov prepis završen 1173/1759. godine.

تمّت الكتاب بحمد الله وعونه (سنة) ألف ومائة وسبعين وثلث(!).

Ispod toga, istom rukom napisano ime vlasnika, a najvjerovatnije i prepisivača, Munlā-zāde Ḥasan Ḫawāğā Āqḥiṣārī (Pruščak).

صاحب الكتاب منلا زاده حسن خواجه آقحصاري.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5698. R-7699

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 108; 19,5 x 13,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren sa dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 107b) bilješka da je njegov prepis završio Crnko-zāde Munlā 'Uṯmān iz tvrđave Bihać, 1173/1759. godine.

تمّت تمام سنة ١١٧٣ كاتب الحروف چرنقو زاده منلا عثمان عن قلعه، بهكوي رحمه الله.

Iz kolekcije hfz. Omera-ef. Džine iz Banje Luke.

5699. R-5112

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب استوائي

Isto kao br. 5682.

L. 40; 19 x 13,5 (15 x 9); 10 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 39b) bilješka da je njegov prepis završio 'Umar b. Zanqār, imam, nastanjen u Puhovcu u mjesecu ševvalu 1181/1768. godine.

تمّت (على يد) عمر بن زنقار إمام ساكن پوحوچه في شوّال سنة ١١٨١

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5700. R-7228

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطوائي محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 125; 20,5 x 14 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi 2-9 pogrešno uvezani na kraju. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 115b) bilješka da je njegov prepis završan 6. rebiul-evvela 1189/1775. godine, te ime ranijeg vlasnika, a moguće i prepisivača, Muṣṭafa as-Sarāyī.

Na listu 1a bilješka da je rukopis 23. zul-hidždžeta 1196/1782. godine uvakufio al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad Ṣūbāšī-zāde (Subašić).

5701. R-5914

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* اسطوائي

Isto kao br. 5682.

L. 99; 21 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata. Na kolricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 97b) bilješka da ga je prepisao Isqopyawi 'Abdullāh b. Ṣāliḥ iz Gornjeg Vakufa 1193/1779. godine.

كتبه الفقير اسقوپيوي عبد الله بن صالح عن وقف بالا سنة ١١٩٣

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5702. R-5347

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطوائي محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 113; 19,5 x 13 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva tri lista tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 112b) bilješka da je njegov prepis završio Ḥāfiẓ Aḥmad b. Ḥasan 1193/1779. godine.

كتبه الفقير حافظ أحمد بن حسن في سنة ١١٩٣

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5703. R-5478

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 166; 17,5 x 12 (11 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 164b) bilješka da je njegov prepis završen 1193/1779. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5704. R-4753

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذه رسالة استواني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 149; 16 x 11 (12 x 7); 10 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Veći dio zadnje korice otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 149b) bilješka da je njegov prepis završio Munlā 'Uṯmān b. Rustam ... u mjesecu redžebu 1197/1783. godine.

سوّده الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الكريم منلا عثمان بن رستم ...سنة سبعة وتسعين ومائة وألف في ماه مبارك رجب.

Iz kolekcije Omer-age Šehagića iz Zvornika.

5705. R-8151

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku كتاب اسطواني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 86; 22,5 x 16 (16 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 86a) bilješka da je njegov prepis završio 'Abdullah b. Aḥmad Ḫawāǧa 1200/1786. godine.

تمّت تمام سنة ١٢٠٠ كتبها عبد الله بن أحمد خواجه.

Spomenuti 'Abdullāh, po mišljenju dr. Muhameda Hadžijahića, koji je rukopis otkupio od Aiše Imamović sa Điđikovca i poklonio ovoj biblioteci (v. vlastoručnu bilješku na listu umetnutom među listove rukopisa), mogao bi biti Bašeskijin brat.

5706. R-5156

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 82b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: ولكن وطئى جائز دكلدر نفاسي چقمنجه اكر اولادي ايكي اولوب براكي قاج كوندن صكرة بر اولادي دخي اولسه اوايتدوكي نكاح اراده فاسد اولور ملتقيده بزار مسئله بر عورت ولد طقوز ركن اولادك باشي چقسه نمازك...

L. 82; 22 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvalita, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje. Prilikom najnovijeg uvezivanja, na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa, ali rukopis je sigurno stariji od 1201/1787. godine kada ga je za sebe i svoje nasljednike kupio 'Abdullāh ef. b. Muṣṭafā ef., muallim u kasabi Tešanj (v. bilješku na listu 1a).

إشتريت هذا الكتاب لنفسي ولمن شاء الله تعالى من بعدي وأنا الفقير المحتاج إلى كرم (ال) ربّ الرّحيم عبد الله أفندي بن مصطفى أفندي المعروف بمعلّم صبيان در قصبهء تشنه سنة ١٢٠١

Ispod bilješke otisnut njegov lični pečat sa natpisom 'Abdullāh.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5707. R-7081

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 87; 20 x 14,5 (15,5 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi slijepljeni i dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Rozete na koricama oštećene. Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 87a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Ismā'īl 1208/1793. godine u Travniku.

تمّت تمام بعون الله تعالى الملك الوهّاب من يد الفقير الحقير أحمد بن إسماعيل...سنة ثمان ومتين (!) وألف في بلاد تراونيك.

Ispod toga bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā b. Maḥmūd.

صاحب ومالك مصطفى بن محمود.

5708. R-7243

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب مالك محمّد أفنديه استادم اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 76; 21 x 15,5 (16 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

Na kraju djela (v. l. 76a) bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. Ibrāhīm u gradu Mostaru u mjesecu redžebu 1212/1797. godine.

تمّت تمام بمدينة موستار (على يد) أحمد بن إبراهيم سنة ١٢١٢...وقع الفراغ عن تحرير هذه الأستوانيّة اللّطيفة المباركة في وقت الظّهر في وقت رجبده تاريخ سنة إثنى عشر ومئتين(!) وألف.

5709. R-7412

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 32; 23 x 16 (18 x 12); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir

debeo, grub, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

5710. R-5459

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 145; 15,5 x 10 (12 x 8); 11 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Prepisao Salīm b. Aḥmad (v. bilješku na l. 145a). Godina prepisa namjerno izbrisana. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na kraju rukopisa (v. l. 145a) ime ranijeg vlasnika Aḥmad Šayḫ-oğlu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5711. R-7272

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

Isto kao br. 5682.

L. 120; 14 x 10,5 (12 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav,

tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5712. R-7262

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 98; 19 x 12,5 (15,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Munire Brkanije iz Sarajeva.

5713. R-6653

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a اسطراني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 115; 21 x 14,5 (14 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između

listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

5714. R-5721

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 121; 22 x 14 (17 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, crvenom, zelenom i zlatnom bojom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom zlatnom i jednom crnom linijom. Tačke, zarezi i ukrasni elementi urađeni u zlatnoj boji. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i nevješto popravljan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5715. R-5589

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku اسطراني

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 100b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لكن اورج اولمز قضاسي لازمدر واكر ارته بري اغار دقنصكره قان كلسه اول كون بيه وايچه اكرچه ايكنديدن صكره كوروسه ده في الجمله بر عورت قان كورسه نمازدن واورچدن وازكچه...

L. 100; 20,5 x 13 (13,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen plavom, crvenom, zlatnom i bijelom bojom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije tanke crne linije, a sa unutrašnje jednom zlatnom i jednom crnom linijom. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5716. R-6561

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 91b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: جامع الفتاويده كتاب كراهيتده مذكوردر بردرلو لباس ايله مخصوص اولوب اوينامق ايله ورقص ايله مشتغل اولوب نفس ايچون منزله دعوى ايتدلر اللّهه افترا ايدرلر بلكه دلولردر رسول الله انلردن دكلدر انلر رسول الله دكلردر انتهى بو مسئله...

L. 91; 18,5 x 13,5 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5717. R-8137

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 112; 19,5 x 12,5 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, lijepljeni i nevješto popravljani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova i nevješto popravljan dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Mustafa Sulejmanović iz Glumine kod Zvornika.

5718. R-8138

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 93; 21,5 x 15 (16,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku 6 zaštitnih listova sa raznim bilješkama i sadržajem djela po poglavljima. Prvih deset listova originalnog prepisa zagubljeni i naknadno prepisani rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine iostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5719. R-8140

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku كتاب استراني

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 116b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب في بيان حيض ونفاس** بو باب حيض ونفاسه متعلّق اولان مسئله لر بيانندە در حيضك اقلّي اوج كوندر اكثري اون كوندر نفاسك اقلّنه حدّ يوقدرنه وقتن كسلر سه غسل اسدوب نمازين قله...غسل لازم دكلدر اكر اوج كونده ويا ارتقده كسلسه غسل لازمدر اون كون تمام...

L. 116; 16 x 11 (12 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Dio posljednjih dvanaest listova do 5 cm dubine, zajedno sa tekstom odguljen i zagubljen. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5720. R-8142

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 137; 14,8 x 10,3 (10,5 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na prvih deset listova tekst vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednja laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5721. R-8145

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استوائي محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 62; 21,2 x 16 (16 x 10,5); 16 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, mastilo razliveno. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Korice deformisane i po rubovima izlizane.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5722. R-8146

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استوائي محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 118; 19,5 x 14,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. I vanjska i unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 118b bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa Rahić Munlā Ḫalīl.

5723. R-8147

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرائي

Isto kao br. 5682.

Nedostaje veći dio rukopisa na kraju.

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بزار مسئله بر خطيب جمعه كوننده خطبه اوقومق بلمسه سبحان الله الحمد لله ديسه خطبسي صحيحدر خلاصة الفتاويده.

L. 30; 22,5 x 16 (17 x 11); 15 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5724. R-5970

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 77; 22,5 x 15 (14 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki vezanih za tekst, pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 77a) bilješka da je njegov prepis završio Darwīš Ḥasan iz Starog Majdana u petak, u mjesecu džumadel-ahiru 1217/1802. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان عن يد عبد ضعيف درويش حسن ساكنًا بمعدن عتيق سنة سبع عشرة ومائتين وألف من الهجرة في شهر جمادى الآخر في يوم الجمعة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5725. R-5008

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 130; 20 x 13,5 (15 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Prvih deset listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano, rukom drugog prepisivača. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1234/1818. godine, jer ga je te godine uvakufio izvjesni Ḥasan iz Konjica (v. bilješku na l. 1a).

5726. R-8148

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 104; 20 x 14 (16,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 101b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Sulaymān efendī iz kasabe Prusac 1258/1842. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه(!) الأسطواني عن يد أضعف العباد مصطفى بن سليمان أفندي عن قصبه، آقحصار...سنة ١٢٥٨

Ispod toga bilješka o datumu smrti prepisivačeve majke Ismihane, kćeri Ibrahima, 6. rebiul-evvela 1259/1843. godine.

تاريخ وفات والده مز اسمحانه بنت إبراهيم روحيجون الله رضاحيجون الفاتحة ٦ ربيع الأوّل سنة ١٢٥٩

Iz kolekcije Sadike Bajrić iz Žepča.

5727. R-5206

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 116; 16,5 x 12 (12,5 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i nadvučeni crvenom linijom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama nevješto urađene rozete u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 116a) bilješka da je njegov prepis završio Mullā 'Uṯmān Salihović u srijedu u mjesecu rebiul-evvelu 1263/1847. godine.

تمّت الكتاب الشّريف...في شهر ربيع الأوّل في يوم الأربعاء، وقت العصر. كتبه الفقير الحقير...ملاّ عثمان صليحوك غفر الله له...سنة ١٢٦٣

5728. R-7769

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرانى

Isto kao br. 5682.

L. 95; 22 x 15 (16 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Sudeći po rukopisu djelo su prepisala dvojica nepoznatih prepisivača, i to, prvi od početka do lista 37a, a drugi od lista 37a do kraja. Prepis je završen 1265/1849. godine (v. bilješku na listu 95b). Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

5729. R-5269

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرانى

Isto kao br. 5682.

L. 46; 19,5 x 13,5 (15,5 x 10,2); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim papirom.

Prepis iz 1275/1858. godine (v. bilješku na listu 46a).

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listovima 1b i 2a bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio Ḥusayn b. al-Ḥāǧǧ 'Umar.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva

5730. R-8139

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرانى

Isto kao br. 5682.

L. 95; 20,5 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1287/1870. godine, jer je te godine bio vlasništvo Munlā 'Alī efendije iz Banje Luke (v. bilješku na l. 1a).

5731. R-8149

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني رساله، محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 99; 18,5 x 14 (13 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku nevješto urađen unvan u obliku kupole, ukrašen crnom, crvenom, plavom, žutom i zelenom bojom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa, nevješto popravljan.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 99b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Ṣāliḥ b. Ṣāliḥ b. Yaḥyā.

تمّت تمام حافظ الكلام وصاحب الحروف مصطفى بن صالح بن صالح بن يحيى.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5732. R-8154

Zbirka (مجموع), *4*

L. 163; 18,5 x 13,5 (13,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-82a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

2. L. 82b-85b

كتاب فاطمه احوالى

KITAB-I FĀṬIMA AḤWĀLĪ

Pjesma na turskom jeziku o Fatimi, kćerci vjerovjesnika Muhammeda, od nama nepoznatog autora.

Trako-Gazić, 563/6a-10a; Pertsch, VTH, 133, str. 149

Početak ovdje (l. 82b):

أوّله: اشت امدى فاطمه احوالنى . كيم رسولدن صكره نولدى حالنى...

Završetak ovdje (l. 85b):

آخره: كرد لرسن بوله سن اوددن نجات . عشقيله در دبله ايدك الصّلوت.

Na listovima 85a-87a jedna duža dova za abdest na turskom jeziku.

3. L. 89b-122a

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat). Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī*, *'Ilm-ı ḥāl-ı Birgiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma*.

Zürich I, 479-485; Dobrača I, 696/6; Karatay t I, 82; Rieu, 4598, str. 6; Flügel III, 1687/2, str. 127; Hasandedić, 9; TÜYATOK 07/I, 207

Početak (l. 89b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام...أمّا بعد، فهذه وصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير محمّد بن پير على...كتبتها بالتّركيّة ليعمّ نفعها...

Završetak (l. 122a):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين...نيّت ايده طوته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام.

4. L. 123b-129b

باب شروط الصّلوة (وهي ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na listovima 131b-163a razne dove na turskom i arapskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač 1114/1702. godine (v. bilješku na listu 122a).

Iz kolekcije Sakiba Spahića iz Pojska (Stranjana) kod Zenice.

5733. R-6673

Zbirka (مجموع), 2

L. 116; 20 x 13 (15 x 8); 15-17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Korice deformisane usljed preduge izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre.

1. L. 1b-99a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

Prepis iz 1171/1757. godine (v. bilješku na l. 99a). Ime prepisivača namjerno izbrisano.

2. L. 100b-116a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prevod na turski jezik.

Iz Odbora IZ Žepče.

5734. R-8153

Zbirka (مجموع), 4

L. 144; 20,5 x 15 (16 x 9); 13-17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-76b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب الاسطواني رساله، فوايد الأمالي

Isto kao br. 5682.

Na kraju djela (v. l. 76b) bilješka da je njegov prepis završen 1236/1820. godine.

2. L. 77a-89b

كتاب لقمان حكيم

KITĀB-I LUQMĀN-I ḤAKĪM

Naslov na početku هذا كتاب لقمان حكيم رحمة الله عليه

Kratka risala na turskom jeziku o Lukmanu Mudrom, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 77a):

أوّله: بو فالك احوالي بودركه اولا بر آغاج آلتي درهم...حرف يزه سين برينه الف وبرينه يا، وبرينه جيم وبرينه دال ايجد كلمه سي اندن صكره...

Završetak (l. 89b):

آخره: د ب د قال الله تعالى: ياأيّها الّذين آمنوا وعملوا الصّالحات امّا بو فلا شكا كلدي حق تعالى شكا حلالدن چوق ورزق ومال ويره...إن شاء الله تعالى.

Na kraju djela (v. l. 89b) bilješka da je njegov prepis završen 10. rebiul-evvela 1236/1820. godine.

تمّت تمام سنه ١٢٣٦ ماه ربيع الأوّل اوننجي كون يازيلور.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

3. L. 93b-101a

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

Završetak ovdje (l. 101a):

آخره: اوّل مجلسدن صكره قبض اتسه جميعسني يا خود بعضسني قتلمنه سنى ينه ربوا اولور حيله سى بودركه وزنده قليل اولّنه خلاف جنس بونسنه ضمّ اتمك كركدر.

Na kraju djela (v. l. 101a) bilješka da je njegov prepis završen 1234/1818. godine.

Na listovima 102-112 razne dove i bilješke na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 113b-144b

إنشا، لزوم

INŞĀ-I LUZŪM

Zbirka obrazaca pisama koja su služila kao uputstvo kako se piše pismo ocu, majci, sinu, bratu itd., do službenih pisama, molbi i isprava u kojima se spominju imena nekih ljudi iz Jabuke kod Foče, Sarajeva, Pazarića, Kreševa i Mostara.

Nametak IV, 2972 i 2983

Početak ovdje (l. 113b):

أوّله: هذا كتاب انشا، باباسنه بو منوال اوزره مكتوب يازيلور عزّتلو سعادتلو سماحتلو سبب وجودم باعث حياتم پدر عزيزم سلطانم حضرتلرى حاكپاى شريفلرين...

Završetak ovdje (l. 144b):

آخره: كيفما شا، وحسبما يختار ملك اوزره ضبط وتصرّف ايدوب طرفمزدن وطرف آخرون...

Prepis iz 1230/1814. godine (v. bilješku na listu 116a).

5735. R-7101

Zbirka (مجموع), *3*

L. 95; 18 x 13,5 (14 x 8,5); 15-17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen vlagom.

1. L. 1b-76a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

2. L. 76b-91b

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Kratka početnica islamske vjeronauke (katehizis) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1629/5

Početak ovdje (l. 76b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين، أمّا بعد، ايمان واسلام ايكسي دخى بر در قلبيله بيلوب واينانب ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak ovdje (l. 91b):

آخره: يدنجي غيبته مصر اولمق بوبكر يدي مسئله شفاء القلوب نام كتابده مسطوردر.

3. L. 92b-95b

بيان أحوال ميّت

BAYĀN-I AḤWĀL-I MAYYIT

Naslov na početku (v. l. 92b) naslov بيان أحوال ميّت

Poglavlje (najvjerovatnije iz nekog opširnijeg fikhskog djela) na turskom jeziku o opremanju, ukopu i dženazi umrlog.

Početak ovdje (l. 92b):

أوله: ودخي معلوم أوله كه جنازه يغسل حياتده اولان مكلفلره ارزرينه فرضدر جنازه بر اولوسو ايچنده بولنمش اولسه ذمتلرنده فرض ساقط اولميوب غسل ...

Završetak ovdje (l. 95b):

آخره: وقل: رضيت بالله ربًا وبالإسلام دينًا وبمحمّد عليه السّلام نبيًا ديوب تلقين ايلمسي اهل عندنده مشروعدر.

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača, prvi od lista 1b-76a, a drugi od lista 76b-95b. Nema podataka o njihovim imenima niti mjestu prepisa.

Djelo pod br. 2 prepisano je 1257/1841. godine (v. bilješku na listu 91b).

5736. R-8152

Zbirka (مجموع), 3

L. 141; 19,5 x 12 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i ubačen između listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

1. L. 1b-118a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *b* كتاب الاسطوائي

Isto kao br. 5682.

2. L. 118a-125b

نماز مسائللريدر

NAMĀZ MESĀ'ILLERIDIR

Kratka risala o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 118a):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ، وَالصَّلوةُ وَالسَّلامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أجْمَعِينَ، بُونْدَنْصُكْرَه مَعْلُومْ أُولَه كِه هَرْ نَمَازْ قِلَانْ كِشِيَه لَازِمْدِرْكِه نَمَازْ مَسْئَلَه ارِينِى...

Završetak (l. 125b):

آخره: الثّنجى نِيتى نافله أولانْ أورُجْلَركه شوّالْ آيِنْدَه الّتى كُونْ وَ عَرَفَه كُونْ وَعَاشُورا كُونْ وَأيّام بِيضْ كُونْلَرِى بُويْلَه أولانْ أورُجْلَرَه دَخِى قَبَه قُوشْلُوغَه دكْ نِيتْ أولورْ امّا أويْله وَقْتِى كَلدِكْدَه وَيا صُكْرَه نِيتْ خَاطِرِينَه كَلْسَه صَحِيحْ أولْمَازْ.

3. L. 125b-141a

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku (v. l. 125b) هَذَا رِسَالَه، جَوَاهِرِ الاسْلَامْ

Isto kao br. 5436/2.

Početak ovdje (l. 125b):

أوله: الحَمْدُ لله الّذِى خَلَقَنِى عَلَى فِطْرَةِ الاسْلَامْ...پس دِينِ اسْلَامْ ايچِنْدَه أولَانْ أولَا كَنْدُونُكْ ايمَانِنْ وَ اسْلَامِنْ وَ دِينِنْ وَمَذْهَبِنْ بِيلَه وَاعْتِقَادْ ايدَه...

Završetak ovdje (l. 141a):

آخره: وَ اوازِى أبْوابِدَنْ تورُبْ تُخُومُنى قَيْنَادُوبْ بَالِيلَه قَوَامْ ايدُوب بِسَه كُورَكْدَه رَقَاسِقْدَه أولَانْ رِيحِى كِيدَرُرْ دِيمِشْلَرْ.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5737. R-5177

(كتاب الصّلوة)
(KITĀB AṢ-ṢALĀ)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب الصّلوة

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، بلوك كِمْ اي مُؤْمِنْ قَرْنْداشْلَرِي الله تَعَالِيْنك نِعْمَتْلَرْدَنْ كَنْدُوقُولَنَه ايمَانْ وِيرْ مَكْدَنْ وَقُولْ دَاخِي تَكْرِي تَعَالى يَه مُطِيعْ اولُوبْ اكَا وَعِبَادَتْ اتْمَكْدَنْ وتَكْرِي تَعَالى نُك خَوْفِيله وَ مُحَبّتِيله كُوكْلُونِي دُولْدُورْمَقْدَنْ...

Završetak (l. 51a):

آخره: اللّهُمَّ اجْعَلْهُ (هَا) لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ (هَا) لَنَا اجْرًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اللّهُ اكْبَرْ دِيُوبْ سَلَامْ وِيرَلَرْ وَدُعَا ايدَلَرْ وَلَكِنْ اكَرْ مَيِّتْ دِيبِي ايسَه سُورخِيله اِشَارَتْ اوُلَنَانْ ضَمِير لَرِي رِعَايَتْ لر.

L. 51; 16 x 11 (13 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5738. R-8104

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

L. 87; 29,5 x 14 (14 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 77a) bilješka da ga je za sebe prepisao Ḥasan iz sela Milodraž (kod Fojnice), u mjesecu saferu 1123/1711. godine.

تمّت تمام على يد صاحبه ومالكه حسن عن قريه ميلودراژ...في شهر صفر الخير في تاريخ سنة ثلاث وعشرين ومائة وألف. سنة ١١٢٣

Na listovima 78b-82a rukom istog prepisivača ispisano kur'ansko poglavlje *al-Fatḥ*, a na listovima 82a-87b jedna duža dova i njen komentar na turskom jeziku.

Iz kolekcije Fatime Puška iz Busovače.

5739. R-4258

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

L. 59; 20 x 14 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto lijepljeni i popravljani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 59b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Mrāṭīnlī (iz Mratinja, Crna Gora) 1220/1805. godine.

تمّت تمام بإذن الله على يد محمّد مراطينلي في سنة ١٢٢٠

Ispod toga bilješka da je vlasnik rukopisa 1248/1832. godine, bio Munlā Ibrāhīm.

5740. R-7121

مجمع الجواهر

MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

L. 94; 17,5 x 11,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom, nevještom rukom i sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dohvaćen vlagom i po rubovima korica nevješto lijepljen i popravljan.

Prepis iz 1221/1806. godine (v. bilješku na l. 94a). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Moguće je da je prepisivač vlasnik rukopisa Nović Aḥmad-beg b. Ḥusayn b. Ibrāhīm Kapetanović čija se bilješka nalazi na listu 94b.

صاحب ومالك...توفيك أحمد بك بن حسين بن إبراهيم قبودان زاده...سنة ١٢٢١

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

5741. R-5189

Zbirka (مجموع), *3*

L. 225; 20,5 x 16 (15 x 10); 11 i 19 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

1. L. 1b-79a

مجمع الجواهر

MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

2. L. 79b-85b

(حاشية على تفسير آيات الصّوم)

(ḤĀŠIYA 'ALĀ TAFSĪR ĀYĀT AṢ-ṢAWM)

Glosa na az-Zamaḫšarī-jev komentar kur'anskih ajeta o postu, od nama nepoznata autora.

Početak (l. 79b):

أوّله: قال الله تعالى: **شهر رمضان الّذي أنزل فيه القرآن هدًى للنّاس وبيّنات من الهدى والفرقان...** قال صاحب الكشّاف: يقال لموقود الحَجَرِ الرَّمْضَانُ فيقول: لمَ يقول لرمضان رمضان وكذا جاء رمضان في وقت الحرّ وكان أشدّ حرّاً يصومون في الحرّ، وذلك الأيّام وقدَ الأحجارُ من الحرّ الشّديد...

Završetak (l. 85b):

آخره: وكذا ناجى موسى ربّه فقال: إلهي هل أكرمت أحداً مثل ما أكرمتني اسمعتني كلامك، فقال الله تعالى: يا موسى إنّ لي عباداً أخرجهم بعد الزّمان وأكرمهم بشهر رمضان وأنا أكون أقرب إليهم منك فإنّي كلّمتك (و) بيني وبينك سبعون ألف حجاب فإذا صاموا أمّة محمّد عليه السّلام وابيضّت شفاههم واصفرّت ألوانهم أدفع تلك الحجب وقت إفطارهم. يا موسى، طوبى لمن عطش كبده وجاع بطنه في رمضان، فإنّي لا أجازيهم دون لقائي وخلوف فمهم عندي أطيب من ريح المسك. من صام رمضان استوجب ما لا عين رأت ولا أذن سمعت ولا خطر على قلب بشر. قال موسى عليه السّلام: يا ربّ أكرمني بشهر رمضان. قال الله تعالى: هذه لأمّة محمّد عليه السّلام.

3. L. 87b-225a

تنبيه الغافلين ترجمه سى

TANBĪH AL-ĠĀFILĪN TARĞAMASI

Naslov na početku djela (v. l. 87b) هذا كتاب تنبيه الغافلين

Prevod na turski jezik as-Samarqandī-jeva djela *Tanbīh al-ġāfilīn*. Na turski jezik, kako se kaže u uvodu, preveo al-Ḥāğī Ḫiḍr, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين الطّيّبين الطّاهرين أمّا بعد بو بر كتاب در لسان عربن تركيه ترجمه اولندي أمير عظيم كريم الشّمائل، مرضى الخصائل خليفه، بني آدم، مفخر المتّقين في العالم، نور الحقّ والملّة الحاجي خضر أدام الله سعادته...

Završetak ovdje (l. 225a):

آخره: حكايت عمر بن عبد العزيز چونكه اوغلين مكتبه ويردي بر كون اغلا يوكلدي نيچون اغلرسين ديدي اوغلان اندي... تمّ تمام بعون الملك البارئ المتعال عزّ وجلّ.

Sudeći po rukopisu cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač, Yūsuf b. Muḥammad u tvrđavi Ostrožac. Posljednje djelo u zbirci (v. bilješku na listu 225a) završio je u zadnjoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1252/1837. godine.

قد وقع الفراغ في أواخر ذي الحجّة لسنة إثنين وخمسين ومائتين وألف عن يد الفقير الحقير يوسف بن محمّد بقلعه، اوستروشچة.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5742. R-7656

Zbirka (مجموع), *2*

L. 56; 20 x 14 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

1. L. 1a-53a

مجمع الجواهر

MAĠMA' AL-ĠAWĀHĪR

Isto kao br. 5384/7.

Nedostaje prvi list umjesto koga je, neko od kasnijih vlasnika, pogrešno dopisao početak iz nekog drugog djela pod naslovom مهمّات.

2. L. 54b-56b

جواهر الإسلام

ĠAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سؤال نامه ونمازلق بودر

Isto kao pod br. 5436/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 56b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اكر صورسلر صراچلرك پيري كيمدر جواب وَيْسَ القَرَانيدرْ...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5743. R-5509

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا كتاب حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

L. 52; 16 x 11 (11,5 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1223/1808. god. jer je te godine bio vlasništvo Darwīša b. Muḥammada Mudželetića (vidi bilješku na zadnjoj korici).

5744. R-7221

رساله حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku حمزه أفندي رساله سي

Isto kao br. 5644/3.

L. 63; 16 x 11 (11,5 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane s dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 41b) bilješka da je njegov prepis završen 1230/1815. godine. Nema podataka o prepisivašu niti mjestu prepisa.

Listovi od 42-63 prazni.

5745. R-5228

رساله حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

L. 29: 19 x 13,5 (14 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren crnom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom zelene boje.

Na kraju djela (v. l. 29a) bilješka da je njegov prepis završen 1233/1818. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5746. R-7290

رساله حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

L. 50: 20,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 12 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 50a) bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā 1272/1856. godine. Nema podataka o mjestu prepisa.

5747. R-5963

رساله حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

L. 35; 20,5 x 14,5 (16,5 x 9); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5748. R-5533

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku i na hrbatu رساله، حمزه

Isto kao br. 5644/3.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: بِلْمَكْ وَ مُقْتَضَاسِنْجَه عَمَلْ اتْمَكْ لاَزِمْ دُرْ اوُزْرَه نِجَه رِسَاله تَأليفْ اوُلمُشْدُرْ...

L. 51; 16 x 10,5 (10 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti po lagama i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5749. R-5827

Zbirka (مجموع), *4*

L. 96; 20 x 14,5 (16 x 10); 13-18 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-36b

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا رساله، در دركه لي حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

2. L. 38b-51b

أسرار نامه

ASRĀR-NĀME

Kratka mističko-sufijska rasprava na turskom jeziku. Napisao poznati mistik ʻAbdullāh al-Ilāhī as-Samāwī, umro 896/1491. godine.

Kaḥḥāla VI, 32; Flügel III, 492; Karatay t, 51, str. 156; Wiesbaden XII/2, 55, str. 42

Početak (l. 38b):

أوّله: حمد وسپاس أول عالم الغيوبه كم سرّ خفاده اولان كمالات قدرتي حقيقت محمّديّه سببله عالم الغيوبدن وجوده كتوردي وصلوات وسلام أول نور پاك نفس ناطقه، محمّديّه اولسون...

Završetak (l. 51b):

آخره: بو صفتلري كندويه عبادتد ايليه تواضع ومسكنت وخلق وشفق ورحم وحلم وكرم ومروّت وسخاوت وتقوى وقناعت وتوكّل وقيام وغيرت حق وهر كيم بو صفاتلري كندويه غارت ايلمك دلسه عاشقلر وانسان كامل ايله مصاحب ايليه. تمّت الكتاب والله أعلم بالصّواب.

3. L. 51b-66a

إرشاد نامه

IRŠĀD-NĀME

Kratka mističko-sufijska rasprava na turskom jeziku. Napisao izvjesni Ḥaqīqī, umro 1050/1640. godine. Autor je, kako na kraju kaže, djelo završio 1009/1600. godine.

Wiesbaden XII/2, 40, str. 31

Početak (l. 51b):

أوّله: جواهر حمد سپاس نامحدود وزواهر شكر بي قياس نامعدود أوّل فتّاح القلوب وغفّار الذنوب...أمّا بعد، اى طالب أسرار إرشاد انبيا راغب مرتبه، سلوك طريقت اوليا،...

Završetak (l. 66a):

آخره: بو رساله، إرشاد نامه تاريخ هجرت رسولدن بيك طقوزنجي يلنده تأليف ايدوب اوقيوب ودكلين جانلره رهبر اولوپ علم نافع وعمل صالح ميسّر اوله مرجو دركه بو حقير بيچاره يي دخي دعا، خيردن فراموش بيورميه لر ان شا، الله تعالى.

4. L. 66a-95b

تعبير نامه

TA'BĪR NĀME

Naslov na početku كتاب تعبير نامه

Tumačenje u stihovima na turskom jeziku tajanstvenog značenja arapskih slova, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 66a):

أوله: سن سن كريم ذو النّوال سنسن قديم لا يزال...

Završetak (l. 95b):

آخره: ديدي محمّد مصطفى دنيا ايچون دشمانك اوزرينه اولوين مثلي كلاغ.

Na kraju djela (v. l. 95b) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završen 1094/1683. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان سنة أربعة وتسعين وألف.

Ime prepisivača i ranijeg vlasnika namjerno izbrisano.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5750. R-6567

Zbirka (مجموع), *2*

L. 97; 20 x 14,5 (16,5 x 11); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana zadnje korice i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-19b

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا رساله، حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

2. L. 21b-97a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1179/1756. godine, jer je ta godina utisnuta na pečatu ranijeg vlasnika po imenu Muḥammad (v. više otisaka pečata na zadnjem zaštitnom listu).

5751. R-7687

Zbirka (مجموع), *4*

L. 86; 15 x 11,5 (11 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice po rubovima izlizane. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-42b

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku بو رساله، شريف معاملاته متعلق در درند لي حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

2. L. 42b-60a

كتاب الأربعين حديثًا
KITĀB AL-ARBA'IN ḤADĪṮAN

Naslov na početku كتاب حديث أربعين

Isto kao br. 5671/3.

Završetak ovdje (l. 60a):

آخره: ثمّ من أراد ضمّ الشّرح إليه فليفعل، والله تعالى عليه المنّة بذلك إذ يقف على نفائس اللّطائف المستنبطة من قال الله في حقّه: **وما ينطق عن الهوى إن هو إلاّ وحى يوحى** ولله الحمد أولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا.والحمد لله ربّ العالمين. تمّت.

3. L. 60b-72a

شرح أربعين حديثًا في جوامع الكلم
ŠARḤ ARBA'ĪN ḤADĪṮAN FĪ ĞAWĀMI' AL-KALIM

Komentar zbirke od četrdeset hadisa koju je sabrao 'Alī al-Qārī al-Harawī, umro 1014/1605 (*v. Ahlwardt II, 1524; Kenderova, 226, str. 344; Dobrača I, 343/3, str. 271 i Bratislava, 47, str. 82*), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 60b):

أوّله: هذا شرح لطيف على الأحاديث الّتي جمعها الشّيخ علي القاري وهي من جوامع الكلم وهى ما بين صحيح وضعيف ذي سقيم الأيمن فالأيمن رواه الشّيخان عن أنس رضى الله عنه ولفظه أنّه رأى رسول الله صلّى الله عليه وسلّم...فتناول القدح فشرب وعن يساره أبو بكر رضى الله عنه وعن يمينه أعرابىّ فأعطى الأعرابىّ فضله ثم قال: الأيمن فالأيمن أى أحقّ بالتّقديم...

Završetak (l. 72a):

آخره: يد الله على الجماعة التّرمذي عن ابن عبّاس رضى الله عنه أى اعانته وستره وعونه وفضله الواسع على الجماعة المجتمعة على قبول ما جاء به محمّد رسول الله...اللهمّ ما كان من صواب فهو منك وما كان من خطأ فهو منّي وأسألك العفو والغفران ...وصلّى الله على سيّدنا محمّد ...

4. L. 72b-85a

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة – قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣirī, Šarafuddīn, Abū 'Abdullāh, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine.

Kaḥḥāla X, 28-29; Ahlwardt VII, 7786; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2; Nametak IV, 2635 - 2642; Zürich I, 390 - 393; Şeşen, 778, str. 423; Trako - Gazić. 9 - 21; Popara - Fajić VII, 4662/2; Hasandedić, 51/1

Početak (l. 72b):

أوّله: امن تذكر جيران بذي سلم   مزجت دمعاً جرى من مقلة بدم

Završetak (l. 85a):

آخره: ما رنحت عذبات البان ريح صبا   واطرب العيش حادى العيش بالنّغم.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5752. R-5717

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي
TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na donjem presjeku listova شرح رساله، حمزه أفندي

Komentar na raspravu o trgovini, kupoprodaji, kamati i pitanjima u vezi s tim, poznatu pod nazivom رساله، حمزه أفندي (v. br. 5644/3). Osnovno djelo na turskom jeziku napisao je Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. godine, a ovaj komentar, također na turskom jeziku, aš-Šayḫ Muṣṭafā b. as-Sayyid 'Abdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī, umro 1143/1730. godine. Ovaj komentar napisao je 1129/1717. godine.

Dobrača II, 1601-1610; Bratislava , 404, str. 292; O. M. I, 349

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وثنا اولسون اوّل اللّهه عالملري يوقدن وار ايدوپ هرنسنه، ممكن اولان كمالنه ارشدردي خصوصاً نوع انسانه بلمدكي...بوندن صكره أبو الفتح سلطان محمّد جامعنده درس عامّ طريقتجي أمير ديمكله معروف بو فقير شيخ مصطفى ايدر حمزه أفندي مرحومك بيع وشرا رسالنده (!) شرح وترجمه يه محتاج اولان محلّلى بيان ايله اوزرينه شرح اولمق اوزره...

Završetak (l. 156a):

آخره: وبالجمله كندو كرمنه لائق لطفلرينه ونعمتلرينه اولا شدر وبجمله سنك اجلّ وعلاسي اولان...تمام ربّمدن اوبله رجا ايدمكه نيجه مؤمنلر انتفا ايدوب دعاده اولّه اتمامى بيك يوز يكرمي طقوز سنه سنك آيلونده (!) ورجب شريف آينك بشنجي كوني مبارك اثنين موننده (!) واقع اولمشدر شرحمز دخي مؤمنلره مبارك اوله، آمين تمّت تمام.

L. 158; 21,5 x 16,5 (17 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku pet zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez, kožni, originalan, sa preklopom, odvojen od listova, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5753. R-6528

Zbirka (مجموع), *2*

L. 150; 21,5 x 13,5 (17 x 7); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i izlizan po rubovima korica. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-109a

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي

TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5752.

2. L. 113b-149b

مجمع الجواهر

MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Naslov na početku krupnim crvenim slovima هذا كتاب مجمع الجواهر

Isto kao br. 5738.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdulmu'min b. Muḥammad u mjesecuševvalu 1197/1783. godine (v. bilješku na listu 149b).

5754. R-6799

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Djelo o obredima hadža (hodočašća Kabe u Mekki), poznato još i pod nazivom *Manāsik-i Šayḫ Sinān*. Napisao na turskom jeziku Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Šayḫ Sinānuddīn al-Ḫalwatī, umro oko 991/1583. godine. Djelo je podijeljeno na dvadeset poglavlja (bāb).

Kaḥḥāla XIII, 345; Ḥ. Ḫ. II, 1832; A. M. II, 564; ar-Riyāḍ VI, str. 199-200; Dobrača II, 1540/1; Zürich I, 426, str. 258; Boškov I, 33, str. 38; Şeşen t, 3, str. 5

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل البيت الحرام قياماً للنّاس وهدى للعالمين...أمّا بعد، وقتاكه الله تعالى بو ضعيف مقصّر قولنه محضا فضل احسانندن بيت شريفنك زيارت اتمسين روزي قيلو بريده وبعده حجّة الاسلام نيجه حجلر دخي اتمك ميسّر ايدوب...

Završetak (l. 141a):

آخره: العياذ بالله تعالى من الخذلان والحرمان امدي اوزرينه حجّ فرض اولنلر...عذاب اليمه كرفتار اتميه لر العصمة لله تعالى.

L. 141; 15,5 x 10,5 (11 x 6); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan

u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, a tačke i ukrasni znakovi zlatnom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom zelene boje.

Na kraju djela (v. l. 141a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završio Muḥammad b. Mūsā u mjesecu saferu 1104/1692. godine.

سوّده الفقير الحقير محمّد بن موسى غفر الله ذنوبه وستر عيوبه...تحريراً في صفر الخير سنة أربع ومائة وألف.

Na prvom zaštitnom listu tri bilješke na arapskom jeziku o ranijim vlasnicima.

U prvoj se kaže da je 1196/1782. godine vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Yaḥyā al-'Alawī,

- في ملك الفقير إلى الله تعالى السيّد محمّد بن المرحوم السيّد يحيى العلوي...سنة ١١٩٦

u drugoj da je 17. zul-hidždžeta 1210/1796. godine, rukopis za svoje potrebe nabavio Šejh karija (najboljih učača Kur'āna) al-Ḥāğğ Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥasan, zvani Šayḫ Ḥāfiẓ,

- تملّك بهذا الكتاب المستطاب بعون الله الملك الوهّاب الشّيخ القرّاء الحاجّ مصطفى بن الحاجّ حسن الملقّب بشيخ حافظ في ١٧ ذي الحجّة سنة ١٢١٠

a u trećoj da je 15. džumadel-ahira 1286/1869. godine za 25 groša u Carigradu rukopis kupio Tuzlo hadži hafiz efendija.

أخذنا هذه النّسخة الشّريفة بخمس وعشرين غروش...في القسطنطينيّة في ١٥ ج سنة ١٢٨٦ وأنا الفقير طوزلو حاج حافظ أفندي.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića (poklon).

5755. R-8181

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Isto kao br. 5754.

L. 63; 16 x 11 (11 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao al-Ḥāğğ Aḥmad 1159/1746. godine (vidi bilješku na listu 63b).

5756. R-7437

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku مناسك حجّ سنان رومي أفندي

Isto kao br. 5754, sa dodatkom dove koja se uči na Arefatu prilikom obavljanja hadža.

L. 139; 16 x 10,5 (10 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama. Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Prepis iz 1187/1773. godine (vidi bilješku na listu 129a). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5757. R-8220

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Isto kao br. 5754.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اردندن اولمقدر اكر ايچندن اتسه اردندن اتمسه دم لازم اولور وير واجب دخي صاعدن طواف اتمكدن يعني طواف ...

L. 71; 15,5 x 10 (11 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 71b) bilješka na arapskom jeziku da ga je prepisao 'Abdullāh b. Sulaymān Qarabāš-zāde 1197/1782. godine.

كتبه عبد الله بن سليمان قره باش زاده سنة ١١٩٧

5758. R-5134

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku مناسك الحجّ للشّيخ سنان الرومي الواعظ في مكّة المكرّمة

Isto kao br. 5754.

L. 77; 20 x 13 (14 x 7); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5759. R-8182

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku هذا مناسك سناني

Isto kao br. 5754.

L. 125; 14 x 9,5 (9,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije R. Rustempašića.

5760. R-8183

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku هذا مناسك الحجّ لشيخ سنان

Isto kao br. 5754.

L. 97; 16 x 11,5 (12,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5761. R-4714

مناسك الحجّ

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku هذا كتاب مناسك الحجّ شيخ سنان

Isto kao br. 5754.

L. 48; 17,5 x 11,5 (13 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 47b) bilješka da ga je prepisao Ḥāfiẓ Ḥasan b. Muṣṭafā 1260/1844. godine.

كتبه الفقير حافظ حسن بن مصطفى...سنة ستّين ومائتين وألف بعد (ال) هجرة النّبويّة.

Na listu 48b bilješka da je rukopis za potrebe onih koji namjeravaju obaviti hadž uvakufio muftija u Jajcu, al-Ḥāǧǧ Yaḥyā Tawfīq b. Yaḥyā b. Muṣṭafā, pod uslovom da se ne iznosi iz grada Jajca.

قد وقف هذا الكتاب الشّريف على من تيسّر (!) إلى زيارة بيت الحنيف بشرط أن لا يخرج من بلدة يايچه وأنا الفقير إلى ربّه القدير الحاجّ يحيى توفيق بن يحيى بن مصطفى المفتي بمدينة يايچه.

Ispod bilješke je otisnut pečat sa imenom spomenutog vakifa iz 1343/1924. godine.

5762. R-8218

(كتاب في الحجّ)

(KITĀB FĪ AL-ḤAǦǦ)

Priručnik o hadžu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Na listu 1a naknadno dopisan naslov كتاب أبي حنيفه في الحجّ u kome je djelo pripisano Abū Ḥanīfi.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين اَوْلا مَعلومْ اولَه كه بوُ كتَابْ ابوُ حَنيفَه مَذهَبي اوزَرَه حَجُّكْ فرَائضينْ وَوَاجبْلَرينْ وَسُنّتْلَرينْ بلْدرِرْ امّا اوّلْ بِلْمَكْ كَرَكْدُرْ كه بِرْ كمْسَه حَجّ شَريفَه كَتْمَلرْ اولَسَه مَناسِك ايلَه عَمَل اتْمَسَه...

Završetak (l. 28a):

آخره: نعوذ بالله من الهوى فإنّه شريك العمى اكَرْ مُضْطَرْ اولوُبْ لبَاسْ كَيَنْ اولْ لبَاسُكْ اوزَرينَه...من إبراهيم خليلك ومحمّد نبيّك وإسماعيل ذبيحك عليهم الصّلوة والسّلام الله أكبر.

تمّت تمام.

L. 28; 16 x 11 (10,5 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju djela (v. l. 28a) bilješka da ga je prepisao ʿAlī b. ʿUṯmān 1196/1782. godine.

تمّت تمام سنة ١١٩٦ علي بن عثمان

5763. R-7399

(كتاب في الحجّ)

(KITĀB FĪ AL-ḤAǦǦ)

Isto kao br. 5762.

L. 10; 18 x 12,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 10b) bilješka da ga je za potrebe Sāliḥa al-Isrā'iliya prepisao al-Ḥāǧǧ ʿAbdullah 1. redžeba 1266/1850. godine.

حرّره لفقير صالح الإسرائيلي غفر الله له الحاجّ عبد الله...سنة ١٢٦٦ رجب شريف برنجي كون.

5764. R-8206

Zbirka (مجموع), 4

L. 131; 20,5 x 14 (17 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova

ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa i naknadno popravljan. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-34a

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5732/3.

2. L. 35b-119b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

3. L. 120b-123a

كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك

KITĀB-I ŠARĪ'AT EVINE KERP EVLENMEK

Kratko uputstvo o bračnom životu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 604/7

Početak (l. 120b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بوندن صكره معلوم اوله بر كمسه اولنمك مراد ايلسه شروطنه رعايت ايلبه تاكم جملدن اولّ بكشه ويمسنه وساكن اولجق مكانه قادر اوله...

Završetak (v. l. 123a):

آخره: وعورتلردن هركمده بو صفاتلردن بري بولنوب اهل جهنّمدر حاصل كلام مؤمنه لايق اولان اولدركه دينن وايمانن علمنده وعملنده لازم اولان جمله سي اوكرنه لر البتّده اوكرنمك كركدر. تمّت تمام.

U dodatku djela, na listovima 123a-124b, ispisano je više dova za razne prilike, na arapskom jeziku.

4. L. 124b-130b

كتاب إبليس

KITĀB-I IBLĪS

Isto kao br. 5657/3.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5765. R-8172

شرح وصيّتنامه بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Komentar na djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat) koje je na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgiwī umro 981/1573., poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī*, *'Ilm-ı ḥāl-ı Birgiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma* (v. br. 5732/3). Ovaj komentar na turskom jeziku je napisao Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, umro 1114/1702. godine.

Zürich I, 487-489; Dobrača I, 696/6; TÜYATOK 07/II, 1154; Fajić III. 1983/2; Boškov I, 25-26

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وثناى بي نهايه ومدح وشكر بي غايه، أول خداوند كامل الاحسان وشامل الأنام خلاّق جهان وبارئ الانسان...

Završetak (l. 100a):

آخره: قان كورسه اشهر ايله اولان عدّت باطله اولور تمام اولد قدن صكره كورسه باطله اولمز تمّ تصنيفه بعون الله تعالى ولطفه.

L. 100; 19 x 14 (15 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom.

Na kraju djela (v. l. 100a) bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ b. 'Umar Perwān-ağazāde at-Trabinlī (iz Trebinja) u mjesecu zul-kade 1249/1834. godine.

وقد تمّ كتابة هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب عن يد...صالح بن عمر پروان اغازاده الترہ بینلي ...في شهر ذي القعدة لسنة تسع وأربعين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat prepisivača sa natpisom عبده صالح

Iz Odbora IZ Trebinje.

5766. R-5982

شرح وصيّتنامه برکوی

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5765.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وسنّه ومولده وهجرته ووفاته عليه السّلام بو مذكوره محمّد عليه السّلامدن پيغمبر اولدوغي وباشلريني وطوغدوغي يري ومكّه دن مدينيه هجرة وآخرته انتقاللريني بلدر وپيغمبرمز قرق ياشنده وحي كلمشدر التمش اوچ ياشنده وفات اتمشدر...

L. 79; 22 x 14 (15 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom plave boje.

Na kraju djela (v. l. 79b) bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ Ḥāfiẓ b. Ḥasan u ponedjeljak, u zadnjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1201/1787. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أواخر ربيع الأوّل في يوم بازار ابرته سي في وقت الظّهر على يد العبد الضّعيف...صالح حافظ بن حسن...تمّت تمام في تاريخ سنة ١٢٠١

Ispod toga bilješka pisana rukom istog prepisivača da je vlasnik rukopisa Šayḫ Aḥmad.

صاحب ومالك الدّاعي...شيخ أحمد عفى عنه.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5767. R-8167

حقيق الحقائق في شرح رساله، علم حال للبركوي

ḤAQĪQ AL-ḤAQĀ'IQ FĪ ŠARḤ RISALE-I 'ILM-I ḤAL LI AL-BIRĠIWĪ

Naslov na l. 1a هذا الكتاب شرح علم حال للنّساء والرّجال للشّيخ خلوصي مصطفى بن محمّد

Komentar Birgivijeva 'Ilmiḥāla na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Güzelḥiṣārī an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī, umro 1215/1800. godine.

Kaḥḥāla XII, 283-284; Fajić III, 2492; Ismā'īl-paša, Ḍayl I, 411; A. M. II, 454

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الجميل، والصّلوة والسّلام على نبيّه الجليل، آله النّبيل، وبعد، بلكل بو شيخ خلوصي الحاجّ مصطفى بن محمّد عفى عنهما الأحد الصّمد ايدر...علم حال كتابي بركوي كتابندن مخرج ومنتخب اولوب...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 72b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وجماع اتكك بوزر رمضانده اولورسه كفّارت لازم كلور ديشلر وآغزنه يغمور ياقر كيدوب يا جوقچه كوز ياشي يا بورينك تري كيدوب لذّتني ديوب...

L. 72; 21 x 15 (16 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Ali Hodže Mula Muhammeda iz Bile.

5768. R-8180

مباحث الصّلوة

MABĀḤIṮ AṢ-ṢALĀ

Djelo na turskom jeziku o islamskoj molitvi (namazu). U našem primjerku stoji da ga je napisao izvjesni an-Nuṣḥī an-Nāṣiḥī čija nam je

biografija nepoznata, dok neki drugi izvori (v. *Karatay t I, 239, str. 82*) navode da ga je napisao izvjesni Muṣliḥuddīn, čija nam je biografija, također, nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على أفضل النّبيّين محمّد وآله وصحبه أجمعين...وبعد، بو بنده، ذوالعجز والتّقصير الفقير إلى ربّه القدير النّصحي النّاصحي ايدر...

Završetak (l. 159b):

آخره: اللّهمّ تقبّل هذا الكتاب اللّطيف منّا واجعله في الآخرة ذخراً لنا، آمين يا ربّ العالمين بحرمة سيّد الأوّلين والآخرين.

L. 159; 19 x 13,5 (16 x 10,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, naknadno lijepljeni i popravljani. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom smeđe boje.

Prepis iz 1118/1706. godine (vidi bilješku na listu 1a). Nema podataka o imenu prepisivača niti mjestu prepisa.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ ʻAbdullaṭīf ʻAlā'iyalī (vidi bilješku na listu 2a):

وقف الحاجّ عبد اللّطيف علائيه لي وقفًا لله تعالى.

Iz Obdora IZ Banja Luka.

5769. R-5762

Zbirka (مجموع), 2

L. 175; 21 x 14,5 (16 x 9,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1a-95b

مباحث الصّلوة
MABĀḤIṮ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5768.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عصر اولنلرك كمالّري نخر آخرت ايچون هر بري قادر اولدوغي مقدار تأليف تصنيفدن خالي اولمايوب امّة محمّد امّيلريچون سعي بليغ وجدّ كثير اتمشلردر بناء على ذلك تقسيمه ديدمكه اى نفس دخي انسانن في زماننا ادنا، زمره، علماء نن وعلم فقهده سنه دك سندن يكرمي اوچينجي امام اعظمدر بو بر نعمت عظمي در واقران امثالنده...

Na kraju djela, na listu 95b, donesen je tekst jedne dove protiv kuge koja se pripisuje Abū Ḥanīfi pod naslovom هذا دعاء طاعون للإمام الأعظم رحمه الله

2. L. 96b-174a

مباحث الإيمان
MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Djelo iz oblasti islamskog vjerovanja (akaida) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. Pored dogmatike, u djelu se govori i o pitanjima vezanim za pojedine vjerske obrede, kao i o zabrani duhana, kahve i muzike. Fehim Spaho kaže da je djelo sabrao Muḥammad b. Muṣṭafā Doğānī, poznat pod nadimkom Qāḍī-zāde, umro 1045/1635. godine kao vaiz u Aja Sofiji.

Karatay t I, 126, str. 41; Spaho I, 173, str. 80-81; Dobrača I, 380/7, str. 228

Početak (l. 96b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، وقيل في حقّ هذا الكتاب:

عزيز دو تقل اني اي جان — نه خوش نعمت درر ايمان
كل اي درويش كل اي سلطان — بله كور مبحث ايمان
حليم اولدر جكيم اولدر — قديم اولدر مقيم اولدر

Završetak (l. 174a):

آخره: يعني جائز در زيد عمروي بوزه خانيه آلوب كتمكله آثم اولور يرمي الجواب اولور كتبه ابو السّعود.

Na listu 174a bilješka da je oba djela iz ove zbirke prepisao Aḥmad Ḫawāǧa b. Yūsuf Kethoda 1175/1762. godine.

تمت الكتاب مباحث الصّلوة ومباحث الإيمان عن يد أفقر الورى أحمد خواجه بن يوسف كتحدا غفر الله لهما في يوم العرصات...في تاريخ سنة خمس وسبعين ومائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5770. R-4824

مباحث الإيمان
MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Isto kao br. 5769/2.

L. 89; 19 x 14 (16 x 9,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju djela (v. l. 86b) bilješka da je njegov prepis završio Darwīš Muṣṭafā b. Muḥammad Luraysī (ili Larīsī) u prvoj dekadi mjeseca redžeba 1143/1731. godine u blizini kasabe Rude (Rudo).

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب. سوّده الفقير...درويش مصطفى بن محمّد لريسي...حرّره في أوائل شهر رجب المرجّب من شهور سنة ثلثة وأربعين ومائة وألف في قرب قصبه، روده.

5771. R-6489

كتاب المغني
KITĀB AL-MUĠNĪ

Priručnik (*'Ilmi-ḥāl*) o islamskom vjerovanju i namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كتاب المغني. U nama pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći djelo sa ovakvim naslovom, početkom i završetkom.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى جميع الأنبياء والمرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد، يغني بوندن صكره بو كتابه مغني...جمله

مؤمنين ومؤمنات اوزرلرينه اك بلمه سي لازم وفرض عين اولان اوتوز اوج فرضي والله تعالى حقنده وپيغمبرلر حقنده وملكلر حقنده...إمام اعظم مذهبي...وأحكام غسل وأحكام وضوء وأحكام صلوة...

Završetak (l. 31a):

آخره: يا امام آيت اخرى انتقالدن صكره فتح ايدرسه فاتحك نمازي فاسد اولور مصحفدن اوقمق طعام يمك صو ايچمك معنى بوزلجق لين قرآن يكلش اوقمق سلام الحق قصدله سلام ويرمك امّا آخر تحيّات صاتوب سهوله سلام ويرسه فاسد اولماز سجده، سهو لازم اولور.

L. 31; 21,5 x 15 (18 x 11); 16 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 31a) bilješka da ga je prepisao Munlā Ṣāliḥ.

كتبه الفقير الحقير منلا صالح.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 31b ime bivšeg vlasnika Burić Abdullah-ef., muallima iz džemata Crnići na Prenju.

Iz Odbora IZ Stolac.

5772. R-8168

خدا ربّم
ḪODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

L. 10; 16 x 11,5 (13 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 4b) bilješka da je njegov prepis završen 1231/1816. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 5a *Qunūt* dova, a na listovima 5b-10b jedna duža *Istiġfār* dova na arapskom jeziku.

5773. R-5490

خدا ربّم

HODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

L. 5; 16 x 11,5 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, obložen ukrasnim papirom.

Na kraju djela bilješka da ga je prepisao al-Ḥāǧǧ Ḥāfiẓ Oğlū Aḥmad b. Muḥammad-āġā 1276/1859. godine.

كتبه الحقير الحاجّ حافظ اوغلي أحمد بن محمّد آغا غفر الله ذنوبه سنة ١٢٧٦

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5774. R-5265

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب جواهر الإسلام

Isto kao br. 5436/2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: الحَمْدُ لله الّذى خَلَقَنِى عَلى فِطْرَةِ الاِسْلامْ...پس دينِ اسْلامْ ايچنْدَه أولانْ اولاْ كَنْدُونْكْ ايمَانِنْ وَ اِسْلامِنْ وَ دينِنْ ومَذْهَبِنْ بيله واعتقَادْ ايدَه...

Završetak ovdje (l. 30a):

آخره: وَ اوَازِى اَيُوايدَرْ تورُبْ تُخُومُنِى قَبْنَادُوبْ بَالِيله قوَامْ ايدُوب بِسَه كُوبَكْدَه رَقَاسقْدَه أولانْ رِيحِى كيدَرِرْ ديمِشْلرْ.

L. 30; 19 x 13 (15 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i zelenom bojom. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa unutrašnje strane sa još jednom tankom linijom zlatne boje i sa po dvije tanke linije i sa unutrašnje i sa vanjske strane, a na ostalim listovima crvenom linijom. Značajnije riječi nadvečene. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 30a) bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Ḫalīfa 1175/1761. godine.

كتبه الفقير إبراهيم بن صالح خليفة...سنة ١١٧٥

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5775. R-5205

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

L. 56; 16 x 10,5 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 56a) bilješka iz 1190/1776. godine da je vlasnik rukopisa izvjesni ʻAbdullāh.

صاحب عبد الله سنة ١١٩٠

Sudeći po rukopisu, on bi mogao biti i prepisivač, a spomenuta godina i godina prepisa.

5776. R-6518

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

L. 20; 21,5 x 13 (13 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1212/1797. godine, jer je te godine bio u vlasništvu izvjesnog Mustafe iz Mostara (v. bilješku na zadnjem zaštitnom listu na strani *b*). Na istom listu ime i pečat ranijeg vlasnika Šākir-efendi.

5777. R-8171

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب الطهارة

Isto kao pod br. 5436/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل** بُو فَصْل اَبْدَسْتْك مَكْرُوهلري بَيَانْ ايدَرْ مَكْرُوهْلري أُوچدُرْ **أُولْكِي** يُورْنه صوني قَتِي أورمَقدُرْ اكنجي تكروكي صوابجنه...

L. 28; 19 x 13 (13 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5778. R-6554

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

Na listovima 21-74 dove na arapskom za razne prilike, sa objašnjenjima na turskom jeziku, slično kao pod br. 5780/1.

L. 74; 15 x 10 (11,5 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispretureni i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5779. R-7700

Zbirka (مجموع), *8*

L. 125; 20 x 14,5 (15 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-7b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku رساله جواهر الإسلام

Isto kao pod br. 5436/2.

2. L. 8b-19a

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي

'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Naslov na početku هذه الرّسالة من تصنيف أبي بكر الإسلامبولي المشهور بعلم حالجي

Kratak udžbenik o islamskoj vjeronauci ('Ilmihal) na turskom jeziku. Prema bilješci na početku djela napisao Abū Bakr al-Islāmbūlī čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 3059/6

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، بوندن صكره معلوم اولكه اوّلا هر عاقل وبالغ اولان كشينك اوزرينه كرك ار اولسون وكرك عورت اولسون ايمانك فرضلريني بلمك...

Završetak (l. 19a):

آخره: وسائر عملّر زيرا بو اعماللر ضمننده اولان اعتقادلر بالجمله وكتبه كلامنده داخلدر همان حارجده قلان اعماللزه شريعت اطلاق اولنور. تمّت تمام.

3. L. 20b-49a

دقائق الأخبار ترجمه سي

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR TARĞAMASI

Prijevod na turski jezik djela دقائق الأخبار وحقائق الآثار u kome se govori o raznim pitanjima islamskog vjerovanja (v. Dobrača I, 448/4, str. 276-277), od nepoznatog prevodioca.

Fajić III, 2529/1

Početak (l. 20b):

أوّله: طوته اولّمْ آكازابونْ اولوبْ ساكنْ اوله اللهْ تعالى يه أيدَه يا رَبْ بكا دُسْتُور وير كَرْنْدا ايدوبْ چاغرديمْ دينه حق سُبْحانَه وَ تعالى...

Završetak ovdje (l. 49a):

آخر الموجود: يا حوا تكرونه بق بوكز اوغلاني قبول ايله ايرق سين اوشندر ميه يم الاين كيده بن ددي حوا ايتدي ايرق قبول اتمزين ابو كز آدم كلوريني هلاك ايدي ددي بنه شيطان چق يلوردي درلودر لو حيللر قلدي حوا سوز اوياغان اولور.

4. L. 49b-69b

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Isto kao br. 5658/7.

5. L. 69b-78a

تجويد قرآن لمجهول

TAĞWĪD-I QUR'ĀN LI MAĞHŪL

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 69b):

أوّله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ، وَ الصَّلوةُ وَ السَّلَامُ عَلى سَيِّدنَا مُحَمَّدٍ وَ آله وَ صَحْبِه أَجْمَعِينَ، اىْ طَالِبْ قُرآنْ اوْلَا بَعْضِ شَيْئِ وَارْدُرْ كه سُويْلَنُورْ امّا بُو سُويْلَنَنْ شَيْئِ نَدرْ هَرْ آدَمْ بِلْمَزْ اني بَيَانْ ايدلُمْ مَثَلًا مَدينَيه دِيرلَرْ جكْمَكه دِرلَرْ...

Završetak (l. 78a):

آخره: وَ دَخي سُورَه، تَوبَه اوْلُنْدَه بَسْمَلَه دينلمزْ نجُونْ جَوَابْ ايَتِ رَحْمَتْله ايَتِ غَضَبْ جَمْع اوْلُنْمَزْ ايجُونْ دينلمزْ مَأخَذْ بُودُرْ وَ مَهْمَا تَصلْهَا اوْ بَدَأتَ بَرَاءَةً لِتَنْزِيلِهَا بِالسَّيْفِ ...مُبَسْمِلًا تمّت تمام.

6. L. 78b-93b

تجويد قرآن لمجهول

TAĞWĪD-I QUR'ĀN LI MAĞHŪL

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 78b):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ، وَالصَّلوةُ وَالسَّلاَمُ عَلى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِه وَصَحْبِه أجْمَعِينَ، وَقْتَا كِمْ اخْوانِ صَالِحِينَ بيننده بِرَازْ كِمْسَلَرْ امْرِقِرَائتده افْرَاطْ ايدوبْ احْكَامِ ذلِه، قَارِئِه جَهْلِلرِي...

Završetak (l. 93a):

آخره: وَوُجُوهَاتِ قُرْآنْدَنْ سَبْعَ وَعَشَرَ وَشَاذِّيَه عَالِمْ اولاَنْ كِمْسَه قِيَاسْ ايدَرْ وَاللهُ اعْلَمُ بِالصَّوَابْ، تَمَّتْ.

7. L. 96b-102b

تجويد قره باش

TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna. Napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498. godine.

Dobrača I, 134, str. 102 i II, 1621/3; Karatay t I, 10; O. M. I, 148; Fajić III, 2055/3; Popara-Fajić VII, 4557/2; Hasandedić, 176/2; Şeşen, 3, str. 2; Spaho I, 35, str. 14

Početak (l. 96b):

أوله: الله تعالى به حمد وثنادن ورسولنه ودخي آل واصحابنه صلوة وسلامد نصكره معلوم اوله كه حرف مدّ اوچدر...

Završetak (l. 102b):

آخره: سوره، مطفّفين ده كلا بل ران كبي تعريف السّكته قطع الصّوت دون النّفس.

8. L. 103a-125b

تعبير نامه

TA'BĪR NĀME

Naslov na početku هذا كتاب تعبير نامه تأليف شيخ علي فرمايد

Tumač snova na turskom jeziku. U bilješci napisanoj crvenim krupnim slovima koja se nalazi na početku djela stoji da ga je napisao izvjesni Šayḫ 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Hasandedić, 230, str. 109

Početak (l. 103a):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والسّلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين، أمّا هر كشيكيم دوش كورسه انك تعبيري آجلور اكرْ ايودوش دكل ايسه انلن صقنلر والاّ اكر ايودوشر ايسا شاذ اولالي...

Završetak (l. 125b):

آخره: **كمكه** دوشنده كلر ويلان اولدرسه دوشمانن اولدره...**كمكه** دوشنده عقرب كورسه دوشمانلر والله اعلم بالصّواب. تمّت تمام.

Sudeći po rukopisu i papiru, zbirku su prepisala trojica prepisivača, i to: prvi od lista 1-49, drugi od lista 50-96 i treći od lista 97-125. O prvom prepisivaču nema nikakvih bilješki, drugi se zvao Mūsā-zāde (v. bilješku na listu 93b), a treći se zvao Munlā Muḥammad b. Ḥasan efendī (v. bilješku na listu 125b).

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu zbirka je prepisana, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

Iz kolekcije Kamberović Ekrema iz Sarajeva.

5780. R-5460

Zbirka* (مجموع), *3

L. 131; 16 x 11 (12 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom i prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-42b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

Na listovima 42b-97b Božija imena, imena Božijeg Poslanika i razne dove na arapskom i turskom jeziku sa sljedećim naslovima i počecima:

١-أسماء الحسنى بودر - (L. 42b-47a)

Početak (l. 42b):
أوله: هُوَ اللّهُ الّذي لاَ إلهَ إلاّ هُوَ الرَّحْمنُ، الرَّحِيمُ، المَلِكُ، القُدُّوسُ، السّلاَمُ، المُؤمِنُ ...

٢-أسماء نبيّنا صلّى الله عليه وسلّم - (L. 47b-51a)

Početak (l. 47b):
أوله: مُحَمَّدٌ، أحْمَدُ، حَامِدٌ، مَحْمُودٌ، أحِيدٌ، وَحِيدٌ، مَاحٍ، حَاشِرٌ، عَاقِبٌ، طه، يس، طاهِرٌ...

٣-دعاء (L. 51a-51b)

Početak (l. 51a):
أوله: اللّهُمَّ يَا سَتَّارُ، يَا عَزِيزُ، يَا غَفَّار، يَا جَلِيلُ، يَا جَبَّارُ، خَلِّصْنَا مِنْ عَذَابِ النَّار...

٤-دعاء (L. 52a-57a)

Početak (l. 52a):
أوله: اللّهُمَّ يَا وَدُودُ، يَا وَدُودُ، يَا وَدُودُ، يَا ذَا العَرْشِ المَجِيد، فَعَّالٌ لِمَا يُرِيد...

٥- دعاء نور المبارك (L. 57b-62b)

Početak (l. 57b):
أوله: اللّهمَّ يَا نُورَ النُّورِ تَنَوَّرْتَ بِالنُّور وَ النُّورُ فِي نُورِ نُورِكَ يَا نُورُ، اللّهُمَّ يَا عَزِيزُ ...

٦- بو باب تجديد نكاح بودر (L. 62b-63a)

Početak (l. 63a):
أوله: الحَمْدُ لِلّهِ...تَحْتِ نِكَاحُمْدَه أولاَن خَاتُونُمك نِكَاحِنده شُبْهَمْ أولْدُوغِي...

٧- دعاء مفتاح الجنّة (L. 63b-66b)

Početak (l. 63a):
أوله: وَإلهُكُمْ إلهٌ وَاحِدٌ، لاَ إلهَ إلاّ هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحِيمُ، اللّهمَّ أدْخِلْنَا الجَنَّةَ...

٨- دعاء إيمَان بُودُرْ (L. 66b-71a)

Početak (l. 66b):
أوله: يَا رَبْ أكْرَيْنْدَنْ وَدِلِمْدَنْ وَقَلْبِمْدَنْ وَأقْوَالِمْدَنْ ...تَوْبَه ايدَمْ...

٩- دعاء صلوات شريف (L. 71a-78b)

Početak (l. 71a):
أوله: السَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللّهِ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّهِ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا هاشِمِيُّ اللّهِ...

١٠- زيارت قبوره كلدكده بويله ديه (L. 78b-79a)

Početak (l. 79a):
أوله: عَلَيْكُمْ السَّلاَمُ يَا أهْلَ الدِّيَارِ، وعَلَيْكُمُ السَّلاَمُ يَا أهْلَ القُبُورِ ...

١١- دعاء قربان (L. 79a-79b)

Početak (l. 79a):
أوله: لاَ إلهَ إلاّ اللّهُ وَاللّهُ أكْبَرُ، اللّهُ أكْبَرُ وَلِلّهِ الحَمْدُ، اللّهُمَّ هَذَا الكَبْشُ مِنْكَ...

Na listovima 80-90 razne kraće dove bez naslova i kur'anski ajeti.

2. L. 97b-107b

رساله، بي نماز
RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Isto kao br. 5657/7.

3. L. 107b-126a

خدا ربّم
ḤODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

Na listovima 126b-131a razne dove i salavati na arapskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5781. R-4757

Zbirka (مجموع), *3*

L. 49; 16,5 x 11,5 (12 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim

mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i po rubovima korica pocijepan.

1. L. 1a-16b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سؤال نامه وجواب نامه در

Isto kao pod br. 5436/2.

2. L. 17a-36b

نمازلق

NAMĀZLIK

Naslov na početku بو كتاب بش وقت نماز بيانده در

Isto kao br. 5648/4.

3. L. 36b-46b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي

'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 5779/2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5782. R-8213

Zbirka (مجموع), 2

L. 59; 16 x 12 (11 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog

porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Po marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-12a

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: آناندم و ايمان كتوردم ايكنجيسي وملائكته ودخي بن الله تعاليتك ملكلرينه آناندم وايمان كتوردم اوچنجيسي وكتبه ودخي بن الله تعاليتك كتابلرينه آناندم و ايمان كتوردم...

Završetak ovdje (l. 12a):

آخره: اكر صورسلر عملده اخلاص ندر ايتكه عملينه رياقريشدر ممقدر عبادتي الله تعاليه تقرب ايچون ايتمك كيمسه دن برشي أميز ايتمكدر. تمت.

2. L. 12b-58b

إرشاد المصلين

IRŠĀD AL-MUṢALLĪN

Kratko uputstvo o namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U nekim rukopisima naslov djela je مرشد المصلين

Dobrača II, 1626/2

Početak (v. l. 12b):

أوله: الله تعالى يه حمد وثنا ورسولنه دخي آل واصحابنه صلوة وسلامدن صكره حق سبحانه وتعاليتك امر جليلي وپيغمبريمزك سنت شريفي ومذهب صاحبيمز اولان امام اعظم حضرتلرينك مذهب صحيح اوزره...

Završetak (v. l. 58b):

آخره: صكره اكر ميتك قالدر مسنه قورقارسه يالبكز قوت اولديغي تكبيرلري كتوروب دعالري اوقيه بعده سلام ويره...دعالر بيله اوقيه بودر غسلك وابدست ونمازلرك ترجمه نك اخريدر.

Na kraju djela (v. l. 58b) bilješka da je njegov prepis završen 1282/1865. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Otkupljeno iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5783. R-7171

رساله٬ قاضي زاده

RISĀLE-I QĀḌĪ ZĀDE

Kratak traktat o namazu na turskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, umro 1045/1635. godine. Isto ovo djelo Dobrača (*v. Dobrača II, 1629/3*) navodi pod naslovom *Ilmihal* i kaže da je njegov pisac nepoznat.

Flügel III, 133; Wiesbaden XIII/3, 48, str. 38; Fajić III, 2379/3; O. M. I, 402; Karatay t II, 2897/II;

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: بيان الصِّفَاتِ الثُّبُوتِيَّه حَيَوةٌ وَ عِلْمْ وَ حَيّ دِرْ عَلِيمْ دِرْ هَرْ نَسْنَه. بِيلُورْ كُوكْلَرْدَه أولنْلري وَيَرْكَرْدَه أولنْلري...

Završetak (l. 104b):

آخره: ويا دخي حيضن كسلردن اون بش كون اولمامش اولسه حيض دكلدر...نمازين قله اورج توطوانه اديله ياته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب.

L. 104; 12,5 x 9 (10 x 6,8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 104b) bilješka da je njegov prepis završio Buṭmīr Šayḫ Aḥmad b. Aḥmad u mjesecu saferu 1216/1801. godine.

قد وقع الفراغ من هذه الرّسالة الشّريفة سنة ستّ عشر ومائتين وألف في شهر صفر الخير...على يد العبد الحقير كثير التّقصير بطمير شيخ أحمد بن أحمد.

5784. R-7173

رساله٬ قاضي زاده

RISĀLE-I QĀḌĪ ZĀDE

Isto kao br. 5783.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: مَشْرِقْدَنْ مَغْرِبَه وَ مَغْرِبْدَنْ مَشْرِقَه اِلْتَمَكَه قَادِر دُرْ وَ بِرْ قُولِنِي بِرْ سَاعَتْدَه بير يُوزْنَدَنْ يَدْنَجِي قَاتْ كُوكَه اِيلَدُوب...

Završetak ovdje (l. 37b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مُسَبَّعَات عَشَرَ فَاتِحَه وآيَت الكُرْسِي وَقُلْ يَا أَيُّهَا الكَافِرُونَ وَإِخْلَاصْ وَ مُعَوِّذَتَيْنِ. سُبْحَانَ اللهِ والحَمْدُ لِلهِ وَ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللهُ وَ اللهُ اَكْبَرُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ اِلاَّ بِاللهِ العَلِيِّ العَظِيمِ...

L. 37; 16,5 x 12 (13 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5785. R-7678

Zbirka (مجموع), *3*

L. 11; 16,5 x 11,5 (12 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-4b

اللي درت فرض

ELLI DÖRT FARḌ

Kratka risala na turskom jeziku o glavnim islamskim dužnostima, 54 farza, od nama nepoznatog autora. Pod ovim nazivom na turskom jeziku ima više risala. To su, obično, prijevodi i prerade sličnih risala sa arapskog jezika poznatih pod nazivom خمسون فريضة (v. *Dobrača II, 899/1*) ili أربع و خمسون فريضة

Dobrača II, 1626/1; Karatay I, 431/IV i II, 2912/VI

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: حَقْ سُبْحَانَه وَتَعَالى حَضْرَتْلرِينُكْ جَلّْ جَلاَلُهُ فَرْضْ اتدوكِي شَيْلَرْدُرْ كِي بَيَانْ اولُنُورْ اكَرْ ارْ اكَرْ عَوْرَتْ اولسُونْ بُونْلرِي بِلْمَكْ وَاكْرَتْمَكْ فَرْضْ عَيْنْدُرْ انْلَرْ اللي دورتْدُرْ اوّلا ايمَنُكْ شَرْطِ التدُرْ اوّلكِي آمَنْتُ بِاللهِ...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر: اكَرْ صُورْسَلَرْ عَمَلْدَه اخْلاَصْ نَدُرْ ابْتكه عَمَلِينَه رِيَاقَرِيشْدُرْ مَمْقَدُرْ عِبَادَتِي الله تَعَاليِيَه تَقَرُّبْ ايچُونْ اتمَكْ كيمسَه دَنْ بِرْشَئ أُمِيزْ اتمَكْدُرْ. تمت تمام.

2. L. 4b-7a

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpun i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 4b):

ناقص في أوله. أول الموجود: ايكنْجِي وَمَلاَئكَته اوچُنْجِي وكُتُبه دُرْدُنْجي وَرُسُله بَشنْجِي وَاليَوْمِ الآخِرِ الْتُنْجِي وَبِالقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللهِ تَعَالى بُونُكْ مَعْنَاسِي اوْلدُرْ كه آمَنْتُ بِاللهِ بَنْ اِنَانْدِمْ اللهُ تَعَالى وَرْدُرْ وَ بِرْدُرْ...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخره: تَجْدِيد نِكَاحْ اللهُكْ امْرِ اوْزَرَه وَرَسُولُ اللهُكْ سُنَّت اوزَرَه امَامْ اعْظَمْ مَذْهَبِي اوْزَرِينَه خَاتُونُك طَرَفِنْدَنْ وَكَالَتِيله كَنْدُو نَفْسُمَه عَصَالِتِنْ وَبَرْدُمْ بَنْ دَخِي الدُمْ دُعَاء تَوفِيقْ الحَمْدُ لِلّه عَلى التُوفِيقْ وَأَسْتَغْفِرُ اللهَ مِنْ كُلّ تَقْصِير.

3. L. 7a-11a

نمازلق

NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

Završetak ovdje (l. 11a):

آخره: اللهمّ اجعله لنا فرطًا واجعله لنا ذخرًا واجعله لنا شافعًا ومشفّعًا برحمتك يا أرحم الراحمين...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini pepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5786. R-6949

Zbirka (مجموع), 2

L. 65; 16,5 x 12 (12 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-17b

اللي درت فرض

ELLI DÖRT FARḌ

Naslov na početku بر فصل اللي درت فرضي بيان ايدر

Isto kao br. 5785/1.

2. L. 18b-64b

تعليم المتعلّم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku هذا كتاب تعليم المتعلّم

Isto kao br. 5621/2.

Cijelu zbirku prepisao Darwīš b. Muṣṭafā iz Konjica u Kuršumliji medresi u Sarajevu 1271/1854. godine (v. bilješke na listovima 17b i 64b).

تمّ هذا الكتاب بمدينهء سرايده في مدرسة قورشنلي. كتبه الحقير المحتاج إلى رحمة الله تعالى درويش بن مصطفى عن بلده بلغرادچق تاريخ سنه ١٢٧١

5787. R-5456

Zbirka (مجموع), 2

L. 87; 16,5 x 10,5 (12,5 x 6); 9-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa osnovnim djelom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska stana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-50b

لعل مصفّى في زيارة المصطفى

LA'L MUṢAFFĀ FĪ ZIYĀRA AL-MUṢṬAFĀ

Prijevod na turskom jeziku djela نتيجة الفكر في خير مدينة سيّد البشر koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫalīfatī al-'Abbāsī al-Ḫaṭīb al-Madanī al-Ḥanafī, Zayn al-'Ābidīn, umro poslije 1171/1758. godine. Djelo je jedna vrsta udžbenika o hadžu, historijatu i odabranosti svetih gradova Mekke i Medine. Kako se vidi iz završetka, autor je djelo završio 1170/1757. godine. Djelo je na turski jezik preveo Ibrāhīm Ḥanīf, umro 1217/1802. godine.

Karatay I I, 1401; Kaḥḥāla X, 212; Ḍayl II, 623; Brockelmann G II, 384 i S II, 517; O. M. I, 282

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل المدينة قبّة الإسلام ودار الإيمان والأمان والإكرام، وشرّفها بهجرة نبيّه على سائر الأماكن العظام، وجعلها منبع العلوم ومبوّء الحلال والحرام...وبعد فيقول الرّاجي إلى لطف ربّه اللّطيف...إبراهيم حنيف يسّر الله مرامه وازداد غرامه بجوده المنيف: لمّا كان زيارة قبر المصطفى...من أشرف العبادات وقريبة من درجة الواجبات...

Završetak (l. 50b):

آخره: ومدينه يه مهاجريندن اوّل هجرت ايدن ابو سلمه در ونسواندن امّ سلمه وابكاردن امّ كلثون (كلثوم) بنت عتبه در رضى الله عنهم ومدينه ده شرايط اسلامدن ابتدا فرض قلنان صومدر واوّل الهام ووحي اولنان صفة اذاندر وقراى اسلامدن آخر خراب اولان مدينه در كذا في الجامع الصّغير للسّيوطي الحمد لله على التّمام والصّلوة على نبيّه سيّد الأنام وعلى آله وصحبه الكرام. سنه ١١٧٠

2. L. 51b-86a

مناسك الحجّ لمجهول

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ LI MAĞHŪL

Djelo o obredima hadža (hodočašća Kabe u Mekki), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 51b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى مذهب أهل السّنّة والجماعة، وجعلنا شاكرين على أنعامه خصوصاً منها على نعمة الإسلام، والصّلوة والسّلام على من اوتى الحكمة وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، حجّي شريفه نيّت ايدن كسنيه لازمدر طريقنده وافعالنده اولان علملركه علم حالدر...

Završetak (l. 86a):

آخره: اللّهمّ لا تجعل هذا آخر العهد من حرم رسول الله صلّى الله عليه وسلّم فيسّر لي العودة إلى الحرمين سبيلاً سهلاً وارزقني العفو والعافية في الدّنيا والآخرة وردّنا سالمين غانمين...وقادر اولدوغي قدر قلبندن ولساندن تعظيم وتكريم اوزره حركت ايليه والله الموفّق الفيّاض.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5788. R-4746

Zbirka (مجموع), 7

L. 159; 20 x 13 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10a

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي

'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 5779/2.

2. L. 15b-25a

رسالة في حقّ الدّخان والقهوة

RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḪĀN WA AL-QAHWA

Naslov na početku هذه رسالة في حقّ الدّخان

Rasprava na arapskom jeziku o duhanu i kahvi sa vjerskog stanovišta. Napisao Muḥammad Fiqhī al-'Aynī iz Istanbula, umro poslije 1114/1702. godine.

Kaḥḥāla XI, 131; Brockelmann G II, 437

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل الفرقان مبيّنًا للحلال والحرام وشرّفنا على سائر الأمم بإستنباط الأحكام الشّرعيّة...وبعد، فيقول الفقير المحتاج إلى الله الغنيّ محمّد فقهيّ العينيّ نزيل قسطنطينيّة: لمّا شاع بين الرّجال والنّسا، في بلاد الإسلام إستعمال الورق المسمّى في ديار العرب بالدّخان وفي ديار الرّوميّة بالتّتن وفي الفرس بتن باكي كان العلما، قد تكلّموا في حرمته لكن بعضهم أثبت حرمته بالأدلّة الواهية وبعضهم أفرط فيه حتّى ألحق به في الحرمة إستعمال القهوة المعروفة وبعض القاصرين ذهب إلى حلّه...فألّفت هذه الرّسالة في ذلك الحكم...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 25a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا القهوة المعروفة فلا تقرّ فيه أنّها باقية على الأصل وهو الإباحة لعدم تبيين دليل الحرمة فيها في السّكر والخبث والصّرف وغيرها، بل هي من الطّيّبات ...كما في تفسير السّمرقندي الحنفي وغيره في سورة المائدة في قوله تعالى: قل أحلّ لكم

الطّيّبات الآية فيحلّ شراب القهوة ولا يمتنع من ذلك شرعًا إذ الطّباع السّليمة لا يستخبثها بل يحصل بها نشاط وطيب خاطر...بل ربّما تكون معونةً على زيادة العمل فإن كان ذلك طاعةً فشربها طاعةً وإن كان مباحًا فمباح...

Na kraju djela na listovima 25b-26b u mesnevi-stihovima nalazi se jedan spjev na turskom jeziku o pokuđenosti duhana. Spjev počinje riječima:

معاذ الله عجب طوتدي جهاني طوطون ملعون جهنّمك(...)اني

Na kraju spjeva (v. l. 26a) bilješka da je spjev prepisan iz medžmue Ḫalīl-efendije, najvjerovatnije, Ḫalīl-efendije Gradčaničevija.

نقل من مجموع خليل أفندي.

Na listovima 26b-27b izbor citata iz poznatih fikhskih djela o zabrani opijuma, hašiša i drugih opojnih sredstava.

3. L. 28b-32a

(رسالة في تحريم الدّخان)

(RISĀLA FĪ TAḤRĪM AD-DUḪĀN)

Rasprava na arapskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa vjerskog stanovišta, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 28b):

أوّله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: من أكل من الشّجرة المنتنة فلا يقربنّ مسجدنا فإنّ الملائكة تتأذّى ممّا يتأذّى منه النّاس...ولهذا قال الفقها،: كلّ من وجد فيه رائحة كريهة يتأذّى بها الإنسان يلزم إخراجه من المسجد ولو بجرّه من يده أو رجليه ولا بلحيته وشعر رأسه. وعلى هذا يلزم أن يمتنع من قربان المسجد من يتناول الدّخان الّذي ظهر في هذا الزّمان من قبل الكفرة العدوّة لأهل الإسلام والإيمان وابتلى به كافّة الأنام والخواصّ والعوامّ لكراهية رائحته أكثر من كراهية رائحة البصل والثّوم...

Završetak (l. 32a):

آخره: وهذا الدّخان...لم يكن في إستعماله إلاّ إحيا، سنّة الكفّار الّذين أخرجوه وأظهروه في بلاد الإسلام توصّلاً إلى إضرار بأهل الإيمان...بل لو لم يكن في إستعماله إلاّ تسويد الثّياب والأبدان وكراهية الرّيح والأنتان لكان زاجرًا للعاقل عن إستعماله، لكن أكثر أهل الزّمان طبايعهم جامدة صعبة الإنقياد ومائلة دائمًا إلى ما لا يعنيهم ...وإن علموا لم يتعلّموا وإن فهموا لم يفهموا ما فهموا وهم من الّذين إن يروا سبيل الرّشد لا يتّخذوه سبيلاً، يسّرنا(لنا) الله تع عملاً موافقًا لمرضاته بلطفه وكرمه.

4. L. 32b-55b

(رسالة في تحريم الدّخان بالتّركيّة)

(RISĀLA FĪ TAḤRĪM AD-DUḤĀN BI AT-TURKIYYA)

Rasprava na turskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa vjerskog stanovišta, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 15b):

أوله: الحمد لله الواهب العقول...والشّكر له على نهيه عن الرّذائل وأمره بالفضائل زجره عن المفضول وأشهد أن لا إله إلاّ الله وحده لا شريك له...وبعد، إخوان موفقلمدن (١) بعض كمسه لر بو عبدي عاجزي عالمده استعمال منتشر اولان دخانك بد رائحه استعمالنده ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 55b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قرقنجي آفتي جاهللرك طريقتي سبيل مسلك ايدنمكدر زيرا رسول اللّهك صلّى الله تعالي نك وسلّم امريني ونهيني...وذمّ اتدوكي شيئ بلميوپ عكسني عمله كتورمك جهالت اولدوغي بي اشتباه ريبدر دخان بد نشانك...قرق ايكينجي آفتي اكبر اعدا اولان شيطان لعينك بيرك مرادي مؤمني حضرت...

5. L. 59b-81b

شرح أسماء الحسنى

ŠARḤ ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku crvenim slovima در بيان شرايط أسماء الحسنى

Komentar 99 Božijih imena na turskom jeziku u mesnevi stihovima. Napisao Šayḫ Ilyās b. 'Īsā al-Aqḥiṣārī (rođen u Akhisaru u sandžaku Saruhan u Anadoliji), umro 967/1559. godine. Djelo je napisao 948/1541-42. godine.

Flügel III, str. 492; Rieu CTM, str. 240; Trako-Gazić, 151-152, str. 92

Početak ovdje (l. 59b):

أوله: زَهِي صَانِع كِه اَچْدِي بَابِ اِنْعَامْ وُجُودَه كَلْدِي آدَمْ بُونِيجَه اِنْعَام

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 81b):

آخر الموجود: كِه وِيرَه نُطْقُونَه ذِكْرِكْ فَصَاحَتْ وِيرَه هَمْ وَجْهِيه شُكْرُكْ مُلاَحَتْ

Na listovima 82a-90b, rukom drugog prepisivača, ponovljen prepis pojedinih poglavlja iz prethodnog djela.

6. L. 91a-123a

محموديّة

MAḤMŪDIYYA

Arapsko-turski rječnik u stihovima. Napisao izvjesni Maḥmūd, umro 961/1553. godine.

Popara-Fajić VII, 4525; Wiesbaden XIII/3, 218; G. Kut. t, 353

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 91a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: حطف قيمق بطش دوتمق دابرآخر طور طاغ قرح يارة قيعه دوزير كوكله دوش هجر...

Završetak (l. 123a):

آخره: عفر ورغام و ثرى طپرق وكيك لك شدق اوقيوب اوقيده نك يوزني آق ايده حق

7. L. 124a-159b

رسالة في الجماع ترجمه سي

RISĀLA FĪ AL-ĞIMĀ' TARĞAMAS-I

Prijevod na turski jezik risale o spolnom odnosu između muškarca i žene, liječenju impotencije i upotrebi sredstava za jačanje spolnog nagona. Napisao na arapskom jeziku pod nazivom تدبيرالصّحّة poznati ljekar iz Kordobe, Mūsā b. 'Abdullāh al-Isrā'īlī al-Qurṭubī, umro 601/1204. godine. Nije nam poznato ime prevodioca na turski jezik. U našem rukopisu djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Kaḥḥāla XIII, 41; Karatay II t, 1758, str. 569-570

Početak ovdje (l. 124a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فصل تاسع جماعه لذّت ودماعه صحّت وتقويت ويرز دوالر ذكرنده تحرير اولنوب حفظي وعملي الرمز اولانلردندر جوز بوا وفلفل وعاقر قرحا وزنجبيل وسنبل ومسك وخولنجان برر مثقال اولنوب بشقه سحق اولنوب بعده قارشدريلوب زنجبيل قلله تربيه اولنمش عسل ايله حل اولنوب قبل الجماع ذكره طلا ولذّت واشتهايه دوا قلنه...

Završetak ovdje (l. 159b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوّت مجامعت تحصيل اولنه ديكر حمص مجر هرد ربع قدح النوب بمشق دوكلب تازه محكم قارشدريلوب اوزرنه بش نميرده صدريلوب جمله سي مخلوط اولد قدنصكره مباغله قاوريلوب تناول اولنه زياده نافع در...

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica nama nepoznatih prepisivača i to prvi 1157/1744. godine (v. bilješku na listu 32a) od lista 1b do lista 55a, a drugi od lista 60a pa do kraja.

Na listovima 1a i 12a bilješka da je rukopis 1250/1834. godine uvakufio al-Ḥāǧǧ Abū Bakr-beg, sin'Uṯmāna Kapetana (Gradaščevića).

قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفًا صحيحًا شرعيًا طلبًا لمرضاة الله ولشفاعة رسوله الحاجّ أبو بكر بك بن عثمان قبودان. اللّهمّ اغفر لهما ولوالديهما. لا يباع ولا يرهن ولا يعار. فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الذين يبدّلونه إنّ الله سميع عليم. سنة ١٢٥٠

5789. R-6550

نمازلق

NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

L. 14; 18,5 x 12 (13 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 14b bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā Šiljak.

Otkupljeno iz kolekcije Ismaila ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5790. R-4578

نمازلق

NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

L. 25; 21 x 14,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na kraju djela (v. l. 21b) bilješka da je njegov prepis završen 1258/1842. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listovima 22a-25a razne dove na arapskom jeziku.

Iz Odbora IZ Mostar.

5791. R-6656

Zbirka (مجموع), *4*

L. 33; 21 x 14 (14 x 7,5); 11-13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-21b

نمازلق

NAMĀZLIK

Isto kao br. 5648/4.

2. L. 21b-24b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

3. L. 25b-28b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب جواهر الإسلام

Kratki vjeronaučni priručnik na turskom jeziku napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat pod nazivom *Eğer sorsalar*, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 25b):

أوله: الحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ العَالَمِينَ، وَالصَّلٰوةُ والسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ، أَمَّا بَعْدُهُ، بِلْكِلْ كِمْ اكر صورسلر مُسْلمَانمسين ايتكمْ الحَمْدُ لِلّٰهِ مُسْلمَانمْ اكر صورسلر الحَمْدُ لِلّٰهِ ديمَنُكْ مَعْنَاسِي نَدرسَن ايتكمْ اللّٰه تَعَالَى حَضْرَتِنِي اوكُمُكدُرْ وَ شُكرْ ايلَمَكدرْ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دينْ اسْلَامْ علميَنْ اوكرنَمكْ لازمدُرْ ومُهمدُرْ بُوندَنْ مُهمْ نَسنَه اولمَزْ هَركمْ اهْمَالْ وَ تقْصِيرَاتْ ايدوُبْ اوكرَ نَمسَهَ يَا خُودْ كَندوُسِي بلوب صور نسلرَه اوكرتمسَهَ...

4. L. 29b-33b

وسيلة النّجاة (مولد النّبى)

WASĪLA AN-NAĞAT (MAWLID AN-NABĪ)

Isto kao br. 5658/4.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 33b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

سويَلشُوركَنْ جَبْرَائيله كَلَامْ كَلدِي رَفْرَفْ اوكِنَه وِيْردِي سَلَامْ

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5792. R-5497

Zbirka (مجموع), 3

L. 38; 16,5 x 10 (11 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-11b

نمازلق

NAMĀZLIK

Isto kao br. 5648/4.

2. L. 11b-23a

شرائط الإسلام

ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Kratak Ilmihal na turskom jeziku o imanskim i islamskim šartima, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2577/2

Početak (l. 11b):

أوله: الحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ العَالَمِينَ...أمّا بَعْدُ، هَرْ مُؤمِنَه لازِمدُرْ كه ايمَانْ وَإِسْلَامْ نَه ايدُ كين بِلْمَكْ كَرَكْ ديمَكدَه صورْ دُقْلَري...

Završetak (l. 23a):

آخره: غُسْلَنْدَنْ صُكرَه ايكِي رِكْعَتَ نَمَازْ قلمقدر بُويله نيتْ ايتدَه نِيتْ ايلدم غُسْلْ جَنَابَتدَنْ قورتلمق ايچون.

3. L. 23b-38b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

Na listovima 39a do 40b fragment iz kur'anskog poglavlja *al-Fatḥ* od 17. do 29 ajeta.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini pepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5793. R-5502

Zbirka (مجموع), 3

L. 41; 16 x 11 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan dužinom hrbata.

1. L. 1a-14a

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5648/4.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: اوقيه ونمازْ بوبله نيتْ ايليه نيتْ ايلدم بو كونك صباح نمازنك سنتين قلمغه قبليه يونلدمْ اللهْ رضا سيچون اللهُ اكبرْ ديه اندنْ سبحانك اوقيه اندنْ اعوذْ بالله اوقيه اندنْ بسم اللهُ اوقيه...

2. L. 14b-28a

شرائط الإسلام
ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Isto kao 5792/2.

3. L. 28a-41a

جواهر الإسلام
ĠAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

Na kraju djela (v. l. 41a) bilješka da je njegov prepis završen 1168/1754. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5794. R-8159

Zbirka (مجموع), 5

L. 76; 21,5 x 15,5 (15 x 9); 13-17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima velike tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata. Na koricama i preklopu rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-21a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لموجد الأشياء أجمعين، والصلوة على حبيبه خاتم النبيين، وعلى أصحابه المهديين وعلى صلحاء أمته المؤمنين، اللهمّ اجعلهم من الصالحين المخلصين، أمّا الإيمان (ف) الإيمان في اللغة التصديق إيمان لغتده...اذعان في حكم المخبر وقبوله...وأمّا الإيمان في الشرع هو التصديق بما جاء به النبيّ...أمّا شرعده ايمان پيغمبر حضرتلري الله تعالى جانبندن...

Završetak (l. 21a):

آخره: ايكن الله أكبر ديوپ صلوات دعاسن اوقيه بلمين صلوات كتور بعد الله أكبر ديوپ جنازه دعاسن اوقيه ميّت ايچون وكندي نفسيچون وجميع مؤمنلر ايچون خير دعا ايله...اللهمّ اجعله لنا فرطًا واجعله لنا ذخرًا واجعله لنا شافعًا ومشفّعًا برحمتك يا أرحم الرّاحمين...

Na kraju djela (v. l. 21a) bilješka da je njegov prepis završio Mula Ibrāhīm

تمّ تمام بعون الله الملك المنّان (على يد) الفقير الملا إبراهيم.

2. L. 21b-37b

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 5437/2.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 38b-46a

البناء
AL-BINĀ'

Naslov na početku هذا كتاب بنا، أمثلة

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nama nepoznatog autora, poznato još i pod nazivima: *Binā' al-af'āl, Amṯila al-binā', Qirā'a aṣ-ṣibyān* i *Muqaddima at-taṣrīf*. Kao mogućeg autora ovog djela pojedini izvori (*v. Köprülü III, 651/4, str. 297 i Wagner, 293*) navode 'Abdullāha ad-Dinqūza .

Jahić VIII, 4756/2

Početak (l. 38b):

أوّله: إعلم أنّ أبواب التّصريف خمسة وثلاثون بابًا ستّة منها للثّلاثيّ المجرّد الباب الأوّل منها **فَعَلَ يَفْعَلُ** موزونة **نَصَرَ يَنْصُرُ** وعلامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي ومضمومًا في المضارع...

Završetak (l. 46a):

آخره: ويسمّى مهموز اللأم وتسمّى هذه الأقسام أقسام السّبعة يجمعهما قول الشّاعر:

صحيحسبت مثالست مضاعف لفيف وناقص ومهموز أجوف.

4. L. 47b-63b

المقصود في التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Naslov na početku هذا كتاب مقصود

Gramatičko djelo o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku. Djelo se pripisuje al-Imām al-A'ẓam-u, Abū Ḥanīfi an-Nu'mān b. Ṯābit al-Kūfī at-Tamīmī-ji, rođ. 80/699., umro 150/767. godine.

Kaḥḥāla XIII, 104; Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Köprülü III, 651/3 i 652/5; Jahić VI, 3805/5; Zürich I, 298-302; Wagner, 285; Fajić V, 3373/4; Şeşen, 613; Brockelmann G I, 283 i S I, 449

Početak (l. 47b):

أوّله: الحمد لله الواهب للمؤمنين سبيل الصّواب، والصّلوة والسّلام على محمّد الزّاجر عن الأذناب الحاثّ على طلب الثّواب...أمّا بعد، إعلم أنّ العربيّة وسيلة إلى (ال) علوم الشّرعيّة و(أنّ) أحد أركانها التّصريف ...

Završetak (l. 63b):

آخره: فبعضها لا يتغيّر لصحّة البنا، وبعضها لعلّة أخرى.

5. L. 64b-76a

تصريف العزّي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Gramatičko djelo o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku, poznato još i pod nazivima: *Mabādi' at-taṣrīf, al-'Izzī fī at-taṣrīf, Taṣrīf az-Zanǧānī* ili samo *al-'Izzī*. Napisao na arapskom jeziku 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, 'Izzuddīn, umro poslije 655/1275. godine.

Kaḥḥāla I, 57; Ahlwardt VI, 6615; Flügel I, 179; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 459-465; Köprülü III, 651/2; Ḥ. Ḫ. II, 1139; Brockelmann G I, 283 i S I, 497-499; Jahić VI, 3805/4; Dobrača I, 604/9, str. 399; Popara-Fajić VII, 4396/8; Wagner, 271

Početak (l. 64b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين...إعلم أنّ التّصريف في اللّغة التّغيير وفي الصّناعة تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعان مقصودة لا تحصل إلاّ بها...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 76a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: في بناء اسم الزّمان والمكان بكسر العين مفعل بكسر العين كالمجالس والمنبت ومن يَفْعَلُ ويَفْعُلُ...

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač Mula Ibrāhīm (v. bilješku na listu 21a). Mjesto i vrijeme prepisa nisu nigdje navedeni. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5795. R-8214

Zbirka (مجموع), 2

L. 8; 18 x 12,5 (12,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dogvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-4a

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Isto kao br. 5794/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: نيّة عيد الفطر: نَوَيْتُ أَنْ أُصَلِّيَ صَلوةَ العيدِ الفِطْرِ بِستَّةِ تَكْبِيرَاتٍ...اللهُ أكْبَرُ...

Na listovima 4a-5a dove za razne prilike od kojih prva počinje:

الحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي جَعَلَ المَاءَ طَهُوراً وَجَعَلَ الإِسْلاَمَ نُوراً...

a posljednja završava riječima:

اللّهُمَّ اشْفِنِي بِشِفَائِكَ وَدَاوِنِي بِدَوَائِكَ وَاعْصِمْنِي مِنَ الوَهْنِ وَالأَمْرَاضِ وَالأَوْجَاعِ.

2. L. 5a-7b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي

'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 5779/2.

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: وبو ايكسنك اراسنه چوق پيغمبرلري كلمشدر صاغشنين بلمز اينمق الله تعالى بولور افعال مكلّفين سكزدر فرض واجب سنّت مستحبّ مباح حرام مكروه. تمّت.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5796. R-5736

Zbirka (مجموع), 4

L. 42; 22 x 13 (16 x 8); 17 redaka. *Nasta'līq* i *nasḫ*, mjestimično vokalizovani, pisani tupim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-13a

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Početak i završetak djela dati su na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد، فقال الله تعالى: **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون** أى ليوحّدون وقال في آية أخرى: **فاسئلوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون** وكذا قوله صلّى الله عليه وسلّم: **أطلبوا العلم ولو بالصّين** أى عزيز قرداشلر بو ايكي اية كريمه شريفده ظاهر ومنفهم اولان باري تعالى...

Završetak (l. 13a):

آخره: قد تمّت هذه ملابسا (ملابسة؟) بعطيّته **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله** وما توفيقي واعتصامي إلاّ بالله توكّلت وإليه أنيب.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 13a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Sayyid Darwīš Ḥusayn b. Qalayğī-zāde (Kalajdžić) u zadnjoj dekadi mjeseca zul-kade 1124/1712. godine, u gradu Silistri (u Bugarskoj).

قد وقع بعناية الملك المنّان مسائل تسويد هذه اللّطائف تذكيراً للإخوة وتخليصاً للخلاّن عليه في كلّ الأمور التّكلان عن يد سيّد درويش حسين بن قلايجي زاده في مدينة سلستره حماها الله عن الآفات والبغي لسنة أربع وعشرين بعد المائة وألف...

2. L. 14b-22b

رسالة في بيان سجود السّهو

RISĀLA FĪ BAYĀN SUĞŪD AS-SAHW

Isto kao br. 5665.

Na kraju djela (v. l. 22b) bilješka pisana rukom istog prepisivača da je autor ove risale Muḥammad Čalabī-efendī al-Birgiwī, što je pogrešno:

- ومؤلف هذه الكراس محمّد چلبي أفندي البركوي رحمه الله تعالى.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listovima 23a-25a razne dove na arapskom i turskom jeziku.

3. L. 25b-33b

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku اوتوز اوچ فرضي بيان ايدر

Kratko djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njemu su nabrojana trideset i tri šarta vezana za islamsko vjerovanje i obredoslovlje.

Početak (l. 25b):

أوّله: اسلامك شرطي بشدر: صوم صلوة حجّ زكوة كلمه شهادت...ايمانك صفتي التي در: آمنتُ بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وبالقدر خيره وشرّه من الله تعالى...

Završetak (l. 33b):

آخره: اللّهمّ إن كنتَ كتبتني سعيدا فثبّتني فإنّك قلتَ في كلامك: يمحو اللهُ ما يشاءُ ويُثبتُ وعندَهُ أمُّ الكتاب.

Na listovima 34-37 razne dove na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 39b-40b

(رسالة في تحريم دخان)

(RISĀLA FĪ TAḤRĪM DUḪĀN)

Kratka rasprava na turskom jeziku o zabrani duhana, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 39b):

أوّله: بر كمسنه دخان شرب ايله يعني دواتون ايچسه أول كمسنه ملعونلردر وفاسقلردر بعض نثرلرده...

Završetak (l. 40b):

آخره: حفظني اللهُ تعالى وإيّاكم من جميع المعاصي والسيّئات...بحسن الخاتمة.

Na kraju djela (v. l. 40b) bilješka da ga je prepisao Sayyid 'Alī-efendī u Izmiru.

كتبه الفقير (إليه) سبحانه وتعالى سيّد علي أفندي...في ازمير.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5797. R-5176

Zbirka (مجموع), *5*

L. 95; 20,5 x 14 (14,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-13b

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĠHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: واللرين وايقلرين يومق بر مقلرين ده باشلمق آبدستك مكروهكري صاغ اليله سومكرمك اچدن ارتق يومق كونشده...

Završetak (l. 13b):

آخره: برى ايمان أهل تقليدي وايمان استدلالي وبرى ايمان كشف ضروري وبرى ايمان منجي امدي اى لا مسلمنلرمز دخي بوني مطالعه ايدوب كورون بو ايمانك..صفتدن سز آكار كوره تدارك ايدوب كركزندك احتياط ايده سيز.

2. L. 13b-15b

رساله، قاضي زاده

RISĀLE-I QĀḌĪ ZĀDE

Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا رساله، قاضي زاده افندي

Isto kao br. 5783.

3. L. 17b-36b

تجويد قره باش

TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 5779/7.

4. L. 37b-45a

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا رساله رومي افندي

Isto kao pod br. 5436/2.

5. L. 47b-94b

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač 1167/1753. godine (v. bilješku na listu 94b).

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5798. R-8216

Zbirka (مجموع), 4

L. 77; 19 x 13,5 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-37b

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Isto kao br. 5797/1.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (v. l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: بر كمسنه آكاكوجله برتسنه اتدورمكه قادر دكلدر هرتسنه كم عالمده واردر انوك دلمسيله اولمشدر اكر خير واكر شر مؤمنلروك ايمانن ومطيعلروك طاعتن دلمشدر دلتيه مش...

Na listovima 38a-40b razne dove i salavati.

2. L. 40b-45a

اللي درت فرض

ELLI DÖRT FARḌ

Naslov na početku crvenim slovima هذا اللي دورت فرض

Isto kao br. 5785/1.

3. L. 45b-68a

إرشاد المصلّين

IRŠĀD AL-MUṢALLĪN

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب مرشد المصلّين

Isto kao br. 5782/2.

4. L. 69b-75a

تجويد قره باش

TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 5779/7.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5799. R-8222

(علم حال لمجهول)

(ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: محمد عليه الصلاة والسلام حق تعالندن اعماله متعلق كتورديكي شيلره شريعت دبرلر ايمانك فرضلري وشرطلري التيدر اولكسي آمنت بالله ايكينجسي وملائكته...

Završetak (l. 23b):

آخره: هذا دعا عهد نامه بردر: اللهم رب السموات والأرض عالم الغيب والشهادة إني أعهد إليك في هذه الحياة الدنيا...فإنك إن تكلني إلى نفسي تقربني من الشر وتباعدني من الخير إني لا أثق إلا برحمتك فاجعل لي عندك عهداً توفّينيه يوم القيامة إنك لا تخلف الميعاد. تمت تمام.

L. 24; 17 x 10,5 (12 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani mastilom plave boje. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 23b) bilješka da ga je prepisao Began b. Darwīš iz Varcar (Vakufa), u Banjoj Luci, u mjesecu rebiul-evvelu 1263/1847. godine.

كتبه الحقير...بغان بن درويش عن قصبه وارچه...سنة ستين وثلث(!) ومائتين وألف في شهر بنالوقه في ربيع الأول.

5800. R-5014

Zbirka (مجموع), 4

L. 70; 16 x 12 (13 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-5a

علم حال لمجهول

ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Početak je sličan kao kod Ilmihala pod br. 5658/13, ali se iz upoređivanja teksta da zaključiti da se, ipak, radi o dva različita djela.

Početak (l. 1b):

أوله: ربّم الله تعالى در وپيغمبرم محمد مصطفى در صلى الله تعالى عليه وسلم دينم دين اسلامدر كتابم قرآن عظيم در قبله مز كعبه شريف در عمله مذهبم إمام أعظم رحمة الله عليه..

Završetak (l. 5a):

آخره: ٧ مسواكك استعمال سنت اشلبوب دورر ترك ايتمك ايمانز كيتمسنه سبب والسلام باقي دعا. تمت.

2. L. 5b-9a

القصيدة الدمياطية في التوسل بأسماء الله الحسنى

AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Na početku krupnim crvenim slovima pogrešno dati naslov kaside i ime autora منظومه أسماء الله الحسنى لشيخ محيي الدين بن عراق

Kasida o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Napisao Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī al-Miṣrī ad-Dimyāṭī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine.

Kaḥḥāla VIII, 260; Dobrača I, 122/9, str. 78; Trako-Gazić, 42-43, str. 45; A. M. II, 227; Ahlwardt III, 3753;

Početak (l. 5b):

أوله: بدأت بيسم الله والحمد أوّلا على نعم لم تحص فيما تنزّلا

Završetak ovdje (l. 9a):

آخره: فقابل إلهي بالرّضى منك والغنى صروف زمانٍ مكثرا مقلّلا.

3. L. 9b-25b

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة - قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḤAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao br. 5751/4.

Završetak ovdje (l. 25b):

آخره: وعلى أصحابك الكرام جميعهم والتّابعين وكلّ من والاكا

Listovi 26-28 prazni.

4. L. 29b-70b

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

Završetak ovdje (l. 70b):

آخره: قرداش كله هو ديلم هو عشقك شرابندن قانسون مجلّي حقّي توحيد ايدن مؤمن مصلّي مقام حلوتدر هونك كله قرداش كله هو ديلم هو.

Na kraju zbirke (v. l. 70b) bilješka da je njen prepis završen u ramazanu 1241/1826. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5801. R-4980

Zbirka (مجموع), *2*

L. 22; 19 x 12 (13 x 8,5); 10-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-16b

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĠHŪL

Isto kao br. 5785/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 16b).

ناقص في آخره. آخر الموجود: يكرمنجي حسد انمك يكرمي برنجي اوستاذن شرعا مخالني اولميز يره مخالفت انمك يكرمي ايكنجي بر آدم بتحريبه اتمدن أيوديسك يكرمي أوچنجي بلاته مضر اولنق يكرمي دردنجي علمدن...

2. L. 17a-22b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Naslov na početku: شروط الصّلوة

Isto kao br. 5641.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 17a):

ناقص في أوله. أول الموجود: تكبيرةُ الإفتتاح والثّاني القيامُ والثّالثُ القراءةُ والرّابعُ الرّكوعُ والخامسُ السّجودُ والسّادسُ قعدةُ الأخيرةُ مقدارَ التّشهّد ومَنْ تركَ شيئًا من هذه الأركانِ السّتّةِ فسدتْ صلوتُه...

Na kraju djela (v. l. 22b) bilješka na arapskom jeziku da ga je prepisao Muṣṭafā b. Sulaymān.

تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب...كاتبه مصطفى بن سليمان غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما.

Nama podataka o mjestu niti godini prepisa.

5802. R-2856

Zbirka (مجموع), *6*

L. 79; 17 x 11 (12 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-5b

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Isto kao 5785/2.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: آمَنْتُ بِاللهِ بَنْ اناندمْ اللهُ تَعَالى وَرْدُرْ وَ بِرْدُرْ ذَاتِنْدَه وَصِفَاتِنْدَه وَآفْعَالِنْدَه وَتَأْثِيرَاتِنْدَه شَرِيكِي وَنَظِيرِي يُوقْدُرْ وَكَمَالْ صِفَتْ ايله مُتَّصِفْ در...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخره: تَجْدِيد نِكَاحْ اللَّهُكْ آمْرِ اوزَرَه وَرَسُولْ اللَّهُكْ سُنَّت اوزَرَه امَامْ اعْظَمْ مَذْهَبِي اوزَرِينَه خَاتُونُك طَرَفِنْدَنْ وَكَالَتِيله كَنْدُو نَفْسُنَه عَصَالَتِنْ وَيَرْدُمْ بَنْ دَخِي الدُمْ دُعَاء. تَوْفِيقْ الحَمْدُ لِلهِ عَلى التَّوْفِيقْ وَآسْتَغْفِرُ اللهَ مِنْ كُلْ تَقْصِيرٍ.

2. L. 6a-12a

خدا ربّم

ḪODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

Završetak ovdje (l. 12a):

آخره: دِلِيله قَلْبِيله اِقْرَارْ تَصْدِيقْ اَيْلَدِي ضَعِيفِي سُنُّكْ حِفْظْ وَ امَانَتِنْدَه اوله يَا اللهْ.

3. L. 12b-40b

نمازلق

NAMĀZLIK

Naslov na početku نمازلق فرضلري وشرطلري بيان اولنور

Isto kao br. 5643/2.

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: هَرْ نَمَازْدَه قُرْآنْ اوقُمَاقِي جُمْلَه امَامْ اوقُديغِي شَيْلَرِي اوقُودْ آنْجَقْ امَامَه اويَانْ كِمْسَنَه جَمَاعَتْ قُرْآنِي اوقُمَزْ اعُوذُ. دَخِي بِسْمِله اوقُمَزْ واللهُ أعْلَمُ بِالصَّوَابِ وإِلَيْهِ المَرْجِعُ والمَآب.

4. L. 41a-61a

علم حال - مختصر حلويّات

'ILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Naslov na početku هذا كتاب تقريرات ايمان

Priručnik osnovnog vjerskog znanja na turskom jeziku koji, zapravo, predstavlja skraćenu preradu djela حلويّات o obredoslovlju (*'ibādāt*) po hanefijskom mezhebu. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ove skraćene prerade.

Dobrača II, 1538

Početak (l. 41a):

أوله: الحَمْدُ لِلهِ رَبِّ العَلَمِينَ وَالصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ عَلى سَيِّدنَا مُحَمَّدٍ وَآلِه وَصَحْبِه أَجْمَعِينَ. أمَّا بَعْدُ. ارككه وَ دِشِيَه وَجَمِيعْ عَبْدِ مُكَلَّفْلَرْ اوزَرِينَه بِلْوبْ وَاوكْرَنْمَكْ وَمُوجِبِيلَه عَمَلْ اَيْلَمَكْ اَهَمْ وَالْزَمْ وَفَرْضِ عَيْنِ اولَانْ عِلْمِ حَالْ اوجْ بُلُوكْ عِلْمدُرْ يَعْنِي مَغْرِبْ ايله مَشْرِقِ اراسِنْدَه نَقَدَرْ مُسْلِمَانِمْ كِمْسَلَرْ وَارْ ايسه...

Završetak ovdje (l. 61a):

آخره: اهْلِ سُنَّتْ وَالجَمَاعَتْدَنْ اولَانْ أهْلِ حَقَّه مُشْتَبِه دكْلدُرْ وَمَنْ يُضْلِلِ اللهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ وَاللهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ...

5. L. 61b-62b

(ترجمة آية الكرسيّ بالتّركيّة)

(TARĞAMA ĀYA AL-KURSĪ BI AT-TURKIYYA)

Prijevod na turski jezik 255. ajeta iz poglavlja al-Baqara (*Ajeti-Kursi*) od nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 61b):

أوله: أعوذ بن صغنودم التجا ايدرم بالله من الشيطان الرجيم مردود اولان شيطان رجيمك شرندن بسم الله الرحمن الرحيم ودخي...الله تكري تعالى لا اله إلا هو عبادته لائق ومستحق بر ذات وبر موجود يوقدر الا أول الله وارددر الحي القيوم قائم بذاته مقيم لغيره در لا تأخذه سنة ولا نوم فتور ونوم اكا عارض اولمز...

Završetak (l. 62b):

آخره: ولا يؤده حفظهما ودخي...وهو العلي ودخي الله تعالى آندلد(!) واشباهدن منزهدر العظيم عظمت جلال صاحبيدر.

6. L. 63b-79a

باب شروط الصلوة (وهى ستة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2, sa dodatkom prijevoda na turski jezik između redaka.

Zbirka je prepisana 1208/1793. godine (v. bilješke na listovima 5b i 12a).

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5803. R-6667

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Priručnik iz islamske vjeronauke - o vjerovanju, namazu i nešto malo o postu - na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1629/5

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، بو إيمان وإسلام ايكسي دخي بردر قلبيله بلوب واانوب ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak (l. 23a):

آخره: اوتوز بدنجي لوطه، اتمك اوتوز سكزنجي لوطه، اتدرمك اوتوز طوقزنجي خاتونني حرمدن صقنمق قرقنجي منكر منع اتمك. تمّت كتاب بعون الله.

L. 23; 19 x 13,5 (13 x 9); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5804. R-4306

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĠHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين...وامّا بعد، اركگه ودیشه وجميع عبد مكلفلره فرض عين در كه بو ذكر اولنان فرضلري در كه اوكرنوب وآزبر ليوب اعتقاد وعمل ايدلر كه اهل سعادتدن اولوب...

Završetak ovdje (l. 21b):

آخره: امّا هر غسلك فرض اوچدر غسلك سنّتي التي در اول ايكي الين بومقدر ايكنجي ادب برين...

L. 21; 17 x 11,5 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Korice obložene platnom zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

c) Bosanski rukopisi

جـ) المخطوطات البوسنيّة

5805. R-2929

علم حال الحاجّ عبد الوهّاب

'ILMI ḤĀL AL-ḤĀĞĞ 'ABDULWAHHĀB

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke za početnike, napisan na bosanskom jeziku arapskim pismom. Napisao 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī, rođen u Žepču 1187/1773., a pogubljen u Travniku 1237/1821. godine. U priručniku su, prvo, obrađena 54 farza ili šarta koje svaki vjernik mora znati, vjerovati i izvršavati, a potom date upute i savjeti šta valja, a šta ne valja činiti.

Hadžijamaković, Ilhamija - život i djelo, str. 33

Početak (l. 1a):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالمينَ وَالصَّلوةُ وَالسَّلَامُ عَلى مُحَمَّد وَآله وَصَحْبه أجْمَعينَ. وَبَعْدُهُ تي زَنَايْ بُوغَيِه جَلْ شَانُهُ رَقُوا مُسْلُو ازْنَسْلُو دَا بُودُو مُؤْمِنِي. پَار قُو نَه بُودَه أوسْتَاكَه وِيقُو أو جَهَنَّمْ سقُومْ بلَايُو امْرِي نَايْ ضَعيفْنيه تَرقُو نَه وَالاَ بَدَسْتَاتْ اي چَتيري فَرْضَه زَنَاتْ ا نَا أوو وَرُوقُو نَايْ لَاشْتيه نَا پَامَاتي دِرْزَاتي مَثَلاً قُولِقُو يَه مُؤمِنْ سِقِيَه عَلَامَاتَا...

Završetak (l. 29a):

آخره: ايُوشْ تي زَنَايْ أونُمُو سُوتْرِى علْمَه پرْوُو علم عَقَايِدْ علم اعْمَالْ تَركه علم اخْلَاق ايُوشْ نَمُو تَقُو ازْدَادْ پرَاوِيَه جَنْلَيَه...نتْ أو دُووره واتْرَاء.

L. 30; 16,5 x 11,5 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi bez kustoda i sa naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 29a) bilješka da je njegov prepis završen 1253/1837. godine. Nama podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 29b imena ranijih vlasnika, Munlā Ibrāhīm i Ḥasan Softić.

5806. R-3294

(علم حال بوسنوي)

'ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: اىْ مُؤْمِنْ نَقُو جَنّي رِبَتي يَسلْ تُرْجِينْ يَسَامْ حقًا الحَمْدُ لله **فَصْلٌ** يَا دَاتَه قُو اوُبِتَا اوُدْ قَاسِي تُرْجِينْ اوُدْ قَالُوا بَلَى دَتَبْرُوا شَتَايَه رِبَتْ قَالُوا بَلَى دَتَبْرُوا اَللهْ جَلَّ شَانُهُ أُودْ قَدَيْه حَضْرَت آدَمْ پَيْغَمْبَرا سَتُووُرِيبُوا يَا اِزْ نَغُوبِيَه لاَجَا نَاشَه دُوشَه پُووَادِيبُو پَاهِينْ رَقُوا نِيسَامْ لِي يَا وَاشْ بُوغْ.

Završetak (l. 15a):

آخره: مَالُوغْ زْنَسقَه نِيتْ نَوَيْتُ اَنْ اُصَلِّيَ لله تَعَالى صَلوةَ الجَنَازَة ثَنَاءً لله تعالى وَصَلوةً عَلَى النَّبِيْ وَدُعَاءً لِهَذِهِ الصَّبِيَّةِ أدَاءً مُسْتَقْبِلَ القِبْلَةَ اللهُ أكْبَرْ...واغفِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلِوَالِدِينَا وَلِجَمِيعِ المُؤْمِنِينَ والمُؤْمِنَاتِ...وَالحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ. تَمَّتْ تَمَام.

Na listovima 15b-19b dove na arapskom jeziku za razne prilike (poslije proučene sure *Yāsīn* (يس شريف دعاسي بودر), *Đerdek dova* (كردك دعاسي بودر) *Mevludska dova*, *Hadžijska dova* (حجّ دعاسي بودر) i zajednička dova prilikom sunećenja, *Sunnet dova* (سنّت جمعيتنده اوقنه جق دعا، عربي).

L. 19; 22 x 16 (16,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žute boje, bez vodenog znaka. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama. Povez kartonski novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 15a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Hāǧā Būlī-zāde (Hadžabūlić) 5. zul-kadeta 1306/1888. godine.

حرّره محمّد رشدي بن درويش حسين حاجا بولي زاده غفر الله له ولوالديهما ولمن قرأ عمل به ولجميع المؤمنين (في) ٥ ذي القعدة سنة ١٣٠٦

5807. R-4711

علم حال – سهلة الوصول

'ILM-I ḤĀL - SAHLA AL-WUṢŪL

Poznati katehizis iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku pisan arapskim pismom. Napisao Omer Hazim Humo, poznati pisac i prosvjetni radnik, rođen u Mostaru oko 1808., umro u Sarajevu 1880. godine. U ovom djelu on je izumio posebnu azbuku iz arapskog pisma i prilagodio je našem jeziku. Djelo je štampano dva puta, i to prvi put prije 1865. godine, najvjerovatnije u Istanbulu i drugi put Vilajetskoj štampariji u Sarajevu 1875. godine. Ovo je ujedno i prva štampana knjiga arapskim pismom na bosanskom jeziku kojeg u predgovoru štampanog izdanja autor naziva *lugat-i bosnevi, boşnak dili, boşnakça* ili *lisān-i bosnevī* (bosanski jezik).

Šabanović, str. 661; Bošnjačka književnost I, str. 877; M. Handžić, Književni rad..., Sarajevo 1934., str. 82-83; Ibrahim Kemura, GVIS XXXII, 5-6, Sarajevo 1969., str. 208-223

Početak (l. 1b):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ. وَالصَّلوةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِه وَصَحْبِه أجْمَعِينَ. وَبَعْدُ دَنْ وَتَد يَشَنْ كَلاَدْ مَعْ زَمِيُومْ اِمَعْ نَيَسِمْ ثَوَابِمْ دَنْبِتي وِرُووَانْ تَرْتَدْ بُدْءْ أجَهَنَّمْ أَبِقْلْ وَزْدْ اُسْتَكْ تَعَدْ عِلْمِ حَالْ تَاكِي يَعلِم حَالْ عَمَلْ كِتي ارَادِي اللهْ بُوغْ جَلَّ شَانُهُ جَنَتْمِي وَعَدْ اكِنِي اُجَنّتَكْ اُلَكْ...

Završetak ovdje (l. 27a):

آخره: سَوَ اُوقُوْ يَغَمْبَرِيْ رَقُو اِمْبَارَكْ عُلَمِيَ رَقَلْ اِزْقُرْاَنَ اِزْحَدِيث شَرِيفَ...سومَا فَبْدَ ا ثَوَابْ اِمَا سَوَ اوُوْ تَشْ يَيْغَمْبَرْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ قَازُوَيْ اِمْبَارَكْ عُلَمَ رَقَلِيَ...واللهُ اعلم بالصَّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت تمام.

L. 27; 20,5 x 14,5 (16 x 10,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti, po rubovima izlizani i dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi, naknadno, prilikom čitanja, nadvučene mastiljavom i suhom olovkom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa.

5808. R-4497

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Katehizis iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku pisan arapskim pismom, od nama nepoznatog autora. Priručnik je podijeljen da sljedećih devet poglavlja:

١) اسلام (L. 1b)
٢) نماز (L. 4b)
٣) او أزانو (L. 10a)
٤) زكاة (L. 13a)
٥) و پوستو (L. 17a)
٦) و قيبلي (L. 19a)
٧) و صدقه، فطري (L. 22a)
٨) خطبه (L. 23a)
٩) و پوقرپوانو زه نا (L. 30a)

Početak (l. 1a):

أوّله: حدّثنا عُبيد الله بن موسى أخبرنا حنظلة بن أبي سفيان عن عكرمه بن خالد عن ابن عمر رضى الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: بُنِيَ الإسلامُ عَلى خَمْسٍ: شَهَادَةَ أن لا إله إلاّ الله وأنّ مُحَمَّداً رسول الله وإقَامِ الصَّلاَةِ وإيتاء الزكاةِ والحَجِّ وصَوْمِ رمضان...ايز ووغا ويديمو دا غورني حديث شريف سادرژايه سوه ورستى عبادتا. ويه را سه ساستوي ود ونيح وستانووا، پراويلا اي وپوتا قويه سو ود بوغا پوسلاته دا بي نيما وسره چيو چوويچانستوو نا قرايو سويه تا...

Završetak (l. 31a):

آخره: قاقو ويديمو غورني آيت قاو اي منوغي حديث شريفي وبياوله ني سو سامو زاتو دا سه زاشتيتي نه وينوست اي پوشته نه ژه نسقيح ود نيسقيح پوهوتا پوقواره نيح موشقاراچا، آويه دنو دا سه ساچووا چيستوچا رودبينستوا قاقو يه شريعت نالاژه. تمّ.

L. 31; 20 x 16 (16 x 15); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama i koricama plave boje. Listovi bez kustoda.

Na kraju djela (v. l. 31a) bilješka da je djelo završeno 27. rebiul-evvela 1333/1915. godine. Držimo da je djelo autograf.

Iz biblioteke Ulema-i medžlisa.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

E

F

Ġ, Ğ

H, Ḥ, Ḫ

I, Ī, 'I

K

L

M

N

Q

R

S, Ṣ

Š

T

U, 'U

W

INDEKS AUTORA

A, 'A

B

Č

D, Ḍ

E

F

G, Ġ, Ğ

H, Ḥ, Ḫ

T, Ṭ

U, 'U

W

Y

Z, Ẓ

Ž

INDEKS PREPISIVAČA

A, Ā, ʻA

U, ʻU

W

Y

INDEKS VAKIFA

A

B

C

Č

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

D, Ḍ

Đ

Dž

E

F

G, Ğ, Ġ

H, Ḥ, Ḫ

I, 'Ī

J

K

L

M

N

Š

T

U, 'U

V

Y

Z

INDEKS MJESTA

H

I

J

K

L

LJ

M

N

O

P

Q

R

S

KONGRUENCIJA BROJEVA I

R- 773	5358	R-4599	5278	R-4864	5681	R-5134	5758
R- 805	5356	R-4604	5285	R-4872	5673	R-5149	5459
R-1449	5569	R-4609	5611	R-4880	5273	R-5152	5575
R-1634	5656	R-4612	5277	R-4881	5320	R-5156	5706
R-1778	5335	R-4620	5535	R-4887	5679	R-5168	5560
R-2103	5587	R-4621	5289	R-4913	5675	R-5176	5797
R-2157	5344	R-4628	5521	R-4946	5479	R-5177	5737
R-2304	5349	R-4629	5533	R-4980	5801	R-5179	5588
R-2609	5359	R-4635	5579	R-4984	5350	R-5182	5643
R-2856	5802	R-4638	5512	R-4987	5640	R-5186	5388
R-2929	5805	R-4662	5525	R-5000	5661	R-5189	5741
R-3002	5339	R-4677	5263	R-5008	5725	R-5191	5618
R-3046	5336	R-4704	5355	R-5009	5323	R-5194	5400
R-3294	5806	R-4711	5807	R-5014	5800	R-5205	5775
R-3705	5625	R-4713	5583	R-5020	5527	R-5206	5727
R-4156	5367	R-4714	5761	R-5046	5561	R-5207	5434
R-4258	5739	R-4724	5612	R-5048	5353	R-5208	5297
R-4306	5804	R-4732	5363	R-5053	5401	R-5223	5648
R-4405	5556	R-4746	5788	R-5080	5337	R-5226	5478
R-4410	5328	R-4753	5704	R-5081	5322	R-5228	5745
R-4412	5490	R-4754	5435	R-5083	5603	R-5260	5310
R-4452	5493	R-4757	5781	R-5085	5570	R-5262	5619
R-4463	5598	R-4786	5601	R-5092	5654	R-5263	5568
R-4465	5410	R-4788	5486	R-5105	5501	R-5265	5774
R-4488	5383	R-4809	5475	R-5112	5699	R-5268	5431
R-4497	5808	R-4821	5576	R-5121	5498	R-5269	5729
R-4557	5597	R-4824	5770	R-5124	5462	R-5270	5554
R-4565	5371	R-4843	5511	R-5128	5631	R-5271	5624
R-4578	5790	R-4853	5581	R-5130	5464	R-5272	5313
R-4595	5543	R-4863	5551	R-5131	5494	R-5273	5265

R-5274	5391	R-5582	5286	R-5914	5701	R-6346	5411
R-5275	5633	R-5589	5715	R-5942	5635	R-6350	5407
R-5317	5418	R-5603	5697	R-5959	5280	R-6364	5267
R-5329	5647	R-5615	5446	R-5962	5580	R-6377	5389
R-5334	5373	R-5681	5476	R-5963	5747	R-6378	5392
R-5347	5702	R-5717	5752	R-5969	5288	R-6391	5608
R-5351	5573	R-5718	5324	R-5970	5724	R-6392	5589
R-5352	5453	R-5719	5448	R-5979	5283	R-6393	5613
R-5365	5348	R-5721	5714	R-5982	5766	R-6396	5585
R-5386	5497	R-5726	5301	R-5987	5421	R-6399	5528
R-5400	5331	R-5736	5796	R-6009	5342	R-6409	5609
R-5408	5441	R-5748	5665	R-6010	5302	R-6424	5544
R-5409	5416	R-5752	5300	R-6014	5667	R-6434	5518
R-5410	5305	R-5753	5423	R-6022	5314	R-6434	5520
R-5412	5292	R-5757	5432	R-6052	5442	R-6435	5532
R-5440	5641	R-5758	5672	R-6053	5370	R-6450	5449
R-5456	5787	R-5759	5552	R-6060	5394	R-6452	5616
R-5459	5710	R-5761	5293	R-6067	5419	R-6453	5386
R-5460	5780	R-5762	5769	R-6069	5425	R-6454	5549
R-5475	5452	R-5763	5676	R-6072	5258	R-6455	5266
R-5478	5703	R-5764	5558	R-6075	5534	R-6458	5542
R-5480	5628	R-5779	5637	R-6076	5519	R-6477	5483
R-5490	5773	R-5791	5496	R-6077	5447	R-6478	5582
R-5497	5792	R-5801	5677	R-6079	5397	R-6479	5405
R-5499	5465	R-5811	5377	R-6092	5670	R-6489	5771
R-5502	5793	R-5821	5316	R-6115	5660	R-6491	5623
R-5509	5743	R-5824	5671	R-6129	5463	R-6493	5572
R-5512	5299	R-5827	5749	R-6150	5368	R-6499	5281
R-5524	5644	R-5829	5636	R-6177	5695	R-6501	5550
R-5533	5748	R-5830	5430	R-6178	5311	R-6504	5351
R-5539	5559	R-5838	5659	R-6181	5590	R-6512	5438
R-5543	5645	R-5840	5548	R-6187	5596	R-6516	5524
R-5547	5309	R-5875	5502	R-6244	5574	R-6518	5776
R-5553	5340	R-5890	5318	R-6308	5279	R-6524	5686
R-5571	5555	R-5901	5696	R-6328	5275	R-6527	5586
R-5572	5298	R-5912	5663	R-6335	5530	R-6528	5753

R-6529	5347	R-6765	5262	R-7150	5642	R-7676	5455
R-6539	5509	R-6771	5466	R-7158	5639	R-7678	5785
R-6540	5417	R-6781	5374	R-7171	5783	R-7687	5751
R-6541	5375	R-6783	5621	R-7173	5784	R-7688	5429
R-6550	5789	R-6799	5754	R-7179	5650	R-7689	5268
R-6554	5778	R-6903	5426	R-7182	5666	R-7697	5461
R-6556	5399	R-6939	5685	R-7192	5652	R-7699	5698
R-6561	5716	R-6949	5786	R-7217	5629	R-7700	5779
R-6563	5503	R-6995	5682	R-7221	5744	R-7701	5308
R-6564	5492	R-7050	5282	R-7228	5700	R-7702	5504
R-6565	5514	R-7057	5387	R-7243	5708	R-7704	5480
R-6567	5750	R-7059	5541	R-7249	5653	R-7719	5413
R-6578	5354	R-7063	5404	R-7262	5712	R-7722	5428
R-6580	5662	R-7068	5517	R-7272	5711	R-7723	5364
R-6588	5692	R-7072	5510	R-7289	5646	R-7728	5269
R-6595	5593	R-7077	5415	R-7290	5746	R-7730	5694
R-6612	5291	R-7078	5545	R-7347	5689	R-7752	5271
R-6613	5290	R-7081	5707	R-7348	5433	R-7769	5728
R-6642	5321	R-7089	5571	R-7350	5376	R-7953	5317
R-6645	5606	R-7091	5264	R-7356	5276	R-7954	5346
R-6646	5345	R-7096	5566	R-7381	5684	R-7955	5329
R-6653	5713	R-7097	5325	R-7389	5481	R-7956	5330
R-6656	5791	R-7101	5735	R-7392	5366	R-7957	5365
R-6660	5357	R-7107	5614	R-7398	5674	R-7958	5362
R-6667	5803	R-7108	5458	R-7399	5763	R-7959	5327
R-6673	5733	R-7116	5294	R-7412	5709	R-7960	5332
R-6679	5584	R-7117	5471	R-7414	5620	R-7961	5333
R-6696	5627	R-7121	5740	R-7420	5474	R-7962	5343
R-6699	5414	R-7123	5487	R-7437	5756	R-7989	5319
R-6706	5567	R-7129	5379	R-7535	5484	R-7990	5334
R-6717	5537	R-7130	5338	R-7588	5295	R-7991	5352
R-6718	5270	R-7132	5306	R-7616	5678	R-7992	5360
R-6719	5522	R-7133	5505	R-7619	5638	R-7993	5564
R-6730	5312	R-7134	5296	R-7656	5742	R-7994	5591
R-6733	5563	R-7136	5630	R-7666	5565	R-7995	5599
R-6740	5259	R-7146	5477	R-7669	5439	R-7996	5578

R-7997	5592	R-8083	5408	R-8123	5557	R-8162	5693
R-7998	5600	R-8084	5409	R-8124	5539	R-8163	5422
R-8000	5457	R-8088	5378	R-8125	5440	R-8164	5523
R-8001	5467	R-8089	5380	R-8126	5577	R-8165	5260
R-8002	5460	R-8090	5382	R-8127	5406	R-8166	5445
R-8003	5472	R-8091	5384	R-8128	5402	R-8167	5767
R-8004	5468	R-8092	5602	R-8129	5531	R-8168	5772
R-8005	5456	R-8093	5604	R-8130	5491	R-8169	5326
R-8006	5469	R-8094	5450	R-8131	5443	R-8170	5372
R-8007	5470	R-8095	5451	R-8133	5594	R-8171	5777
R-8008	5482	R-8096	5605	R-8134	5595	R-8172	5765
R-8009	5485	R-8097	5607	R-8135	5361	R-8177	5444
R-8019	5495	R-8098	5274	R-8136	5690	R-8178	5615
R-8020	5506	R-8099	5610	R-8137	5717	R-8179	5284
R-8021	5499	R-8100	5536	R-8138	5718	R-8180	5768
R-8022	5507	R-8101	5287	R-8139	5730	R-8181	5755
R-8023	5513	R-8102	5390	R-8140	5719	R-8182	5759
R-8024	5508	R-8103	5398	R-8141	5687	R-8183	5760
R-8025	5500	R-8104	5738	R-8142	5720	R-8198	5669
R-8026	5515	R-8105	5396	R-8143	5683	R-8206	5764
R-8027	5424	R-8106	5395	R-8144	5688	R-8207	5489
R-8033	5626	R-8107	5393	R-8145	5721	R-8208	5658
R-8034	5632	R-8108	5412	R-8146	5722	R-8209	5657
R-8041	5427	R-8109	5617	R-8147	5723	R-8210	5655
R-8042	5437	R-8110	5526	R-8148	5726	R-8211	5680
R-8043	5436	R-8111	5261	R-8149	5731	R-8212	5664
R-8067	5303	R-8113	5454	R-8150	5691	R-8213	5782
R-8068	5307	R-8114	5341	R-8151	5705	R-8214	5795
R-8069	5304	R-8115	5634	R-8152	5736	R-8215	5651
R-8073	5538	R-8116	5529	R-8153	5734	R-8216	5798
R-8074	5540	R-8117	5420	R-8154	5732	R-8217	5562
R-8075	5546	R-8118	5315	R-8155	5385	R-8218	5762
R-8076	5516	R-8119	5488	R-8158	5369	R-8220	5757
R-8078	5547	R-8120	5381	R-8159	5794	R-8221	5668
R-8081	5473	R-8121	5649	R-8160	5553	R-8222	5799
R-8082	5403	R-8122	5272	R-8161	5622		

KONGRUENCIJA BROJEVA II

5258	R-6072	5288	R-5969	5318	R-5890	5348	R-5365
5259	R-6740	5289	R-4621	5319	R-7989	5349	R-2304
5260	R-8165	5290	R-6613	5320	R-4881	5350	R-4984
5261	R-8111	5291	R-6612	5321	R-6642	5351	R-6504
5262	R-6765	5292	R-5412	5322	R-5081	5352	R-7991
5263	R-4677	5293	R-5761	5323	R-5009	5353	R-5048
5264	R-7091	5294	R-7116	5324	R-5718	5354	R-6578
5265	R-5273	5295	R-7588	5325	R-7097	5355	R-4704
5266	R-6455	5296	R-7134	5326	R-8169	5356	R- 805
5267	R-6364	5297	R-5208	5327	R-7959	5357	R-6660
5268	R-7689	5298	R-5572	5328	R-4410	5358	R- 773
5269	R-7728	5299	R-5512	5329	R-7955	5359	R-2609
5270	R-6718	5300	R-5752	5330	R-7956	5360	R-7992
5271	R-7752	5301	R-5726	5331	R-5400	5361	R-8135
5272	R-8122	5302	R-6010	5332	R-7960	5362	R-7958
5273	R-4880	5303	R-8067	5333	R-7961	5363	R-4732
5274	R-8098	5304	R-8069	5334	R-7990	5364	R-7723
5275	R-6328	5305	R-5410	5335	R-1778	5365	R-7957
5276	R-7356	5306	R-7132	5336	R-3046	5366	R-7392
5277	R-4612	5307	R-8068	5337	R-5080	5367	R-4156
5278	R-4599	5308	R-7701	5338	R-7130	5368	R-6150
5279	R-6308	5309	R-5547	5339	R-3002	5369	R-8158
5280	R-5959	5310	R-5260	5340	R-5553	5370	R-6053
5281	R-6499	5311	R-6178	5341	R-8114	5371	R-4565
5282	R-7050	5312	R-6730	5342	R-6009	5372	R-8170
5283	R-5979	5313	R-5272	5343	R-7962	5373	R-5334
5284	R-8179	5314	R-6022	5344	R-2157	5374	R-6781
5285	R-4604	5315	R-8118	5345	R-6646	5375	R-6541
5286	R-5582	5316	R-5821	5346	R-7954	5376	R-7350
5287	R-8101	5317	R-7953	5347	R-6529	5377	R-5811

5378	R-8088	5414	R-6699	5450	R-8094	5486	R-4788
5379	R-7129	5415	R-7077	5451	R-8095	5487	R-7123
5380	R-8089	5416	R-5409	5452	R-5475	5488	R-8119
5381	R-8120	5417	R-6540	5453	R-5352	5489	R-8207
5382	R-8090	5418	R-5317	5454	R-8113	5490	R-4412
5383	R-4488	5419	R-6067	5455	R-7676	5491	R-8130
5384	R-8091	5420	R-8117	5456	R-8005	5492	R-6564
5385	R-8155	5421	R-5987	5457	R-8000	5493	R-4452
5386	R-6453	5422	R-8163	5458	R-7108	5494	R-5131
5387	R-7057	5423	R-5753	5459	R-5149	5495	R-8019
5388	R-5186	5424	R-8027	5460	R-8002	5496	R-5791
5389	R-6377	5425	R-6069	5461	R-7697	5497	R-5386
5390	R-8102	5426	R-6903	5462	R-5124	5498	R-5121
5391	R-5274	5427	R-8041	5463	R-6129	5499	R-8021
5392	R-6378	5428	R-7722	5464	R-5130	5500	R-8025
5393	R-8107	5429	R-7688	5465	R-5499	5501	R-5105
5394	R-6060	5430	R-5830	5466	R-6771	5502	R-5875
5395	R-8106	5431	R-5268	5467	R-8001	5503	R-6563
5396	R-8105	5432	R-5757	5468	R-8004	5504	R-7702
5397	R-6079	5433	R-7348	5469	R-8006	5505	R-7133
5398	R-8103	5434	R-5207	5470	R-8007	5506	R-8020
5399	R-6556	5435	R-4754	5471	R-7117	5507	R-8022
5400	R-5194	5436	R-8043	5472	R-8003	5508	R-8024
5401	R-5053	5437	R-8042	5473	R-8081	5509	R-6539
5402	R-8128	5438	R-6512	5474	R-7420	5510	R-7072
5403	R-8082	5439	R-7669	5475	R-4809	5511	R-4843
5404	R-7063	5440	R-8125	5476	R-5681	5512	R-4638
5405	R-6479	5441	R-5408	5477	R-7146	5513	R-8023
5406	R-8127	5442	R-6052	5478	R-5226	5514	R-6565
5407	R-6350	5443	R-8131	5479	R-4946	5515	R-8026
5408	R-8083	5444	R-8177	5480	R-7704	5516	R-8076
5409	R-8084	5445	R-8166	5481	R-7389	5517	R-7068
5410	R-4465	5446	R-5615	5482	R-8008	5518	R-6434
5411	R-6346	5447	R-6077	5483	R-6477	5519	R-6076
5412	R-8108	5448	R-5719	5484	R-7535	5520	R-6434
5413	R-7719	5449	R-6450	5485	R-8009	5521	R-4628

5522	R-6719	5558	R-5764	5594	R-8133	5630	R-7136
5523	R-8164	5559	R-5539	5595	R-8134	5631	R-5128
5524	R-6516	5560	R-5168	5596	R-6187	5632	R-8034
5525	R-4662	5561	R-5046	5597	R-4557	5633	R-5275
5526	R-8110	5562	R-8217	5598	R-4463	5634	R-8115
5527	R-5020	5563	R-6733	5599	R-7995	5635	R-5942
5528	R-6399	5564	R-7993	5600	R-7998	5636	R-5829
5529	R-8116	5565	R-7666	5601	R-4786	5637	R-5779
5530	R-6335	5566	R-7096	5602	R-8092	5638	R-7619
5531	R-8129	5567	R-6706	5603	R-5083	5639	R-7158
5532	R-6435	5568	R-5263	5604	R-8093	5640	R-4987
5533	R-4629	5569	R-1449	5605	R-8096	5641	R-5440
5534	R-6075	5570	R-5085	5606	R-6645	5642	R-7150
5535	R-4620	5571	R-7089	5607	R-8097	5643	R-5182
5536	R-8100	5572	R-6493	5608	R-6391	5644	R-5524
5537	R-6717	5573	R-5351	5609	R-6409	5645	R-5543
5538	R-8073	5574	R-6244	5610	R-8099	5646	R-7289
5539	R-8124	5575	R-5152	5611	R-4609	5647	R-5329
5540	R-8074	5576	R-4821	5612	R-4724	5648	R-5223
5541	R-7059	5577	R-8126	5613	R-6393	5649	R-8121
5542	R-6458	5578	R-7996	5614	R-7107	5650	R-7179
5543	R-4595	5579	R-4635	5615	R-8178	5651	R-8215
5544	R-6424	5580	R-5962	5616	R-6452	5652	R-7192
5545	R-7078	5581	R-4853	5617	R-8109	5653	R-7249
5546	R-8075	5582	R-6478	5618	R-5191	5654	R-5092
5547	R-8078	5583	R-4713	5619	R-5262	5655	R-8210
5548	R-5840	5584	R-6679	5620	R-7414	5656	R-1634
5549	R-6454	5585	R-6396	5621	R-6783	5657	R-8209
5550	R-6501	5586	R-6527	5622	R-8161	5658	R-8208
5551	R-4863	5587	R-2103	5623	R-6491	5659	R-5838
5552	R-5759	5588	R-5179	5624	R-5271	5660	R-6115
5553	R-8160	5589	R-6392	5625	R-3705	5661	R-5000
5554	R-5270	5590	R-6181	5626	R-8033	5662	R-6580
5555	R-5571	5591	R-7994	5627	R-6696	5663	R-5912
5556	R-4405	5592	R-7997	5628	R-5480	5664	R-8212
5557	R-8123	5593	R-6595	5629	R-7217	5665	R-5748

5666	R-7182	5702	R-5347	5738	R-8104	5774	R-5265
5667	R-6014	5703	R-5478	5739	R-4258	5775	R-5205
5668	R-8221	5704	R-4753	5740	R-7121	5776	R-6518
5669	R-8198	5705	R-8151	5741	R-5189	5777	R-8171
5670	R-6092	5706	R-5156	5742	R-7656	5778	R-6554
5671	R-5824	5707	R-7081	5743	R-5509	5779	R-7700
5672	R-5758	5708	R-7243	5744	R-7221	5780	R-5460
5673	R-4872	5709	R-7412	5745	R-5228	5781	R-4757
5674	R-7398	5710	R-5459	5746	R-7290	5782	R-8213
5675	R-4913	5711	R-7272	5747	R-5963	5783	R-7171
5676	R-5763	5712	R-7262	5748	R-5533	5784	R-7173
5677	R-5801	5713	R-6653	5749	R-5827	5785	R-7678
5678	R-7616	5714	R-5721	5750	R-6567	5786	R-6949
5679	R-4887	5715	R-5589	5751	R-7687	5787	R-5456
5680	R-8211	5716	R-6561	5752	R-5717	5788	R-4746
5681	R-4864	5717	R-8137	5753	R-6528	5789	R-6550
5682	R-6995	5718	R-8138	5754	R-6799	5790	R-4578
5683	R-8143	5719	R-8140	5755	R-8181	5791	R-6656
5684	R-7381	5720	R-8142	5756	R-7437	5792	R-5497
5685	R-6939	5721	R-8145	5757	R-8220	5793	R-5502
5686	R-6524	5722	R-8146	5758	R-5134	5794	R-8159
5687	R-8141	5723	R-8147	5759	R-8182	5795	R-8214
5688	R-8144	5724	R-5970	5760	R-8183	5796	R-5736
5689	R-7347	5725	R-5008	5761	R-4714	5797	R-5176
5690	R-8136	5726	R-8148	5762	R-8218	5798	R-8216
5691	R-8150	5727	R-5206	5763	R-7399	5799	R-8222
5692	R-6588	5728	R-7769	5764	R-8206	5800	R-5014
5693	R-8162	5729	R-5269	5765	R-8172	5801	R-4980
5694	R-7730	5730	R-8139	5766	R-5982	5802	R-2856
5695	R-6177	5731	R-8149	5767	R-8167	5803	R-6667
5696	R-5901	5732	R-8154	5768	R-8180	5804	R-4306
5697	R-5603	5733	R-6673	5769	R-5762	5805	R-2929
5698	R-7699	5734	R-8153	5770	R-4824	5806	R-3294
5699	R-5112	5735	R-7101	5771	R-6489	5807	R-4711
5700	R-7228	5736	R-8152	5772	R-8168	5808	R-4497
5701	R-5914	5737	R-5177	5773	R-5490		

PRILOZI

ربنا افتح لنا بالخير واجعل عاقبة امورنا بالخير
توفنا مسلمين والحقنا بالصالحين
بسم الله الرحمن الرحيم
اى مؤمن نقوچى ريچى پسات تجين يساه حقا
الحمد لله فصل ياداته قوا اوبدتا اودقاسى تجين
اودقالو بلى دنبروا نشايه ريت قالو بلى ونبرو الله جل
شانه اودقديه حضرت ادم پيغمبرا ستوم ريسوا
باايز تغوبيه لاجانا نشه دوشه بووا ريو باهين ريقو
نيساولى ياوش بوغ باسو اوندرقاله بلى يارب تيس
ناش بوغ اود اوناز ست تجين ياداته قوا اوبدتا
اودجيغ بى مذهب اهل سنت سقوغ والجماعت قوغ
ياقوليقوبيه اوبيرى مذهبا يدان نشتايه قديه يادان
اهل سنت والجماعت نشتايه ريت اهل سنت والجماعت پيغمبر
عليه السلام اى تغوى اصحاب اقاقوبيه نهو مذهب
امنت بالله الى اخره اى اهل سنت سقى والجماعت قى يه مذهب حق

اوستالو

Ilmihal na bosanskom jeziku, pisan arapskim pismom, od nepoznatog autora. (Prepisao Muḥammad Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Ḥāğā Būlī-zāde (Hadžabulić) 1306/1888. godine; R-3294).

وقفت هذه النسخة لله العلي الأعلى

بسم الله الرحمن الرحيم

Naslovna strana djela AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA. (Napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābartī, umro 786/1384. godine. Prepis iz 979/1572. godine; R-8105).

Posljednja strana djela KANZ AD-DAQĀ'IQ. (Prepisao u Mekki Ġānim b. 'Abdullāh, 852/1448. godine; R-8076).

Posljednja strana djela MULTAQĀ AL-ABḤUR. (Prepisao u Carigradu Walī b. Ḥusayn, rodom iz grada Ruščuka u Bugarskoj, 1055/1645. godine; R-7993).

Posljednja strana djela WĀQI'ĀT AL-MUFTĪN. (Prepisao Ǧunayd al-Amāsiyawī 1071/1660. godine; R-5275).

Posljednja strana djela ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA.
(Prepisao Yūsuf b. Muṣṭafā b. Ḥāǧǧī Ṣādiq 861/1456. godine; R-8128).

Posljednja strana djela AL-ĞAWHARA AN-NAYYIRA.
(Prepisao 'Alī b. Mūsā as-Sūsī aš-Šāfi'ī 23. zul-kadeta 977/1570. godine; R-6455).

Posljednja strana djela KANZ AL-WUṢŪL ILĀ MA‘RIFA AL-UṢŪL. (Prepisao Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī, 748/1347. godine; R-6072).

Naslovna strana djela KANZ AL-WUṢŪL ILĀ MA‘RIFA AL-UṢŪL. (Napisao ‘Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. ‘Abdulkarīm b. Mūsā b. ‘Īsā b. Muǧāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām, umro 482/1089. godine; R-6072).

Posljednja strana djela QUNYA AL-MUNYA LI TATMĪM AL-ĠUNYA.
(Napisao Muḫtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī, poznat još i po nadimcima Naǧmuddīn i Abū ar-Raǧā' umro 658/1260. godine. Prepis iz 895/1490. godine; R-6069).

Posljednja strana djela AL-IḪTIYĀR LI TA'LĪL AL-MUḪTĀR.
(Prepisao Burhān as-Samarqandī, 691/1292. godine; R-8166).

Naslovna strana djela AL-MUĠNĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH.
(Napisao 'Umar b. Muḥammad b. 'Umar al-Ḫabbāzī al-Ḫuǧandī al-Ḥanafī, Ǧalāluddīn, Abū Muḥammad, umro 691/1292. godine. Prepisao Ṣādiq b. Ibrāhīm, 792/1390. godine; R-6765).

Posljednja strana djela NIHĀYA AL-KIFĀYA FĪ DIRĀYA AL-HIDĀYA.
(Prepisao Maḥmūd b. Yūsuf b. Abū Bakr, 728/1328. godine; R-8107).

Posljednja strana djela KANZ AD-DAQĀ'IQ.
(Prepisao Ḥasan b. ʿIwaḍ b. Ibrāhīm b. Sulaymān b. Iskandar b. Ṭūzqalū iz sela Ṭūzqalū kod Kastamonije 882/1477; godine. R-8077.)

Posljednja strana djela MAĠMAʿ AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN. (Prepisao Sulaymān b. Miṣr Ḫawāğa b. Ḥamza b. Sulaymān 827/1424. godine; R-6450).

Posljednja strana djela LISĀN AL-ḤUKKĀM FĪ MA'RIFA AL-AḤKĀM.
(Prepisao Nadī b. 'Abas b. al-Ḥāğğ Nadī, 998/1590. godine; R-4620).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 1-873992-62-9
ISBN 1 873992 62 9

كتاب **مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة** باللّغة العربيّة و ٥٦ نسخة من كتاب **فوائد الأمالي وفرائد اللآلي**، ١٧ نسخة من كتاب **جواهر الإسلام** و ١٠ نسخ من **رسالة حمزة أفندي** باللّغة التّركيّة.

ومن الملفت للنّظر أنّ بعض المخطوطات المعالجة في هذا الجزء نادرة وقديمة جداً بحيث يمكن القول بأنّها من أقدم النّسخ في العالم.

أمّا المخطوطات العربيّة، فنشير مثلاً إلى أنّ إحدى النّسخ لكتاب **المختار للفتوى** وشرحه المسمّى **بالإختيار لتعليل المختار** لعبد الله بن محمود بن مودود بن محمود البلدجي الموصلي الحنفي، أبي الفضل، مجد الدّين، المولود بالكوفة سنة ٥٩٩هـ/١٢٠٣م. والمتوفّي في بغداد سنة ٦٨٣هـ/١٢٨٤م. نسخت على يد برهان السّمرقندي في أوائل شهر ربيع الآخر سنة ٦٩١هـ/١٢٩٢م.، أي ثماني سنوات فقط بعد وفاة المؤلّف. وعليه، يمكننا القول بالتّأكيد أنّ هذه النّسخة الموجودة في حوزة مكتبة الغازي خسرويك في سرابيفو هي من أقدم النّسخ في العالم وربّما أقدمها على الإطلاق.

ونذكر هنا أيضاً أنّ إحدى النّسخ لكتاب **كنز الوصول إلى معرفة الأصول** لعلي بن محمّد بن الحسين بن عبد الكريم بن موسى بن عيسى بن مجاهد البزدوي، فخر الإسلام، المولود سنة ٤٠٠هـ/١٠١٠م. والمتوفّي سنة ٤٨٢هـ/١٠٨٩م. نسخت، كما ورد في آخر المخطوطة على يد لطف الله بن محمود بن أبي محمّد التّبريزي في سلخ شهر رجب سنة ٧٤٨هـ/١٣٤٧م. وعورضت بنسخة الشّيخ أي نسخة المؤلّف ثلاث مرّات. وهناك أيضاً مخطوطة تحتوي على كتابين في مجلّد واحد **كتاب البزدوي في أصول الفقه** و**كتاب أصول الدّين** لمحمّد بن محمّد بن محمود الماتريدي السّمرقندي، أبي منصور، المتوفّي سنة ٣٣٣هـ/٩٤٤م. وهذا الأخير يعتبر أيضاً من أقدم النّسخ لأنّ تاريخ نسخه، كما ورد في آخره، يرجع إلى سنة ٧١٣هـ/١٣١٣م.

والجدير بالذكر أيضاً أنّ مخطوطتين من كتاب **واقعات المفتين** لعبد القادر بن يوسف بن سنان بن محمّد الحلبي، المعروف بنقيب زاده والملقّب بقدري، المولود سنة ١٠١٤هـ/١٦٠٥م. والمتوفّي سنة ١٠٨٥هـ/١٦٧٤م. والّذي ولي قضاء الجيش بالرّوم ايلي وقضاء القسطنطينيّة، نسخت في حياة المؤلف، وبالتحديد الأولى على يد جنيد الأماسيوي سنة ١٠٧١هـ/١٦٦٠م. والثّانية قبل سنة ١٠٨٧هـ/١٦٧٦م. حيث كانت في ملك السّيّد محمّد بن منصور المقامي الّذي اشتراها منه بالإبتياع الشّرعيّ عبد الله المأذون بافتاء بقصبة إهلونة (الواقعة بغرب البوسنة).

أمّا المؤلّفين البوسنويّين، فقد وجد في هذا الجزء:

- ثلاث نسخ لكتاب **سمت الوصول إلى علم الأصول** ونسخة من كتاب **مختصر الكافي من المنطق** ونسخة من كتاب **روضات الجنّات في أصول الإعتقادات** (وكلّها باللّغة العربيّة) لحسن بن طرخان بن داود بن يعقوب الكافي الآقحصاري البوسنوي المولود سنة ٩٥١هـ/١٥٤٤م.، والمتوفّي سنة ١٠٢٥هـ/١٦١٥م.،

- وسبع نسخ من كتاب **مجمع الجواهر** في العبادات والمعاملات باللّغة التّركيّة لحسن بن نصوح الدّمنوي البوسنوي الّذي عاش في القرن السّابع عشر الميلادي،

- ونسختين من كتاب **منتجب الحصول في شرح منتخب الوصول** من أصول الفقه **ورسالة في آداب البحث** باللّغة العربيّة لمصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري البوسنوي، الملقّب بشيخ يويو، المولود سنة ١٠٦١هـ/١٦٥١م.، والمتوفّي سنة ١١١٩هـ/١٧٠٧م.،

- ونسخة من شرح كتاب **كنز الدّقائق** المسمّى **بالفرائد في حلّ المسائل والقواعد** باللّغة العربيّة لمصطفى بن سليمان بن يوسف الرّومي البوسنوي، الملقّب ببالي زاده من مدينة فوچة (في شرق البوسنة) والمتوفّي سنة ١٠٦٩هـ/١٦٥٨م.،

- ونسخة من **علم حال** باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (ألحميادو) لعبد الوهّاب بن عبد الوهّاب ژيبچوي، المعروف بإلهامي، والمولود سنة ١١٨٧هـ/١٧٧٣م. والمتوفّي سنة ١٢٣٧هـ/١٨٢١م.،

- ونسخة من **علم حال** المسمّى **بسهلة الوصول** باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (ألحميادو) أيضًا للمدرّس المشهور عمر حازم هومو المولود في مدينة موستار سنة ١٨٠٨م. والمتوفّي في مدينة سراييفو سنة ١٨٨٠م. مع العلم بأنّه أوّل تأليف طبع باللّغة البوسنويّة في مدينة سرايبفو سنة ١٨٧٥م.

والجدير بالذكر أيضًا أنّ نسخ كثير من المخطوطات المعالجة في هذا الجزء وقع على أيدي النّسّاخ البوسنويّين. وقد أشرنا إلى أسمائهم في كشف النّسّاخ الملحق بحروف مائلة.

وأخيراً، نودّ أن نشير إلى أنّنا واجهنا في أثناء إعداد هذا الجزء بعض صعوبات حول تنسيق أسماء المؤلّفين بسبب اضطرارنا إلى إستعمال المراجع والمصادر المختلفة ووجود بعض الإختلافات فيها. ولهذا السبب لجأنا إلى نقل أسماء المؤلّفين وألقابهم وسيرهم كما وردت في آخر طبعة **لمعجم المؤلّفين - تراجم مصنّفي الكتب العربيّة** لعمر رضا كحّالة الصّادر من دار إحياء التّراث العربي ببيروت. أمّا المؤلّفون الّذين لا يذكرهم معجم المؤلّفين، فقد أوردنا أسمائهم إمّا حسب أوّل المرجع الّذي اعتمدنا عليه وإمّا حسب ما وردت في نصّ المخطوطة.

أمّا طريقة كتابة أسماء المؤلّفين والنّسّاخ والوقف والمالكين السّابقين بالحروف اللاتينيّة، فإنّنا لم نلتزم دائمًا بنفس طريقة الكتابة، وبصورة خاصّة فيما يتعلّق بالأسماء التّركيّة والبوسنويّة.

إعداد

حاسو بوبارا

المقدمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين الجزء التّاسع من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو، علمًا بأنّه من حيث الموضوع مكمّل لما في الجزء الثّاني من علمى الفقه وأصول الفقه وقد روعِيَتْ في إعداده نفس المبادئ الّتي طبّقت في إعداد أجزاء الفهرس الثّمانية السّابقة.

يتناول هذا الجزء ما مجموعه ٥٥١ مخطوطة مجلّدة تحوي على ٧٨٤ عملاً كتابيًا منها: ٥٣٩ تأليفاً باللّغة العربيّة، ٢٣٣ تأليفًا باللّغة التّركيّة، ٤ تآليف باللّغة الفارسيّة و ٨ تآليف باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (والمسمّاة بألحميادو). وبما أنّنا إعتمدنا نظام وصف المخطوطات على أساس أوائل العناوين، فقد وجد في هذا الجزء عدداً كبيراً من المؤلّفات الّتي تخصّ فنونًا مختلفةً غير الفقه وأصوله وذلك بسبب وجودها داخل المجاميع الّتي تضمّ أكثر من تأليف واحد.

إنّ معظم المؤلّفات الفقهيّة المعالجة في هذا الجزء (أكثر من ٩٥٪) يمتّ بفروع الفقه الحنفي. وهذا الأمر طبيعيّ لأنّ كثيراً من البلاد الإسلاميّة الّتي وقع تأليفها ونسخها ودراستها فيها، بما فيها البلاد الواقعة في شبه جزيرة البلقان، عاشت قرونًا طويلةً في ظلّ الدّولة العثمانيّة الّتي كانت ترعى المذهب الحنفي. هذا، فإنّ الكثير من هذه المؤلّفات إكتسبت على مرّ الزّمان شهرة واسعة في مشرق العالم الإسلامي ومغربه واستخدمت، ليست فقط ككتب دراسيّة في المدارس والجامعات الإسلاميّة، بل كانت بضاعة سائغة في الحلقات الدّينيّة والدّوائر العلميّة المختلفة التّابعة للمساجد والزّوايا والمكتبات العامّة منها والخاصّة على حدّ سواء. ويضاف إلى هذا أنّ بعض تلك المؤلّفات كانت مخصوصةً للمدرّسين والقضاة والمفتين، بل للوُلاة والسّلاطين أنفسهم.

والجدير بالذكر أنّ الدّولة العثمانيّة كرّست إهتمامها البالغ لنظام الوقف الإسلامي الأمر الّذي ساهم في تنشيط حركة التأليف والنّسخ من جهة وإرساء قواعد العلم والكتابة في الجماهير الواسعة من جهة أخرى، ممّا سنح لكثير من الأهالي فرصة الإنخراط في نظام التّعليم والدّراسة المدعومة من قبل الدّولة، الأمر الّذي ترتّب عليه تأسيس مكتبات عامّة تابعة للمدارس والمساجد والزّوايا، بل ومكتبات خاصّة، ليس في المدن والمراكز الكبيرة فحسب، بل في القصبات الصّغيرة وحتّى في القرى البعيدة. وخير دليل على ذلك هو وجود نسخ كثيرة لبعض المخطوطات من هذا المجال في هذه المكتبة، حيث يتناول هذا الجزء وحده ٥١ نسخة من كتاب **مختصر القدوري**، ٣٧ نسخة من كتاب **ملتقى الأبحر**، ٣٥ نسخة من كتاب **منية المصلّي وغنية المبتدي**، ٢٥ نسخة من كتاب **مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي** و ٢٣ نسخة من

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك و الحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار ستة أجزاء من الفهرس العام للمكتبة وهي الأول (الطبعة الثانية) والرابع والخامس والسادس والسابع و الثامن، فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى و نعم النصير.

وإنني أتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعيًا من الله تعالى أن يجعل بذله و عطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإنني أشكر نائب رئيس مؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، والمدير العام لمؤسسة الفرقان، الأساتذ الدكتور يوسف إبيش، على ما بذلاه من جهود بناءة، وأشكر العاملين في مؤسسة الفرقان الذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 62 9

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2001

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

POPARA, Haso, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-ʻArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو / obradio Haso POPARA. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH; London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1422/2001.

v, 9, 664 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 62 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 40 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٦٢ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤٠)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-8 & 1.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 53. IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31, 32, 33)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. POPARA, Haso, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 62 9

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان عشرَ سنوات في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاربه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة الله تعالى، ثمّ حِفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خضم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطوّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى ما يقرب من ثلثين ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن الله.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمّ تمّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، وها نحن نُقدّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد التّاسع من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسرويك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس الثّمانية السّابقة فهرسة ٥٢٥٧ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين، أمّا المجلّد التّاسع فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٥٢٥٨ حتّى الرّقم ٥٨٠٨، وتحتوي هذه المخطوطات على ٧٨٤ عملاً كتابيّاً مخطوطاً، وموضوعات هذه المخطوطات هي علوم أصول الفقه والفقه الإسلامي، لذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في علوم أصول الفقة والفقه الإسلامي.

أرجو من الله تعالى العون والتّوفيق كي تُنجزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتس رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيّد حاسو بوبارا الذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، رمضان ١٤٢٢هـ

دسمبر ٢٠٠١م

أحمد زكي يماني

رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

منشورات الفرقان: رقم ٦٢
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤٠

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٤٠

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء التاسع

إعداد

حاسوا بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان	رئاسة الجماعة الإسلامية
للتراث الإسلامي	في البوسنة والهرسك
لندن	سراييفو

لندن – سراييفو

١٤٢٢هـ / ٢٠٠١م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء التاسع

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء التاسع

إعداد
حاسو بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٢هـ / ٢٠٠١م